

TITLUL PRELIMINAR
DESPRE EFECTELE SI APLICAREA LEGILOR IN GENERE

Art. 1. - Legea dispune numai pentru viitor; ea n-are putere retroactiva (C. civ. 1589; 1911; C. civ. fr. 2).

A se vedea cu privire la principiul retroactivitatii legii, art. 15 alin. 2 din Constituția Romaniei adoptata la 8 decembrie 1991.

Art. 2. - (Abrogat prin art. 183 al Legii nr. 105/1992 cu privire la reglementarile raporturilor de drept international privat, publicat in Monitorul Oficial nr. 245/1 octombrie 1992)

Art. 3. - Judecatorul care va refuza de a judeca, sub cuvânt ca legea nu prevede, sau ca este intunecata sau neindestulatoare, va putea fi urmarit ca culpabil de denegare de dreptate.

Art. 4. - Este oprit judecatorului de a se pronunta, in hotararile ce da, prin cale de dispozitii generale si reglementare, asupra cauzelor ce-i sunt supuse.

Art. 5. - Nu se poate deroga prin conventii sau dispozitii particulare, la legile care intereseaza ordinea publica si bunele moravuri.

CARTEA I
DESPRE PERSOANE

Titlul I
DESPRE DREPTURILE CIVILE SI DESPRE NATURALIZARE

CAPITOLUL 1
Despre bucurarea de drepturile civile si despre naturalizare

Art. 6-16. - (Abrogate prin art. 54 al Legii din 24.II.1924 privitoare la dobandirea si pierderea nationalitatii romane).

CAPITOLUL 2
Despre pierderea drepturilor civile prin pierderea calitatii de roman

Art. 17-20. - (Abrogate prin art. 54 al Legii din 24.II.1924 privitoare la dobandirea si pierderea nationalitatii romane).

Titlul II
DESPRE ACTELE STARII CIVILE

Art. 21-86. - (Abrogate prin art. 124 al Legii din 25.II.1928 privitoare la actele starii civile).

Titlul III DESPRE DOMICILIU

Art. 87-97. - (Abrogate expres prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

Titlul IV DESPRE ABSENTI, ADICA CEI CARE LIPSESC DE LA LOCUL LOR

CAPITOLUL 1 Despre absentia prezumata

Art. 98-100. - (Abrogate implicit prin Legea nr. 173 din 4.III.1941 pentru declararea mortii prezumate a celor disparuti, si, in mod expres, prin Decretul nr. 339 din 23.XI.1948 privitor la declararea mortii prezumate a celor disparuti cu ocazia razboiului, in afara zonei interioare).

CAPITOLUL 2 Despre declararea absentei

Art. 101-105. - (Abrogate implicit prin Legea nr. 173 din 4.III.1941 pentru declararea mortii prezumate a celor disparuti, si, in mod expres, prin Decretul nr. 339 din 23.XI.1948 privitor la declararea mortii prezumate a celor disparuti cu ocazia razboiului, in afara zonei interioare).

CAPITOLUL 3 Despre efectele absentei

Art. 106-123. - (Abrogate implicit prin Legea nr. 173 din 4.III.1941 pentru declararea mortii prezumate a celor disparuti, si, in mod expres, prin Decretul nr. 339 din 23.XI.1948 privitor la declararea mortii prezumate a celor disparuti cu ocazia razboiului, in afara zonei interioare).

CAPITOLUL 4 Despre privegherea copiilor minori ai tatalui care a disparut

Art. 124-126. - (Abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

Titlul V DESPRE CASATORIE

CAPITOLUL 1
Despre însușirile și condițiile necesare spre a se
putea săvârși căsătoria

Art. 127-133. - (Abrogate expres prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954, pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Art. 134. - (Abrogat expres prin Decretul-Lege privind abrogarea unor acte normative nr. 9/1989, publicat în Monitorul Oficial nr. 9 din 31.XII.1989).

Art. 135-138. - (Abrogate prin Legea din 15.III.1906).

Art. 139. - (Abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Art. 140. - (Abrogat prin Legea din 15.III.1906).

Art. 141. - (Abrogat prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Art. 142. - (Abrogat prin Legea din 15.III.1906).

Art. 143-150. - (Abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

CAPITOLUL 2
Despre formalitățile relative la celebrarea căsătoriei

Art. 151-152. - (Abrogate prin art. 124 al Legii din 25.II.1928 privitoare la actele stării civile).

CAPITOLUL 3
Despre opoziții la căsătorie

Art. 153-161. - (Abrogate prin art. 124 al Legii din 25.II.1928).

CAPITOLUL 4
Despre cereri de nulitate a căsătoriei

Art. 162-184. - (Abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

CAPITOLUL 5
Despre obligațiile ce izvorăsc din căsătorie

Art. 185-193. - (Abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.II.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

CAPITOLUL 6

Despre drepturile si datoriile respective ale sotilor

Art. 194-196. - (Abrogate expres prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

Art. 197-208. - (Abrogate prin Legea nr. 96 din 20.IV.1932 privitoare la ridicarea incapacitatii civile a femeii maritate).

CAPITOLUL 7

Despre desfacerea casatoriei

Art. 209. - (Abrogat prin art. 49 al decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

CAPITOLUL 8

Despre a doua casatorie

Art. 210. - (Abrogat prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

Titlul VI

DESPRE DESPARTENIE

CAPITOLUL 1

Despre cauzele desparteniei

Art. 211-213. - (Abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

Art. 214. - (Abrogat implicit prin Legea nr. 18 din 12.II.1948 pentru modificarea Codului de procedura civila - drept urmare a abrogarii exprese a art. 254-276 din Codul civil - si abrogat expres prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

Art. 215. - (Abrogat prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

CAPITOLUL 2

Despre despartenie pentru cauza determinata

Art. 216-233. - (Abrogate prin art. 78 al Legii nr. 394 din 23.VI.1943 pentru accelerarea judecatilor).

Art. 234. - (Abrogat prin art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948 pentru modificarea Codului de procedura civila).

Art. 235-240. - (Abrogate prin art. 78 al Legii nr. 394 din 23.VI.1943 pentru accelerarea judecatilor).

Art. 241-242. - (Abrogate prin art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948 pentru modificarea Codului de procedura civila).

Art. 243-245. - (Abrogate prin art. 78 al Legii nr. 394 din 23.VI.1943 pentru accelerarea judecatilor).

Art. 246-248. - (Abrogate prin art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948 pentru modificarea Codului de procedura civila).

Art. 249-250. - (Abrogate implicit prin Legea nr. 18 din 12.II.1948, pentru modificarea Codului de procedura civila - drept urmare a modificarii art. 613 Cod procedura civila - si abrogate expres prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

Art. 251-253. - (Abrogate prin art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948 pentru modificarea Codului de procedura civila).

CAPITOLUL 3

Despre despartenia prin consimtamentul mutual

Art. 254-267. - (Abrogate prin art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948 pentru modificarea Codului de procedura civila).

Art. 268. - (Abrogat implicit prin Legea din 29.X.1877 asupra atributiilor ministerului public si expres prin art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948 pentru modificarea Codului de procedura civila).

Art. 269-270. - (Abrogate prin art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948 pentru modificarea Codului de procedura civila).

Art. 271-272. - (Abrogate implicit prin Legea din 29.X.1877 asupra atributiilor ministerului public si expres prin art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948 pentru modificarea Codului de procedura civila).

Art. 273-276. - (Abrogate prin art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948 pentru modificarea Codului de procedura civila).

CAPITOLUL 4

Despre efectele desparteniei

Art. 277. - (Abrogat prin Legea nr. 249 din 4.VI.1945 pentru abrogarea art. 277 Cod civil).

Art. 278. - (Abrogat prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

Art. 279. - (Abrogat prin Legea din 15.III.1906).

Art. 280-284. - (Abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

Art. 285. - (Abrogat prin art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948 pentru modificarea Codului de procedura civila).

Titlul VII DESPRE PATERNITATE SI DESPRE FILIATIUNI

CAPITOLUL 1 Despre filiativnea copiilor legitimi nascuti sau conceputi in casatorie

Art. 286-291. - (Abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

CAPITOLUL 2 Despre dovedirea filiativunii copiilor legitimi

Art. 292-303. - (Abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

CAPITOLUL 3 Despre copiii naturali

Art. 304-308. - (Abrogate prin art. 22 al Decretului nr. 130 din 2.IV.1949 pentru reglementarea conditiei juridice a copilului natural).

Titlul VIII DESPRE ADOPTIE

Art. 309-320. - (Abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

Art. 321-322. - (Abrogate prin Legea din 15.III.1906).

Art. 323. - (Abrogat prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 privitor la punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

Art. 324. - (Abrogat prin Legea din 15.III.1906).

Titlul IX DESPRE PUTEREA PARINTEASCA

Art. 325-341. - (Abrogate expres prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

Titlul X
DESPRE MINORITATE, DESPRE TUTELE SI DESPRE EMANCIPARE

CAPITOLUL 1
Despre minoritate

Art. 342. - (Abrogat prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

CAPITOLUL 2
Despre tutela

Art. 343-420. - (Abrogate expres prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

CAPITOLUL 3
Despre emancipare

Art. 421-433. - (Abrogate prin art. V al Decretului nr. 185 din 30.IV.1949 pentru modificarea si abrogarea unor dispozitii privitoare la majorat, la capacitate in materia contractelor de munca si emancipare).

Titlul XI
DESPRE MAJORITATE, DESPRE INTERDICTIE SI DESPRE CONSILIUL JUDICIAR

CAPITOLUL 1
Despre majoritate

Art. 434. - (Abrogat prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

CAPITOLUL 2
Despre interdictie

Art. 435-457. - (Abrogate expres prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

CAPITOLUL 3 Despre consiliile judiciare

Art. 458-460. - (Abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

CARTEA II DESPRE BUNURI SI DESPRE OSEBITELE MODIFICARI ALE PROPRIETATII

Titlul I DESPRE DISTINCTIUNEA BUNURILOR

Art. 461. - Toate bunurile sunt mobile sau imobile.

CAPITOLUL 1 Despre imobile

Art. 462. - Bunurile sunt imobile sau prin natura lor, sau prin destinatia lor, sau prin obiectul la care ele se aplica.

Art. 463. - Fondurile de pamant si cladirile sunt imobile prin natura lor.

Art. 464. - Morile de vant, sau de apa, asezate pe stalpi, sunt imobile prin natura lor.

Art. 465. - Recoltele care inca se tin de radacini, si fructele de pe arbori, neculese, inca, sunt asemenea imobile.

Indata ce recoltele se vor taia si fructele se vor culege, sunt mobile.

Art. 466. - Arborii ce se taie devin mobile.

Art. 467. - Animalele ce proprietarul fondului da arendasului pentru cultura, sunt imobile pe cat timp li se pastreaza destinatia lor.

Art. 468. - Obiectele ce proprietarul unui fond a pus pe el pentru serviciul si exploatarea acestui fond sunt imobile prin destinatie.

Astfel sunt imobile prin destinatie, cand ele s-au pus de proprietar pentru serviciul si exploatarea fondului:

- animalele afectate la cultura;
- instrumente aratoare;
- semintele date arendasilor sau colonilor partiari*);
- porumbii din porumbarie;
- lapinii***) tinuti pe langa casa;
- stupii cu roi;

- pestele din iaz (helesteie);
- teascurile, cladirile, alambicurile, cazile si vasele;
- instrumentele necesare pentru exploatarea fierariilor, fabricilor de hartie si altor uzine;
- paiele si gunoaiele.

Mai sunt imobile prin destinatie toate efectele mobiliare^{***}) ce proprietarul a asezat catre fond in perpetuu.

---

^{*}) Dijmasi.

^{**}) Iepuri de casa.

^{***}) Lucruri mobile.

Art. 469. - Proprietarul se presupune ca a asezat catre fond in perpetuu efecte mobiliare^{*}), cand acestea sunt intarite cu gips, var sau ciment, sau cand ele nu se pot scoate fara a se strica sau deteriora partea fondului catre care sunt asezate.

Oglinzile unui apartament se presupun asezate in perpetuu, cand parchetul pe care ele stau este una cu boaseria^{**}) camerei.

Aceasta se aplica si la tablouri si alte ornamente.

Statuile sunt imobile cand ele sunt asezate inadins, chiar cand ele s-ar putea scoate fara fractura sau deteriorare.

---

^{*}) Lucruri mobile.

^{**}) Lemnaria care imbraca peretii interiori ai unei incaperi.

Art. 470. - Urloaiele sau tevile ce servesc pentru conducerea apelor la un fond de pamant, sau la vreo casa, sunt imobile si fac parte din proprietatile la care servesc.

Art. 471. - Sunt imobile prin obiectul la care se aplica: uzufructul lucrurilor imobile, servitutile, actiunile care tind a revendica un imobil.

CAPITOLUL 2 Despre mobile

Art. 472. - Bunurile sunt mobile prin natura lor, sau prin determinarea legii.

Art. 473. - Sunt mobile prin natura lor, corpurile care se pot transporta de la un loc la altul, atat acele care se misca de sine precum sunt animalele, precum si cele care nu se pot stramuta din loc decat prin o putere straina, precum sunt lucrurile neinsufletite.

Art. 474. - Sunt mobile prin determinarea legii, obligatiile si actiunile care au de obiect sume exigibile sau efecte mobiliare^{*}), actiunile sau interesele in companii de finante, de comert sau de industrie, chiar si cand capitalul acestor companii consta in imobile.

Aceste actiuni sau interese se socot ca mobile numai in privinta fiecarui din asociati si pe cat tine asociatia.

Sunt asemenea mobile prin determinarea legii, veniturile perpetue sau pe viata asupra statului sau asupra particularilor.

---

^{*}) Lucruri mobile.

CAPITOLUL 3
Despre bunuri in raportul lor cu cei ce le poseda

Art. 475. - Oricine poate dispune liber de bunurile ce sunt ale lui, cu modificarile stabilite de legi.

Bunurile care nu sunt ale particularilor sunt administrate si nu pot fi instrainate decat dupa regulile si formele prescrise anume pentru ele.

---

1. A se vedea art. 135 din Constitutia Romaniei

2. A se vedea, de asemenea:

- Legea nr. 15 din 8 august 1990 cu privire la reorganizarea unitatilor economice de stat in regii autonome si societati comerciale, publicata in Monitorul Oficial nr. 98 din 8 august 1990 (art. 5, 20, 25-32, 53);

- Legea nr. 18 din 19 februarie 1991, publicata in Monitorul Oficial nr. 37 din 20 februarie 1991 - Legea fondului funciar (art. 4 si 5);

- Legea nr. 50 din 29 iulie 1991 privind autorizarea executarii constructiilor si unele masuri pentru realizarea locuintelor, publicata in Monitorul Oficial nr. 163 din 7 august 1991 (art. 10-20);

- Legea nr. 69 din 26 noiembrie 1991 a administratiei publice locale, republicata in Monitorul Oficial nr. 79 din 18 aprilie 1996;

- Codul familiei - Legea nr. 4/1953, Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat in Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificarile ulterioare (art. 35);

- Codul aerian - Decretul nr. 516, Buletinul Oficial nr. 56 din 30 decembrie 1953, cu modificarile ulterioare (art. 9 alin. 3 si 4);

- Legea nr. 8 din 14 martie 1996 privind dreptul de autor si drepturile conexe publica in Monitorul Oficial nr. 60 din 26 martie 1996;

- Legea nr. 17 din 2 aprilie 1996 privind regimul armelor de foc si al munitiilor publicata in Monitorul Oficial nr. 74 din 11 aprilie 1996;

Art. 476. - Drumurile mari, drumurile mici si ulitele care sunt in sarcina statului, fluviile si raurile navigabile sau plutitoare, tarmurile, adaugirile catre mal si locurile de unde s-a retras apa marii, porturile naturale sau artificiale, malurile unde trag vasele si indeobste toate partile din pamantul Romaniei, care nu sunt proprietate particulara, sunt considerate ca dependinte ale domeniului public.

A se vedea:

- Art. 135 din Constitutia Romaniei;

- Legea nr. 18 din 19 februarie 1991, Legea fondului funciar, publicata in Monitorul Oficial nr. 37 din 20 februarie 1991 (art. 4 si 5).

Art. 477. - Toate averile vacante si fara stapani, precum si ale persoanelor care mor fara mostenitori, sau ale caror mosteniri sunt lepadate, sunt ale domeniului public.

A se vedea:

- Decretul nr. 111/1951 privind reglementarea situatiei bunurilor de orice fel supuse confiscarii, confiscate, fara mostenitori sau fara stapan, precum si a unor bunuri care nu mai

folosesc institutiilor bugetare - Buletinul Oficial nr. 81 din 27 iulie 1951 (art. 1 lit. d) si Instructiunile Ministerului Finantelor nr. 1529 din 2 aprilie 1963;

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Art. 478. - Portile, zidurile, santurile, intariturile pietelor de razboi si ale fortaretelor fac si ele parte din domeniul public.

Aceste lucruri reintra in comert cand nu mai servesc la uzul public.

Art. 479. - Poate avea cineva asupra bunurilor, sau un drept de proprietate, sau un drept de folosinta, sau numai servitute.

1. Dreptul de folosinta prevazut de text se refera la uzufruct, uz, abitatie.

A se vedea si:

- Legea nr. 15/1990 cu privire la reorganizarea unitatilor economice de stat in regii autonome si societati comerciale, publicata in Monitorul Oficial nr. 98 din 8 august 1990
- Legea nr. 50 privind autorizarea executarii constructiilor si unele masuri pentru realizarea locuintelor, din 29 iulie 1991, publicata in Monitorul Oficial nr. 163 din 7 august 1991, art. 10-20.

2. A se vedea si art. 135 alin. 5 din Constitutia Romaniei.

Titlul II DESPRE PROPRIETATE

Art. 480. - Proprietatea este dreptul ce are cineva de a se bucura si dispune de un lucru in mod exclusiv si absolut, in sa in limitele determinate de lege.

1. Potrivit art. 135 al Constitutiei Romaniei din anul 1991, proprietatea este publica sau privata (alin. 2).

Bunurile proprietate publica sunt inalienabile. In conditiile legii, ele pot fi date in administrare regiilor autonome ori institutiilor publice sau pot fi concesionate sau inchiriate (alin. 5).

Proprietatea privata este, in conditiile legii, inviolabila (alin. 6).

2. Cu privire la regimul juridic al unor bunuri din domeniul public al statului prevazute in art. 135 din Constitutie, a se vedea si:

- Codul silvic - Legea nr. 26 din 24 aprilie 1996 - publicat in Monitorul Oficial nr. 93 din 8 mai 1996;

- Legea nr. 4/1972 privind gospodaria padurilor aflate in administrarea directa a comunelor - Buletinul Oficial nr. 42 din 24 aprilie 1972;

- Legea nr. 8/1974 a apelor - Buletinul Oficial nr. 52 din 4 aprilie 1974, cu modificarile ulterioare;

- Legea nr. 13/1974 a drumurilor - Buletinul Oficial nr. 107 din 31 iulie 1974, cu modificarile ulterioare;

- Legea nr. 12/1974 privind piscicultura si pescuitul - Buletinul Oficial nr. 106 din 30 iulie 1974;

- Legea nr. 26/1976 privind economia vanatului si vanatoarea - Buletinul Oficial nr. 99 din 12 noiembrie 1976.

3. A se vedea, de asemenea Legea nr. 17/1990 privind regimul juridic al apelor maritime interioare, al mării teritoriale și al zonei contigue, Monitorul Oficial nr. 99 din 9 august 1990.

Art. 481. - Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afara numai pentru cauza de utilitate publica si primind o dreapta si prealabila despagubire.

A se vedea art. 41 al Constitutiei Romaniei.

Art. 482. - Proprietatea unui lucru mobil sau imobil da drept asupra tot ce produce lucrul si asupra tot ce se uneste, ca accesoriu, cu lucrul, intr-un mod natural sau artificial. Acest drept se numeste: drept de accesiune.

CAPITOLUL 1

Despre dreptul de accesiune asupra celor produse de lucru

Art. 483. - Fructele naturale sau industriale ale pamantului, fructele civile, sporul animalelor (prasila), se cuvin proprietarului in puterea dreptului de accesiune.

Art. 484. - Fructele produse de vreun lucru nu se cuvin proprietarului, decat cu indatorire din parte-i de a plati semanaturile, araturile si munca pusa de altii.

Art. 485. - Posesorul nu castiga proprietatea fructelor decat cand posedea cu buna-credinta; la cazul contrariu, el este dator de a inapoia productele, impreuna cu lucrul, proprietarului care-l revendica.

Art. 486. - Posesorul este de buna-credinta cand posedea ca proprietar in puterea unui titlu translativ de proprietate, ale carui viciuri nu-i sunt cunoscute.

Art. 487. - El inceteaza de a fi cu buna-credinta din momentul cand aceste viciuri ii sunt cunoscute.

CAPITOLUL 2

Despre dreptul de accesiune asupra celor unite si incorporate cu lucrul

Art. 488. - Tot ce se uneste si se incorporeaza cu lucrul se cuvine proprietarului lucrului, potrivit regulilor statornicite mai jos.

Sectiunea I

Despre dreptul de accesiune relativ la lucrurile imobile

Art. 489. - Proprietatea pamantului cuprinde in sine proprietatea suprafetei si a subfetei lui.

_____
Potrivit art. 135 alin. 4 al Constitutiei Romaniei din 1991, bogatiile de orice natura ale subsolului fac obiectul exclusiv al proprietatii publice.

Art. 490. - Proprietarul poate face asupra pamantului toate plantatiile si cladirile ce gaseste de cuviinta, afara de exceptiile statornicite la capul*) care trateaza despre servituti.

---

*) Trimiterea se refera la titlul IV "Despre servituti".

Art. 491. - Proprietarul poate face sub fata pamantului toate constructiile si sapturile ce gaseste de cuviinta, si trage din ele toate foloasele ce acestea ar produce, afara de modificarile prescrise de legi si regulamente privitoare la mine, precum si de legile si regulamentele politienesti.

---

1. A se vedea nota de la art. 489.

2. Termenii "legile si regulamentele politienesti" trebuie intelesi in sensul de reglementarile administrative in materie.

Art. 492. - Orice constructie, plantatie sau lucru facut in pamant sau asupra pamantului, sunt prezumate a fi facute de catre proprietarul acelui pamant cu cheltuiala sa si ca sunt ale lui, pana ce se dovedeste din contra.

Art. 493. - Proprietarul pamantului care a facut constructii, plantatii si lucrari cu materiale straine, este dator sa plateasca valoarea materialelor. El mai poate fi osandit, dupa imprejurari, pentru o asemenea urmare si la plata de daune-interese. Dar proprietarul materialelor n-are drept a le ridica.

Art. 494. - Daca plantatiile, constructiile si lucrarile au fost facute de catre o a treia persoana cu materialele ei, proprietarul pamantului are dreptul de a le tine pentru dansul, sau de a indatora pe acea persoana sa le ridice.

Daca proprietarul pamantului cere ridicarea plantatiilor si a constructiilor, ridicarea va urma cu cheltuiala celui ce le-a facut; el poate chiar, dupa imprejurari, fi condamnat la daune-interese pentru prejudiciile sau vatamarile ce a putut suferi proprietarul locului.

Daca proprietarul voieste a pastra pentru dansul acele plantatii si cladiri, el este dator a plati valoarea materialelor si pretul muncii, fara ca sa se ia in considerare sporirea valorii fondului, ocazionata prin afacerea unor asemenea plantatii si constructii. Cu toate acestea, daca plantatiile, cladirile si operele au fost facute de catre o a treia persoana de buna-credinta, proprietarul pamantului nu va putea cere ridicarea sus-ziselor plantatii, cladiri si lucrari, dar va avea dreptul sau de a inapoia valoarea materialelor si pretul muncii, sau de a plati o suma de bani egala cu aceea a cresterii valorii fondului.

Art. 495. - Cresterile de pamant ce se fac succesiv si pe nesimtite la malurile fluviului si ale raurilor se numeste aluviune. Aluviunea este in folosul proprietarului riveran, cand e vorba de un fluviu sau rau navigabil, plutitor sau neplutitor, cu indatorire inasa pentru proprietar de a lasa, pe pamantul sau, drumul trebuitor pentru conducerea vaselor.

A se vedea si Legea nr. 8/1974 a apelor - Buletinul Oficial nr. 52 din 4 aprilie 1974, cu modificarile ulterioare, precum si nota nr. 2 de la art. 480.

Art. 496. - Tot ale proprietarului riveran sunt si pamanturile lasate de apele curgatoare, cand ele se retrag pe nesimtite de la unul din tarmuri si se indreapta catre celalalt tarm; proprietarul tarmului de unde apa s-a retras profita de aluviune, fara ca proprietarul tarmului opus sa poata reclama pamantul cel pierdut.

Acest drept nu are loc in privirea pamanturilor parasite de apa marii.

A se vedea nota de la art. 495.

Art. 497. - Aluviunea nu are loc in privirea lacurilor, helesteielor si a iazurilor; proprietarul lor conserva totdeauna pamantul acoperit de apa, cand ea este la inaltimea scurgerii helesteului, iazului, chiar daca catimea apei ar scadea in urma; si viceversa, proprietarul iazului nu castiga nici un drept asupra pamantului riveran ce se acopera de apa iazului cand urmeaza varsaturi extraordinare.

A se vedea art. 135 alin. 4 al Constitutiei Romaniei, precum si nota de la art. 495.

Art. 498. - Daca un fluviu sau rau, navigabil sau nu, rupe deodata o parte mare, si care se poate recunoaste, de pamant, si o lipeste la pamantul unui alt proprietar, acea parte ramane a cui a fost pamantul de la care s-a rupt; insa daca se va reclama in termen de un an.

Art. 499. - Insulele si prundurile, care se formeaza in albia fluviilor si a raurilor navigabile sau plutitoare, sunt ale statului, daca nu i se opune titlu sau prescriptie.

A se vedea nota de la art. 495.

Art. 500. - Insulele si prundurile, care se formeaza in raurile nenavigabile si neplutitoare, sunt ale proprietarului tarmului pe care ele s-au format; daca insula formata trece peste jumatatea raului, atunci fiecare proprietar riveran are dreptul de proprietate asupra partii de insula ce se intinde spre el, pornind de la jumatatea raului.

A se vedea nota de la art. 495.

Art. 501. - Daca un rau sau un fluviu, formandu-si un brat nou, taie si inconjoara pamantul unui proprietar riveran si face prin acest chip o insula, proprietarul nu pierde pamantul ce s-a transformat in insula, chiar daca el s-a facut de un fluviu sau de un rau navigabil sau plutitor.

A se vedea nota de la art. 495.

Art. 502. - Daca un fluviu sau un rau isi face un nou curs parasind vechea sa albie, aceasta albie se imparte intre proprietarii marginari.

A se vedea nota de la art. 495.

Art. 503. - Orice animale sau zburatoare salbatice trec in cuprinsul nostru se fac ale noastre, pe cat timp raman la noi, afara numai daca asemenea trecere s-a ocazionat prin fraude sau prin artificii.

Sectiunea II

Despre dreptul de accesiune relativ la lucrurile miscatoare

Art. 504. - Daca doua lucruri a doi deosebiti stapani s-au unit impreuna incat amandoua formeaza un singur tot, dar se pot desparti si conserva fiecare in parte dupa despartire, atunci totul format este al proprietarului lucrului care constituie partea principala, ramanand el dator a plati celuilalt proprietar pretul lucrului ce a fost unit cu principalul.

Art. 505. - Este principal acela din doua lucruri, pentru uzul sau pentru ornamentul, pentru completarea carui a servit unirea celuilalt lucru.

Art. 506. - Cand insa lucrul unit este mult mai de pret decat lucrul principal, si cand el s-a unit fara stirea proprietarului, acesta poate cere despartirea si restituirea lucrului unit, chiar daca ar rezulta din despartire oarecare vatamare lucrului catre care el a fost unit.

Art. 507. - Daca din cele doua lucruri unite pentru a forma un singur tot, nici unul nu poate fi privit ca accesoriu al celuilalt, atunci acela este considerat ca principal care va fi mai mare in valoare. Daca valoarea ambelor lucruri ar fi mai tot aceeasi, atunci lucrul cel mai mare in volum va fi considerat ca principal.

Art. 508. - Daca un mester sau altcineva a intrebuintat materia care nu era a sa si a facut un lucru nou, atunci proprietarul materiei intrebuintate are dreptul de a reclama lucrul format din ea, platind pretul muncii, atat cand acel obiect ar putea cat si cand el n-ar putea reveni in starea primitiva.

Art. 509. - Daca insa manopera ar fi atat de importanta incat ar intrece cu mult valoarea materiei intrebuintate, atunci munca lucratorului va fi considerata ca parte principala si lucratorul va avea dreptul de a retine lucrul format, platind proprietarului pretul materiei.

Art. 510. - Cand cineva a intrebuintat in parte materia care era a sa, si in parte materia straina, pentru a forma un lucru nou, fara ca nici o parte din materie sa-si fi pierdut cu totul fiinta, si daca acele materii nu se mai pot desparti fara vatamare sau paguba, atunci lucrul format se cuvine ambilor proprietari, celui dintai in proportie cu materia ce era a sa, si celuilalt in proportie cu materia sa si cu pretul muncii sale.

Art. 511. - Cand un lucru s-a format din amestecarea mai multor materii cu diferiti stapani din care nici una nu poate fi considerata ca materie principala, atunci proprietarul, in nestiinta caruia a urmat amestecarea, poate cere desfacerea lor, daca ea este cu putinta a se desface.

Daca materiile amestecate nu se mai pot desparti fara vatamare sau paguba, atunci lucrul format se cuvine tuturor stapanilor, fiecarui insa in proportie cu catimea, calitatea si valoarea materiilor lui, intrebuintate la facerea aceluia lucru.

Art. 512. - Daca materia unui din proprietari ar covirsi pe cealalta materie prin valoare si cantitate, atunci proprietarul materiei mai cu pret va putea cere lucrul format prin amestecare, platind insa celuilalt proprietar pretul materiei sale.

Art. 513. - Cand lucrul format ramane comun intre proprietarii materiilor din care s-a format, atunci lucrul se va vinde prin licitatie si pretul se va imparti.

Art. 514. - In toate cazurile in care proprietarul materiei intrebuintate fara stirea lui la formarea unui lucru nou este in drept de a reclama lucrul format, el are si voia de a cere in loc de lucrul format o materie de aceeasi natura, catime, greutate, marime si calitate, sau valoarea aceleiasi materii.

Art. 515. - Vericari*) vor fi intrebuintat materii straine, fara stirea proprietarului lor, vor putea dupa imprejurari fi osanditi si la plata de daune-interese, si aceasta fara prejudiciul urmarilor prin canal extraordinar**).

---

*) "Vericari", forma arhaica pentru "oricare".

**) Actiune penala.

Art. 516. - Principiile regulilor de mai sus vor servi judecătorilor și în deciziunea cazurilor analoge cu cele precedente.

Titlul III DESPRE UZUFRACT, DESPRE UZ SI DESPRE ABITATIUNE

CAPITOLUL 1 Despre uzufruct

Art. 517. - Uzufructul este dreptul de a se bucura cineva de lucrurile ce sunt proprietatea altuia, întocmai ca însuși proprietarul lor, însă cu îndatorirea de a le conserva substanța.

Vezi art. 49-50 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat.

Art. 518. - Uzufructul se stabilește prin lege sau prin voința omului.

Prin abrogarea art. 285, 338, 684 și 1242 din Codul civil, au fost desființate drepturile de uzufruct legal statornicite de Codul civil, și anume dreptul de uzufruct legal al părinților asupra bunurilor copiilor, dreptul sotului asupra bunurilor dotale și dreptul văduvei fără avere la moștenirea barbatului ei.

Art. 519. - Uzufructul se poate stabili sau pur, sau cu termen, sau cu condiție.

Art. 520. - Uzufructul se poate stabili pe tot felul de bunuri mobile și imobile.

Sectiunea I Despre drepturile uzufructuarului

Art. 521. - Uzufructuarul are drept de a se bucura de tot felul de fructe ce poate produce obiectul asupra căruia are uzufruct, fie naturale, fie industriale, fie civile.

Art. 522. - Fructele naturale sunt acelea ce pământul produce de la sine; producția și prășala (sporul animalelor) sunt asemenea fructe naturale. Fructele industriale ale unui fond sunt acelea ce se dobândesc prin cultura.

Art. 523. - Fructele civile sunt chiriiile caselor, dobânzile sumelor exigibile, venitul rentelor; arendele intra în clasa fructelor civile.

Art. 524. - Fructele naturale și industriale, neculese în momentul când se deschide dreptul de uzufruct, sunt ale uzufructuarului. Acelea ce se găsesc în aceeași stare când se sfârșește dreptul de uzufruct sunt ale proprietarului, fără de a putea pretinde unul de la altul despăgubire pentru cheltuielile urmate pentru arături și semănături. Drepturile colonului partiar*) ce vor fi existat la începutul sau la finele uzufructului nu pot fi vătămate de dispoziția precedentă.

---

*) Dijmas.

Art. 525. - Fructele civile se socotesc dobandite zi cu zi, si se cuvin uzufructuarului, in proportie cu durata uzufructului sau. Aceasta regula se aplica la arenze si la chiriile caselor si alte fructe civile.

Art. 526. - Daca uzufructul cuprinde lucruri cu care nu se poate cineva servi fara a le consuma, precum bani, grane, bauturi, uzufructuarul are dreptul de a dispune de ele, inasa cu indatorire de a le inapoia in aceeasi cantitate, calitate si valoare, sau pretul, la sfarsitul uzufructului.

Art. 527. - Uzufructul unei rente pe viata da uzufructuarului, pe durata uzufructului sau, dreptul de a percepe veniturile, fara de a fi obligat la nici un fel de restituire.

Art. 528. - Daca uzufructul cuprinde lucruri care, fara a se consuma indata, se strica dupa o vreme prin intrebuintarea lor, precum rufele, mobilele casei, uzufructuarul are dreptul de a se sluji de dansele pentru intrebuintarea la care ele sunt destinate, si nu este obligat de a le inapoia la sfarsitul uzufructului decat in starea ce se vor afla, inasa nestricate din dol sau culpa.

Art. 529. - Daca uzufructul cuprinde paduri destinate de proprietarul lor la taieri periodice, uzufructuarul este dator a pastra ordinea si catimea taierii, in conformitate cu regulile stabilite de proprietar, sau cu uzul locului, fara a putea pretinde vreo despagubire nici uzufructuarul, nici mostenitorii sai, pentru partile lasate netaiate in timpul uzufructului sau.

Arborii care se pot scoate dintr-un seminariu de pomi^{*)}, fara degradarea acestuia nu vor face parte din uzufruct decat cu indatorire, pentru uzufructuar, de a se conforma obiceiului local in privirea inlocuirii lor.

---

^{*)} Pepiniere.

1. A se vedea art. 41 din Legea nr. 18/1991 - Legea fondului funciar.

2. A se vedea si:

- Codul silvic - Legea nr. 26 din 24 aprilie 1996 - publicat in Monitorul Oficial nr. 93 din 8 mai 1996;

- Legea nr. 4/1972 privind gospodaria padurilor aflate in administrarea directa a comunelor - Buletinul Oficial nr. 42 din 24 aprilie 1972.

Art. 530. - Uzufructuarul se mai bucura, conformandu-se cu epocile si uzul vechi al proprietarului, de partile de paduri inalte care au fost puse in taiere regulata, sau ca aceste taieri se fac periodic pe o intindere de pamant determinata, sau se fac numai de o catime oarecare de arbori alesi pe toata suprafata domeniului.

A se vedea nota de la art. 529.

Art. 531. - In toate celelalte cazuri, uzufructuarul nu se poate atinge de arbori inalti; va putea inasa intrebuinta, spre a face reparatiile la care este obligat, arborii dezradacinati sau sfaramati din accidente; poate chiar taia pentru acest sfarsit arborii trebuinciosi, cu indatorire inasa a constata in fiinta proprietarului aceasta trebuinta.

Art. 532. - Uzufructuarul poate lua din paduri araci pentru vii, poate asemenea lua de pe pomi produse anuale sau periodice, inasa toate acestea dupa obiceiul locului si al proprietarului.

A se vedea nota de la art. 529.

Art. 533. - Pomii roditori care se usuca si chiar acei ce sunt dezradacinati sau daramati din accidente se cuvin uzufructuarului, cu indatorire de a-i inlocui prin altii.

Art. 534. - Uzufructuarul se poate bucura el insusi, sau inchiria altuia, sau ceda exercitiul dreptului sau. De va inchiria, urmeaza a se conforma pentru epocile cand se preinnoiesc contractele si pentru durata lor, regulile intocmite pentru barbat, in privinta averii femeii sale la titlul Despre contractul de casatorie.

---

1. Dispozitiile din titlu "Despre contractul de casatorie", la care se refera art. 534, sunt art. 1268 si 1269 Cod civil, in prezent abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare.

2. Cu privire la inchirierea suprafetelor de locuit a se vedea si Legea nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ si reglementarea raporturilor dintre proprietari si chiriasi - Buletinul Oficial nr. 47 din 31 martie 1973, republicata in Buletinul Oficial nr. 122 din 31 decembrie 1980.

Art. 535. - Uzufructuarul se foloseste de adaugirile facute prin aluviune la obiectul asupra caruia are uzufruct.

Art. 536. - El se foloseste de drepturile de servitute si in genere de toate drepturile de care se poate folosi proprietarul, si se foloseste intocmai ca insusi proprietarul.

Art. 537. - Uzufructuarul se foloseste asemenea intocmai ca proprietarul de minele, pietrariile si nisipurile ce sunt in exploatare la deschiderea dreptului de uzufruct.

Daca insa se atinge de o exploatare, care nu s-ar putea face fara o concesiune, uzufructuarul nu se va putea bucura de ea fara a dobandi mai intai invoirea guvernului.

Dispozitiile art. 537 nu mai sunt aplicabile intrucat, potrivit art. 135 din Constitutie, bogatiile de orice natura ale subsolului fac obiectul exclusiv al proprietatii publice.

Art. 538. - Uzufructuarul n-are nici un drept asupra minelor si pietrariilor nedeschise inca, nici asupra nisipurilor a caror exploatare nu e inca inceputa nici asupra comorii care s-ar putea gasi in cursul uzufructului sau.

Art. 539. - Proprietarul nu poate prin faptul sau nici cu orice chip vatama drepturile uzufructuarului.

Uzufructuarul nu poate, la incetarea uzufructului, cere vreo despagubire pentru imbunatatirile ce ar pretinde ca a facut, chiar cand print-insele ar fi sporit valoarea lucrului. El sau mostenitorii sai pot insa ridica oglinzi, tablouri si alte ornamente, pe care le-ar fi asezat, cu indatorire de a restabili localul in starea ce a fost mai inainte.

Sectiunea II Despre obligatiile uzufructuarului

Art. 540. - Uzufructuarul ia lucrurile in starea in care se afla; el insa nu poate intra in folosinta lor decat dupa ce va face in prezenta proprietarului, sau dupa ce-l va chema formal,

inventarul lucrurilor miscatoare si constatarea starii in care se vor afla cele nemiscatoare, supuse uzufructului.

Art. 541. - Este dator a da cautiune ca se va folosi ca un bun parinte de familie, de nu va fi scutit prin actul constitutiv al uzufructului; cu toate acestea tatii, mamele ce vor avea uzufructul legal al averii copiilor lor, vanzatorul sau donatorul care si-au rezervat uzufructul, nu sunt obligati a da cautiune.

Prin abrogarea art. 338 Cod civil, dreptul de uzufruct legal al partilor asupra bunurilor copiilor a fost desfiintat.

Art. 542. - Daca uzufructuarul nu gaseste cautiune, nemiscatoarele se dau cu arenda, sumele de bani cuprinse in uzufruct se pun la dobanda, produsele se vand si pretul lor se pune asemenea la dobanda; dobanzile acestor sume si pretul arendelor se cuvin uzufructuarului.

Art. 543. - In lipsa de cautiune din partea uzufructuarului, proprietarul poate cere ca mobilele supuse pericunii prin intrebuintare sa se vanda spre a se pune pretul la dobanda, si uzufructuarul se foloseste de dobanzi in cursul uzufructului; cu toate acestea uzufructuarul va putea cere si judecatorii vor putea ordona, dupa imprejurari, ca o parte din lucrurile miscatoare necesare pentru propriile sale trebuinte sa i se lase sub simpla sa depunere de juramant si cu indatorire de a le preda la curmarea uzufructului.

Art. 544. - Intarzierea de a da cautiune nu ridica uzufructuarului dreptul de a se folosi de fructele la care el avea drept; ele i se cuvin din momentul de cand s-a deschis uzufructul.

Art. 545. - Uzufructuarul nu este obligat decat la reparatiile de intretinere. Reparatiile cele mari raman in sarcina proprietarului, afara numai daca acestea s-ar fi cauzat din lipsa reparatiilor de intretinere de la deschiderea uzufructului, in care caz uzufructuarul este obligat a le face si pe acestea.

Art. 546. - Reparatiile cele mari sunt acele ale zidurilor celor mari si ale boltelor, restabilirea grinzilor si acoperisului intreg, acelea ale zagazelor si ale zidurilor de sprijinire si de imprejmuire in total; toate celelalte reparatii sunt de intretinere.

Art. 547. - Nici proprietarul, nici uzufructuarul nu sunt obligati a recladi ceea ce a cazut de vechime sau s-a distrus*) fortuit.

---

*) Distrus.

Art. 548. - Uzufructuarul este obligat, in cursul folosintei sale, la toate sarcinile anuale ale fondului, precum contributiile si altele ce dupa obicei sunt considerate ca sarcini ale fructelor.

Art. 549. - In privinta sarcinilor ce pot fi impuse pe proprietate, in cursul uzufructului, proprietarul si uzufructuarul contribuie dupa modul urmatoar: proprietarul este obligat a le plati si uzufructuarul a-i raspunde dobanzile, iar daca uzufructuarul le-a platit, el are dreptul de a cere capetele*) platite de la proprietar, la expirarea uzufructului.

---

*) Capitalul.

Art. 550. - Acel ce castiga cu titlu gratuit un uzufruct universal, sau cu titlu universal, este dator a achita in proportie cu folosinta sa si fara nici un drept de repetitiune, legatele, pensiile alimentare si veniturile rentelor perpetue sau pe viata care privesc asupra patrimoniului.

Art. 551. - Uzufructuarul cu titlu particular nu se obliga la plata datoriilor pentru care fondul este ipotecat si, de va fi silit sa le plateasca, are actiune in contra proprietarului.

Art. 552. - Uzuzfructuarul fie universal, fie cu titlu universal, trebuie sa contribuie impreuna cu proprietarul la plata datoriilor dupa cum urmeaza: se pretuieste valoarea fondului supus uzuzfructului, se defige*) in urma catimea cu care urmeaza a contribui la plata datoriilor in proportie cu valoarea zisului fond. Daca uzuzfructuarul voieste sa avanseze suma pentru care trebuie fondul sa contribuie, capitalul i se inapoiaza la sfarsitul uzuzfructului fara nici o dobanda. Iar de nu va voi uzuzfructuarul a face acest avans, proprietarul poate, dupa a sa vointa, sau sa plateasca dansul acea suma, si atunci uzuzfructuarul ii plateste dobandzile in tot cursul uzuzfructului, sau sa puna in vanzare o parte din averea supusa uzuzfructului pana se va dobandi un pret analog sumei datorite.

*) Se stabileste.

Art. 553. - Uzuzfructuarul e dator a plati numai cheltuielile proceselor ce privesc folosinta si celelalte condamnatiuni la care procesele aratate pot da nastere.

Art. 554. - Daca in cursul uzuzfructului, o a treia persoana face vreo uzurpare asupra fondului, sau vreo alta incercare spre a calca drepturile proprietarului, uzuzfructuarul este tinut a-l denunta proprietarului, caci la din contra uzuzfructuarul ramane raspunzator pentru toate daunele ce ar putea rezulta pentru proprietar, precum ar fi raspunzator pentru orice stricaciune s-ar face de el insusi.

Art. 555. - Daca uzuzfructul are de obiect un animal si daca acesta va pieri fara culpa uzuzfructuarului, el nu este obligat a da proprietarului alt animal in loc, nici de a-i plati pretul.

Art. 556. - Daca turma pe care un uzuzfruct a fost constituit, din intamplare sau din boala, va pieri cu totul si fara culpa uzuzfructuarului, acesta nu este obligat decat a-i da seama de piei sau de valoarea lor.

Daca turma nu va pieri cu totul, uzuzfructuarul este dator de a inlocui numarul vitelor pierdute, prin vitele ce da sporul.

Sectiunea III Despre stingerea uzuzfructului

Art. 557. - Uzuzfructul se stinge prin moartea uzuzfructuarului, prin expirarea termenului pentru care uzuzfructul a fost acordat, prin consolidarea sau intrunirea asupra aceleiasi persoane a ambelor calitati de proprietar si de uzuzfructuar; prin neuzul dreptului de uzuzfruct in decurs de 30 de ani; prin totala desfiintare a lucrului asupra carui uzuzfructul era constituit.

Art. 558. - Uzuzfructul poate inceta asemenea prin abuzul ce face uzuzfructuarul de folosinta sa, sau aducand stricaciuni fondului, sau lasandu-l sa se degradeze din lipsa de intretinere. Creditorii uzuzfructuarului pot interveni in contestatiile pornite in contra-i pentru conservarea drepturilor lor; ei pot propune repararea degradarilor facute si a da garantii pentru viitor.

Judecatorii pot, dupa gravitatea imprejurarilor, sau a hotari stingerea uzuzfructului, sau a lasa pe proprietar sa se bucure de fructele obiectului supus la uzuzfruct, cu indatorire de a plati pe fiecare an uzuzfructuarului sau celor ce prezinta drepturile sale o suma hotarata pana in ziua cand uzuzfructul urma sa inceteze.

Art. 559. - Uzuzfructul care nu e acordat particularilor nu poate trece peste 30 de ani.

Art. 560. - Uzuzfructul constituit pana ce o alta persoana va ajunge la o varsta hotarata, tine pana la acea epoca, chiar de ar muri zisa persoana inaintea varstei hotarate.

Art. 561. - Vanzarea lucrului supus la uzufruct nu aduce nici o schimbare dreptului uzufructuarului; el continua a se folosi de uzufructul sau, de nu a renuntat la dansul in mod formal.

Art. 562. - Creditorii uzufructuarului pot sa ceara a se anula renuntarea facuta in paguba lor.

Art. 563. - Daca o parte numai a lucrului supus la uzufruct s-a distrus^{*)}, uzufructul se pastreaza asupra partii ramase.

---

^{*)} Distrus.

Art. 564. - De va fi uzufructul constituit numai asupra unei cladiri, si aceasta cladire va arde sau se va distruge^{*)} din alta intamplare, sau se va darama de vechime, uzufructuarul nu va avea drept de a se folosi de pamantul pe care a fost cladirea, nici de materialele ramase. Daca uzufructul s-ar afla constituit asupra unui domeniu din care facea parte si cladirea, uzufructuarul se va folosi de pamant.

---

^{*)} Distruge.

CAPITOLUL 2 Despre uz si abitatiune

Art. 565. - Drepturile de uz si de abitatiune se stabilesc si se pierd in acelasi chip ca si uzufructul.

Vezi art. 49 - 50 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept international privat.

Art. 566. - Ca si in cazul de uzufruct, nu se poate folosi cineva de aceste drepturi fara a da mai intai cautiune si fara a face inventar.

Sotul supravietuitor nu este obligat sa dea cautiune pentru exercitarea dreptului de abitatiune ce i se cuvine in temeiul art. 4 din Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de mostenire al sotului supravietuitor - Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944.

Art. 567. - Uzuarul si cel ce are dreptul de abitatiune trebuie sa se foloseasca de ele ca un bun parinte de familie.

Art. 568. - Drepturile de uz si de abitatiune se reguleaza prin titlul care le-a infiintat si primesc dupa cuprinderea lui mai multa sau mai putina intindere.

Art. 569. - Daca titlul nu se explica asupra intinderii acestor drepturi, ele se reguleaza precum urmeaza.

Art. 570. - Cel ce are uzul unui loc nu poate pretinde mai multe fructe din acest loc decat se cuvine pentru trebuintele sale si ale familiei sale.

Poate pretinde si pentru trebuintele copiilor ce va avea in urma constituirii dreptului de uz.

Art. 571. - Uzuarul nu poate ceda nici inchiria dreptul sau altuia.

Art. 572. - Cel ce are un drept de abitatiune pe o casa poate sedea intr-insa cu familia sa, chiar de n-ar fi fost insurat la epoca cand i s-a dat acest drept.

Cel ce are dreptul de abitatiune poate inchiria partea casei ce nu locuieste.

In ce priveste dreptul de abitatie al sotului supravietuitor, a se vedea art. 4 alin. 2 al Legii nr. 319/1944 pentru dreptul de mostenire al sotului supravietuitor - Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944, potrivit caruia sotul supravietuitor nu va fi obligat sa dea cautiunea prevazuta de art. 566 din Codul civil. Dreptul de abitatiune nu va putea fi cedat sau inchiriat, chiar si in cazul prevazut de art. 572 alin. 2 Cod civil.

Art. 573. - Dreptul de abitatiune nu poate fi nici cesionat, nici inchiriat, afara de exceptia adusa la art. 572.

Art. 574. - Daca uzuarul absoarbe toate fructele fondului, sau daca ocupa toata casa e dator sa faca cheltuielile de cultura, reparatiile de intretinere si sa plateasca contributiile ca si uzufructuarul. Daca nu ia decat o parte din fructe sau daca nu ocupa decat o parte din casa, el contribuie in proportie cu lucrul de care se foloseste.

Art. 575. - Uzul padurilor se va regula prin legi particulare.

A se vedea nota de la art. 529.

Titlul IV DESPRE SERVITUTI

Art. 576. - Servitutea este o sarcina impusa asupra unui imobil pentru uzul si utilitatea unui imobil avand un alt stapan.

Vezi art. 49 - 50 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept international privat.

Art. 577. - Servitutile izvorasc sau din situatia naturala a locurilor, sau din obligatia impusa de lege, sau din conventia dintre proprietari.

CAPITOLUL 1 Despre servituti ce se nasc din situatia locurilor*)

---

*) Servitutile reglementate in acest capitol sunt in realitate un mod de determinare o insusi continutului dreptului de proprietate si a limitelor de exercitare a acestui drept.

Art. 578. - Locurile inferioare sunt supuse a primi apele ce curg fireste din locurile superioare, fara ca mana omului sa fi contribuit la aceasta.

Proprietarul inferior nu poate ridica stavili ca sa opreasca aceasta scurgere.

Proprietarul superior nu poate face nici o lucrare spre agravarea servitutii fondului inferior.

Art. 579. - Cel ce are un izvor pe proprietatea sa poate face orice intrebuintare cu dansul, fara insa a vatama dreptul ce proprietarul fondului inferior are dobandit sau prin vreun titlu sau prin prescriptie asupra acelu izvor.

A se vedea Legea nr. 8/1974 a apelor Buletinul Oficial nr. 52 din 4 aprilie 1974, cu modificarile ulterioare.

Art. 580. - In acest caz, prescriptia nu se poate dobandi decat prin o folosinta neintrerupta in timp de 30 de ani, socotiti din ziua cand proprietarul fondului inferior a facut si a savarsit lucrari aparente destinate a inlesni trecerea si scurgerea apei in proprietatea sa.

Art. 581. - Proprietarul izvorului nu-i poate schimba cursul cand izvorul da apa trebuincioasa locuitorilor unei comune unui sat sau unui catun.

A se vedea si art. 135 alin. 4 al Constitutiei Romaniei.

Art. 582. - Acela, a carui proprietate este pe marginea unei ape curgatoare, afara de apele care sunt declarate dependente de domeniul public prin art. 476 la titlul Despre distinctiunea bunurilor, poate lua apa pentru irigatia proprietatilor sale, fara insa a o abate de tot.

Acela prin al carui fond trece apa o poate chiar intrebuinta in toata intinderea prin care ar avea curgere, cu indatorire numai a-i lasa cursul firesc la iesirea din proprietatea sa.

A se vedea:

- Legea nr. 8/1974 a apelor - Buletinul Oficial nr. 52 din 4 aprilie 1974, cu modificarile ulterioare;
- Nota de la art. 581.

Art. 583. - De se ridica vreo contestatie intre proprietarii carora aceste ape pot fi trebuincioase, tribunalele*) , la darea hotararii, sunt datoare sa caute a impaca interesul agriculturii cu respectul cuvenit proprietatii, observand intotdeauna regulamentele particulare si locale asupra curgerii si uzului apelor.

---

*) Instantele.

A se vedea:

- Notele de la art. 582;
- Legea nr. 7/1974 cu privire la realizarea, exploatarea, intretinerea si finantarea amenajarilor de irigatii si a celorlalte lucrari de imbunatatiri funciare - Buletinul Oficial nr. 51 din 3 aprilie 1974, republicata in Buletinul Oficial nr. 62 din 14 iunie 1975.

Art. 584. - Orice proprietar poate indatora pe vecinul sau la granitirea proprietatii lipite cu a sa; cheltuielile granituirii se vor face pe jumătate.

Art. 585. - Tot proprietarul isi poate ingradi proprietatea, afara de exceptia ce se face la art. 616.

CAPITOLUL 2

Despre servitutile stabilite de lege*)

---

*) Servitutile reglementate in acest capitol sunt in realitate un mod de determinare a insusi continutului dreptului de proprietate si a limitelor de exercitare a acestui drept.

Art. 586. - Servitutile stabilite de lege au de obiect utilitatea publica, sau a comunelor, ori aceea a particularilor.

1. Cu privire la termenul "comuna" a se vedea Legea nr. 2/1968 privind organizarea administrativa a teritoriului Republicii Romania - Buletinul Oficial nr. 17-18 din 17 februarie 1968, republicat in Buletinul Oficial nr. 163-165 din 20 decembrie 1968, cu modificarile ulterioare.

2. Cu privire la art. 586 a se vedea si:

- Art. 41 alin. 6 din Constitutia Romaniei;
- Legea nr. 18/1991 cu privire la fondul funciar - Monitorul Oficial nr. 37 din 20 februarie 1991;
- Legea nr. 7/1974 cu privire la realizarea, exploatarea, intretinerea si finantarea amenajarilor de irigatii si a celorlate lucrari de imbunatatiri funciare - Buletinul Oficial nr. 51 din 3 aprilie 1974, republicata in Buletinul Oficial nr. 62 din 14 iunie 1975;
- Legea nr. 8/1974 a apelor - Buletinul Oficial nr. 52 din 4 aprilie 1974, cu modificarile ulterioare;
- Legea nr. 13/1974 a drumurilor - Buletinul Oficial nr. 107 din 31 iulie 1974, cu modificarile ulterioare;
- Legea nr. 37/1975 privind sistematizarea, proiectarea si realizarea arterelor de circulatie in localitatile urbane si rurale - Buletinul Oficial nr. 123 din 26 noiembrie 1975, republicata in Buletinul Oficial nr. 82 din 6 septembrie 1978;
- Legea nr. 43/1975 pentru stabilirea normelor privind proiectarea, construirea si modernizarea drumurilor - Buletinul Oficial nr. 136 din 27 februarie 1975;
- Legea nr. 137 din 29 decembrie 1995 - Legea protectiei mediului - publicata in Monitorul Oficial nr. 304 din 30 decembrie 1995;
- Legea nr. 8/1971 pentru organizarea, administrarea si folosirea pajistilor, loturilor zootehnice si semincere, precum si a statiunilor comunale de monta - Buletinul Oficial nr. 51 din 29 aprilie 1971, cu modificarile ulterioare;
- Decretul nr. 76/1950 pentru producerea, transportul, distributia si vanzarea energiei electrice - Buletinul Oficial nr. 31 din martie 1950, cu modificarile ulterioare;
- Decretul nr. 443/1972 privind navigatia civila - Buletinul Oficial nr. 132 din 23 noiembrie 1972, cu modificarile ulterioare;
- Codul aerian - Decretul nr. 516, Buletinul Oficial nr. 56 din 30 decembrie 1953, cu modificarile ulterioare.

Art. 587. - Acele stabilite pentru utilitatea publica sau comunala au de obiect cararea sau poteca pe langa marginea raurilor navigabile sau flotabile, constructia sau reparatia drumurilor, sau alte lucrari publice sau comunale.

Tot ce priveste acest fel de servituti se determina de catre legile sau regulamentele particulare*).

*) Dispozitii normative speciale.

A se vedea nota 2 de la art. 586.

Art. 588. - Legea supune pe proprietari la osebite obligatii unul catre altul, fara chiar sa existe vreo conventie intre dansii.

Art. 589. - Parte din aceste obligatii e regulata de catre legile asupra politiei rurale.

Celelalte sunt relative la zidul sau la santul comun intre vecini, la cazul cand se poate inalta un contrazid, la privirea asupra proprietatii vecinului, la scurgerea stresinilor, la drumul de trecere.

Legea asupra politiei rurale din 25 decembrie 1868, la care se refera art. 589, a fost abrogata prin Legea din 22 martie 1937 privitoare la organizarea si incurajarea agriculturii.

Sectiunea I Despre zidul si santul comun

Art. 590. - In orase si la tara*), orice zid care serveste de despartire intre cladiri sau intre curte si gradina, si intre ograde la tara, se socoteste comun, daca nu exista titlu sau semn care ar proba contrariul.

---

*) A se vedea Legea nr. 2/1968 privind organizarea administrativa a teritoriului Republicii Romania - Buletinul Oficial nr. 17 - 18 din 17 februarie 1968, republicata in Buletinul Oficial nr. 163 - 165 din 20 decembrie 1968, cu modificarile ulterioare, inca in vigoare.

Art. 591. - Este semn de necomunitate cand culmea zidului este dreapta si perpendiculara despre peretele de o parte, iar despre cealalta parte infatiseaza un plan inclinat; in acest caz, zidul se presupune ca apartine exclusiv proprietarului despre care exista planul inclinat.

Art. 592. - Reparatia si recladirea zidului comun sunt in sarcina tuturor devalmasilor, si in proportie cu dreptul fiecaruia.

Art. 593. - Cu toate acestea, fiecare coproprietar al unui zid comun poate fi aparat de a contribui la reparatii si recladiri, renuntand la dreptul sau, daca insa zidul comun nu ar sprijini vreo cladire a sa.

Art. 594. - Fiecare coproprietar poate sa zideasca in contra unui zid comun si sa bage grinzi sau legaturi in toata grosimea zidului, lasand 54 milimetri despre vecin, fara prejudiciul dreptului ce are vecinul ca sa scurteze acele grinzi pana la jumatatea zidului, in caz cand si el ar voi a puna grinzi tot in acele locuri, sau a lipi un cos.

Art. 595. - Orice coproprietar poate sa inalte zidul comun, dar e dator a face singur cheltuiala inaltarii, reparatiile de intretinere pentru sarcina cauzata zidului comun in proportie cu inaltimea.

Art. 596. - Daca zidul comun nu e in stare a purta greutatea inaltarii, cel ce vrea sa-l inalte e dator a-l face din intreg din temelie, cu cheltuiala sa, si orice adaos in grosime sa-l faca pe locul sau.

Art. 597. - Vecinul care n-a contribuit la inaltare poate castiga dreptul de comunitate, platind cheltuiala pe jumătate, precum si pretul pe jumătate al locului ce s-ar fi intrebuintat pentru ingrosarea zidului.

Art. 598. - Orice vecin al unui zid poate sa-l faca comun, in parte sau tot, platind stapanului zidului jumatatea din valoarea sa, sau jumătate din valoarea partii ce vrea sa faca comuna, precum si jumătate din valoarea locului pe care este claudit zidul.

Art. 599. - Unul din vecini nu poate gauri zidul comun, nici sa alature sau sa sprijine pe dansul vreo lucrare, fara consimtamantul celuiilalt.

In caz de impotrivire, el nu poate face aceasta fara a regula mai intai prin experti mijloace necesare pentru ca acea lucrare sa nu vatame drepturile celuiilalt.

Art. 600. - Fiecare poate in orase si suburbii a indatora pe vecinul sau, a contribui la cladirea si repararea ingradirii ce desparte casele, curtile si gradinile lor; inaltimea ingradirii se va hotari dupa regulamentele particulare*), sau dupa obiceiul obstesc si in lipsa de regulamente si de obicei, inaltimea zidului va fi de cel putin doi metri, socotindu-se si coama.

*) Dispozitii normative speciale.

Art. 601. - Cand se recladeste un zid comun sau o casa, toate servitutile active si pasive se perpetua in privirea noului zid sau a noii case, fara a se putea insa ingreuna, daca recladirea s-a facut mai inainte de implinirea prescriptiei.

Art. 602. - Toate santurile intre doua proprietati se socotesc comune de nu va fi titlu sau semn contrariu.

Art. 603. - Este semn de necomunitate cand pamantul e inaltat sau aruncat numai de o parte a santului.

Art. 604. - Santul se socoteste a fi exclusiv al aceluia in partea caruia pamantul e aruncat.

Art. 605. - Santul comun trebuie intretinut cu cheltuiala comuna.

Art. 606. - Orice gard ce desparte doua proprietati se socoteste comun, afara daca numai una singura din doua proprietati va fi ingradita, sau de nu va fi titlu sau posesiune indestulatoare care sa constate din contra.

Art. 607. - Nu e iertat a sadi arbori care cresc inalti decat in departarea hotarata de regulamente particulare*) sau de obiceiurile constante si recunoscute si in lipsa de regulamente si obiceiuri, in departare de doi metri, de la linia despartitoare a celor doua proprietati pentru arborii inalti si de o jumatate de metru pentru celelalte plantatii si garduri vii.

*) Dispozitii normative speciale.

Art. 608. - Vecinul poate cere ca arborii si gardurile vii pusi la o distanta mai mica sa se scoata.

Acela pe a carui proprietate se intind cracile arborilor vecinului poate sa-l indatoreze a le taia.

Daca radacinile se intind pe pamantul sau are drept a le taia singur.

Art. 609. - Arborii ce se afla in gardul comun sunt comuni ca si gardul si fiecare din ambii proprietari e in drept a cere sa-i taie.

Sectiunea II

Despre distanta si lucrarile intermediare cerute pentru oarecare constructii

Art. 610. - Cel ce face un put sau o privata langa un zid comun sau nu; cel ce vrea sa cladeasca un camin sau o vatra, o fierarie, un cuptor sau o soba, sa-i alature un ocol de vite, sau cel ce vrea sa puie langa zid un magazin*) de sare, sau gramezi de materii corozive; e indatorat sa lase departarea prescrisa de regulamente**) si obiceiuri particulare asupra unor obiecte, sau sa faca lucrarile prescrise de aceleasi legi si regulamente***) spre a nu aduce vatamare vecinului.

*) Depozit.

**) Dispozitii normative speciale.

***) Dispozitii normative speciale.

Cu privire la executarea constructiilor, a se vedea:

- Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executarii constructiilor si unele masuri pentru realizarea locuintelor, publicata in Monitorul Oficial nr. 165 din 7 august 1991;
- Legea nr. 37/1975 privind sistematizarea, proiectarea si realizarea arterelor de circulatie in localitatile urbane si rurale - Buletinul Oficial nr. 82 din 6 septembrie 1978;
- Legea nr. 43/1975 pentru stabilirea normelor privind proiectarea, construirea si modernizarea drumurilor - Buletinul Oficial nr. 136 din 27 decembrie 1975;
- Legea 13/1974 a drumurilor - Buletinul Oficial nr. 107 din 31 iulie 1974, cu modificarile ulterioare;
- Decretul nr. 102/1975 privind aprobarea amplasari si executarii constructiilor de orice fel in zona functionala turistica a litoralului romanesc al Marii Negre - Buletinul Oficial nr. 90 din 11 august 1975.

Sectiunea III

Despre vederea in proprietatea vecinului

Art. 611. - Unul din vecini nu poate face, fara consimtamantul celuilalt, nici intr-un chip, fereastra sau deschidere intr-un zid comun.

Art. 612. - Nimeni nu poate avea vedere sau ferestre spre vedere, nici balcoane sau alte asemenea asupra proprietati ingradite sau neingradite a vecinului sau, de nu va fi o distanta de 19 decimetri intre zidul pe care se deschid aceste vederi si proprietatea vecina.

Art. 613. - Nimeni nu poate avea vederi piezis pe proprietatea vecinului de nu va fi o distanta de sase decimetri.

Art. 614. - Distanta de care este vorba in cele doua articole precedente se socoteste de la fata zidului, pe care s-a deschis vederea si, de vor fi balcoane sau alte asemenea, de la linia lor cea dinafara pana la linia de despartire a celor doua proprietati.

Sectiunea IV

Despre picatura stresinilor

Art. 615. - Tot proprietarul este dator a-si face streasina casei sale astfel incat apele din ploii sa se scurga pe terenul sau, sau pe ulite, iar nu pe locul vecinului sau.

Sectiunea V

Despre dreptul de trecere

Art. 616. - Proprietarul al carui loc este infundat, care nu are nici o iesire la calea publica, poate reclama o trecere pe locul vecinului sau pentru exploatarea fondului, cu indatorire de a-l despagubi in proportie cu pagubele ce s-ar putea ocaziona.

Art. 617. - Trecerea trebuie regulat facuta pe partea ce ar scurta calea proprietarului fondului inchis, ca sa iasa din drum.

Art. 618. - Cu toate acestea trebuie a se alege trecerea prin locul ce ar pricinui o mai putina paguba acelui pe al carui loc trecerea urmeaza a fi deschisa.

Art. 619. - Actiunea de despagubire in cazul prevazut prin art. 616 este prescriptibila; iar trecerea trebuie sa urmeze dupa prescriptie, desi actiunea de indemnitate nu s-ar mai putea admite.

CAPITOLUL 3

Despre servitutile stabilite prin faptul omului

Sectiunea I

Despre osebite feluri de servituti ce se pot stabili asupra bunurilor

Art. 620. - Este iertat proprietarilor a stabili pe proprietatile lor, sau in folosul proprietatilor lor, orice servitute vor gasi de cuviinta, pe cat timp aceste servituti nu vor impune persoanei proprietarului fondului servient*) obligatia unui fapt personal, si pe cat timp aceste servituti nu vor fi contrarii ordinii publice.

Uzul si intinderea servitutilor stabilite astfel se reguleaza prin titlul ce le constituie, si in lipsa de titlu, dupa regulile urmatoare.

*) Supus servitutii.

Art. 621. - Servitutile sunt stabilite sau in folosul cladirilor, sau in folosul pamantului. Cele de felul dintai se numesc urbane, chiar cand cladirile pentru care servitutile sunt instituite se vor afla nu numai in oras, dar si la tara; cele de al doilea fel se numesc rurale.

Art. 622. - Servitutile sunt sau continue sau necontinue.

Servitutile continue sunt acelea al caror exercitiu este sau poate fi continuu, fara sa aiba trebuinta de faptul actual al omului; astfel sunt apaducele*), scursurile apelor, ferestrele si altele asemenea. Servitutile necontinue sunt acelea care au trebuinta de faptul actual al omului spre a fi exercitate, astfel este dreptul de trecere, de a lua apa din fantana, de a paste vite si altele asemenea.

Servitutile sunt aparente sau neaparente. Servitutile aparente sunt acelea care se cunosc prin lucrari exterioare, precum: o usa, o fereastră, o apaducere**); servitutile neaparente sunt acelea ce n-au semn exterior de existenta lor, precum spre exemplu, prohibitiunea de a zidi pe un fond, sau de a nu zidi decat pana la o inaltime determinata.

*) Apeduct.

**) Apeductele.

Sectiunea II

Despre modul cu care se stabilesc servitutile

Art. 623. - Servitutile continue si aparente se dobandesc prin titlu sau prin posesiune de 30 ani.

Cu privire la constituirea servitutilor continue si aparente, a se vedea Codul procedura civila art. 674 si urm.

Art. 624. - Servitutile continue neaparente si servitutile necontinue si neaparente nu se pot stabili decat prin titluri.

Art. 625. - Destinatiunea proprietarului tine loc de titlu in privinta servitutilor continue si aparente.

Art. 626. - Nu poate fi destinatiune a proprietarului decat numai cand se va dovedi ca cele doua fonduri acum despartite au fost averea aceluiasi proprietar, si ca printr-insul s-au pus lucrurile in starea din care a rezultat servitutea.

Art. 627. - Daca proprietarul a doua proprietati, intre care exista un semn vazut de servitute, instraineaza una din proprietati, fara ca contractul sa contina nici o conventie atingatoare de servitute, ea urmeaza de a exista intr-un mod activ sau pasiv in favoarea fondului instrainat, sau asupra fondului instrainat.

Art. 628. - Titlul constitutiv al servitutii, in privinta servitutilor ce nu se pot dobandi prin prescriptie, nu poate fi inlocuit decat prin titlu de recunoastere a servitutii si dat din partea proprietarului locului aservit.

Art. 629. - Cand se stabileste o servitute se intelege ca se acorda totdeodata si toate mijloacele spre intrebuintarea ei.

Astfel servitutea de a lua apa din fantana altuia trage cu sine si dreptul de trecere.

Sectiunea III

Despre drepturile proprietarului fondului caruia se cuvine servitutea

Art. 630. - Acela carui se cuvine o servitute are dreptul a face toate lucrarile trebuincioase spre a se sluji cu dansa si spre a o pastra.

Art. 631. - Aceste lucrari se fac cu cheltuiala sa, iar nu cu cheltuiala proprietarului fondului supus, afara numai cand se va stabili altfel in titlul de stabilire a servitutii.

Art. 632. - In cazul chiar unde proprietarul fondului supus este insarcinat prin titlu a face cu cheltuiala sa lucrarile trebuincioase pentru a se servi de servitute sau a o pastra, el poate totdeauna a se scuti de aceasta sarcina, lasand fondul supus in dispozitia proprietarului fondului carui se cuvine servitutea.

Art. 633. - Daca proprietatea pentru care s-a stabilit servitutea s-ar imparti, servitutea ramane tot aceeasi pentru fiecare parte, fara ca fondul supus sa se ingreuneze. Astfel, de va fi un drept de trecere, toti devalmasii vor fi indatorati a-l exercita prin acelasi loc.

Art. 634. - Proprietarul fondului supus servitutii nu poate face nimic spre a-i scadea intrebuintarea sau a i-o ingreuna. Astfel nu poate schimba starea locurilor, nici stramuta exercitarea servitutii dintr-un loc intr-altul, decat acela unde servitutea a fost din inceput stabilita. Cu toate acestea, daca acea stabilire primitiva a devenit mai impovaratoare proprietarului fondului supus, sau daca il opreste a-si face pe dansul reparatii folositoare, va putea oferi proprietarului celuilalt fond un loc ce ar avea aceeasi inlesnire pentru exercitarea drepturilor sale, si acesta nu va putea refuza.

Art. 635. - Insa si acela ce are un drept de servitute nu-l poate intrebuinta decat dupa cuprinderea titlului sau, fara a putea face nici in fondul supus servitutii, nici in fondul pentru care servitutea este infiintata, vreo schimbare impovaratoare celui dintai fond.

Sectiunea IV Despre modul stingerii servitutilor

Art. 636. - Servitutile inceteaza cand lucrurile se gasesc in astfel de stare, incat servitutea nu se poate exercita.

Art. 637. - Ele renasc daca lucrurile sunt restabilite intr-un chip incat servitutile sa se poata exercita, afara numai de nu ar fi trecut un spatiu de timp indelungat spre a se putea presupune ca s-a desfiintat servitutea, dupa cum se zice la art. 640.

Art. 638. - Orice servitute este stinsa cand fondul catre care este datorita si acela ce o datoreste cad in aceeasi mana.

Art. 639. - Servitutea este stinsa prin neuz in curs de 30 ani.

Art. 640. - Acesti treizeci de ani se numara dupa osebite feluri de servituti, sau din ziua de cind a incetat de a se folosi de dansa cand este vorba de servituti necontinue, sau din ziua de cand s-a facut un act contrar servitutii continue.

Art. 641. - Modul servitutii se poate prescrie ca si servitutea si cu acelasi chip.

Art. 642. - Daca proprietatea in folosul carei s-a stabilit servitutea este a mai multor coproprietari, intrebuintarea din partea unuia popreste prescriptia in privinta celorlalti.

Dispozitia art. 642 este deopotriva aplicabila si in cazul proprietatii comune in devalmasie.

Art. 643. - Daca dintre coproprietari se gaseste unul in contra carui prescriptia nu s-a putut aplica, precum un minor, acela pastreaza dreptul tuturor celorlalti coproprietari.

A se vedea nota de la art. 642.

CARTEA III DESPRE DIFERITELE MODURI PRIN CARE SE DOBANDESTA PROPRIETATEA

Art. 644. - Proprietatea bunurilor se dobandeste si se transmite prin succesiune, prin legate, prin conventie si prin traditiune.

Art. 645. - Proprietatea se mai dobandeste prin accesiune sau incorporatiune, prin prescriptie, prin lege si prin ocupatiune.

Art. 646. - Bunurile fara stapan sunt ale statului.

Art. 647. - Sunt bunuri care nu apartin nimanei si al caror uz e comun tuturor. Legi de politie reguleaza felul intrebuintarii lor.

Art. 648. - Facultatea de a vana sau de a pescui este regulata prin legi particulare*).

---

*.) Legi speciale.

A se vedea:

- Legea nr. 12/1974 privind piscicultura si pescuitul - Buletinul Oficial nr. 106 din 3 aprilie 1974;

- Legea nr. 26/1976 privind economia vanatului si vanatoarea - Buletinul Oficial nr. 99 din 12 noiembrie 1976.

Art. 649. - Proprietatea unui tezaur este a celui ce l-a gasit in propriul sau fond; daca tezaurul este gasit in fond strain, se imparte pe din doua intre cel ce l-a descoperit si intre proprietarul fondului.

Tezaurul este orice lucru ascuns sau ingropat, pe care nimeni nu poate justifica ca este proprietar si care este descoperit printr-un pur efect al hazardului.

A se vedea:

- Legea fondului funciar nr. 18/1991, publicata in Monitorul Oficial nr. 37 din 20 februarie 1991 (art. 96);

- Ordonanta nr. 60 din 26 august 1994 privind protejarea patrimoniului cultural national publicata in Monitorul Oficial nr. 247 din 31 august 1994 aprobata si modificata prin Legea nr. 41/1995;

- Ordonanta Guvernului Romaniei nr. 27/1992 in Monitorul Oficial nr. 215 din 28 august 1992, art. 1 - 5 si 8 - 14, aprobata si modificata prin Legea nr. 11/1994.

Titlul I DESPRE SUCCESIUNI

Art. 650. - Succesiunea se defera sau prin lege, sau dupa vointa omului, prin testament.

A se vedea si:

- Legea nr. 66 din 3 iulie 1996 privind reorganizarea Casei de Economii si Consemnatii din Romania in societate bancara pe actiuni publicata in Monitorul Oficial nr. 140 din 5 iulie 1996;

- Legea nr. 8 din 14 martie 1996 privind dreptul de autor si drepturile conexe publica in Monitorul Oficial nr. 60 din 26 martie 1996;

- Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept international privat.

CAPITOLUL 1 Despre deschiderea succesiunilor

Art. 651. - Succesiunile se deschid prin moarte.

A se vedea si Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Art. 652. - Legea reguleaza ordinea succesiunilor intre mostenitorii legitimi.

Copiii naturali, in privinta succesiunii mamei lor si a colateralilor sai, sunt asimilati copiilor legitimi si viceversa. In lipsa de mostenitori legitimi sau naturali, bunurile se mostenesc de sotul supravietuitor. In lipsa de sot, statul devine mostenitor.

A se vedea:

- Codul familiei, art. 63, care inlatura distinctia dintre copiii din casatorie (legitimi) si cei din afara casatoriei (naturali);
- Legea nr. 319/1944 - in Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944 - care a abrogat implicit teza a II-a din alin. 2, conferind vocatie succesorală sotului supravietuitor in concurs cu ceilalti succesori legali;
- Decretul nr. 73/1954 - in Buletinul Oficial nr. 14 din 19 martie 1954 - care a abrogat implicit teza a III-a din alin. 2.

Art. 653. - Descendentii si ascendentii au de drept posesiunea succesiunii din momentul mortii defunctului.

Ceilalti mostenitori intra in posesiunea succesiunii cu permisiunea justitiei.

CAPITOLUL 2

Despre calitatile cerute pentru a succede

Art. 654. - Pentru a succede trebuie neaparat ca persoana ce succede sa existe in momentul deschiderii succesiunii.

Copilul conceput este considerat ca exista.

Copilul nascut mort este considerat ca nu exista.

A se vedea art. 7 si 21 ale Decretului nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice si persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare.

Art. 655. - Sunt nedemni de a succede si prin urmare exclusi de la succesiune:

1. Condamnatul pentru ca a omorat sau a incercat sa omoare pe defunct.
2. Acela care a facut in contra defunctului o acuzatie capitala*), declarata de judecata calomnioasa.
3. Mostenitorul major care, avand cunostinta de omorul defunctului, nu a denuntat aceasta justitiei.

---

*) Textul se refera la denuntarea pentru o infractiune sanctionata cu pedeapsa cu moartea. In prezent pedeapsa cu moartea a fost inlocuita cu pedeapsa detentiunii pe viata (Decretul-lege nr. 6 din 7 ianuarie 1990, publicat in Monitorul Oficial nr. 4 din 8 ianuarie 1990). A se vedea si art. 22 alin. 3 din Constitutia Romaniei din 1991.

Art. 656. - Lipsa de denuntare nu poate vatama in drepturile lor pe ascendentii si descendentii omoratului, pe afinii sai de acelasi grad, pe sotul sau sotia sa, pe fratii sau surorile sale, pe unchii sau matusile sale, pe nepotii sau nepoatele sale.

Art. 657. - Mostenitorul departat de la succesiune ca nedemn este obligat a intoarce toate fructele si veniturile a caror folosinta a avut-o de la deschiderea succesiunii.

Art. 658. - Copiii nedemnului viind la succesiune, in virtutea dreptului lor propriu, fara ajutorul reprezentarii, nu sunt departati pentru greseala tatalui lor; acesta insa nu poate nici intr-un caz reclama uzufructul bunurilor succesiunii, pe care legea il acorda tatilor si mamelor asupra bunurilor copiilor lor.

Dispozitia privind uzufructul bunurilor succesoriale a devenit inaplicabila prin abrogarea art. 338 - 341 Cod civil si ca efect al art. 21 din Decretul nr. 32/1954 publicat in Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954.

CAPITOLUL 3 Despre deosebite ordine de succesiune

Sectiunea I Dispozitii generale

Art. 659. - Succesiunile sunt deferite copiilor si descendentilor defunctului, ascendentilor si rudelor sale colaterale, in ordinea si dupa regulile mai jos determinate.

_____

A se vedea si:

- Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de mostenire al sotului supravietuitor - in Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944;
- Codul familiei, art. 75, 77, 79 referitoare la dreptul de mostenire al persoanelor adoptate (termenul de "adoptie" a inlocuit termenul de "infier"; in Codul familiei potrivit art. III din Legea nr. 48 pentru completarea si modificarea unor dispozitii legale privind infierea - in Monitorul Oficial nr. 147 din 17 iulie 1991).

Art. 660. - Proximitatea rudeniei se stabileste prin numarul generatiilor; fiecare generatie numara un grad.

_____

A se vedea si art. 45 si 46 din Codul familiei.

Art. 661. - Sirul gradelor formeaza linia; se numeste linie dreapta sirul gradelor intre persoanele ce se cobor una dintr-alta; linie colaterala sirul gradelor intre persoanele ce nu se cobor unele din altele, dar care se cobor dintr-un autor comun.

Linia dreapta se imparte in linie dreapta descendenta si in linie dreapta ascendenta.

Intaia este aceea ce leaga pe capul neamului cu acei ce se cobor de la el; a doua este aceea ce leaga o persoana cu acei din care ea se coboara.

Art. 662. - In linie dreapta se numara atatea grade cate sunt si generatii intre persoane; astfel fiul este catre tatal sau in cel dintai grad; nepotul de fiu in cel de al doilea, si viceversa, tatal si bunul catre fiii lor si nepotii lor de fiu.

Art. 663. - In linie colaterala gradele se numara dupa generatii, incepand de la una din rude pana la autorul comun si de la acesta pana la cealalta ruda.

Fratii dar sunt in gradul al doilea; unchiul si nepotul in al treilea, verii primari in al patrulea si c.l.

Sectiunea II

Art. 664. - Reprezentarea este o fictiune a legii, care are de efect de a pune pe reprezentanti in locul, in gradul si in dreptul reprezentantului.

Art. 665. - Reprezentarea se intinde nemarginit in linie directa descendenta.

Ea este admisa in toate cazurile, concure copiii defunctului cu descendentii unui copil mort mai dinainte, intample-se ca toti copiii defunctului fiind morti inaintea lui, descendentii zisilor copii sa se gaseasca intre ei in grade egale sau neegale.

Art. 666. - In linie colaterala, reprezentarea este admisa in privinta copiilor si descendentilor fratilor sau surorilor defunctului, vie ei la succesiunea sa in concurs cu unchi sau matuse, intample-se ca toti fratii si surorile defunctului, fiind morti mai dinainte, succesiunea sa se gaseasca trecuta la descendentii lor, in grade egale sau neegale.

Art. 667. - In toate cazurile in care reprezentarea este admisa, partajul se face pe tulpina (souche); daca aceeasi tulpina a produs mai multe ramuri, subdivizia se face iarasi pe tulpina in fiecare ramura, si membrii aceleiasi ramuri se impart egal intre dansii.

Art. 668. - Nu se reprezinta decat persoanele moarte.

Poate cineva reprezenta pe acela la a carui succesiune a renuntat.

Sectiunea III Succesiunile deferite descendentilor

Art. 669. - Copiii sau descendentii lor succed tatalui, mamei, mosilor, moaselor*) si oricarui alt ascendent, fara deosebire de sex si chiar de ar fi nascuti din deosebite casatorii. Ei succed in parti egale cand se gasesc toti in gradul dintai si sunt chemati dupa propriul lor drept; ei succed pe tulpina cand sunt chemati toti sau unul din ei prin reprezentare.

*) Bunicilor, bunicelor.

A se vedea si Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de mostenire al sotului supravietuitor, art. 1, lit. a, alin. 4.

Sectiunea IV Despre succesiunile deferite ascendentilor

Art. 670. - Daca defunctul n-a lasat posteritate*), nici frate, nici surora, nici descendenti dintr-acestia, succesiunea se cuvine ascendentilor din gradul de rudenie cel mai aproape.

Ascendentii de acelasi grad mostenesc parti egale.

*) Descendenti.

A se vedea si:

- Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de mostenire al sotului supravietuitor, art. 1, lit. c si d, alin. 4 si 5;

- Codul familiei, art. 75, 77 si 79.

Art. 671. - Daca tatal si mama unei persoane moarte fara descendenti i-au supravietuit, lasand acea persoana fratii, surori, sau descendenti ai acestora, succesiunea se divide in doua portiuni egale, din care jumatate numai se cuvine tatalui si mamei si se imparte deopotriva intre dansii.

A se vedea si:

- Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de mostenire al sotului supravietuitor, art. 1, lit. b, alin. 4 si 5;
- Codul familiei, art. 75, 77 si 79.

Sectiunea V Despre succesiunile colaterale

Art. 672. - In caz de a muri mai dinainte tatal si mama unei persoane moarte fara posteritate, fratii, surorile sau descendentii lor sunt chemati la succesiune, departand pe ascendenti ai pe ceilalti colaterali. Ei succed sau dupa propriul lor drept, sau prin reprezentare, in modul regulat in sectiunea II a acestui cap.

A se vedea Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de mostenire al sotului supravietuitor, art. 1, lit. c. alin 4 si 5.

Art. 673. - Daca tatal si mama persoanei moarte fara posteritate i-au supravietuit, fratii surorile sau reprezentantii lor iau jumatate succesiunea. Daca numai tatal sau numai mama i-a supravietuit, fratii, surorile sau reprezentantii lor iau trei patrimi ale succesiunii.

A se vedea nota de la art. 671.

Art. 674. - Partajul jumatatii sau celor trei patrimi convenite fratilor sau surorilor, dupa continerea articolului precedent, se face intre ei in portiuni egale, daca sunt toti dintr-aceeasi casatorie; de sunt din casatorii diferite, diviziunea se face pe jumatate intre cele doua linii paterna si materna a defunctului; fratii primari iau parte in amandoua liniile, uterinii sau consangeni^{*)}, fiecare in linia sa numai. Daca sunt frati sau surori numai intr-o linie, ei succed in total, excluzand pe toate rudele din cealalta linie.

---

^{*)} Prin "frati uterini" se inteleg fratii din aceeași mama, dar tata deosebit, iar prin "frati consangeni" frati din același tata, dar din mame deosebite.

A se vedea nota de la art. 671.

Art. 675. - In lipsa de frati sau surori sau de descendenti dintr-insii si in lipsa de ascendenti, succesiunea sa da rudelor colaterale din gradul de rudenie cel mai apropiat.

Cand sunt mai multe rude colaterale in același grad, succesiunea se imparte egal intre dansele.

A se vedea si Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de mostenire al sotului supravietuitor, art. 1, lit. d, alin. 4 si 5.

Art. 676. - Rudele succed pana la al doisprezecelea grad inclusiv.

1. A se vedea Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de mostenire al sotului supravietuitor, art. 6, care face trimitere la art. 4 al Legii din 28 iulie 1928 privind impozitul progresiv pe succesiuni, prin care s-a modificat art. 676 Cod civil in sensul restrangerii cercului rudelor chemate la mostenire pana la gradul IV inclusiv.

2. Potrivit Legii nr. 319/1944 pentru dreptul de mostenire al sotului supravietuitor art. 1, lit. e, in lipsa rudelor pana la gradul al IV-lea inclusiv, sotul supravietuitor mosteneste intrega avere.

CAPITOLUL 4 Despre succesiunile neregulate

Sectiunea 1

Despre drepturile copiilor naturali asupra bunurilor mamei lor
si despre succesiunea copiilor naturali morti fara posteritate

Art. 677. - (Abrogat drept urmare a abrogarii - prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 - a Decretului nr. 130 din 2.IV.1949 pentru reglementarea conditiei juridice a copilului natural).

Art. 678. - Succesiunea copilului natural, mort fara posteritate, se cuvine mamei sale, si, in lipsa mamei, rudelor ei cele mai aproape.

A se vedea nota de la art. 652.

Sectiunea II

Despre succesiunea sotului supravietuitor si despre a statului

Art. 679. - Cand defunctul nu are nici rude in gradul succesibil, nici copii naturali, bunurile succesiunii trec la sotul in viata nedespartit.

A se vedea Legea nr. 319/1944 care reglementeaza dreptul la mostenire al sotului supravietuitor in concurs cu rudele defunctului, modificand implicit art. 679 Cod civil.

Art. 680. - In lipsa de mostenitori legali sau testamentari, bunurile lasate de defunct trec in proprietatea statului.

Art. 681. - Sotul in viata si statul care cer succesiunea sunt obligati a face sa se puna peceti, a pretinde sa se faca inventar, dupa formele prescrise pentru acceptarea succesiunilor sub beneficiu de inventar.

A se vedea:

- Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de mostenire al sotului supravietuitor, care a abrogat implicit prevederile art. 681 referitor la sotul supravietuitor prin stabilirea vocatiei sale succesoriale in concurs cu ceilalti mostenitori (si nu doar in lipsa lor).

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Art. 682. - Sotul in viata este inca dator a transforma in numerar lucrurile miscatoare sau a da cautiune solvabila pentru restituiria succesiunii, in caz cand s-ar prezenta mostenitori ai defunctului in termen de 3 ani. Dupa acest termen cautiunea este liberata.

A se vedea nota de la articolul precedent.

Art. 683. - Sotul in viata sau statul, care n-au indeplinit formalitatile la care sunt respectiv indatorati, pot sa fie supusi la daune-interese catre mostenitorii ce s-ar arata.

A se vedea nota de la art. 681.

Sectiunea II

Despre dreptul de mostenire al femeii cand se afla in concurenta
cu descendentii sau alte rude care sunt chemate dupa legi
la succesiunea sotului ei mort

Art. 684. - Cand barbatul moare si vaduva sa n-are avere, dansa ia o portiune virila in uzufruct, din succesiunea barbatului, daca acesta are descendenti.

Cand barbatul lasa un singur descendent, portiunea femeii in succesiune va fi numai de a treia parte. Acest drept incepe de la epoca incetarii uzufructului legal.

Cand barbatul lasa rude de sus sau de alaturi, atunci femeia succede la o patrimoniu in plina proprietate din averea mortului.

Acest articol a fost abrogat implicit prin Legea nr. 319/1944.

CAPITOLUL 5

Despre acceptarea si repudierea mostenitorilor

Sectiunea I

Despre acceptare

Art. 685. - Succesiunea poate fi acceptata curat si simplu, si sub beneficiu de inventar.

A se vedea art. 19 al Decretului nr. 32/1954 (publicat in Buletin Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954), modificat prin Legea nr. 4/1956, publicata in Buletin Oficial nr. 11 din 4 aprilie 1956).

Art. 686. - Nimeni nu este obligat de a face acceptarea unei mosteniri ce i se cuvine.

Art. 687. - Minorii si interzisii nu pot face valabil acceptarea unei mosteniri decat conform dispozitiilor titlului de la minoritate si tutela.

A se vedea:

1. Art. 19 din Decretul nr. 32/1954 (citata in nota de la art. 685).

2. Art. 97 si urm. din Codul familiei.

Art. 688. - Efectul acceptarii se suie pana la ziua deschiderii succesiunii.

Art. 689. - Acceptarea poate fi sau expresa sau tacita. Este expresa cand se insuseste titlul sau calitatea de erede intr-un act autentic sau privat; este tacita cand eredele face un act, pe care n-ar putea sa-l faca decat in calitatea sa de erede, si care lasa a se presupune neaparat intentia sa de acceptare.

Art. 690. - Actele curat conservatorii, de ingrijire si de administratie provizorie nu sunt acte de primirea mostenirii, daca cel ce le-a facut n-a luat titlu sau calitate de erede.

Art. 691. - Donatiunea, vinderea sau transportul*) drepturilor succesoriale facute de un erede, trage dupa sine acceptarea succesiunii.

Tot asemenea se intampla:

1. Cand unul din erezi renunta chiar gratuit in folosul unuia sau a mai multi din coerezi.
2. Cand renuntarea se face in folosul tuturor coerezilor fara deosebire, si se primeste de renuntator pretul renuntarii.

---

*) Cesiunea.

Art. 692. - Cand acela carui se cuvine o succesiune a murit fara sa se fi lepadat de dansa, sau fara sa o fi acceptat expres sau tacit, erezii sai pot de-a dreptul sa accepte sau sa se lepede de dansa.

Art. 693. - Daca erezii sai nu se invoiesc pentru acceptarea sau pentru lepadarea succesiunii, succesiunea se va accepta sub beneficiu de inventar.

Art. 694. - Majorele nu poate sa-si atace acceptarea expresa sau tacita a unei succesiuni decat in cazul cand aceasta acceptare a fost urmare a unei viclenii ce s-a intrebuintat in privinta-i. El nu poate reclama in contra acceptarii pentru cuvinte de vatamare, decat in cazul in care succesiunea ar fi absorbita sau micorata cu mai mult de jumatate, prin descoperirea unui testament necunoscut in momentul acceptarii.

A se vedea art. 25 din Decretul nr. 32/1954 (Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954), cu modificarile ulterioare, care a modificat implicit art. 694.

Sectiunea II Despre renuntarea la succesiune *)

A se vedea si Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Art. 695. - (Abrogat prin art. 25 al Decretului nr. 40 din 22 ianuarie 1953 privitor la procedura succesorală notarială).

Art. 696. - Eredele ce renunță este considerat ca n-a fost niciodată erede.

Art. 697. - Partea renunțatorului profita coerezilor săi; dacă este singur, succesiunea trece la gradul următor.

A se vedea și art. 1 al Legii nr. 319/1944 pentru dreptul la moștenire al sotului supraviețuitor, care a modificat implicit art. 697.

Art. 698. - Eredele renunțator nu poate fi reprezentat niciodată. Dacă renunțatorul este singur în gradul său, sau dacă toți coerezii săi renunță, copiii lor vin la succesiune în virtutea propriului lor drept, pentru părți egale.

Art. 699. - Creditorii aceluia ce renunță în paguba lor pot să ia autorizația justiției ca să accepte succesiunea pentru debitorii lor, în locul și rândul său.

Într-acest caz renunțarea este anulată numai în favoarea creditorilor și numai până la concurența creanțelor lor. Acceptarea nu se face în folosul eredelui care a renunțat.

Art. 700. - Dreptul de a accepta succesiunea se prescrie printr-un termen de 6 luni socotit de la deschiderea succesiunii.

În cazul când moștenitorul a fost împiedicat de a se folosi de dreptul său, din motive de forță majoră, instanța judecătorească, la cererea moștenitorului, poate prelungi termenul cu cel mult 6 luni de la data când a luat sfârșit împiedicarea.

Art. 701. - În tot timpul în care prescripția dreptului de a accepta nu este dobândită în contraerezilor ce au renunțat, ei au încă facultatea de a accepta succesiunea, dacă succesiunea nu este deja acceptată de alți erezi. Nu se pot vătăma însă drepturile care ar fi dobândite de alte persoane asupra bunurilor succesiunii, sau prin prescripție, sau prin acte valabile, făcute de curatoarele succesiunii vacante.

Art. 702. - Nici chiar prin contractul căsătoriei*) nu se poate renunța la succesiunea unui om în viață, nici nu se pot instrăina drepturile eventuale ce s-ar putea dobândi asupra succesiunii.

---

*) Deocamdată, raporturile patrimoniale dintre soți sunt reglementate prin lege (art. 30 din Codul familiei), regimul matrimonial fiind unic, obligatoriu și legal.

Art. 703. - Erezii care au dat la o parte, sau au ascuns lucruri ale unei succesiuni, nu mai au facultatea de a se lepăda de dansa; cu toată renunțarea lor, ei rămân erezi și nu pot lua nici o parte din lucrurile date la o parte sau ascunse.

Sectiunea III

Despre beneficiul de inventar, despre efectele sale
și despre obligațiile eredelui beneficiar

Art. 704. - Declarația unui erede că ia această calitate sub beneficiu de inventar trebuie să fie făcută la greșă tribunalului de primă instanță a districtului în care succesiunea este deschisă; ea trebuie să fie înscrisă pe registrul destinat pentru trecerea actelor de renunțare.

A se vedea și:

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Art. 705. - Aceasta declaratie n-are efect decat fiind precedata sau urmata de un inventar fidel si exact al bunurilor succesiunii, facut dupa formele cerute de legile de procedura si in termenele mai jos hotarate.

A se vedea si:

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Art. 706. - Se da eredelui din ziua deschiderii succesiunii 3 luni pentru facerea inventarului. I se mai acorda pentru a delibera asupra acceptarii sau repudierii succesiunii un termen de 40 zile, care va incepe a curge din ziua expirarii a celor 3 luni date pentru inventar, sau din ziua incheierii inventarului, daca s-a terminat mai inainte de expirarea celor 3 luni.

Art. 707. - Daca cu toate acestea, sunt in succesiune obiecte supuse stricaciunii, sau obiecte a caror conservare ar costa mult, eredele poate in calitatea sa de persoana in drept a succede si fara sa se poata zice ca s-a facut acceptare din parte-i, sa ia autorizarea justitiei ca sa se vanda acele obiecte.

Aceasta vanzare trebuie sa se faca cu forma vanzarilor publice.

Art. 708. - In timpul termenelor pentru facerea inventarului si pentru deliberare, eredele nu poate fi silit a se pronunta si nu se poate obtine o condamnatiune* in contra-i. Daca el renunta dupa expirarea termenelor, sau inaintea expirarii lor, cheltuielile ce legiuit s-au facut de dansul pana la acea epoca privesc succesiunea.

---

*) Hotarare.

Art. 709. - Dupa expirarea termenelor aratate, eredele urmarit poate cere un nou termen, pe care tribunalul ce se afla in cercetarea urmaririi il acorda sau il refuza dupa circumstante.

Noul termen acordat, in temeiul art. 709, nu poate depasi termenul prevazut de art. 700 alin. 1 pentru prescriptia dreptului de acceptare a succesiunii.

Art. 710. - Cheltuielile urmaririi, in cazurile articolului precedent, privesc succesiunea, daca eredele justifica, sau ca n-a cunoscut evenimentul mortii sau ca termenele i-au fost neindestulatoare, din cauza situatiei bunurilor, sau din cauza contestatiilor ivite. Daca el nu poate justifica, cheltuielile il privesc.

Art. 711. - Eredele conserva cu toate acestea, dupa expirarea termenelor acordate de art. 706, chiar dupa expirarea termenelor date de judecator, conform art. 709, facultatea de a face inca inventar si de a se declara erede beneficiar; aceasta insa in caz cand dansul n-a facut acte de erede sau in caz cand nu este dat in contra-i o hotarare judecatoreasca desavarsita*, care sa-l condamne ca erede curat si simplu.

---

*) Definitiva.

Dreptul acordat eredelui de art. 711 nu poate fi valorificat decat in cadrul termenului prevazut de art. 700 alin. 1.

Art. 712. - Eredetele care a ascuns obiecte de ale succesiunii sau care cu stiinta si rea credinta n-a trecut in inventar efecte*) dintr-insa, nu se poate folosi de beneficiul de inventar.

---

*) Lucruri.

Art. 713. - Beneficiul de inventar da eredelui avantajul:

1. De a plati datoriile succesiunii numai pana in concurenta valorii bunurilor ce el a primit; de a se scuti chiar de plata datoriilor, predand toate bunurile succesiunii creditorilor si legatarilor.

2. De a nu amesteca bunurile sale proprii cu acelea ale succesiunii si de a conserva in contra succesiunii dreptul de a cere plata creantelor sale.

Art. 714. - Eredetele beneficiar administreaza bunurile succesiunii si este dator sa dea socoteala de administrarea sa creditorilor si legatarilor. El nu devine raspunzator cu bunurile sale proprii, decat dupa ce i se va fi cerut darea socotelilor si el nu va fi indestulat aceasta indatorire.

Dupa lamurirea socotelilor, el nu poate fi raspunzator cu bunurile sale proprii, decat pana la concurenta sumelor ce ramane dator.

Art. 715. - El nu raspunde pentru administratia sa decat de greseli grave.

Art. 716. - El nu poate vinde obiectele mobile ale succesiunii, decat prin formele legiuite pentru vanzarile publice.

Daca el reprezinta*) in natura obiectele miscatoare, nu raspunde decat de deprecierea sau deteriorarea lor cauzata din neglijenta sa.

---

*) Prezinta.

Art. 717. - El nu poate vinde imobilele decat dupa formele prescrise de procedura. El da mandat creditorilor ipotecari, care au facut cerere, a primi pretul.

Art. 718. - El este dator, daca creditorii sau alte persoane interesate o cer, sa dea cautiune solvabila pentru pretul miscatoarelor cuprinse in inventar si pentru portiunea pretului imobilelor nedelegata creditorilor ipotecari. De nu se va da aceasta cautiune, se vor vinde miscatoarele si pretul lor se va depune, ca si portiunea nedelegata din pretul imobilelor, spre a se intrebuinta la desfacerea sarcinilor succesiunii.

Art. 719. - Daca unii creditorii se opun, eredeles beneficiar nu poate plati decat dupa ordinea si chipul regulat de judecator.

Daca creditorii nu se opun, eredeles plateste creditorilor si legatarilor, dupa randul cererii.

Art. 720. - Creditorii ce nu se opun si care se prezinta, dupa lamurirea socotelilor si plata relicvatelor*), nu au recurs decat in contra legatarilor; acei care se prezinta inaintea lamuririi socotelilor si platii relicvatelor vor avea recurs si in contra creditorilor platiti inaintea lor.

---

*) Prin "plata relicvatelor" se intelege distribuirea in intregime a sumelor rezultate din lichidarea bunurilor.

Art. 721. - Creditorii ce se opun vor avea recurs si in contra eredelui.

Art. 722. - In toate cazurile prevazute de art. 719 si 720, recursul se prescrie dupa expirarea termenului de trei ani, care incepe din ziua lamuririi socotelilor si a platii relicvatului.

Art. 723. - Cheltuielile pentru peceti*), pentru facerea inventarului si pentru darea socotelilor privesc succesiunea.

---

*) Sigilii.

Sectiunea IV Despre succesiunile vacante

A se vedea si:

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Art. 724. - Daca dupa expirarea termenelor pentru facerea inventarului si pentru deliberare, nu se prezinta nimeni ca sa reclame succesiunea si daca nu este nici un erede cunoscut, sau daca ererii cunoscuti s-au lepadat de succesiune, succesiunea este privita ca vacanta.

Art. 725. - Tribunalul de intaia instanta din districtul in care succesiunea este deschisa numeste un curatore dupa cererea persoanelor interesate, sau dupa aceea a procurorului.

Art. 726. - Curatorele unei succesiuni vacante trebuie inainte de toate sa constate printr-un inventar succesiunea; el exercita si urmareste drepturile ei; raspunde la cererile facute in contra-i; administreaza sub indatorirea de a varsa numerarul succesiunii, ca si sumele adunate din vanzarea mobilelor si imobilelor, in casa de consemnatiuni si depozite si in fine sub aceea de a da socoteli.

Art. 727. - Dispozitiile sectiunii III din acest capitol asupra formelor cerute pentru facerea inventarului, asupra modului de administratie si asupra socotelilor ce eredele beneficiar este dator sa dea, sunt indatoritoare si pentru curatorii succesiunilor vacante.

CAPITOLUL 6 Despre impartire si despre raporturi

Sectiunea I Despre impartirea succesiunii

Art. 728. - Nimeni nu poate fi obligat a ramane in indiviziune. Un coerede poate oricand cere imparteala succesiunii, chiar cand ar exista conventii sau prohibitii contrarii.

Se poate face invoie pentru suspendarea diviziunii pe termen de cinci ani. Dupa trecerea acestui timp, invoirea se poate reinnoi.

In legatura cu iesirea din indiviziune - a se vedea:

- Legea nr. 603/1943, pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare Monitorul Oficial nr. 212 din 10 septembrie 1943 cu modificarile ulterioare.

Art. 729. - Diviziunea poate fi ceruta chiar cand unul sau mai multi din erezii au posedat parti separate din succesiune, daca nu a fost act de impartea sau daca nu se poate opune prescriptia.

Art. 730. - Daca toti erezii sunt prezenti si majori, se pot imparti intre dansii, oricum ar voi, fara indeplinirea vreunei formalitati.

Daca toti erezii nu sunt prezenti sau daca intre dansii sunt minori sau interzisi, atunci se vor pune peceti*) pe efectele**) succesiunii in cel mai scurt termen, sau dupa cererea erezilor sau dupa aceea a procurorului tribunalului de prima instanta.

---

*) Sigilii.

**) Lucruri.

A se vedea si:

- Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare Monitorul Oficial nr. 212 din 10 septembrie 1943, cu modificarile ulterioare;

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

- Codul familiei - Legea nr. 4/1953, Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat in Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificarile ulterioare (art. 105 alin. 3, 120 si 147).

Art. 731. - Creditorii pot si ei sa ceara punerea de peceti in virtutea unui titlu executoriu, sau a unei permisiuni judecatoresti.

Art. 732. - Dupa punerea pecetilor, creditorii pot face opozitie si fara a avea titluri executorii sau permisiunea justitiei.

Art. 733. - Daca vreunul din coerezi nu consimte la facerea impartelii, sau daca se ivesc contestatii, ori in privinta modului de procedare, sau asupra chipului de a o termina, tribunalul se pronunta in mod sumar sau numeste, de cere trebuinta, pentru operatiile impartelii, pe unul din judecatori, dupa raportul caruia judeca contestatiile.

Art. 733 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare.

Art. 734. - Estimatia imobilelor se face de experti alesi de partile interesate; de experti numiti din oficiu cand partile refuza a-i alege.

Procesul-verbal al expertilor trebuie sa arate bazele estimatiei; sa indice daca obiectul estimat poate sa fie comod impartit si in ce chip; sa fixeze, in fine, in caz de impartire, fiecare din partile ce se pot forma, precum si valoarea lor.

Art. 734 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare.

Art. 735. - Estimatia mobilelor trebuie sa se faca de oameni cunoscatori si dupa adevaratul lor pret.

Art. 735 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare.

Art. 736. - Fiecare din coerezi poate cere partea sa in natura din mobilele sau imobilele succesiunii. Cu toate acestea, de sunt creditorii sechestrati sau oponenti, sau daca majoritatea coerezilor socoteste necesara vinderea mobilelor pentru plata datoriilor succesiunii, ele se vand public dupa formele obisnuite.

Daca imobilele nu se pot imparti, se vor vinde la tribunal prin licitatie.

Daca toate partile sunt majore, ele pot conveni sa faca vanzarea in fata unui arbitru, numit de dansele.

Art. 736 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare.

Art. 737. - Dupa ce mobilele si imobilele s-au estimat si s-au vandut, judecatorul, de cere trebuinta, trimite pe parti la un arbitru numit cu consimtamentul lor, sau numit de-a dreptul de dansul, cand partile nu se unesc pentru numirea lui.

Se procede inaintea acestui arbitru la facerea socotelilor ce copartitorii pot fi datori a-si da unii altora, la formarea activului si pasivului ereditatii, la compunerea partilor si la restitutiile ce erezii ar trebui a-si face intre dansii.

Art. 737 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare.

Art. 738. - Fiecare erede raporteaza la masa succesiunii, conform cu regulile mai jos prescrise, donatiunile ce a primit si sumele ce este dator catre succesiune.

A se vedea si art. 3 al Legii nr. 319/1944 pentru dreptul de mostenire al sotului supravietuitor - Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944.

Art. 739. - Daca raportul nu se face in natura, coerezii carora li se datoreaza iau mai intai o parte egala din masa succesiunii.

Aceste preluari se fac, pe cat este posibil, in obiecte de aceeasi natura si calitate cu acelea ce erau sa fie date in natura.

Art. 740. - Dupa preluari, se formeaza din restul masei succesiunii atatea parti egale cati sunt si erezi sau stirpe*) impartitoare.

---

*) Tulpini, potrivit art. 667 cod civil.

Art. 741. - La formarea si compunerea partilor, trebuie sa se dea in fiecare parte, pe cat se poate, aceeasi cantitate de mobile de imobile, de drepturi sau de creante de aceeasi natura si valoare.

Se va evita inasa, cat va sta prin putinta, imbunatatirea peste masura a eritajelor*) si diviziunea exploataiunilor.

---

*) Imobilelor.

Art. 742. - Inegalitatea partilor date in natura se compenseaza prin bani.

A se vedea si art. 7 al Legii nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare.

Art. 743. - Partile se formeaza de unul dintre coerezi sau de alta persoana, daca toti erezii sunt de acord in alegere si daca cel ce a fost ales accepta insarcinarea; in caz contrar, partile se formeaza de un expert numit de judecator.

Partile apoi se trag la sorti. Daca insa erezii vin la mostenire cu parti inegale, autoritatea judecatoreasca decide de trebuie sa se procedeze prin tragere la sorti in parte, sau prin darea partilor in total.

Art. 743 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare.

Art. 744. - Mai inainte de a proceda la tragerea partilor la sorti, fiecare compartitor este admis a propune reclamarile sale, in contra formarii partilor.

Art. 745. - Regulile stabilite pentru impartirea masei de mostenire se vor observa in subdiviziunile ce se vor face intre stirpele compartitoare.

Art. 746. - Daca asupra operatiilor trimise inaintea arbitrilor se fac contestatii, arbitrul incheie proces-verbal pentru dificultatile si zisele partilor, si le trimite inaintea judecatorului pentru impartea.

Art. 746 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare.

Art. 747. - Daca toti coerezii nu sunt prezenti sau de sunt intre ei interzisi sau minori, impartirea trebuie sa se faca inaintea judecatoriei, observand regulile prescrise in articolele precedente din aceasta sectiune.

Daca sunt mai multi minori cu interese contrarii la impartea, se va da fiecarui dintr-insii un tutore special.

A se vedea si:

- Art. 3 alin. 2 al Legii nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare, care a modificat implicit art. 747 alin. 2;

- Codul familiei (art. 132), potrivit cu care, pentru ocrotirea minorului, in cazul prevazut de alin. 2 al art. 747 se va numi un curator.

Art. 748. - In cazul articolelor precedente, licitatia, de este trebuinta, nu se va putea face decat inaintea judecatoriei cu formele prescrise pentru instrainarea bunurilor minorilor. Strainii*) vor fi totdeauna admisi.

---

*) Persoanele care nu au calitatea de mostenitori.

A se vedea Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare si art. 130 alin. 1 - 3 din Codul familiei, care a modificat implicit art. 748.

Art. 749. - Impartelile facute conform cu regulile mai sus prescrise, sau de tutori cu autorizatia consiliului de familie, sau in numele absentilor*) sunt definitive.

---

*) Disparutilor.

A se vedea:

- Art. 49 al Decretului nr. 32/1954, care a abrogat expres art. 355 - 369 Cod civil referitoare la institutia consiliului de familie.

- Art. 105, 129 si 147 din Codul familiei.

Art. 750. - Dupa imparteala se va remite fiecarui din compartitori titlurile particulare obiectelor ce i s-au dat.

Titlurile unei proprietati impartite se tin de acela ce a luat partea cea mai mare, cu indatorire de a le prezenta cand compartitorii, avand trebuinta de ele, i le vor cere.

Titlurile ereditatii intregi se tin de acel erede pe care toti l-au ales ca depozitar, cu indatorirea de a le prezenta la orice cerere.

Daca nu este unire pentru aceasta alegere, atunci titlurile se depun in arhiva statului si judecatorul libereaza de pe dansele fiecarui din erezi cate o copie legalizata.

A se vedea si:

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Sectiunea II Despre raporturi

Art. 751. - Fiul sau descendentele care vine la succesiune, chiar sub beneficiu de inventar, impreuna cu fratii ori surorile sale, sau cu descendenti acestora, trebuie a raporta coerezilor sai tot ce a primit de la defunct prin dar, atat direct cat si indirect, afara de cazul cand donatorele a dispus altfel.

A se vedea si art. 3 al Legii nr. 319/1944 pentru dreptul de mostenire al sotului supravietuitor, care a modificat implicit art. 751.

Art. 752. - Eredele ce renunta la succesiune poate popri*) darul, sau a cere legatul ce i s-a facut, in limitele partii disponibile.

---

*) Pastra.

Art. 753. - Donatarul care nu avea calitatea de a mosteni in momentul donatiunii, dar care va avea aceasta calitate la epoca deschiderii succesiunii, este obligat de a face raport, daca donatoarele nu l-a dispensat de aceasta.

Art. 754. - Donatiile si legatele facute fiului unei persoane, care are calitatea de erede in momentul deschiderii succesiunii, sunt prezumate ca s-au facut cu scutirea de raport.

Art. 755. - Fiul care vine cu dreptul sau propriu la succesiunea donatorului nu este obligat a raporta darul facut parintelui sau, chiar cand ar primi succesiunea acestuia; dar cand fiul vine la succesiune cu dreptul de reprezentare, atunci este dator sa raporteze aceea ce s-a daruit parintelui sau, chiar in cazul cand ar fi renuntat la succesiunea parintelui.

Art. 756. - Donatiile si legatele facute sotului unui descendent succesibil sunt socotite ca facute cu scutirea de raport.

Daca darurile sau legatele s-au facut la doi soti impreuna, din care numai unul este descendente cu drept de succesiune, partea daruita acestuia din urma este supusa raportului.

Art. 757. - Raportul nu se poate face decat numai la succesiunea donatorului.

Art. 758. - Coerede este dator a raporta aceea ce parintele a cheltuit cu dansul dotandu-l^{*)}, procurandu-i vreo cariera, sau platindu-i datoriile.

---

*) Dispozitiile privind dota fiind abrogate, termenul se refera la donatiile facute in vederea casatoriei.

Art. 759. - Cheltuielile de nutriment, intretinere, educatie, de invatatura unui mestesug, cheltuielile ordinare pentru imbracaminte si alte obiecte trebuincioase la intrarea in armata, cheltuielile de nunta si prezenturile^{*)} obisnuite nu sunt supuse raportului.

---

*) Daruri.

Art. 760. - Imobilul care s-a pierdut din caz fortuit si fara greseala donatarului nu este supus raportului.

Art. 761. - Daca inzestratorul ascendent plateste barbatului zestrea fara asigurari suficiente, fiica inzestrata va fi datoare a raporta numai actiunea in contra barbatului.

Art. 761 este implicit abrogat drept urmare a abrogarii exprese a dispozitiilor art. 1223 - 1293 Cod civil prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954.

Art. 762. - Fructele si interesele^{*)} lucrurilor supuse raportului nu sunt debite decat din ziua deschiderii succesiunii.

---

*) Dobanzi.

Art. 763. - Legatarii si creditorii nu pot pretinde ca erezii sa faca raport.

Art. 764. - Raportul se face sau in natura, sau scazandu-se valoarea sa din partea celui obligat a face raport.

Art. 765. - Raportul se poate pretinde in natura pentru imobile; cand cel ce a primit imobilul l-a instrainat sau ipotecat, inaintea deschiderii succesiunii, raportul in natura nu este obligatoriu.

Raportul in acest caz se pretuieste dupa valoarea ce imobilul a avut in momentul deschiderii succesiunii.

Art. 766. - In orice caz, trebuie sa se tina socoteala donatarului de cheltuielile necesare si utile.

Art. 767. - Donatorul este raspunzator de toate degradarile si deteriorarile care au micorat valoarea imobilului, prin faptul, culpa sau neglijenta sa.

Art. 768. - Cand imobilul s-a instrainat de donatar, amelioratiunile si degradarile facute de cel ce l-a dobandit se vor tine in seama, conform cu dispozitiile celor doua articole precedente.

Art. 769. - Cand raportul se face in natura, bunurile intra in masa succesiunii libere de toate sarcinile create de donatar; creditorii ipotecari insa, pot sa intervina la impartea la spre a nu se face raportul cu frauda drepturilor lor.

A se vedea:

- Legea nr. 241/1947 pentru punerea in aplicare in Transilvania a Legii pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare din 27 aprilie 1938 - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 18 alin. 4);

- Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 25), potrivit cu care dispozitiile art. 769 nu-si gasesc aplicare in ceea ce priveste imobilele supuse sistemului de publicitate reala (al cartilor funciare).

Art. 770. - Cand un succesibil primeste, cu dispensa de raport, un dar care excede portiunea disponibila, raportul excedentului se face in natura, daca intoarcerea excedentului este posibila.

In caz contrar, daca excedentul trece peste jumatatea valorii imobilului, donatarul raporta imobilul in intregimea lui si preleva asupra mesei valoarea portiunii disponibile; daca aceasta portiune trece peste jumatatea valorii imobilului, donatarul poate tine imobilul in intregimea lui, ia insa mai putin din celelalte bunuri ale succesiunii, si recompenseaza pe coerezii sai, sau in bani, sau oricum altfel.

Art. 771. - Coeredele care raporteaza imobilul in natura poate sa retina posesiunea pana la plata efectiva a sumelor ce-i sunt datorite pentru cheltuieli sau amelioratiuni.

Art. 772. - Raportul mobilelor se face luandu-se mai putin din celelalte bunuri ale succesiunii. El se calculeaza pe valoarea ce mobilele aveau in momentul facerii darului, dupa statul estimatiei*) anexat actului de dar; in lipsa acestui stat, dupa estimatia expertilor, facuta pe pretul cel mai just.

---

*) Actul de evaluare.

Art. 773. - Succesibilul care a primit bani face raportul luand mai putin din numerarul succesiunii.

La neajungere, donatarul poate sa nu raporteze numerarul dand echivalentul in mobile si, in lipsa acestora, in imobilele succesiunii.

Sectiunea III Despre plata datoriilor

Art. 774. - Coerezii contribuie la plata datoriilor si sarcinilor succesiunii, fiecare in proportie cu ce ia.

Art. 775. - Legatarul cu titlul universal contribuie deopotriva cu erezii, in proportie cu emolumentul sau. Cel particular nu contribuie.

Art. 776. - Cand imobilele unei succesiuni sunt ipotecate special, pentru plata de rendite, fiecare din coerezi poate pretinde ca renditele sa fie platite si imobilele liberate inaintea formarii partilor.

Daca coerezii impart succesiunea in starea in care se gaseste, imobilele ipotecate se estima dupa aceeasi norma ca si celelalte imobile; capitalul renditei insa se scade din pretul imobilului. Eredele, in partea caruia s-a dat imobilele, ramane singur dator a plati rendita si garanteaza pe coerezii sai pentru aceasta plata.

Dispozitia din cuprinsul alin. 1 al art. 776 nu are aplicare, intrucat in dreptul nostru singurul contract de renta reglementat de Codul civil est acel de renta viagera, care, potrivit art. 1648, nu poate fi rascumparata.

Art. 777. - Coerezii platesc datoriile si sarcinile succesiunii, fiecare in proportie cu partea sa ereditara.

Art. 778. - Coeredele sau succesorul cu titlu universal care, din cauza ipotecii, a platit din datoria comuna mai mult decat partea sa, are recurs, in contra celorlalti coerezi sau succesori cu titlu universal, numai pentru partea ce fiecare din ei era obligat a plati, chiar cand coeredele ce a desfacut datoria ar fi fost subrogat in drepturile creditorilor. Coeredele insa, ce a acceptat succesiunea sub beneficiu de inventar, conserva facultatea de a cere plata creantelor sale personale, ca orice alt creditor al succesiunii.

Art. 779. - Cand unul din coerezi sau succesori cu titlu universal este insolvabil, partea lui din datoria ipotecara se imparte intre toti ceilalti in proportie cu ce ia fiecare din succesiune.

Art. 780. - Titlurile executorii, obtinute in contra defunctului, sunt personal executorii si in contra eredelui. Cu toate acestea, creditorii nu pot urmari executia decat dupa opt zile de la notificarea acestor titluri facute persoanei, sau la domiciliul eredelui.

Art. 781. - Ei pot cere, in orice caz si in contra oricarui creditor, separatia patrimoniului defunctului de acela al eredelui.

Art. 782. - Acest drept nu poate fi exercitat cand, acceptandu-se eredele de debitor, s-a facut astfel novatiune in privinta creantei contra defunctului.

Art. 783. - In privinta mobilelor, dupa trecerea de trei ani, dreptul este prescris. In privinta imobilelor, actiunea se poate exercita in tot timpul in care imobilele se gasesc in mana eredelui.

Cu privire la prescriptia dreptului la actiune avand un obiect patrimonial, a se vedea dispozitiile Decretului nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare.

Art. 784. - Creditorii eredelui nu pot cere separatia patrimoniilor in contra creditorilor succesiunii.

Art. 785. - Creditorii unui din compartitori, ca nu cumva imparteala sa se faca cu viclenie in vatamarea drepturilor lor, pot pretinde sa fie prezenti la imparteala, pot dar sa intervina cu spezele lor; nu pot insa sa atace o imparteala savarsita, afara numai de s-a facut in lipsa-le si fara sa se tina seama de opozitia lor.

Sectiunea IV Despre efectele impartelii si despre garantia partilor

Art. 786. - Fiecare coerede este prezumat ca a mostenit singur si imediat toate bunurile care compun partea sa, sau care i-au cazut prin licitatie, si ca n-a fost niciodata proprietar pe celelalte bunuri ale succesiunii.

Art. 787. - Coerezii sunt datori garanti unul catre altul numai despre tulburarile si evictiunile ce proced dintr-o cauza anterioara impartelii.

Garantia inceteaza cand o evictiune a fost exceptata anume, printr-o clauza expresa a actului de imparteala, sau cand evictiunea a fost cauzata din greseala eredelui

Art. 788. - Fiecare din erezi este obligat, in proportie cu partea sa ereditara, a despagubi pe coeredele sau de paguba ce a suferit din cauza evictiunii.

Cand unul din coerezi va fi insolubil, partea ce el este dator a contribui se va imparti intre eredele garantat si intre ceilalti coerezi.

Art. 789. - Garantia pentru solvabilitatea debitorului unei rente dureaza numai cinci ani de la imparteala. Aceasta garantie inceteaza cand nesolvabilitatea a luat nastere in urma impartelii.

Dispozitia art. 789 nu are aplicare, intrucat se refera numai la garantia pentru solvabilitatea debitorului unei rente perpetue, iar singurul contract de renta, reglementat de Codul civil, este acel de renta viagera.

Sectiunea V Despre desfiintarea sau resciziunea*) impartelii

---

*) A se vedea nota de la art. 791.

Art. 790. - Impartelile pot fi desfiintate pentru violenta sau dol.

Pentru o simpla omisiune a unuia din obiectele succesiunii nu se strica imparteala; se face numai un supliment de imparteala pentru obiectul omis.

Art. 791. - Orice act, sub orice titlu, in urmare a carui a incetat indiviziunea intre erezi, este supus la actiunea de resciziune din articolul precedent.

Dupa imparteala, sau dupa actul care-i tine locul, actiunea de resciziune nu mai este admisa in contra tranzactiei facute asupra dificultatilor reale, ce prezinta primul act, chiar cand nu ar fi fost proces inceput asupra obiectului tranzactiei.

Art. 791 trebuie socotit inaplicabil, datorita inadvertentei cu dispozitiile art. 790. In cadrul art. 791, resciziunea pentru leziune nu este reglementata direct, ci numai prin referire la regulile articolului precedent. Art. 790 nu prevede insa decat desfiintarea impartelii pentru dol sau violenta, astfel incat aplicarea nu este cu putinta in cazul resciziunii pentru leziune.

Art. 792. - Acela in contra carui s-a facut cererea de resciziune poate popri desfiintarea impartelii, dand reclamantului suplimentul din partea sa ereditara in numerar sau in natura.

A se vedea nota de la art. 791.

Art. 793. - Coeredele care a instrainat portiunea sa ereditara, in tot sau in parte, nu poate intenta actiunea de resciziune pentru dol sau violenta, daca instrainarea s-a facut in urma descoperirii dolului sau incetarii violentei.

Sectiunea VI

Despre impartea facuta de atat, de mama sau de alti ascendenti intre descendentii lor

Art. 794. - Tatal, mama si ceilalti ascendenti pot face impartea bunurilor lor intre fii si ceilalti descendenti.

A se vedea nota de la art. 659 cu privire la drepturile de mostenire ale adoptatilor.

Art. 795. - Aceasta impartea se poate face prin acte intre vii, sau prin testament cu formele, conditiile si regulile prescrise pentru donatiuni intre vii si pentru testamente.

Impartea facuta prin acte intre vii nu poate avea de obiect decat bunurile prezente.

Art. 796. - Daca toate bunurile, ce ascendentele a lasat la moartea sa, nu au fost cuprinse in impartea, bunurile necuprinse se vor imparti conform cu legea.

Art. 797. - Este nula impartea in care nu s-au cuprins toti copiii in viata la deschiderea mostenirii si descendentii fiilor premuriti*).

Actiunea de nulitate se poate exercita de toti erezii fara distinctie.

---

*.) Care au murit inainte.

A se vedea art. 654 Cod civil si nota de la acel articol.

Art. 798. - Impartea facuta de ascendent se poate ataca, cand ar rezulta dintr-insa sau dintr-alte acte ca, prin dispozitia facuta de ascendent, vreunul din acei intre care s-au impartit bunurile s-ar gasi vatamat in partea legitima.

Art. 799. - Copilul care, pentru cauza aratata la articolul precedent, ataca impartea facuta de ascendent este dator a plati inainte cheltuielile estimatiei. Daca reclamatia nu este fondata, cheltuielile estimatiei si alte judecati vor fi in sarcina sa.

Titlul II

DESPRE DONATIUNI INTRE VII SI DESPRE TESTAMENTE

CAPITOLUL 1

Art. 800. - Nimeni nu va putea dispune de avutul sau, cu titlu gratuit, decat cu formele prescrise de lege pentru donatiuni intre vii sau prin testament.

Art. 801. - Donatiunea este un act de liberalitate prin care donatoarele da irevocabil un lucru donatarului care-l primeste.

_ Vezi art. 103 lit. f. din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept international privat.

Art. 802. - Testamentul este un act revocabil prin care testatorul dispune, pentru timpul incetarii sale din viata, de tot sau parte din avutul sau.

_ Vezi art. 8 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept international privat, art. 801.

Art. 803. - Substitutiile sau fideicomisele sunt prohibite; orice dispozitii prin care donatarul, eredele instituit sau legatarul va fi insarcinat de a conserva si a remite la o a treia persoana, va fi nula, chiar in privirea*) donatarului, a eredelui numit sau a legatarului.

---

*) In privinta.

Art. 804. - Este permisa dispozitia prin care o a treia persoana ar fi chemata a lua darul, ereditatea sau legatul, in cazul cand donatarul, eredele numit, sau legatarul nu ar primi sau nu ar putea primi.

Art. 805. - Este permisa asemenea dispozitia intre vii sau testamentara, prin care uzufructul sa da la o persoana si proprietatea nuda la alta.

CAPITOLUL 2

Despre capacitatea de a dispune sau de a primi prin donatiune intre vii sau prin testament

Art. 806. - Minorul mai mic de 16 ani nu poate dispune nici intr-un fel, afara de exceptiile regulate la capitolul VII al acestui titlu.

Dispozitiile capitolului VII nu mai alcatuiesc exceptii de la regula art. 806, atat in ce priveste donatiile prin contractul de casatorie (deoarece dispozitiile art. 1223 - 1293 din Cod civil au fost abrogate) cat si in ce priveste donatiile facute intre sotii in timpul casatoriei, deoarece potrivit art. 8 al Decretului nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice si persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare, minorul care se casatoreste dobandeste prin aceasta capacitatea de exercitiu deplina.

Potrivit art. 133 alin. 3 din Codul familiei minorul nu poate sa faca donatii nici chiar cu incuviintare.

Art. 807. - Minorul de 16 ani poate dispune prin testament si numai pentru jumatate din bunurile de care dupa lege poate dispune majorele.

Art. 808. - Este capabil de a primi prin donatiune intre vii oricine este conceput in momentul donatiunii.

Este capabil de a primi prin testament oricine este conceput la epoca mortii testatorului.

A se vedea Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice si persoanele juridice, art. 7 si 33.

Art. 809. - Minorul de sasesprezece ani nu poate, prin testament, dispune in favoarea tutorelui sau.

Minorul, ajuns la majoritate, nu poate dispune nici prin donatiune intre vii, nici prin testament, in favoarea fostului sau tutore, daca socotelile definitive ale tutelei n-au fost prealabil date si primite.

Sunt exceptati in amandoua cazurile de mai sus ascendentele minorilor, care sunt sau au fost tutori ai lor.

A se vedea:

- Art. 41 si 133 din Codul familiei;

- Art. 8 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice si juridice.

Art. 810. - Doctorii in medicina sau chirurgie, ofiterii de sanatate*) si spiterii, care au tratat pe o persoana in boala din care moare, nu pot profita de dispozitiile intre vii sau testamentare, ce dansa a facut-o in favoare-le in cursul acestei boli.

Sunt exceptate:

1. Dispozitiile remuneratorii facute cu titlul particular; se va tine in sa seama de starea dispunatorului si de serviciile facute.

2. Dispozitiile universale, in caz de rudenie pana la al patrulea grad inclusiv, afara numai daca mortul va avea eredi in linie dreapta si daca acela, in profitul caruia s-a facut dispozitia, nu este el chiar erede in linie dreapta.

Aceleasi reguli sunt aplicabile in privinta preotilor.

---

*) Medici militari.

Art. 811. - Dispozitiile intre vii sau prin testament, facute in favoarea ospiciilor, saracilor dintr-o comuna sau stabilimentelor de utilitate publica, nu pot avea efect decat daca sunt autorizate prin ordonante domnesti in urma avizului Consiliului de Stat.

A se vedea art. 10 al Legii pentru persoanele juridice - promulgata cu Decretul nr. 452, Monitorul Oficial nr. 27 din 6 februarie 1924, cu modificarile ulterioare, si Decretul nr. 478/1954 privitor la donatiunile facute statului - Buletinul Oficial nr. 46 din 10 decembrie 1954, care au modificat implicit art. 811.

Art. 812. - Dispozitiile in favoarea unui incapabil sunt nule, fie ele deghizate sub forma unui contract oneros, fie facute in numele unor persoane interpuse. Sunt repute ca persoane interpuse tatal si mama, copiii si descendentii si sotul persoanei incapabile.

CAPITOLUL 3 Despre donatiunile intre vii

Sectiunea I Despre forma si efectele donatiunilor intre vii

Art. 813. - Toate donatiunile se fac prin act autentic.

Art. 814. - Donatiunea nu obliga pe donator si nu va produce nici un efect decat din ziua in care va fi fost acceptata.

Acceptarea poate fi facuta sau in act, sau printr-un act autentic posterior, mai inainte in sa de moartea celui ce daruieste; in acest din urma caz, donatiunea n-are efect decat din ziua din care se va fi comunicat donatorului actul de acceptare.

Art. 815. - Donatiunile facute unor minori sau unui interzis, se accepta de tutore sau de parinte.

Mama, cu toate ca tatal ar fi in viata, si ceilalti ascendenti, cu toate ca genitorii*) ar fi in viata, vor putea asemenea sa accepte donatiunea facuta minorelui si interzisului desi ei n-ar avea calitatea de tutori.

---

*) Parintii.

A se vedea art. 97 din Codul familiei.

Art. 816. - Surdo-mutul ce nu stie sa scrie nu poate accepta o donatiune decat cu asistarea unui curator special numit de autoritatea judiciara, dupa regulile stabilite pentru minori.

A se vedea:

- Art. 152 lit. a din Codul familiei potrivit caruia curatorul se numeste de autoritatea tutelara;

- Regulamentul de punere in aplicare a Legii notarilor publici si a activitatii notariale, nr. 36/1995, aprobat prin Ordinul ministrului justitiei nr. 710/C/1995.

Art. 817. - Donatiunile facute persoanelor morale nu pot fi acceptate decat prin ordonanta domneasca, data in urma avizului Consiliului de Stat.

A se vedea nota de la art. 811.

Art. 818. - Cand se daruiesc bunuri ce pot fi ipotecate, transcriptia actului ce contine donatiunea si acceptarea, ca si notificarea acceptarii facuta prin act separat, se va face la judecatoria a carei raza teritoriala sunt situate bunurile.

Art. 818 a fost implicit modificat prin art. 4 lit. m din Decretul nr. 377/1960 pentru organizarea si functionarea Notariatului de stat (Buletinul Oficial nr. 22 din 20 octombrie 1960) abrogat ulterior prin Legea nr. 36/1995.

Art. 819. - Lipsa transcriptiei poate sa fie invocata de orice persoane au interes la aceasta; se excepta insa persoanele obligate a starui sa se faca transcriptia, sau reprezentantii lor, asemenea si donatorul.

Art. 820. - Minorii, interzisii, femeile maritate, in lipsa de acceptarea sau de transcriptia donatiunii, nu pot cere obiectele daruite; au insa, de se cuvine, recurs in contra tutorilor sau barbatilor.

Art. 820 a fost modificat implicit prin Legea privitoare la ridicarea incapacitatii civile a femeii maritate - promulgata cu Decretul nr. 1412 Monitorul Oficial nr. 94 din 20 aprilie 1932; astfel el se aplica numai minorilor si interzisilor, respectiv tutorilor.

Art. 821. - Donatiunea intre vii pentru bunurile viitoare este revocabila.

Art. 822. - Este nula orice donatiune facuta cu conditii a caror indeplinire atarna numai de vointa donatorului.

Art. 823. - Este asemenea nula, daca s-a facut sub conditia de a se satisface datorii sau sarcini care nu existau la epoca donatiunii sau care nu erau aratate in actul de donatiune.

Art. 824. - Cand donatorul si-a rezervat dreptul de a dispune de un obiect cuprins in donatiune, sau de o suma determinata din bunurile daruite, daca moare, fara sa fi dispus de dansele, un asemenea obiect sau asemenea suma ramane erezilor donatarului.

Art. 825. - Donatorul poate stipula intoarcerea bunurilor daruite, atat in cazul cand donatarul ar muri inaintea lui, cat si in cazul cand donatarul si descendentii sai ar muri inaintea sa.

Aceste stipulatii insa nu se pot face decat in favoarea donatorului.

A se vedea:

- Legea nr. 241/1947 pentru punerea in aplicare in Transilvania a Legii pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare din 27 aprilie 1938 - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 19);

- Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara, Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 27).

Art. 826. - Dispozitiile art. 821, 822, 823, 824 si 825 nu se aplica la donatiunea din capitolul VI si VII, dintr-acest titlu.

Art. 827. - Orice act de donatiune de mobile este valabil numai pentru obiectele trecute intr-un act estimativ subsemnat de donator si donatar.

Art. 828. - Donatorul nu este responsabil de evictiune catre donatar pentru lucrurile daruite. Donatorul este responsabil de evictiune cand el a promis expres garantia.

Este asemenea responsabil cand evictiunea provine din faptul sau, cand este in chestiune o donatiune care impune sarcini donatorului; intr-acest caz insa, garantia este obligatorie numai pana la suma sarcinilor.

Sectiunea II Despre cazurile in care donatiunile se pot revoca

Art. 829. - Donatiunea intre vii se revoca, pentru neindeplinirea conditiilor cu care s-a facut, pentru ingratitude si pentru nastere de copii in urma donatiunii.

Art. 830. - Cand donatiunea este revocata pentru neindeplinirea conditiilor, bunurile reintra in mana donatorului, libere de orice sarcina si ipoteca.

A se vedea:

- Legea nr. 241/1947 pentru punerea in aplicare in Transilvania a Legii pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare din 27 aprilie 1938 - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 19 alin. 1 - 3);

- Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 26).

Art. 831. - Donatiunea intre vii se revoca pentru ingratitude in cazurile urmatoare:

1. Daca donatarul a atentat la viata donatorului.
2. Daca este culpabil in privinta-i de delict, cruzimi sau injurii grave.
3. Daca fara cuvânt ii refuza alimente.

Art. 832. - Revocarea pentru neindeplinirea conditiilor si pentru ingratitude nu se face de drept niciodata.

Art. 833. - Cererea de revocare pentru ingratitude trebuie facuta in termen de un an din ziua faptului, sau din ziua cand donatorul a cunoscut faptul.

Actiunea de revocare nu se poate intenta in contra erezilor donatarului, nici de erezii donatorului in contra donatarului, afara numai daca, in acest caz, actiunea s-a intentat de donator, sau donatorul a murit in anul in care se putea intenta actiunea.

Art. 834. - Revocarea pentru ingratitude nu poate infirma nici instrainarile facute de donatar, nici ipotecile sau alte sarcini reale, cu care el ar fi putut greva obiectul daruit; este neaparat ca acestea sa se fi facut inaintea inscriptiei extractului cererii de revocare pe marginea transcriptiei prescrisa prin art. 818.

In caz de revocare, donatarul se condamna a intoarce valoarea obiectelor instrainate, dupa estimatia ce li s-ar face in timpul cererii; se condamna asemenea a intoarce veniturile din ziua cererii.

Art. 835. - Donatiunile facute in favoarea maritagiului nu sunt revocabile pentru ingratitude.

Art. 836. - Orice donatiuni prin acte intre vii facute de persoane ce n-au copii sau descendenti existenti in timpul facerii lor, oricare ar fi valoarea acestor donatiuni si sub orice titlu s-ar fi facut, fie chiar donatiunea mutuala sau remuneratorie, fie in fine donatiunea in favoarea maritagiului facuta sotilor de oricare alta persoana, afara de ascendenti lor, sunt revocate de drept, daca donatorul, in urma donatiunii, dobandeste un copil legitim, un postum, sau chiar cand a legitimat pe un copil natural, prin maritagu subsecvent.

---

1. A se vedea nota de la art. 830.

2. Distinctia dintre copil legitim sau legitimat si copil natural a fost in intregime inlaturata prin dispozitiile Codului familiei (art. 63), astfel incat textul art. 836 a fost modificat implicit in sensul ca donatiunile sunt revocate de drept, daca donatorul, in urma donatiunii, dobandeste

un copil din casatorie sau dinafara casatoriei, fie chiar postum (adica un copil nascut in urma mortii tatalui sau).

Art. 837. - Revocarea se face si cand copilul donatorului sau al donatricei ar fi fost conceput in timpul donatiunii.

Art. 838. - Donatiunea ramane revocata chiar cand donatorul ar fi intrat in posesia lucrurilor daruite si ar fi fost lasat in posesia acelor lucruri dupa nasterea fiului donatorului; donatarul posesor nu va fi obligat a restitui fructele de orice natura luate de el, decat ziua in care i se va fi notificat nasterea fiului sau legitimarea sa prin casatorie subsecventa.

Partea din text "sau legitimarea sa prin casatorie subsecventa" trebuie socotita implicit abrogata drept urmare a abrogarii institutiei legitimarii copiilor naturali prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare.

Art. 839. - Orice clauze sau conventii, prin care donatorul ar renunta la revocarea donatiunii pentru nastere de fiu, este nula si fara nici un efect.

Art. 840. - Prescriptia actiunii de revocare se implineste dupa 30 de ani de la nasterea fiului.

Cu privire la prescriptia drepturilor la actiune care izvorasc, in acest caz, din revocarea de plin drept a donatiunii, a se vedea Decretul nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicata in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare.

CAPITOLUL 4

Despre partea disponibila a bunurilor si despre reductiune

Sectiunea I

Despre partea disponibila a bunurilor

Art. 841. - Liberalitatile, fie facute prin acte intre vii, fie facute prin testament, nu pot trece peste jumatatea bunurilor dispunatorului daca la moarte-i lasa un copil legitim; peste o a treia parte, daca lasa doi copii; peste a patra parte, daca lasa trei sau mai multi.

Art. 841 a fost modificat implicit:

a) prin art. 2 din Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de mostenire al sotului supravietuitor - Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944, potrivit caruia libertatile facute de sotul precedent nu vor putea trece peste jumatate din drepturile de mostenire prevazute de lege in favoarea sotului supravietuitor;

b) prin art. 63 din Codul familiei, care a inlaturat in intregime orice deosebire cu privire la situatia copiilor din casatorie sau din afara casatoriei.

Art. 842. - Sunt cuprinsi in articolul precedent sub nume de copii, descendente de orice grad.

Art. 843. - Liberalitatile, prin acte intre vii sau prin testament, nu pot trece peste jumatatea bunurilor, daca in lipsa de descendent, defunctul lasa tata si mama sau peste trei sferturi, daca lasa numai pe unul din parinti.

Art. 844. - Daca dispozitia prin acte intre vii sau prin testament, constituie un uzufruct sau o rendita viagera, a carei valoare trece peste cantitatea disponibila, erezii rezervatari au facultatea de a executa aceste dispozitii sau de a abandona proprietatea cantitatii disponibile.

Art. 845. - Valoarea bunurilor instrainate unui succesibil in linie dreapta, cu sarcina unei rendite viagere sau cu rezerva de uzufruct va fi socotita in portiunea disponibila si excedentele, de este, se va trece in masa succesiunii. Imputatia si raportul nu pot fi cerute de succesibilul in linie dreapta care a consimtit la aceste instrainari.

Art. 846. - Cantitatea disponibila poate fi data in tot sau in parte, sau prin acte intre vii sau prin testament, copiilor sau altor succesibili ai donatorului, fara ca donatarul sau legatarul, ce vine la succesiune, sa fie supus la raport, daca in dispozitie se zice expres, ca ceea ce s-a dat este peste partea sa.

Declaratia ca darul sau legatul este peste partea succesibilului se poate face sau in actul ce contine dispozitia, sau in urma, cu formele dispozitiilor intre vii, sau testamentare.

Sectiunea II

Despre reduciunea donatiunilor si a legatelor

Art. 847. - Liberalitatile prin act sau intre vii sau prin testament, cand vor trece peste partea disponibila, vor fi reduce la aceasta parte.

Art. 848. - Reduciunea liberalitatilor intre vii nu va putea fi ceruta decat numai de erezii rezervatari, de erezii acestora sau de cei care infatiseaza drepturile lor.

Art. 849. - Partea disponibila se calculeaza cu chipul urmator: pe langa bunurile ce a lasat donatorul sau testatorul in momentul mortii sale, se adauga prin calcul si bunurile de care a dispus prin donatiuni intre vii, dupa starea lor din momentul donatiunii si dupa valoarea ce au avut in momentul mortii donatorului. Din aceasta masa de bunuri, scazandu-se datoriile, pe ceea ce va ramanea se calculeaza partea disponibila, dupa numarul si calitatea erezilor.

Art. 850. - Intai se vor reduce dispozitiile testamentare; cand bunurile cuprinse in aceste dispozitii nu vor mai fi, atunci numai se va face reduciunea donatiunilor. Reduciunea va incepe de la cea din urma donatiune, dupa savarsirea acesteia se va trece indata la cea a doua dupa dansa, si asa pe rand pana la cea mai veche donatiune.

Art. 851. - Cand donatiunea intre vii, supusa la reduciune, s-a facut la unul din cei cu drept de mostenire, acesta va putea scadea partea cu care ar trebui sa se reduca donatiunea, din partea ce i s-ar cuveni ca erede in bunurile nedisponibile, daca aceste bunuri sunt de aceeasi natura cu cele daruite.

Art. 852. - Se vor reduce cu analogie*) atat legatele universale cat si cele particulare, fara distinctie.

---

*) Proportional cu valoarea lor.

Art. 853. - Cand testatorul va declara ca un legat sa fie platit preferandu-se celorlalte, acest legat nu va fi supus la reduciune, decat dupa ce valoarea celorlalte legate nu va implini rezerva legala.

Art. 854. - Donatarul va restitui fructele portiunii ce trece peste partea disponibila, din momentul mortii donatorului.

Art. 855. - Donatarul este obligat, daca a alienat bunurile daruite, sa faca in urma raportul excedentului peste portiunea disponibila, dupa valoarea lucrurilor din timpul mortii disponentului.

A se vedea, de asemenea, art. 25 al Legii nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare.

CAPITOLUL 5 Despre dispozitiile testamentare

Sectiunea I Reguli generale pentru forma testamentelor

Art. 856. - Orice persoana este capabila de a face testament, daca nu este poprita de lege.

Art. 857. - Doua sau mai multe persoane nu pot testa prin acelasi act, una in favoarea celeilalte, sau in favoarea unei a treia persoane.

Art. 858. - Un testament poate fi sau olograf, sau facut prin act autentic, sau in forma mistica.

A se vedea si:

- Legea nr. 66 din 3 iulie 1996 privind reorganizarea Casei de Economii si Consemnatiuni din Romania in societate bancara pe actiuni publicata in Monitorul Oficial nr. 140 din 5 iulie 1996;

Art. 859. - Testamentul olograf nu este valabil decat cand este scris in tot, datat si subsemnat de mana testatorului.

Art. 860. - Testamentul autentic este acela care s-a adevérit de judecatoria competenta.

A se vedea si:

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Art. 861-863. - (Abrogate prin Legea nr. 358 din 3 iulie 1944 pentru autentificarea si legalizarea inscrisurilor, pentru investirea cu data certa si legalizarea copiilor de pe inscrisuri).

Art. 864. - Cand testatorul va voi sa faca un testament mistic sau secret, trebuie neaparat sa-l iscaleasca, sau ca l-a scris el insusi, sau ca a pus pe altul a-l scrie.

Hartia in care s-au scris dispozitiile testatorului sau hartia care serveste de plic, de va fi, se va strange si se va sigila.

Testatorul va prezenta judecatoriei competente testamentul strans si pecetluit, precum s-a zis, sau il va strange si-l va pecetlui inaintea judecatoriei. Testatorul va declara ca dispozitiile din acea hartie este testamentul sau, scris si iscalit de el insusi, sau scris de altul si iscalit de testator.

Cand testatorul, din cauza de boala, va fi in neposibilitate fizica de a se prezenta inaintea judecatoriei, atunci prezentarea testamentului, pecetluirea lui si declaratia susmentionata, se vor face inaintea judecatorului, numit de judecatorie pentru acest sfarsit.

Judecatoria, sau judecatorul numit, va face actul de subscriptie*) pe hartia in care s-a scris testamentul, sau pe hartia care serveste de plic.

Acest act se va subscrie atat de testator, cat si de judecatorie sau judecator.

Toata lucrarea de mai sus nu va putea fi intrerupta de nici o alta operatie; cand testatorul, din o cauza posterioara subsemnarii testamentului, va declara ca nu poate subsemna subscriptia*), aceasta declaratie se va trece in subscriptie.

---

*) Proces verbal de suprascriere.

Art. 865. - Acei care nu stiu sau care nu pot citi si scrie nu pot face testament in forma mistica.

Art. 866. - Cand testatorul nu poate vorbi, dar stie a scrie, atunci declaratia ca testamentul este al sau o va face in scris in capul actului de subscriptie*) inaintea judecatorului numit, sau inaintea judecatoriei.

Judecatoria sau judecatorul numit va constata in actul de subscriptie*) declaratia testatorului.

---

*) Proces verbal de suprascriere.

Art. 867. - In cazurile cand se numeste un judecator, el va comunica procesul sau verbal judecatoriei, care va legaliza actul de subscriptie sau testamentul.

Sectiunea II

Despre regulile speciale asupra formelor catorva testamente

Art. 868. - Testamentele militarilor si ale indivizilor intrebuintati in armata sunt in orice tara valabil facute in prezenta unui cap de batalion sau de escadron, sau in prezenta oricarui alt ofiter superior, asistat de doi martori, sau in prezenta a doi comisari de razboi, sau in prezenta unui din comisari asistat de doi martori.

A se vedea nota de la art. 874.

Art. 869. - Sunt asemenea, daca testatorul este bolnav sau ranit, valabil facute in prezenta capului ofiterului de sanatate asistat de comandantul militar, insarcinat cu politia ospiciului.

A se vedea nota de la art. 810, cu privire la ofiteri de sanatate. In prezent art. 869 trebuie inteles ca se refera la medicul militar sef al spitalului.

Art. 870. - Dispozitiile articolelor precedente nu sunt admisibile decat in privinta acelor ce sunt in expeditie militara, sau in cuartier, sau in garnizoana afara din teritoriul roman, sau prizonieri la inamici, fara ca cei ce sunt in cuartier sau in garnizoana inaintea tarii sa poata

profita de aceasta latitudine, de nu se gasesc in o cetate asediata, sau in alte locuri ale caror porti sa fie inchise si comunicatiile intrerupte din cauza razboiului.

Art. 871. - Testamentul facut in forma mai sus aratata este nul dupa sase luni de la intoarcerea testatorului intr-un loc unde are libertatea de a testa cu formele ordinare.

Art. 872. - Testamentul facut intr-un loc care este scos din comunicatie din cauza ciumei sau altei boli contagioase, se poate face inaintea unui membru al consiliului municipal, asistat de doi martori.

Pentru notiunea de consilier municipal, a se vedea Legea administratiei publice locale nr. 69/1991 republicata in Monitorul Oficial nr. 79 din 18 aprilie 1996.

Art. 873. - Testamentul mentionat in articolul precedent este nul dupa trecerea de sase luni de la deschiderea comunicatiilor cu locul unde se gaseste testatorul, sau dupa sase luni de la trecerea sa intr-un loc unde comunicatiile nu sunt intrerupte.

Art. 874. - Testamentele facute pe mare in timp de voiaj sunt valabile:

Pe corabii si alte bastimente ale tarii, cand sunt facute in prezenta ofiterului comandant al bastimentului, sau in lipsa-i in prezenta celui ce-l inlocuieste dupa ordinea serviciului, in sa si unul si altul asistati de ofiterul de administratie, sau de ofiterul ce indeplineste functiunile acestuia.

Pe bastimentele de comert, cand sunt facute in prezenta scribului bastimentului sau in prezenta celui ce-l inlocuieste, in sa si unul si altul asistati de capitanul sau de patronul, sau in lipsa-le, de acei ce-i inlocuiesc.

In toate cazurile, functionarii in prezenta caror se fac aceste testamente vor fi asistati de catre doi martori.

Termenii folositi in art. 874 si urm. pentru desemnarea functiilor la care se refera aceste dispozitii nu mai sunt in concordanta, in cea mai mare parte, cu functiile si denumirile legale in vigoare.

Art. 875. - Pe bastimentele statului, testamentul capitanului, sau acela al ofiterului insarcinat cu administratia, pe bastimentele de comert, testamentul capitanului, al patronului, sau al scribului se pot face in prezenta acelora ce, in ordinea serviciului, vin dupa dansii, conformandu-se pentru celelalte formalitati cu dispozitiile articolului precedent.

Art. 876. - In toate cazurile, testamentele mentionate in cele doua articole precedente se vor face fiecare in doua exemplare originale.

Art. 877. - Daca bastimentul intra intr-un port strain, unde se gaseste un agent d-ai tarii, functionarii, in prezenta carora s-a facut testamentul, sunt datori sa depuna unul din exemplarele originale, inchis si pecetluit in mainile acestui agent, care-l va trimite Ministerului de Interne, spre a fi inaintat la grefa judecatoriei domiciliului testatorului.

Art. 878. - Dupa intoarcerea bastimentului in tara, fie in portul armamentului*), fie in orice alt port, cele doua exemplare originale ale testamentului inchise si pecetluite sau exemplarul original ramas, daca dupa articolul precedent celalalt a fost depus in cursul voiajului, vor fi date la biroul comandantului de port**), care le va trimite fara intarziere Ministerului de Interne, ce va face depozitul conform articolului precedent.

---

*) Portul de inscriere al vasului.

**) Organ portuar.

Art. 879. - Se va inscrie pe marginea rolului bastimentului*) numele testatorului, mentionandu-se despre remiterea originalelor testamentului in mainile agentului, sau la biroul comandantului de port**).

---

*) Rolul de echipaj.

***) Organ portuar.

Art. 880. - Testamentul nu va fi reputat ca facut pe mare, desi s-ar fi facut in cursul voiajului, daca in timpul in care s-a fost facut, bastimentul s-ar fi apropiat de un tarm strain unde s-ar afla un agent al Romaniei. In acest caz testamentul nu este valabil decat daca s-a facut dupa formele prescrise de legea Romaniei, sau dupa acelea intrebuintate in tara unde a fost facut.

Art. 881. - Dispozitiile de mai sus se aplica si la testamentele pasagerilor, care nu fac parte din echipaj.

Art. 882. - Testamentul facut pe mare cu formele articolului 874 nu este valabil decat daca testatorul moare pe mare, sau dupa trei luni de la intoarcerea lui pe uscat, intr-un loc unde ar fi putut sa-l refaca cu formele ordinare.

Art. 883. - Testamentul facut pe mare nu va putea cuprinde nici o dispozitie in favoarea ofiterilor bastimentului, daca dansii nu sunt rude cu testatorul.

Art. 884. - Testamentele cuprinse in articolele precedente ale prezentei sectiuni vor fi subscrise de testatori si de ofiterii publici, in prezenta caror s-au facut.

Daca testatorul declara ca nu stie sau nu poate subscrie, se face mentiune de declaratia sa si de cauza ce l-a impiedicat de a subscrie.

In cazurile in care se cere asistenta de doi martori, testamentul va fi subscris cel putin de unul dintr-insii si se va face mentiune de cauza ce a impiedicat pe celalalt de a subscrie.

Art. 885. - Romanul ce s-ar afla in tara straina va putea face testamentul sau, sau in forma olografa, sau in forma autentica intrebuintata in locul unde se face testamentul.

Vezi nota de la art. 802.

Art. 886. - Formalitatile la care sunt supuse deosebitele testamente prin dispozitiile prezentei sectiuni si acelea ale sectiunii precedente se vor observa sub pedeapsa de nulitate.

Sectiunea III

Despre institutia de mostenitori si despre legate in genere

Art. 887. - Se poate dispune prin testament de toata sau de o fractiune din starea cuiva, sau de unul sau mai multe obiecte determinate.

Sectiunea IV

Despre legatul universal

Art. 888. - Legatul universal este dispozitia prin care testatorul lasa dupa moarte-i, la una sau mai multe persoane, universalitatea bunurilor sale.

Art. 889. - Cand testatorul are erezi rezervatari, legatarul universal va cere de la acestia punerea in posesiune a bunurilor cuprinse in testament.

Art. 890. - Legatarul universal are drept a pretinde fructele bunurilor cuprinse in testament, din ziua cererii in judecata, sau din ziua in care eredele a consimtit a-i da legatul.

Art. 891. - Cand testatorul nu a lasat erezi rezervatari, legatarul universal va cere de la justitie posesiunea bunurilor cuprinse in testament.

A se vedea si:

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Art. 892. - Testamentul olograf sau mistic, inainte de a fi executat, se va prezenta tribunalului judetean in a carui raza teritoriala s-a deschis succesiunea.

Presedintele va constata prin proces verbal deschiderea testamentului si starea in care l-a gasit si va ordona depunerea lui la grefa tribunalului.

A se vedea si:

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Art. 893. - Legatarul universal, care va veni la mostenire in concurs cu un erede rezervatar, este obligat la datoriile si sarcinile succesiunii personal pana in concurenta partii sale, si ipotecar pentru tot.

Sectiunea V Despre legatele unei fractiuni de mostenire

Art. 894. - Acest legat poate avea de obiect o fractiune a mostenirii, precum jumatate, a treia parte sau toate imobilele sau toate mobilele, sau o fractiune din imobile sau mobile.

Orice alt legat este singular.

Art. 895. - Legatarul unei fractiuni de ereditate va cere posesiunea de la erezii rezervatari, in lipsa acestora de la legatarii universali, iar in lipsa si acestora din urma, de la ceilalti erezi legitimi.

Art. 896. - Legatarul unei fractiuni din ereditate este obligat la sarcinile si datoriile succesiunii testatorului, personal, in proportie cu partea sa si ipotecar pentru tot.

Art. 897. - Legatarul universal, sau acela al unei fractiuni a succesiunii, nu se poate pune in posesiunea legatului, fara a se face, dupa cererea lui, un inventar al bunurilor ce compun legatul, de judecatoria in ocolul*) careia s-a deschis succesiunea.

Legatarul, care va primi a intra in posesiunea bunurilor fara inventar, va fi obligat a plati toate debitele succesiunii, chiar de ar fi mai mari decat averea lasata de testator.

---

*) Raza teritoriala.

A se vedea si:

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Art. 898. - Legatarul unei fractiuni de mostenire poate pretinde fructele din ziua cererii in judecata, sau din ziua in care i s-a oferit de buna voie darea legatului.

Sectiunea VI Despre legatele singulare

Art. 899. - Orice legat pur si simplu da legatarului, din ziua mortii testatorului, un drept asupra lucrului legat, drept transmisibil ereditarii si reprezentantilor sai.

Cu toate acestea, legatul singular nu va putea intra in posesia lucrului legat, nici a pretinde fructele sau interesele^{*)}, decat in ziua in care a facut cererea in judecata sau din ziua in care predarea legatului i s-a incuviintat de buna voie.

---

^{*)} Dobanzile.

Art. 900. - Interesele^{*)} si fructele lucrului legat devin ale legatarului din momentul mortii testatorului, si daca dansul n-a facut cerere inaintea justitiei:

1. cand testatorul a declarat expres in testament ca vointea sa este a urma astfel;
2. cand s-a legat drept alimente o rendita viagera sau o pensie.

---

^{*)} Prin termenul "donator", textul articolului se refera in realitate la testator.

A se vedea si:

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Art. 901. - Cheltuielile cererii pentru predare sunt in sarcina succesiunii, fara ca cu aceasta sa se poata reduce rezerva legala.

In caz cand testatorul ar ordona altfel prin testament, se va urma dupa vointa lui.

Art. 902. - Erezii testatorului sau orice alta persoana obligata a plati un legat sunt personal datori a-l achita, fiecare in proportie cu partea ce ia din succesiune.

Sunt datori ipotecari pentru tot, pana in concurenta valorii imobilelor ce detin.

Art. 903. - Lucrul legat se va preda cu accesoriile necesare, in starea in care se gasesc la moartea donatorului.

Art. 904. - Cand cel ce a dat legat un imobil, a marit in urma acest imobil prin alte achizitii, aceste achizitii, si de ar fi alatura cu imobilele, nu pot fi socotite ca parte a legatului, de nu se face o noua dispozitie pentru aceasta.

Infrumusetarile si constructiile noi, facute asupra fondului legat, fac parte dintr-insul.

Asemenea face parte din legat adausul ce testatorul a facut unui loc inchis, intinzand ingradirile sale.

Art. 905. - Daca inaintea testamentului sau in urma, lucrul legat a fost ipotecat pentru datoria succesiunii, sau chiar pentru alta datorie, sau supus dreptului de uzufruct, acela ce este dator a da legatul, nu este tinut a libera lucrul de aceasta sarcina, afara numai daca testatorul l-a obligat expres la aceasta.

Art. 906. - Cand testatorul, stiind, a dat legat lucrul altuia, insarcinatul cu acel legat este dator a da, sau lucrul in natura sau valoarea lui din epoca mortii testatorului.

Art. 907. - Cand testatorul, nestiind, a legat un lucru strain, legatul este nul.

Art. 908. - Cand legatul dat este un lucru nedeterminat, insarcinatul cu legatul nu este obligat a da un lucru de calitate cea mai buna, nu poate oferi in sa nici lucrul cel mai rau.

Art. 909. - Legatarul singular nu este obligat a plati datoriile succesiunii.

Sectiunea VII Despre executorii testamentari

Art. 910. - Testatorul poate numi unul sau mai multi executori testamentari.

A se vedea si:

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Art. 911. - El poate sa le dea de drept in posesiune, toata sau parte numai din averea sa mobila, pentru un timp care nu va trece peste un an de la moartea sa.

Art. 912. - Eredelul poate sa-i scoata din posesiune, oferindu-le sume indestulatoare pentru plata legatelor de lucruri mobile, sau justificand ca a platit aceste legate.

Art. 913. - Acela ce nu se poate obliga nu poate fi nici executor testamentar.

Art. 914. - Femeia maritata nu poate fi executoare testamentara, decat cu consimtamantul barbatului.

Daca ea este separata de bunuri, sau prin contractul de maritaj, sau prin sentinta judecatoreasca, va putea deveni executoare testamentara, cu consimtamantul barbatului sau cu autorizatia justitiei in caz de refuz din parte-i.

Dispozitiile art. 914 au fost abrogate implicit prin Legea privitoare la ridicarea incapacitatii civile a femeii maritate promulgata cu Decretul nr. 1412, Monitorul Oficial nr. 94 din 20 aprilie 1932.

Art. 915. - Minorele nu poate fi executor testamentar, chiar cu autorizatia tutorelui.

Art. 916. - Executorii testamentari vor cere punerea pecetilor*), daca sunt si erezi minori, interzisi sau absentii**).

Ei vor starui a se face inventarul bunurilor succesiunii in prezenta eredelui prezumtiv, sau in lipsa-i, dupa ce i s-au facut chemarile legiuite***).

Ei vor cere vinderea miscatoarelor in lipsa de suma indestulatoare pentru plata legatelor.

Ei vor ingriji ca testamentele sa se execute si, in caz de contestatie asupra executiei, ei pot sa intervina ca sa sustina validitatea lor.

Ei sunt datori, dupa trecere de un an de la moartea testatorului, a da socoteala despre gestiunea lor.

Aplicarea sigiliilor si inventarierea se fac potrivit dispozitiilor Decretului nr. 40/1953 privitor la procedura succesorală notarială, Buletinul Oficial nr. 2 din 22 ianuarie 1953, republicat in Buletinul Oficial nr. 25 din 7 decembrie 1960.

---

*) Sigilii.

**) Disparuti.

***) Dupa ce a fost citat.

Art. 917. - Dreptul executorului testamentar nu trece la erezii sai.

Art. 918. - Daca sunt mai multi executori testamentari care au primit aceasta sarcina, unul singur va putea lucra in lipsa-le.

Ei vor fi responsabili solidar de a da socoteala de miscatoarele ce li s-au incredintat, afara numai daca testatorul a despartit functiile lor si daca fiecare din ei s-a marginit in ceea ce i s-a incredintat.

Art. 919. - Cheltuielile facute de executorul testamentar pentru punerea pecetilor^{*)} pentru inventar, pentru socoteli si alte cheltuieli relative la functiunile sale sunt in sarcina succesiunii.

---

*) Sigilii.

Sectiunea VIII

Despre revocarea testamentelor si despre caducitatea lor

Art. 920. - Un testament nu poate fi revocat, in tot sau in parte, decat sau prin un act legalizat de judecatoria competenta, care act va cuprinde mutarea vointei testatorului, sau prin un testament posterior.

Prin expresia "act legalizat de judecatoria competenta", textul art. 920 se refera la actul notarial.

A se vedea si:

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Art. 921. - Testamentul posterior care nu revoca anume pe cel anterior, nu desfiinteaza din acesta, decat numai acele dispozitii care sunt necompatibile sau contrarii cu acelea ale testamentului posterior.

Art. 922. - Revocarea facuta prin testamentul posterior va avea toata validitatea ei, cu toate ca acest act a ramas fara efect din cauza necapacitatii eredelui, sau a legatarului, sau din cauza ca acestia nu au voit a primi ereditatea.

Art. 923. - Orice instrainare a obiectului legatului, facuta cu orice mod sau conditie, revoca legatul pentru tot ce s-a instrainat, chiar cand instrainarea va fi nula, sau cand obiectul legat va fi reintrat in starea testatorului.

Art. 924. - Orice dispozitie testamentara devine caduca, cand acela in favoarea caruia a fost facuta a murit inaintea testatorului.

Art. 925. - Orice dispozitie testamentara, facuta sub conditie suspensiva, cade cand eredele sau legatarul a murit inaintea indeplinirii conditiei.

Art. 926. - Dispozitia testamentara, facuta de la un timp inainte nu opreste pe eredele numit sau pe legatar de a avea un drept dobandit din momentul mortii testatorului.

Art. 927. - Legatul va fi caduc, daca lucrul legat a pierit de tot din viata testatorului.

Art. 928. - Orice dispozitie testamentara cade cand eredele numit sau legatarul nu va primi-o sau va fi necapabil a o primi.

Art. 929. - Cand din dispozitiile testamentare va rezulta ca cugetul testatorului a fost de a da legatarilor dreptul la totalitatea obiectului legat, atunci acela din legatari, care vine la legat, ia totalitatea; iar de primesc mai multi legatari, legatul se imparte intre ei, fara a se scadea partile legatarilor necapabili, sau ale acelora care n-au primit legatul, sau care au murit inaintea testatorului.

Art. 930. - Aceleasi cauze care, dupa art. 830 si dupa cele dintai doua dispozitii ale art. 831, autoriza cererea de revocare a donatiunilor intre vii, vor fi primite si la cererea revocarii dispozitiilor testamentare.

Art. 931. - Daca cererea de revocare este intemeiata pe o injurie grava, facuta memoriei testatorului, actiunea va trebui sa fie intentata in curs de un an din ziua delictului.

CAPITOLUL 4

Despre donatiuni facute sotilor prin contractul de maritagiu

Art. 932. - Donatiunile facute sotilor sau unuia dintr-insii, prin contractul de maritagiu, nu sunt supuse la nici o formalitate.

Dispozitia art. 932 a devenit inaplicabila ca urmare a abrogarii titlului IV din cartea III a Codului civil, "Despre contractul de casatorie si despre drepturile respective ale sotilor", prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare.

Art. 933. - Donatorul poate, in cazul articolului precedent, sa dea donatiune si bunurile sale viitoare.

Donatorul in asemenea caz nu mai poate dispune gratuit de bunurile sale.

Cand donatorul supravietuieste sotilor sau sotului donatar, donatiunea este revocabila.

A se vedea nota de la art. 932.

Art. 934. - Prin contractul de maritagiu, se poate face cumulativ donatiunea bunurilor prezente si viitoare, sau a unei parti numai dintr-aceste bunuri, cu indatorirea inasa de a se anexa actului un stat de datoriile si sarcinile existente, la care este supus donatorul in momentul donatiunii. In acest caz donatarul este liber sa se lepede la moartea donatorului de bunurile viitoare si sa preasca numai pe cele prezente.

A se vedea nota de la art. 932.

Art. 935. - Daca statul de care se face mentiune in articolul precedent, nu s-a anexat actului ce continea donatiunea bunurilor prezente si viitoare, donatarul nu poate decat sau a accepta sau a se lepada de donatiune in intregul ei.

Cand accepta, nu poate cere decat bunurile existente la moartea donatorului, si este supus la toate datoriile si sarcinile succesiunii.

A se vedea nota de la art. 932.

CAPITOLUL 7

Despre dispozitiile dintre sotii, facute sau in contractul de maritagi sau in timpul maritagiului

Art. 936. - Sotii pot prin contractul de maritagi sa-si faca reciproc, sau numai unul altuia, orice donatiune vor dori.

A se vedea nota de la art. 932.

Art. 937. - Orice donatiune facuta intre sotii in timpul maritagiului este revocabila.

Revocarea se poate cere de femeie, fara nici o autorizatie.

O asemenea donatiune nu este revocabila pentru ca in urma s-au nascut copii.

---

1. Dispozitia alin. 2 din art. 937, care constituia o exceptie de la regula generala a incapacitatii femeii maritate, a fost implicit abrogata prin Legea privitoare la ridicarea incapacitatii civile a femeii maritate promulgata cu Decretul nr. 1412, Monitorul Oficial nr. 94 din 20 aprilie 1932.

2. Donatiunile intre sotii pot avea ca obiect numai bunurile proprii. A se vedea, in acest sens, art. 30 din Codul familiei.

3. A se vedea, de asemenea:

- Legea nr. 241/1947 pentru punerea in aplicare in Transilvania a Legii pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare din 27 aprilie 1938 - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 24);

- Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 32).

Art. 938. - Sotii nu pot, in timpul maritagiului, sa-si faca, nici prin acte intre vii, nici prin testament, vreo donatiune mutuala si reciproca printr-unul si acelasi act.

Art. 939. - Barbatul sau femeia care, avand copii dintr-alt maritagi, va trece in al doilea sau subsecvent maritagi, nu va putea darui sotului din urma decat o parte egala cu partea legitima a copilului ce a luat mai putin, si fara ea, nici intr-un caz, donatiunea sa treaca peste quartul bunurilor.

Cu privire la aplicarea dispozitiei art. 939 a se vedea si Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de mostenire al sotului supravietuitor - Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944.

Art. 940. - Sotii nu pot sa-si daruiasca indirect mai mult decat s-a aratat mai sus.

Orice donatiune, deghizata sau facuta unei persoane interpuse, este nula.

Art. 941. - Sunt reputeate persoane interpuse copiii ce sotul donatar are din alt maritaj, asemenea sunt reputeate si rudele sotului donatar, la a caror ereditate acesta este chemat in momentul donatiunii.

Titlul III DESPRE CONTRACTE SAU CONVENTII

CAPITOLUL 1 Dispozitii preliminare

Art. 942. - Contractul este acordul intre doua sau mai multe persoane spre a constitui sau a stinge intre dansii un raport juridic.

Art. 943. - Contractul este bilateral sau sinalagmatic cand partile se obliga reciproc una catre alta.

Art. 944. - Contractul este unilateral, cand una sau mai multe persoane se obliga catre una sau mai multe persoane, fara ca acestea din urma sa se oblige.

Art. 945. - Contractul oneros este acela in care fiecare parte voieste a-si procura un avantaj.

Art. 946. - Contractul gratuit sau de binefacere este acela in care una din parti voieste a procura, fara echivalent, un avantaj celeilalte.

Art. 947. - Contractul cu titlu oneros este cumulativ, atunci cand obligatia unei parti este echivalentul obligatiei celeilalte.

Contractul este aleatoriu cand echivalentul depinde, pentru una sau toate partile, de un eveniment incert.

CAPITOLUL 2 Despre conditiile esentiale pentru validitatea conventiilor

Art. 948. - Conditiiile esentiale pentru validitatea unei conventii sunt:

1. capacitatea de a contracta;
2. consimtamentul valabil al partii ce se obliga;
3. un obiect determinat;
4. o cauza licita.

A se vedea si art. 34 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice si persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare.

Sectiunea I Despre capacitatea partilor contractante

Art. 949. - Poate contracta orice persoana ce nu este declarata necapabila de lege.

A se vedea si art. 6 - 8 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice si persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare.

Art. 950. - Necapabili de a contracta sunt:

1. minorii;
2. interzisii;
3. (Abrogat prin Legea pentru ridicarea incapacitatii civile a femeii maritate - promulgata cu Decretul nr. 1412, Monitorul Oficial nr. 94 din 20 aprilie 1932);
4. in genere toti acei caror legea le-a prohibit oarecare contracte.

A se vedea si:

- Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice si juridice - Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare (art. 9 - 11);
- Codul familiei - Legea nr. 4/1953, Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat in Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificarile ulterioare (art. 105, 124, 129, 133, 147);
- Codul muncii - Legea nr. 10/1972, Buletinul Oficial nr. 140 din 1 decembrie 1972 (art. 7), cu modificarile ulterioare.

Art. 951. - Minorele nu poate ataca angajamentul sau pentru cauza de necapacitate, decat in caz de leziune.

Art. 951 a fost modificat implicit prin art. 25 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare, care precizeaza ca, de la data intrarii in vigoare a decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice, aplicarea dispozitiilor legale referitoare la actiunea in anulare pentru leziune se restrange la minorii care, avand virsta de 14 ani impliniti, incheie singuri, fara incuviintarea parintilor sau a tutorelui, acte juridice pentru a caror validitate nu se cere si incuviintarea prealabila a autoritatii tutelare, daca aceste acte le pricinuiesc vreo vatamare. Potrivit aceluiasi text, actele juridice, ce se incheie de minorii care nu au implinit varsta de 14 ani, sunt anulabile pentru incapacitate, chiar daca nu exista leziune.

Totodata, minorii care nu au implinit varsta de 14 ani nu raspund pentru fapta lor ilicita decat daca se dovedeste ca au lucrat cu discernamant.

Art. 952. - Persoanele capabile de a se obliga nu pot opune minorului si interzisului incapacitatea lor.

Sectiunea II Despre consimtamant

Art. 953. - Consimtamantul nu este valabil, cand este dat prin eroare, smuls prin violenta, sau surprins prin dol.

Art. 954. - Eroarea nu produce nulitate decat cand cade asupra substantei obiectului conventiei.

Eroarea nu produce nulitate cand cade asupra persoanei cu care s-a contractat, afara numai cand consideratia persoanei este cauza principala, pentru care s-a facut conventia.

Art. 955. - Violenta in contra celui ce s-a obligat este cauza de nulitate, chiar cand este exercitata de alta persoana decat aceea in folosul carei s-a facut conventia.

Art. 956. - Este violenta totdeauna cand, spre a face pe o persoana a contracta, i s-a insuflat temerea, rationabila dupa dansa, ca va fi expusa persoana sau averea sa unui rau considerabil si prezent.

Se tine cont in aceasta materie de etate, de sex si de conditia persoanelor.

Art. 957. - Violenta este cauza de nulitate a conventiei si cand s-a exercitat asupra sotului sau a sotiei, asupra descendentilor si ascendentilor.

Art. 958. - Simpla temere reverentiara, fara violenta, nu poate anula conventia.

Art. 959. - Conventia nu poate fi atacata pentru cauza de violenta daca, dupa incetarea violentei, conventia s-a aprobat, expres sau tacit, sau daca a trecut timpul defipt de lege pentru restitutiune*).

---

*.) Pentru exercitarea dreptului la actiunea in anulare.

Cu privire la prescriptia dreptului la actiunea in anulare, a se vedea nota 1 de la art. 1900.

Art. 960. - Dolul este o cauza de nulitate a conventiei cand mijloacele viclene, intrebuintate de una din parti, sunt astfel, incat este evident ca, fara aceste masinatii, cealalta parte n-ar fi contractat.

Dolul nu se presupune.

Art. 961. - Conventia facuta prin eroare, violenta sau dol, nu este nula de drept, ci da loc numai actiunii de nulitate.

Sectiunea III Despre obiectul conventiilor

Art. 962. - Obiectul conventiilor este acela la care partile sau numai una din parti se obliga.

Art. 963. - Numai lucrurile ce sunt in comert*.) pot fi obiectul unui contract.

---

*.) In circuitul civil.

Art. 964. - Obligatia trebuie sa aiba de obiect un lucru determinat, cel putin in specia sa.

Cantitatea obiectului poate fi necerta, de este posibila determinarea sa.

Art. 965. - Lucrurile viitoare pot fi obiectul obligatiei.

Nu se poate face renuntare la o succesiune ce nu este deschisa, nici se pot face invoiiri asupra unei astfel de succesiuni, chiar de s-ar da consimtamentul celui a carui succesiune este in chestiune.

Sectiunea IV Despre cauza conventiilor

Art. 966. - Obligatia fara cauza sau fondata pe o cauza falsa, sau nelicita, nu poate avea nici un efect.

Art. 967. - Conventia este valabila, cu toate ca cauza nu este expresa.

Cauza este prezumata pana la dovada contrarie.

Art. 968. - Cauza este nelicita cand este prohibita de legi, cand este contrarie bunelor moravuri si ordinii publice.

CAPITOLUL 3 Despre efectul conventiilor

Sectiunea I Dispozitii generale

Art. 969. - Conventiile legal facute au putere de lege intre partile contractante.

Ele se pot revoca prin consimtamantul mutual sau din cauze autorizate de lege.

Art. 970. - Conventiile trebuie executate cu buna-credinta.

Ele obliga nu numai la ceea ce este expres intr-insele, dar la toate urmarile, ce echitatea, obiceiul sau legea da obligatiei, dupa natura sa.

Art. 971. - In contractele ce au de obiect translatia proprietatii, sau unui alt drept real, proprietatea sau dreptul se transmite prin efectul consimtamantului partilor, si lucrul ramane in rizico-pericolul dobanditorului, chiar cand nu i s-a facut traditiunea lucrului.

1. In cazurile anume prevazute de dispozitii normative speciale, care constituie derogari de la regula generala a art. 971, proprietatea nu se transmite prin simplul consimtamant al partilor.

2. In ce priveste transmiterea dreptului de proprietate imobiliara a se vedea si:

- Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 17 alin. 1);
- Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 4 si 5).

Art. 972. - Daca lucrul ce cineva s-a obligat succesiv a da la doua persoane este mobil, persoana pusa in posesiune este preferinta si ramane proprietara, chiar cand titlul sau este cu data posterioara, numai posesiunea sa fie de buna-credinta.

Sectiunea II Despre efectul conventiilor in privinta persoanelor a treia

Art. 973. - Conventiile n-au efect decat intre partile contractante.

Art. 974. - Creditorii pot exercita toate drepturile si actiunile debitorului lor, afara de acelea care ii sunt exclusiv personale.

Art. 975. - Ei pot asemenea, in numele lor personal, sa atace actele viclene, facute de debitor in prejudiciul drepturilor lor.

Art. 976. - Cu toate acestea, sunt datori, pentru drepturile enuntate la titlul succesiunii, acela al contractelor de maritaj si drepturilor respective ale sotilor, sa se conformeze cu regulile cuprinse intr-insele.

Dispozitiile art. 1223-1293 Cod civil care alcatuiesc titlul IV din cartea a III-a "Despre contractul de casatorie si despre drepturile respective ale sotilor" au fost abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare.

Sectiunea III Despre interpretarea conventiilor

Art. 977. - Interpretarea contractelor se face dupa intentia comuna a partilor contractante, iar nu dupa sensul literal al termenilor.

Art. 978. - Cand o clauza este primitoare de doua intelesuri, ea se interpreteaza in sensul ce poate avea un efect, iar nu in acela ce n-ar putea produce nici unul.

Art. 979. - Termenii susceptibili de doua intelesuri se interpreteaza in intelesul ce se potriveste mai mult cu natura contractului.

Art. 980. - Dispozitiile indoioase se interpreteaza dupa obiceiul locului unde s-a incheiat contractul.

Art. 981. - Clauzele obisnuite intr-un contract se subinteleg, desi nu sunt exprese intr-insul.

Art. 982. - Toate clauzele conventiilor se interpreteaza unele prin altele, dandu-se fiecarei intelesul ce rezulta din actul intreg.

Art. 983. - Cand este indoiala, conventia se interpreteaza in favoarea celui ce se obliga.

Art. 984. - Conventia nu cuprinde decat lucrurile asupra carora se pare ca partile si-au propus a contracta, oricat de generali ar fi termenii cu care s-a incheiat.

Art. 985. - Cand intr-un contract s-a pus anume un caz pentru a se explica obligatia, nu se poate sustine ca printr-acesta s-a restrans intinderea ce angajamentul ar avea de drept in cazurile neexprese.

CAPITOLUL 4 Despre cvasi-contracte

Art. 986. - Cvasi-contractul este un fapt licit si voluntar, din care se naste o obligatie catre o alta persoana sau obligatii reciproce intre parti.

Vezi art. 104-106 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept international privat, publicata in Monitorul Oficial nr. 245/1 octombrie 1992.

Art. 987. - Acela care, cu vointa, gere*) interesele altuia, fara cunostinta proprietarului, se obliga tacit a continua gestiunea ce a inceput si a o savarsi, pana ce proprietarul va putea ingriji el insusi.

---

*) Administreaza.

Art. 988. - Gerantul este obligat, cu toate ca stapanul a murit inaintea savarsirii afacerii, a continua gestiunea pana ce eredele va putea lua directiunea afacerii.

Art. 989. - Gerantul este obligat a da gestiunii ingrijirea unui bun proprietar.

Art. 990. - Gerantul nu raspunde decat numai de dol, daca fara interventia lui, afacerea s-ar fi putut compromite.

Art. 991. - Stapanul ale carui afaceri au fost bine administrate este dator a indeplini obligatiile contractate in numele sau de gerant, a-l indemniza de toate acele ce el a contractat personalmente si a-i plati toate cheltuielile utile si necesare ce a facut.

Art. 992. - Cel ce, din eroare sau cu stiinta, primeste aceea ce nu-i este debit, este obligat a-l restitui aceluia de la care l-a primit.

Art. 993. - Acela care, din eroare, crezandu-se debitor, a platit o datorie, are drept de repetitiune in contra creditorului. Acest drept inceteaza cand creditorul, cu buna-credinta, a desfiintat titlul sau de creanta; dar atunci cel ce a platit are recurs in contra adevaratului debitor.

Art. 994. - Cand cel ce a primit plata a fost de rea-credinta, este dator a restitui atat capitalul, cat si interesele*) sau fructele din ziua platii.

---

*) Administreaza.

Art. 995. - Cand lucrul platit nedebit era un imobil sau un mobil corporal, cel ce l-a primit cu rea-credinta este obligat a-l restitui in natura, daca exista, sau valoarea lucrului daca a pierit sau s-a deteriorat chiar in cazuri fortuite, afara numai de va proba ca la aceste cazuri ar fi fost expus lucrul fiind si in posesiunea proprietarului.

Cel care a primit lucrul, cu buna-credinta, este obligat a-l restitui, daca exista, dar este liberat prin pierderea lui, si nu raspunde de deteriorari.

Art. 996. - Cand cel ce a primit lucrul cu rea-credinta l-a instrainat, este dator a intoarce valoarea lucrului din ziua cererii in restitutiune.

Cand cel care l-a primit era de buna-credinta, nu este obligat a restitui decat numai pretul cu care a vandut lucrul.

Art. 997. - Acela carui se face restitutiunea, trebuie sa despagubeasca pe posesorul chiar de rea-credinta de toate cheltuielile facute pentru conservarea lucrului, sau care au crescut pretul lui.

CAPITOLUL 5

Despre delicta si cvasi-delicta

Art. 998. - Orice fapta a omului, care cauzeaza altuia prejudiciu, obliga pe acela din a carui greseala s-a ocazionat, a-l repara.

Vezi art. 107-116 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturile de drept international privat, publicata in Monitorul Oficial nr. 245/1 octombrie 1992.

Art. 999. - Omul este responsabil nu numai de prejudiciul ce a cauzat prin fapta sa, dar si de acela ce a cauzat prin neglijenta sau prin imprudenta sa.

Art. 1000. - Suntem asemenea responsabili de prejudiciul cauzat prin fapta persoanelor pentru care suntem obligati a raspunde sau de lucrurile ce sunt sub paza noastra.

Tatal si mama, dupa moartea barbatului, sunt responsabili de prejudiciul cauzat de copiii lor minori ce locuiesc cu dansii.

Stapanii si comitentii, de prejudiciul cauzat de servitorii si prepusii lor in functiile ce li s-au incredintat.

Institutorii si artizanii, de prejudiciul cauzat de elevii si ucenicii lor, in tot timpul ce se gasesc sub a lor priveghere.

Tatal si mama, institutorii si artizanii sunt aparati de responsabilitatea aratata mai sus, daca probeaza ca n-au putut impiedica faptul prejudiciabil.

1. In legatura cu art. 1000 alin. 1 a se vedea si:

- Codul aerian - Decretul nr. 516, Buletinul Oficial nr. 56 din 30 decembrie 1953, cu modificarile ulterioare (art. 59 si 97);

- Legea nr. 61/1974 cu privire la desfasurarea activitatilor in domeniul nuclear din Republica Socialista Romania - Buletinul Oficial nr. 136 din 2 noiembrie 1974.

2. In legatura cu art. 1000 alin. 2, partea din text "dupa moartea barbatului" a fost abrogata implicit prin art. 16, 21 si 105 ale Constitutiei din 1948 care a instituit egalitatea in drepturi intre sexe. A se vedea si art. 25 din Codul familiei - Legea nr. 4/1953, Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat in Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificarile ulterioare, precum si art. 4 alin. 2 si art. 16 alin. 1 din Constitutia Romaniei din 1991.

Art. 1001. - Proprietarul unui animal, sau acela are se serveste cu dansul, in cursul serviciului, este responsabil de prejudiciul cauzat de animal, sau ca animalul se afla sub paza sa, sau ca a scapat.

Art. 1002. - Proprietarul unui edificiu este responsabil pentru prejudiciul cauzat prin ruina edificiului, cand ruina este urmare a lipsei de intretinere sau a unui viciu de constructie.

Art. 1003. - Cand delictul sau cvasi-delictul este imputabil mai multor persoane, aceste persoane sunt tinute solidar pentru despagubire.

CAPITOLUL 6

Despre deosebitele specii de obligatii

Sectiunea I

Despre obligatiile conditionale

& 1. Despre conditie in genere si despre deosebitele sale specii

Art. 1004. - Obligatia este conditionala cand perfectarea ei depinde de un eveniment viitor si necert.

Art. 1005. - Conditia cazuala este aceea ce depinde de hazard si care nu este nici in puterea creditorului, nici intr-aceea a debitorului.

Art. 1006. - Conditia potestativa este aceea care face sa depinda perfectarea conventiei de un eveniment, pe care si una si alta din partile contractante poate sa-l faca a se intampla, sau poate sa-l impiedice.

Art. 1007. - Conditia mixta este aceea care depinde totodata de vointa uneia din partile contractante si de aceea a unei alte persoane.

Art. 1008. - Conditia imposibila sau contrarie bunelor moravuri, sau prohibita de lege, este nula si desfiinteaza conventia ce depinde de dansa.

Art. 1009. - Conditia de a nu face un lucru imposibil nu face ca obligatia contractata sub aceasta conditie sa fie nula.

Art. 1010. - Obligatia este nula cand s-a contractat sub o conditie potestativa din partea celui ce se obliga.

Art. 1011. - Implinirea conditiei trebuie sa se faca astfel cum au inteles partile sa fie facuta.

Art. 1012. - Cind obligatia este contractata sub conditia sa un eveniment oarecare se va intampla intr-un timp fixat, conditia este considerata ca neindeplinita, daca timpul a expirat fara ca evenimentul sa se intample.

Cind timpul nu este fixat, conditia nu este considerata ca cazuta, decat cind este sigur ca evenimentul nu se va mai intampla.

Art. 1013. - Cind obligatia este contractata sub conditia ca un eveniment n-are sa se intample, intr-un timp defipt, aceasta conditie este indeplinita, daca timpul a expirat, fara ca evenimentul sa se fi intamplat; este asemenea indeplinita, daca inaintea termenului este sigur ca evenimentul nu se va mai intampla; daca nu este timp determinat, conditia este indeplinita numai cand va fi sigur ca evenimentul n-are sa se mai intample.

Art. 1014. - Conditia este reputata ca indeplinita, cind debitorul obligat, sub aceasta conditie, a impiedicat indeplinirea ei.

Art. 1015. - Conditia indeplinita are efect din ziua in care angajamentul s-a contractat. Daca creditorul a murit inaintea indeplinirii conditiei, drepturile sale trec ereszilor sai.

Art. 1016. - Creditorul poate, inaintea indeplinirii conditiei, sa exercite toate actele conservatoare dreptului sau.

& 2. Despre conditia suspensiva

Art. 1017. - Obligatia, sub conditie suspensiva, este aceea care depinde de un eveniment viitor si necert. Obligatia conditionala nu se perfecteaza decat dupa indeplinirea evenimentului.

Art. 1018. - Cind obligatia este contractata sub o conditie suspensiva, obiectul conventiei ramane in rizico-pericolul debitorului, care s-a obligat a-l da, in caz de indeplinire a conditiei.

Daca obiectul a pierit, in intregul sau, fara greseala debitorului, obligatia este stinsa.

Daca obiectul s-a deteriorat, fara greseala debitorului, creditorul este obligat a-l lua in starea in care se gaseste, fara scadere de pret.

Daca obiectul s-a deteriorat, prin greseala debitorului, creditorul are dreptul sa ceara desfiintarea obligatiei, sau sa ia lucrul in starea in care se gaseste, cu daune interese.

& 3. Despre conditia rezolutorie

Art. 1019. - Conditia rezolutorie este aceea care supune desfiintarea obligatiei la un eveniment viitor si necert.

Ea nu suspenda executarea obligatiei, ci numai obliga pe creditor a restitui aceea ce a primit, in caz de neindeplinire a evenimentului prevazut in conditie.

Art. 1020. - Conditia rezolutorie este subanteleasa totdeauna in contractele sinalagmatice, in caz cand una din parti nu indeplineste angajamentul sau.

Art. 1021. - Intr-acest caz, contractul nu este desfiintat de drept. Partea in privinta careia angajamentul nu s-a executat are alegerea sau sa sileasca pe cealalta a executa conventia, cand este posibil, sau sa-i ceara desfiintarea, cu daune interese. Desfiintarea trebuie sa se ceara inaintea justitiei, care, dupa circumstante, poate acorda un termen partii actionate.

Sectiunea II Despre obligatia cu termen

Art. 1022. - Termenul se deosebeste de conditie, pentru ca el nu suspenda angajamentul, ci numai amana executarea.

Art. 1023. - Aceea ce se datoreste cu termen nu se poate cere inaintea termenului, dar ceea ce se plateste inainte nu se mai poate repeti.

Art. 1024. - Termenul este presupus totdeauna ca s-a stipulat in favoarea debitorului, daca nu rezulta din stipulatie sau din circumstante ca este primit si in favoarea creditorului.

Art. 1025. - Debitorul nu mai poate reclama beneficiul termenului, cind este cazut in deconfitura*), sau cand, cu fapta sa, a micorat sigurantele ce prin contract daduse creditorului sau.

---

*) Insolvabilitatea unui debitor care nu este comerciant.

Sectiunea III Despre obligatiile alternative

Art. 1026. - Debitorul unei obligatii alternative este liberat prin predarea unuia din doua lucruri ce erau cuprinse in obligatie.

Art. 1027. - Alegerea o are debitorul, daca nu s-a acordat expres creditorului.

Art. 1028. - Debitorul se poate libera predand sau pe unul sau pe altul din lucrurile promise; nu poate insa sili pe creditor a primi parte dintr-insul si parte dintr-altul.

Art. 1029. - Obligatia este simpla, desi contractata cu mod alternativ, daca unul din doua lucruri promise nu poate fi obiectul obligatiei.

Art. 1030. - Obligatia alternativa devine simpla, daca unul din lucrurile promise pierе, sau nu mai poate fi predat din orice alta cauza, si chiar cand aceasta s-a intamplat din greseala debitorului. Pretul acestui lucru nu poate fi oferit in locu-i.

Daca amandoua lucrurile au pierit, insa unul dintr-insele prin greseala debitorului, el va plati pretul celui care a pierit in urma.

Art. 1031. - Cand, in cazul prevazut de articolul precedent, alegerea este, prin conventie, lasata creditorului si numai unul din lucruri a pierit, daca lucrul a pierit fara greseala debitorului, creditorul va lua pe cel ramas; daca a pierit prin greseala debitorului, creditorul poate cere sau lucrul ramas, sau pretul aceluia ce a pierit, daca amandoua lucrurile au pierit prin greseala debitorului, creditorul, dupa alegerea sa, poate sa ceara pretul unuia din ele; daca insa numai unul din ele a pierit prin greseala debitorului, creditorul nu poate cere decat pretul acestui lucru.

Art. 1032. - Daca amandoua lucrurile au pierit, fara greseala debitorului, obligatia este stinsa.

Art. 1033. - Aceleasi principii se aplica, cand obligatia alternativa cuprinde mai mult de doua lucruri.

Sectiunea IV Despre obligatiile solidare

& 1. Despre solidaritatea intre creditorii

Art. 1034. - Obligatia este solidara intre mai multi creditorii, cind titlul creantei da anume drept fiecarui din ei a cere plata in tot a creantei si cind plata facuta unuia din creditorii libereaza pe debitor.

Art. 1035. - Poate debitorul plati la oricare din creditorii solidari, pe cat timp nu s-a facut impotriva-i cerere in judecata din partea unuia din creditorii.

Cu toate acestea remisiunea facuta de unul din creditorii solidari, nu elibereaza pe debitor decat pentru partea acelui creditor.

Art. 1036. - Actul care intrerupe prescriptia in privinta unuia din creditorii solidari, profita la toti creditorii.

Art. 1037. - Creditorul solidar, care a primit toata datoria, este tinut a imparti cu ceilalti cocreditorii, afara numai de va proba ca obligatia este contractata numai in interesul sau.

Art. 1038. - Creditorul solidar reprezinta pe ceilalti cocreditorii, in toate actele care pot avea de efect conservarea obligatiei.

& 2. Despre obligatia solidara intre debitorii

Art. 1039. - Obligatia este solidara din partea debitorilor, cind toti s-au obligat la acelasi lucru, astfel ca fiecare poate fi constrans pentru totalitate, si ca plata facuta de unul din debitorii libereaza si pe ceilalti catre creditor.

Art. 1040. - Debitorii solidari se pot obliga sub diferite modalitati, adica: unii pur, altii sub o conditie si altii cu termen.

Art. 1041. - Obligatia solidara nu se prezuma, trebuie sa fie stipulata expres; aceasta regula nu inceteaza decat numai cand obligatia solidara are loc de drept, in virtutea legii.

Art. 1042. - Creditorul unei obligatii solidare se poate adresa la acela care va voi dintre debitorii, fara ca debitorul sa poata opune beneficiul de diviziune.

Art. 1043. - Actiunea intentata contra unuia din debitorii nu popreste pe creditor de a exercita asemenea actiune si in contra celorlalti debitorii.

Art. 1044. - Daca lucrul debit a pierit din culpa unui sau mai multor debitorii solidari, ceilalti debitorii nu raman liberati de obligatia de a plati pretul lucrului, dar nu sunt raspunzatori pentru daune.

Debitorii care au intarziat de a plati sunt in culpa.

Creditorul nu poate cere daune decat numai in contra debitorilor in culpa.

Art. 1045. - Actiunea intentata in contra unuia din debitorii intrerupe prescriptia in contra tuturor debitorilor.

Art. 1046. - Cererea de dobanda facuta in contra unuia din debitorii solidari face a curge dobanda in contra tuturor debitorilor.

Art. 1047. - Codebitorul solidar, in contra caruia creditorul a intentat actiune, poate opune toate exceptiile care ii sunt personale, precum si acelea care sunt comune tuturor debitorilor.

Debitorul actionat nu poate opune acele exceptii care sunt curat personale ale vreunui din ceilalti codebitori.

Art. 1048. - Cand unul din debitori devine erede unic al creditorului, sau cand creditorul devine erede al unui din debitori, confuziunea nu stinge creanta decat pentru partea debitorului sau a creditorului.

Art. 1049. - Creditorul, care consimte a se imparti datoria in privinta unuia din codebitori, conserva actiunea solidara in contra celorlalti debitori, dar cu scazamintul partii debitorului, pe care l-a liberat de solidaritate.

Art. 1050. - Creditorul care primeste separat partea unuia din debitori, fara ca in chitanta sa-si rezerve solidaritatea sau drepturile sale in genere, nu renunta la solidaritate decat in privinta acestui debitor.

Nu se intelege ca creditorul a renuntat la solidaritate in favoarea unui debitor, cand primeste de la el o suma egala cu partea ce e dator, daca chitanta nu zice ca acea suma este primita pentru partea debitorului.

Asemenea, din simpla cerere in judecata formata in contra unuia din debitori pentru partea sa, daca, acesta n-a aderat la cerere*) sau daca nu s-a dat o sentinta de condamnatiune, nu se prezuma renuntarea la solidaritatea in favoarea acelu debitor.

---

*) Prin termenii "n-a aderat la cerere" trebuie sa se inteleaga "nu a recunoscut pretentiile formulate prin cerere".

Art. 1051. - Creditorul, care primeste separat si fara rezerva solidaritatii portiunea unuia din codebitori din venitul renditei sau in dobanzile unei datorii solidare, nu pierde solidaritatea decat pentru venitul si dobanda trecuta, iar nu si pentru cele viitoare, nici pentru capital, afara daca plata separata nu s-a urmat in curs de 10 ani consecutivi.

Art. 1052. - Obligatia solidara, in privinta creditorului, se imparte de drept intre debitori; fiecare din ei nu este dator unul catre altul decat numai partea sa.

Art. 1053. - Codebitorul solidar care a platit debitul in totalitate nu poate repeta de la ceilalti decat numai de la fiecare partea sa.

Daca unul dintre codebitori este nesolvabil, atunci pierderea cauzata de nesolvabilitatea acestuia se imparte cu analogie*) intre ceilalti codebitori solvabili si intre acela care a facut plata.

---

*) In mod proportional.

Art. 1054. - Cand creditorul a renuntat la solidaritate, in favoarea unul sau mai multi din debitori, daca unul sau mai multi din ceilalti codebitori devin nesolvabili, partea acestora se va imparti cu analogie*) intre toti ceilalti codebitori, cuprinzandu-se si acei care au fost descarcati de solidaritate.

---

*) In mod proportional.

Art. 1055. - Daca datoria solidara era facuta numai in interesul unuia din debitorii solidari, acesta in fata cu ceilalti codebitori raspunde pentru toata datoria caci, in raport cu el, ei nu sant priviti decat ca fidejutori.

Art. 1056. - Codebitorul solidar reprezinta pe ceilalti codebitori in toate actele care pot avea de efect stingerea sau imputinarea obligatiei.

Sectiunea V Despre obligatiile divizibile si nedivizibile

Art. 1057. - Obligatia este nedivizibila cand obiectul ei, fara a fi denaturat, nu se poate face in parti nici materiale nici intelectuale.

Art. 1058. - Obligatia este inca nedivizibila, cand obiectul este divizibil, dar partile contractante l-au privit sub un raport de nedivizibilitate.

Art. 1059. - Solidaritatea contractata nu da unei obligatii caracterul de nedivizibilitate.

& 1. Despre efectele obligatiei divizibile

Art. 1060. - Obligatia primitoare de diviziune trebuie sa se execute intre creditor si debitor ca si cum ar fi nedivizibila. Divizibilitatea nu se aplica decit in privinta erezilor lor, care nu pot cere creanta, sau care nu sunt tinuti de a o plati decat in proportie cu partile lor ereditare.

Art. 1061. - Principiul din articolul precedent nu se aplica in privinta erezilor debitorului:

1. cand debitul are de obiect un corp cert;
2. cand unui din erezi este insarcinat singur, prin titlu, cu executarea obligatiei;
3. cand rezulta sau din natura obligatiei, sau din aceea a lucrului ce ea are de obiect, sau din scopul ce partile isi au propus prin contract, ca intentia lor a fost ca debitul sa nu se poata achita in parti.

In cel dintai caz, eredele, care poseda lucrul debit, poate fi actionat pentru totalitate, ramanandu-i recurs in contra celorlalti erezi.

In cel de al doilea caz, numai eredele insarcinat cu plata debitului, si in cel de al treilea caz, fiecare erede poate fi actionat pentru totalitate, ramanadu-i recurs in contra coerezilor sai.

& 2. Despre efectele obligatiei nedivizibile

Art. 1062. - Fiecare din cei care au contractat impreuna un debit nedivizibil este obligat pentru totalitate, cu toate ca obligatia nu este contractata solidar.

Art. 1063. - Sunt obligati asemenea in tot si erezii aceluia care a contractat obligatia nedivizibila.

Art. 1064. - Fiecare din erezii creditorului poate pretinde in totalitate executarea obligatiei nedivizibile.

Un singur erede nu poate face remisiunea totalitatii debitului, nu poate primi pretul in locul lucrului.

Daca unul din erezi a remis singur debitul sau a primit pretul lucrului, coeredele sau nu poate pretinde lucrul nedivizibil decat cu scaderea partii eredelui, care a facut remisiunea sau care a primit pretul.

Art. 1065. - Eredele debitorului, fiind chemat in judecata pentru totalitatea obligatiei, poate cere un termen ca sa puna in cauza si pe coerezii sai, afara numai daca debitul va fi de natura a nu putea fi achitat decat de eredele tras in judecata, care atunci poate sa fie osindit singur, ramanandu-i recurs in contra coerezilor.

Sectiunea VI Despre obligatiile cu clauza penala

Art. 1066. - Clauza penala este aceea prin care o persoana, spre a da asigurare pentru executarea unei obligatii, se leaga a da un lucru in caz de neexecutare din parte-i.

In legatura cu inadmisibilitatea clauzei penale in cazul contractului de imprumut, a se vedea Legea nr. 313/1879 pentru anularea clauzei penale din oarecare contracte - Monitorul Oficial nr. 40 din 20 februarie 1879.

Art. 1067. - Nulitatea obligatiei principale atrage pe aceea a clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage pe aceea a obligatiei principale.

Art. 1068. - Creditorul are facultatea de a cere de la debitorul care n-a executat la timp, sau indeplinirea clauzei penale, sau aceea a obligatiei principale.

Art. 1069. - Clauza penala este o compensatie a daunelor interese, ce creditorul sufera din neexecutarea obligatiei principale.

Nu poate dar creditorul cere deodata si penalitatea si obiectul obligatiei principale, afara daca penalitatea nu s-a stipulat pentru simpla intarziere a executarii.

Art. 1070. - Penalitatea poate fi imputinata de judecator, cand obligatia principala a fost executata in parte.

Art. 1071. - Cand obligatia principala, contractata cu o clauza penala, este nedivizibila, penalitatea este debita prin contraventia unuia singur din erezi, si se va putea cere sau in totalitate, in contra aceluia care a comis contraventia sau de la fiecare erede in proportie cu partea sa ereditara, iar ipotecar pentru tot.

Acela din erezi care a platit are recurs in contra eredelui din faptul caruia s-a indeplinit conditia penalitatii.

Art. 1072. - Cand obligatia principala contractata cu o clauza penala este divizibila, nu ramane supus la penalitate decat acel erede al debitorului care a calcat legamantul, si acesta numai pentru partea la care este tinut in obligatia principala, fara a avea creditorul vreo actiune in contra acelora care au executat obligatia principala.

Aceasta regula primeste exceptie in cazul cand cugetul partilor a fost ca plata obligatiei principale sa nu poata fi facuta in parti, si unul din coerezi a impiedicat executarea obligatiei pentru totalitate. In acest caz creditorul poate cere de la acesta penalitatea intreaga, iar de la ceilalti coerezi numai partea lor ereditara, ramanand recursul ce au in contra eredelui care a impiedicat executarea obligatiei.

CAPITOLUL 7 Despre efectele obligatiilor

Art. 1073. - Creditorul are dreptul de a dobândi îndeplinirea exactă a obligației, și în caz contrar are dreptul la dezaunare.

Art. 1074. - Obligația de a da cuprinde pe aceea de a preda lucrul și de a-l conserva până la predare.

Lucrul este în rizico-pericolul creditorului, afară numai când debitorul este în întârziere; în acest caz rizico-pericolul este al debitorului.

Art. 1075. - Orice obligație de a face sau de a nu face se schimbă în dezaunări, în caz de neexecutare din partea debitorului.

Art. 1076. - Creditorul poate cere a se distruge*) ceea ce s-a făcut, calcându-se obligația de a nu face și poate cere a fi autorizat a distruge*) el însuși, cu cheltuiala debitorului, afară de dezaunări.

---

*) Distruge.

Art. 1077. - Nefiind îndeplinită obligația de a face, creditorul poate asemenea să fie autorizat de a o aduce el la îndeplinire, cu cheltuiala debitorului.

Art. 1078. - Dacă obligația constă în a nu face, debitorul, care a calcat-o, este dator de a da despăgubire pentru simplul fapt al contravenției.

Art. 1079. - Dacă obligația constă în a da sau în a face, debitorul se va pune în întârziere prin o notificare ce i se va face prin tribunalul domiciliului său.

Debitorul este de drept în întârziere:

1. în cazurile anume determinate de lege;
2. când s-a contractat expres ca debitorul va fi în întârziere la împlinirea termenului, fără a fi necesitatea de notificare;
3. când obligația nu putea fi îndeplinită decât în un timp determinat, ce debitorul a lăsat să treacă.

Art. 1080. - Diligența ce trebuie să se pună în îndeplinirea unei obligații este totdeauna aceea a unui bun proprietar.

Această regulă se aplică cu mai mare sau mai mică rigoare în cazurile anume determinate de această lege.

Art. 1081. - Daunele nu sînt debite decât atunci când debitorul este în întârziere de a îndeplini obligația sa, afară numai de cazul când lucrul ce debitorul era obligat de a da sau a face, nu putea fi dat nici făcut decât într-un timp oarecare ce a trecut.

Art. 1082. - Debitorul este osândit, de se cuvine, la plata de daune-interese sau pentru neexecutarea obligației, sau pentru întârzierea executării, cu toate că nu este rea-credință din parte-i, afară numai dacă nu va justifica că neexecutarea provine din o cauză străină, care nu-i poate fi imputată.

Art. 1083. - Nu poate fi loc la daune-interese când, din o forță majoră sau din un caz fortuit, debitorul a fost poprit de a da sau a face ceea la care se obligase, sau a făcut ceea ce-i era poprit.

Art. 1084. - Daunele-interese ce sînt debite creditorului cuprind în genere pierderea ce a suferit și beneficiul de care a fost lipsit, afară de excepțiile și modificările mai jos menționate.

Art. 1085. - Debitorul nu răspunde decât de daunele-interese care au fost prevăzute sau care au putut fi prevăzute la facerea contractului, când neîndeplinirea obligației nu provine din dolul său.

Art. 1086. - Chiar în cazul cînd neexecutarea obligației rezulta din dolul debitorului, daunele-interese nu trebuie să cuprindă decât ceea ce este o consecință directă și necesară a neexecutării obligației.

Art. 1087. - Cand conventia cuprinde ca partea care nu va executa va plati o suma oarecare dreptul daune-interese, nu se poate acorda celeilalte parti o suma nici mai mare nici mai mica.

Art. 1088. - La obligatiile care au de obiect o suma oarecare, daunele-interese pentru neexecutare nu pot cuprinde decat dobanda legala, afara de regulile speciale in materie de comert, de fidejusiune si societate.

Aceste daune-interese se cuvin sa faca ca creditorul sa fie tinut a justifica despre vreo paguba; nu sunt debite decat din ziua cererii in judecata, afara de cazurile in care, dupa lege, dobanda curge de drept.

Dobanda legala a fost stabilita la 6% anual prin art. 1 din Decretul nr. 311/1954 pentru stabilirea dobanzii legale - Buletinul Oficial nr. 38 din 9 august 1954.

Art. 1089. - Dobanda pe timpul trecut poate produce dobanda, sau prin cerere in judecata sau prin conventie speciala, numai ca, sau in cerere sau in conventie, sa fie chestiune de dobanda debita cel putin pentru un an intreg.

Clauza prin care, de mai inainte si in momentul formarii unei conventii alta decat o conventie comerciala, se va stipula dobanda la dobanzile datorite pentru un an sau pentru mai putin, ori mai mult de un an, sau la alte venituri viitoare, se va declara nula.

Decretul nr. 311/1954 pentru stabilirea dobanzii legale - Buletinul Oficial nr. 38 din 9 august 1954 prevede, prin art. 3, ca dobanda se va calcula numai asupra cuantumului sumei imprumutate si ca ea nu poate fi perceputa anticipat.

Art. 1090. - Cu toate acestea, veniturile pe timpul trecut, precum: arenze, chirii, venituri de rendite perpetue sau pe viata, produc dobanda din ziua cererii sau a conventiei.

Aceiasi regula se aplica la restitutiuni de fructe si la dobanzile platite de o a treia persoana creditorului, in contul debitorului.

Singurul contract de renta reglementat de Codul civil este cel de renta viagera.

CAPITOLUL 8 Despre stingerea obligatiilor

Art. 1091. - Obligatiile se sting prin plata, prin novatiune, prin remitere voluntara, prin compensatie, prin confuziune, prin pierderea lucrului, prin anulare sau resciziune, prin efectul conditiei rezolutorii si prin prescriptie.

Sectiunea I Despre plata

& 1. Despre plata in genere

Art. 1092. - Orice plata presupune o datorie; ceea ce s-a platit fara sa fie debit este supus repetitiei.

Repetitiunea nu este admisa in privinta obligatiilor naturale, care au fost achitate de buna voie.

Cu privire la dreptul debitorului, care a executat obligatia dupa ce dreptul la actiune al creditorului s-a prescris, a se vedea Decretul nr. 167/1958, privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare (art. 20).

Art. 1093. - Obligatia poate fi achitata de orice persoana interesata, precum de un coobligat sau de un fidejutor.

Obligatia poate fi achitata chiar de o persoana neinteresata; aceasta persoana trebuie insa sa lucreze in numele si pentru achitarea debitorului, sau de lucreaza in numele ei propriu, sa nu se subroge in drepturile creditorului.

Art. 1094. - Obligatia de a face nu se poate achita de alta persoana in contra vointei creditorului, cind acesta are interes ca debitorul s-o indeplineasca.

Art. 1095. - Plata, ca sa fie valabila, trebuie facuta de proprietarul capabil de a instraina lucrul dat in plata.

Cu toate acestea, plata unei sume in bani, sau altor lucruri ce se consuma prin intrebuintare, nu poate fi repetita contra creditorului ce le-a consumat de buna-credinta, desi plata s-a facut de o persoana ce nu era proprietar sau care nu era capabila de a instraina.

Potrivit art. 126 din alin. 2 din Codul familiei, creantele pe care le au fata de minor tutorele, sotul acestuia, o ruda in linie dreapta ori fratii sau surorile tutorelui, pot fi platite numai cu aprobarea autoritatii tutelare.

Art. 1096. - Plata trebuie sa se faca creditorului sau imputernicitului sau, sau aceluia ce este autorizat de justitie sau de lege a primi pentru dansul.

Plata data aceluia ce n-are imputernicire de a primi pentru creditor, este valabila, daca acest din urma o ratifica sau profita de dansa.

Art. 1097. - Plata facuta cu buna-credinta aceluia ce are creanta in posesiunea sa este valabila chiar daca in urma posesorul ar fi evins.

Art. 1098. - Daca creditorul este necapabil de a primi, plata ce i se face nu este valabila, afara numai daca si debitorul probeaza ca lucrul platit a profitat creditorului.

Art. 1099. - Plata facuta de debitor creditorului sau in urma unui sechestrului sau opozitiei*) nu este valabila in privinta creditorilor sechestrati si oponenti; acestia pot, in virtutea dreptului lor, sa-l sileasca a plati din nou; debitorul insa, in acest caz, are recurs in contra creditorului.

---

*) Prin termenii "sechestrului sau opozitiei", textul art. 1099 se refera la poprirea in mainile celor de-al treilea.

Art. 1100. - Creditorul nu poate fi silit a primi alt lucru decat acela ce i se datoreste, chiar cand valoarea lucrului oferit ar fi egala sau mai mare.

Art. 1101. - Debitorul nu poate sili pe creditor a primi parte din datorie, fie datoria divizibila chiar.

Cu toate acestea, judecatorii pot, in considerarea pozitiei debitorului, sa acorde mici termene pentru plata si sa opreasca executarea urmaririlor, lasand lucrurile in starea in care se gasesc.

Judecatorii insa nu vor uza de aceasta facultate decit cu mare rezerva.

Art. 1102. - Debitorul unui corp cert si determinat este liberat prin tradarea*) lucrului in starea in care se gasea la predare, daca deteriorarile ulterioare nu sunt ocazionate prin faptul sau greseala sa, nici prin aceea a persoanelor pentru care este responsabil, sau daca inaintea acestor deteriorari n-a fost in intarziere.

---

*) Predarea.

Art. 1103. - Daca datoria este un lucru determinat numai prin specia sa, debitorul, ca sa se libereze, nu este dator a-l da de cea mai buna specie, nici insa de cea mai rea.

Art. 1104. - Plata trebuie a se face in locul aratat in conventie.

Daca locul nu este aratat, plata, in privinta lucrarilor certe si determinate, se va face in locul in care se gasea obiectul obligatiei in timpul contractarii.

In orice alt caz, plata se face la domiciliul debitorului.

Art. 1105. - Cheltuielile pentru efectuarea platii sunt in sarcina debitorului.

& 2. Despre plata prin subrogatie

Art. 1106. - Subrogatia in drepturile creditorului, facuta in folosul unei a treia persoane ce plateste, este sau conventionala sau legala.

Art. 1107. - Aceasta subrogare este conventionala:

1. cand creditorul, primind plata sa de la o alta persoana, da acestei persoane drepturile, actiunile, privilegiile sau ipotecile sale, in contra debitorului; aceasta subrogatie trebuie sa fie expresa si facuta tot intr-un timp cu plata;

2. cand debitorul se imprumuta cu o suma spre a-si plati datoria si subroga pe imprumutator in drepturile creditorului. Ca sa fie valabila aceasta subrogatie, trebuie sa se faca actul de imprumut si chitanta inaintea tribunalului, sa se declare in actul de imprumut ca suma s-a luat pentru a face plata, si in chitanta sa fie declarat ca plata s-a facut cu banii dati pentru aceasta de noul creditor. Aceasta subrogatie se opereaza fara concursul vointei creditorului.

---

1. A se vedea si:

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

2. A se vedea si Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 76), potrivit careia cel subrogat in drepturile creditorului ipotecar va putea cere inscrierea stramutarii dreptului de ipoteca, in temeiul inscrisurilor ce dovedesc subrogatia.

Art. 1108. - Subrogatia se face de drept:

1. in folosul aceluia care, fiind el insusi creditor, plateste altui creditor, ce are preferinta;
2. in folosul aceluia care, dobandind un imobil, plateste creditorilor caror acest imobil era ipotecat;

3. in folosul aceluia care, fiind obligat cu altii sau pentru altii la plata datoriei, are interes de a o desface;

4. in folosul eredelui beneficiar, care a platit din starea sa datorii succesiunii.

Art. 1109. - Subrogatia stabilita prin articolele precedente se opereaza atat in contra fidejursorului, cat si in contra debitorului. Ea nu poate desfiinta dreptul creditorului, cand plata i s-a facut numai pentru parte din datorie; in acest caz el poate exercita, pentru ce are a mai lua, aceleasi drepturi ce exercita si subrogatul, pentru partea platita, celui cui a facut o plata partiala.

& 3. Despre imputatia platii

Art. 1110. - Debitorul, avand mai multe datorii, al caror obiect este de aceeași specie, are dreptul de a declara, cand plateste, care este datoria ce vointe a desface.

Art. 1111. - Debitorul unei datorii, pentru care se plateste dobanda, sau o rendita, nu poate, fara consimtamantul creditorului, sa impute plata ce face pe capital cu preferinta asupra renditei sau a dobandii. Plata partiala, facuta pe capital si dobanda, se imputa mai intai asupra dobandii.

Art. 1112. - Cand debitorul unor deosebite datorii a primit o chitanta prin care creditorul imputa aceea ce a luat special asupra uneia din aceste datorii, debitorul nu mai poate cere ca imputatia sa se faca asupra unei alte datorii, afara numai daca creditorul l-a amagit, sau l-a surprins.

Art. 1113. - Cand in chitanta nu se zice nimic despre imputatie, plata trebuie sa se impute asupra aceleia din datorii ajunse la termen, pe care debitorul, in acel timp, avea mai mare interes a o desface. In caz de o datorie ajunsa la termen si alta neajunsa, desi aceasta din urma ar fi mai oneroasa, imputatia se face asupra celei ajunse la termen.

Daca datoriile sunt de egala natura, imputatia se face asupra celei mai vechi; daca datoriile sunt in toate egale, imputatia se face proportional asupra tuturor.

& 4. Despre ofertele de plata si despre consemnatiuni

Art. 1114. - Cand creditorul unei sume de bani refuza de a primi plata, debitorul poate sa-i faca oferte reale, si, refuzand creditorul de a primi, sa consemneze suma.

Ofertele reale, urmate de consemnatiune, libereaza pe debitor; ele, in privinta-i, tin loc de plata, de sunt valabil facute, si suma consemnata, cu acest mod, este in rizico-pericolul creditorului.

Procedura ofertei de plata si a consemnatiunii este reglementata prin art. 586-590 inclusiv Cod procedura civil.

Art. 1115. - Pentru ca ofertele sa fie valabile trebuie:

1. sa fie facute creditorului, ce are capacitatea de a primi sau celui ce are dreptul de a primi pentru dansul;

2. sa fie facute de o persoana capabila de a plati;

3. sa fie facute pentru toata suma exigibila, pentru rendite si dobanzi datorite, pentru cheltuieli lichidate si pentru o suma oarecare in privinta cheltuielilor nelichidate, suma asupra careia se poate reveni, dupa lichidarea acestor cheltuieli;
4. termenul sa fie implinit, daca a fost stipulat in favoarea creditorului;
5. conditia sub care datoria s-a contractat sa se fi indeplinit;
6. ofertele sa fie facute in locul ce s-a hotarat pentru plata, si daca locul pentru plata nu s-a determinat prin o conventie speciala, sa fie facute sau creditorului in persoana, sau la domiciliul sau, sau la domiciliul ales pentru executarea conventiei;
7. ofertele sa fie facute prin ofiter public*) ce era competent, pentru astfel de acte.

---

*) Executor judecatoresc.

A se vedea art. 587 Cod procedura civila.

Art. 1116. - Nu este necesar pentru validitatea consemnatiunii ca ea sa fi fost autorizata de judecator; e destul:

1. sa fi fost predata de o somatie semnificata*) creditorului, in care sa se arate ziua, ora si locul unde suma oferita are sa fie depusa;
2. ca debitorul sa depuna suma oferita in casa de depozite si consemnatiuni**), cu dobanda ei pana in ziua depunerii.

---

*) Comunicata.

**) Casa de Economii si Consemnatiuni (C.E.C.).

A se vedea si Legea nr. 66 din 3 iulie 1996 privind reorganizarea Casei de Economii si Consemnatiuni din Romania in societate bancara pe actiuni publicata in Monitorul Oficial nr. 140 din 5 iulie 1996.

Art. 1117. - Cheltuielile ofertelor reale si ale consemnatiunii sunt in sarcina creditorului, de sunt facute valabil.

Art. 1118. - Pe cat timp consemnatiunea nu s-a primit de creditor, debitorul poate sa ia inapoi suma depusa, si intr-acest caz codebitorii sau fidejuserii sai nu sunt liberati.

Art. 1119. - Cand debitorul a dobandit o hotarare ce are puterea lucrului judecat*), prin care ofertele sau consemnatiunea s-au declarat bune si valabile, el nu mai poate, chiar cu consimtamantul creditorului, sa-si retraga suma depusa in prejudiciul codebitorului sau fidejuserilor sai.

---

*) Hotarare definitiva, astfel cum e determinata prin art. 377 Cod procedura civila.

Art. 1120. - Creditorul, care a consimtit ca debitorul sa-si retraga consemnatiunea, dupa ce aceasta s-a declarat valabila printr-o hotarare ce dobandise puterea lucrului judecat*), pierde dreptul de privilegii sau ipotecii ce avea pentru plata creantei sale.

---

*) Hotarare definitiva, astfel cum e determinata prin art. 377 Cod procedura civila.

Art. 1121. - Daca lucrul debit este un corp cert care trebuie a se trada*) in locul unde se gaseste, debitorul este obligat a soma pe creditor sa-l ia, printr-un act ce i se va notifica sau in persoana sau la domiciliul sau, sau la domiciliul ales pentru executarea conventiei. Dupa aceasta somatie, daca creditorul nu-si ia lucrul si debitorul are trebuinta de locul unde este pus, acesta din urma poate lua permisiunea justitiei ca sa-l depuna in alta parte.

---

*) A se preda.

& 5. Despre cesiunea bunurilor *)

---

*) In stadiul actual al legislatiei civile, cesiunea bunurilor nu are aplicabilitate practica.

Art. 1122. - Cesiunea bunurilor este abandonarea starii sale intregi, facuta de debitorul ce nu poate plati creditorului sau creditorilor sai.

Art. 1123. - Cesiunea bunurilor este voluntara sau judiciara.

Art. 1124. - Cesiunea bunurilor voluntara este aceea ce se accepta de creditorii de buna voie si care n-are alt efect decat acela ce rezulta chiar din stipulatiile conventiei incheiate intre ei si debitor.

Art. 1125. - Cesiunea bunurilor este un beneficiu pe care legea il acorda debitorului nefericit si de buna-credinta, carui, ca sa-si poate redobandi libertatea, i se permite sa dea creditorilor sai inaintea justitiei toate bunurile sale, si chiar in caz de stipulatie contrarie.

Art. 1126. - Abrogat. †

---

†Articolul a fost abrogat prin art. VIII din O.U.G. nr. 138/2000.

Art. 1127. - Abrogat. †

---

†Articolul a fost abrogat prin art. VIII din O.U.G. nr. 138/2000.

Sectiunea II Despre novatiune

Art. 1128. - Notiunea se opereaza in trei feluri:

1. cand debitorul contracteaza in privinta creditorului sau o datorie noua ce se substituie celei vechi care este stinsa;
2. cind un nou debitor este substituit celui vechi, care este descarcat de creditor;
3. cand, prin efectul unui nou angajament, un nou creditor este substituit celui vechi, catre care debitorul este descarcat.

Art. 1129. - Novatiunea nu se opereaza decat intre persoane capabile de a contracta.

Art. 1130. - Novatiunea nu se prezuma. Vointa de a o face trebuie sa rezulte evident din act.

Art. 1131. - Novatiunea, prin substituirea unui nou debitor, poate sa se opereze fara concursul primului debitor.

Art. 1132. - Delegatia, prin care un debitor da creditorului un alt debitor ce se obliga catre dansul, nu opereaza novatiunea, daca creditorul n-a declarat expres, ca descarca pe debitorul ce a facut delegatia.

Art. 1133. - Creditorul ce a descarcat pe debitorul de care s-a facut delegatia n-are recurs in contra acestui debitor, daca debitorul delegat devine nesolvabil, afara de cazul cand prin act se rezerva expres acest drept, sau cand delegatul este declarat falit sau cazut in deconfitura*), in momentul delegatiei.

---

*) Starea de insolvabilitate a unui debitor care nu este comerciant.

Art. 1134. - Privilegiile si ipotecile creantei celei vechi nu le are si creanta ce-i este substituita, afara de cazul cand creditorul le-a rezervat expres.

A se vedea Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 75) potrivit careia daca ipoteca creantei novate a fost rezervata pentru garantarea noii creante, aceasta se va inscrie cu rangul vechii ipoteci, in temeiul inregistrarii dovedind novatiunea.

Art. 1135. - Cand novatiunea se opereaza prin substituirea unui nou debitor, privilegiile si ipotecile primitive ale creantei nu pot trece asupra bunurilor noului debitor.

Art. 1136. - Cand novatiunea se opereaza intre creditor si unul din debitorii solidari, privilegiile si ipotecile vechii creante nu se pot rezerva decat asupra bunurilor aceluia care contracta noua datorie.

Art. 1137. - Codebitorii sunt liberati prin novatiunea facuta intre creditor si unul din debitorii solidari.

Novatiunea facuta in privinta debitorului principal libereaza cautiunile.

Sectiunea III Despre remiterea datoriei

Art. 1138. - Remiterea voluntara a titlului original facuta de creditor debitorului da proba liberatiunii.

Remiterea voluntara a copiei legalizate a titlului lasa a se presupune remiterea datoriei sau plata, pana la proba contrarie.

Dispozitiile art. 1138 se refera prin termenii "titlului original" la inregistrarea sub semnatura privata, iar prin termenii "copiei legalizate a titlului" la inregistrarea autentica sau la copia legalizata a unei hotarari judecatoresti investita cu formula executorie.

Art. 1139. - Remiterea lucrului dat ca siguranta nu este de ajuns ca sa se faca a se presupune remiterea datoriei.

Art. 1140. - Remiterea titlului original sau a copiei legalizate a titlului facuta unuia din debitori are aceleasi efecte in folosul codebitorilor.

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 1138.

Art. 1141. - Remiterea sau descarcarea expresa facuta in folosul unuia din codebitorii solidari libereaza pe toti ceilalti, afara numai daca creditorul si-a rezervat anume drepturile sale in contra acestor din urma.

In cazul din urma, creditorul nu poate cere plata datoriei decat scazand partea celui caruia a facut remitere.

Art. 1142. - Remiterea sau descarcarea expresa facuta debitorului principal libereaza cautiunile.

Aceea acordata cautiunii nu libereaza pe debitorul principal.

Aceea acordata unei din cautiuni nu libereaza in totul pe celelalte.

Aceea acordata unei cautiuni data in urma prin act separat, nu libereaza in nimic pe celelalte.

Aceea ce creditorul a primit de la o cautiune pentru a o descarca din chezasia sa trebuie sa se impute asupra datoriei si sa descarce pe debitorul principal si pe celelalte cautiuni.

Sectiunea IV Despre compensatie

Art. 1143. - Cand doua persoane sunt datoare una alteia, se opereaza intre dansele o compensatie care stinge amandoua datoriile in felul si cazurile exprese mai jos.

Art. 1144. - Compensatia se opereaza de drept, in puterea legii, si chiar cand debitorii n-ar sti nimic despre aceasta; cele doua datorii se sting reciproc in momentul cand ele se gasesc existand deodata si pana la concurenta cotitatilor lor respective.

Art. 1145. - Compensatia n-are loc decat intre doua datorii care deopotriva au ca obiect o suma de bani, o cantitate oarecare de lucruri fungibile de aceeasi specie si care sunt deopotriva lichide si exigibile.

Prestatiile in fructe, al caror pret este regulat prin mercuriale, se recompenseaza cu sumele lichide si exigibile.

Art. 1146. - Termenul de gratie nu impiedica compensatia.

Art. 1147. - Compensatia se opereaza oricare ar fi cauzele unei sau celeilalte datorii, afara de cazurile:

1. unei cereri pentru restitutiunea unui lucru ce pe nedrept s-a luat de la proprietar;
2. unei cereri pentru restitutiunea unui depozit neregulat;
3. unei datorii declarate nesizabile.

Art. 1148. - Compensatia se opereaza in privinta cautiunii, pentru ceea ce creditorul datoreste debitorului principal.

Compensatia n-are loc, in privinta debitorului principal pentru ceea ce creditorul datoreste cautiunii.

Art. 1149. - Debitorul, care a acceptat pur si simplu ca un creditor sa faca cesiunea drepturilor sale unei alte persoane, nu mai poate invoca in contra cesionarului compensatia care ar fi avut loc in privinta cedentului, inaintea acceptarii.

Cand cesiunea s-a notificat debitorului, dar nu s-a acceptat de dansul, nu se impiedica decat compensatia posterioara acestei notificari.

Art. 1150. - Cand cele doua datorii nu sunt platnice intr-aceiasi loc, nu se poate opera compensatia decat platind cheltuielile remiterii*).

---

*.) Cheltuielile pricinuite de efectuarea platii in alt loc.

Art. 1151. - Cand sunt mai multe datorii compensabile, datorite de aceeași persoană, se urmează, pentru compensație, regulile stabilite pentru imputație de art. 1113.

Art. 1152. - Compensația n-are loc în prejudiciul drepturilor dobândite de alte persoane. Astfel cel ce, fiind debitor, a devenit creditor în urma sechestrului*) ce i s-a făcut de o altă persoană, nu poate invoca compensația în prejudiciul secheștrantului.

---

*) Popririi.

Art. 1153. - Acel ce a plătit o datorie stinsă, de drept, prin compensație, nu mai poate, repetând plata creanței pentru care n-a invocat compensația, să pretindă, în prejudiciul altor persoane, privilegiile sau ipotecile acestei creanțe, afara numai dacă este o cauză evidentă, ce l-a făcut să nu cunoască creanța care trebuia să compenseze datoria sa.

Sectiunea V Despre confuziune

Art. 1154. - Când calități incompatibile se întâlnesc pe capul aceleiași persoane se face o confuziune, care stinge amândouă drepturile, activ și pasiv.

A se vedea în ceea ce privește raporturile dintre persoanele juridice Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare (art. 41 alin. 1), precum și Legea societăților comerciale nr. 31/1990, Monitorul Oficial nr. 126 - 127 din 17 noiembrie 1990.

Art. 1155. - Confuziunea, ce se operează prin concursul calitatilor de creditor și debitor principal, liberează cautiunile.

Aceea ce se operează prin concursul calitatilor de creditor sau debitor și cautiune, nu aduce stingerea obligației principale; aceea ce se operează prin concursul calitatilor de creditor și debitor nu profită codebitorilor săi solidari, decât pentru porțiunea datorată de dansul.

Sectiunea VI Despre pierderea lucrului datorat și despre diferitele cazuri în care îndeplinirea obligației este imposibilă

Art. 1156. - Când obiectul obligației este un corp cert și determinat, de piere, de se scoate din comerț, sau se pierde astfel încât absolut să nu se știe de existența lui, obligația este stinsă, dacă lucrul a pierit sau s-a pierdut, fără greșala debitorului, și înainte de a fi pus în întârziere.

Chiar când debitorul este pus în întârziere, dacă nu a luat asupra-si cazurile fortuite, obligația se stinge, în caz când lucrul ar fi pierit și la creditor, dacă i s-ar fi dat.

Debitorul este ținut de a proba cazurile fortuite ce alege. Ori în ce chip ar pieri sau s-ar pierde lucrul furat, pierderea să nu libereze pe cel ce l-a sustras de a face restituțiunea

pretului obligatia se stinge totdeauna cand printr-un eveniment oarecare, ce nu se poate imputa debitorului, se face imposibila indeplinirea acestei obligatii.

Sectiunea VII Despre actiunea de anulare sau resciziune

Art. 1157. - Minorul poate exercita actiunea in resciziune pentru simpla leziune in contra oricarei conventii.

Art. 1157 a fost implicit modificat prin alin. 1 si 2 din art. 25 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare.

Art. 1158. - Cand leziunea rezulta dintr-un eveniment cauzal si neasteptat, minorul n-are actiunea in resciziune.

Art. 1159. - Minorul ce face o simpla declaratie ca este major are actiunea in resciziune.

Art. 1160. - Minorul comerciant, bancher sau artizan n-are actiunea in resciziune contra angajamentelor ce a luat pentru comertul sau arta sa.

Dispozitia art. 1160 a devenit inaplicabila in privinta comerciantilor, intrucat acestia, potrivit art. 10 din Codul comercial, nu pot avea aceasta calitate inainte de implinirea varstei de 18 ani, varsta la care in prezent se dobandeste majoritatea.

Art. 1161. - Minorul n-are actiunea in resciziune contra conventiilor facute in contractul de casatorie, daca acesta s-a facut cu consimtamentul si asistenta acelora al caror consimtament este cerut pentru validitatea casatoriei sale.

Dispozitia art. 1161 a fost abrogata implicit prin abrogarea art. 1223-1293 Cod civil, privitoare la contractul de casatorie, precum si prin abrogarea art. 131 si urm. Cod civil, privitoare la consimtamentul cerut pentru casatoria minorului.

Art. 1162. - Minorul n-are actiunea in resciziune contra obligatiilor ce rezulta din delictetele sau cvasi-delictetele sale.

Art. 1163. - Minorul nu mai poate exercita actiune in resciziune in contra angajamentului facut in minoritate, daca l-a ratificat dupa ce a devenit major, si aceasta si in cazul cand angajamentul este nul in forma sa, si in acela cand produce numai leziune.

Art. 1164. - Cand minorii, interzisii sau femeile maritate sunt admisi, in aceasta calitate, a exercita actiune de resciziune in contra angajamentelor lor, ei nu intorc aceea ce au primit, in urmare a acestor angajamente, in timpul minoritatii, interdictiei sau maritajului, decat daca se probeaza ca au profitat de aceea ce li s-a dat.

Dispozitia art. 1164 a devenit inaplicabila in privinta femeilor maritate, prin efectul Legii privitoare la ridicarea incapacitatii civile a femeii maritate - promulgata cu Decretul nr. 1412, Monitorul Oficial nr. 94 din 20 aprilie 1932.

Art. 1165. - Majorul nu poate, pentru leziune, sa exercite actiunea in resciziune.

A se vedea si dispozitia art. 694 Cod civil.

Art. 1166. - Cand formalitatile cerute, in privinta minorilor sau interzisilor, atat pentru instrainarea imobilelor, cat si pentru impartirea unei succesiuni, s-au indeplinit, ei sunt, relativ la aceste acte, considerati ca si cum le-ar fi facut in majoritate sau inaintea interdictiei.

A se vedea in acest sens si art. 105, 129 si 147 din Codul familiei.

Art. 1167. - In lipsa unui act de confirmare sau de ratificare, este destul ca obligatia sa se execute voluntar, dupa epoca in care obligatia putea fi valabil confirmata sau ratificata.

Confirmarea, ratificarea sau executarea voluntara, in forma si epoca determinata de lege, tine loc de renuntare in privinta mijloacelor si exceptiilor ce puteau fi opuse acestui act, fara a se vatama insa drepturile persoanelor a treia.

Confirmarea sau ratificarea, sau executarea voluntara a unei donatiuni, facuta de catre erezi sau reprezentantii donatorului*), dupa moartea sa, tine loc de renuntare, atat in privinta viciilor de forma, cat si in privinta oricarei alte exceptii.

---

*) Cei care reprezinta drepturile donatorului.

Art. 1168. - Donatorul nu poate repara, prin nici un act confirmativ, viciurile unei donatii intre vii; nula in privinta formei, ea trebuie sa se refaca cu formele legiuite.

CAPITOLUL 9

Despre probatiunea obligatiilor si a platii

Art. 1169. - Cel ce face o propunere inaintea judecatii trebuie sa o dovedeasca.

Art. 1170. - Dovada se poate face prin inscrisuri, prin martori, prin prezumtii, prin marturisirea unei din parti si prin juramant.

Dovada nu se mai poate face prin juramant in urma abrogarii art. 1207-1222 Cod civil prin Decretul nr. 205/1950 pentru modificarea art. 1206 si 1906 din Codul civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 si art. 1207 - 1222 din acelasi cod, precum si pentru abrogarea art. 53 din C. com. - Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950.

Sectiunea I Despre incrisuri

& 1. Despre titlul autentic

Art. 1171. - Actul autentic este acela care s-a facut cu solemnitatea cerute de lege, de un functionar public, care are drept de a functiona in locul unde actul s-a facut.

A se vedea cu privire la autentificare:

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

- Regulamentul de punere in aplicare a Legii notarilor publici si a activitatii notariale, nr. 36/1995, aprobat prin Ordinul ministrului justitiei nr. 710/C/1995.

Art. 1172. - Actul care nu poate fi autentic din cauza necompetentei sau a necapacitatii functionarului, sau din lipsa de forme, este valabil ca scriptura sub semnatura privata, daca s-a iscalit de partile contractante.

Art. 1173. - Actul autentic are deplina credinta in privirea oricarei persoane despre dispozitiile si conventiile ce constata.

Executarea actului autentic, care este investit cu formula executorie, va fi suspendata prin punerea in acuzatie, cand se intenteaza o actiune criminala*) in contra pretinsului autor al actului. Iar cand in cursul unei instante civile actul se ataca de fals, tribunalele**) pot, dupa imprejurari, a suspenda provizoriu executarea actului.

---

*) Punerea in miscare a actiunii penale.

**) Instantele.

In ceea ce priveste defaimarea in scrisului ca fals, a se vedea Cod procedura civila, art. 180 - 184.

Art. 1174. - Actul cel autentic sau cel sub semnatura privata are tot efectul intre parti despre drepturile si obligatiile ce constata, precum si despre aceea ce este mentionat in act, peste obiectul principal al conventiei, cand mentionarea are un raport oarecare cu acest obiect.

Dar mentionarile care au de obiect un fapt cu totul strain de acela al conventiei, nu pot servi decat numai la un inceput de dovada.

Art. 1175. - Actul secret, care modifica un act public, nu poate avea putere decat intre partile contractante si succesorii lor universali; un asemenea act nu poate avea nici un efect in contra altor persoane.

& 2. Despre actele sub semnatura privata

Art. 1176. - Actul sub semnatura privata, recunoscut de acela carui se opune, sau privit, dupa lege, ca recunoscut, are acelasi efect ca actul autentic, intre acei care i-au subscris si intre cei care reprezinta drepturile lor.

Art. 1177. - Acela carui se opune un act sub semnatura privata este dator a-l recunoaste sau a tagadui curat scriptura sau sub semnatura sa.

Mostenitorii sai sau cei care reprezinta drepturile aceluia al caruia se pretinde ca ar fi actul pot declara ca nu cunosc scriptura sau subsemnatura autorului lor.

Art. 1178. - Cand cineva nu recunoaste scriptura si subsemnatura sa, sau cand succesorii sai declara ca nu le cunosc, atunci justitia ordona verificarea actului.

Art. 1179. - Actele sub semnatura privata, care cuprind conventii sinalagmatice, nu sunt valabile daca nu s-au facut in atatea exemplare originale cate sunt parti cu interes contrar. Este de ajuns un singur exemplar original pentru toate persoanele care au acelasi interes.

Fiecare exemplar trebuie sa faca mentiune de numarul originalelor ce s-au facut.

Cu toate acestea, lipsa de mentiune ca originalele s-au facut in numar indoit, intreit si celelalte, nu poate fi opusa de acela care a executat din parte-i conventia constatata prin act.

Art. 1180. - Actul sub semnatura privata prin care o parte se obliga catre alta a-i plati o suma de bani sau o catime oarecare, trebuie sa fie scris, in intregul lui de acela care l-a scris, sau cel putin acesta, inainte de a subsemna, sa adauge la finele actului cuvintele bun si aprobat, aratand totdeauna in litere suma sau catimea lucrurilor si apoi sa iscaleasca.

Nu sunt supusi la aceasta regula comerciantii, industrialii*), plugarii, vierii, slugile si oamenii care muncesc cu ziua.

---

*) Meseriasii.

Art. 1181. - Cand suma aratata in act este deosebita de aceea ce este aratata in bun, obligatia se prezuma ca este pentru suma cea mai mica, chiar cand actul precum si bunul sunt scrise in intreg de mana aceluia care s-a obligat, afara numai de nu se va proba in care parte este greseala.

Art. 1182. - Data scripturii private nu face credinta in contra persoanelor a treia interesate, decat din ziua in care s-a infatisat la o dregatorie publica*), din ziua in care s-a inregistrat intr-un registru public**), din ziua mortii aceluia sau unui din acei care l-au scris, sau din ziua in care va fi fost trecut fie si in prescurtare in acte facute de ofiteri publici***), precum procese-verbale pentru punerea pecetii sau pentru facerea de inventare.

---

*) Instructie de stat.

**) Registru anume destinat.

***) Functionar de stat.

Art. 1183. - Registrele comerciantilor nu fac credinta despre vanzarile ce cuprind in contra persoanelor necomerciante. Dar judecatorul poate da juramant la una sau la alta din parti.

Partea a doua a dispozitiilor art. 1183 a fost abrogata implicit ca urmare a abrogarii art. 1207-1222 Cod civil prin Decretul nr. 205/1950 pentru modificarea art. 1206 si 1906 din Cod civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 si art. 1207-1222 din acelasi cod, precum si pentru abrogarea art. 53 din c. com. - Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950.

Art. 1184. - Registrele comerciantilor se cred in contra lor, dar cel care vointe a profita de ele nu poate desparti cuprinderea lor, lasand aceea ce poate a-i fi contrar.

Art. 1185. - Registrele, cartile sau hartiile domestice nu fac credinta in favoarea celui care le-a scris, dar au putere in contra lui:

1. cand cuprind curat primirea unei plati;

2. cand cuprind mentiunea expresa ca nota sau scrierea din ele s-a facut ca sa tina loc de titlu in favoarea creditorului.

Art. 1186. - Orice adnotatie facut de creditor in josul, pe marginea, sau pe dosul unui titlu de creanta, este crezuta, cu toate ca nu este subsemnata nici datata de el, cand tinde a proba liberatiunea debitorului.

Aceeasi putere doveditoare are si scriptura facuta de creditor pe dosul, marginea sau in josul duplicatului unui act sau chitanta, dar numai cand duplicatul va fi in mainile debitorului.

& 3. Despre raboaje

Art. 1187. - Raboajele, cand crestaturile dupa amandoua bucatile sunt egale si corelative, sunt un mijloc de probare intre persoanele care au obicei de a se servi cu un asemenea mijloc de probatiune.

& 4. Despre copiile titlurilor autentice

Art. 1188. - Cand originalul exista, copia legalizata nu poate face credinta decat despre ceea ce cuprinde originalul, infatisarea carui se poate cere totdeauna.

Cand originalul nu exista, copiile legalizate de ofiterii publici*) competenti se cred, dupa distinctiile urmatoare:

1. copiile scoase din ordinea magistratului*), partile fiind fata sau chemate, cu formele legale, precum si copiile scoase fara interventia magistratului**), dar de fata cu partile care au asistat de buna voia lor, au aceeași credinta ca si titlurile originale;

2. copiile care se vor fi dat de ofiterii publici***) competenti, fara interventia magistratului sau consimtamantul partilor, fac asemenea credinta dupa 30 de ani, socotiti din ziua in care s-au dat aceste copii. Cand asemenea copii vor fi date de mai putin de 30 de ani, nu fac decat un inceput de dovada;

3. copiile legalizate de un ofiter public***) necompetent, nu pot face decat un simplu inceput de dovada;

4. copiile copiilor nu au nici o putere probatoare.

---

*) Functionar de stat.

**) Judecator.

***) Functionar public.

---

1. A se vedea si:

- Legea nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995;

- Regulamentul de punere in aplicare a Legii notarilor publici si a activitatii notariale, nr. 36/1995, aprobat prin Ordinul ministrului justitiei nr. 710/C/1995.

2. Potrivit art. 22 al Decretului nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice si persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare, certificatele eliberate in temeiul registrelor de stare civila au aceeași putere doveditoare ca si actele intocmite sau inscrise in registre.

& 5. Despre acte recognitive

Art. 1189. - Actul de recunoasterea unei datorii constatate prin un titlu precedent nu face proba despre datorie si nu dispensa pe creditor de a prezenta titlul original decat in urmatoarele cazuri:

1. cand actul de recunoastere cuprinde cauza si obiectul datoriei, precum si data titlului primordial, sau
2. cand actul recognitiv, avand o data de 30 de ani, este ajutat de posesiune si de unul sau mai multe acte de recunoastere conforme cu dansul.

Actul recognitiv, in cele doua cazuri mentionate, nu poate avea nici un efect despre ceea ce cuprinde mai mult decat titlul primordial, sau despre ceea ce nu este in asemanare cu acest titlu.

& 6. Despre actele confirmative

Art. 1190. - Actul de confirmare sau ratificarea unei obligatii, in contra carei legea admite actiunea in nulitate, nu este valabil, decat atunci cand cuprinde obiectul, cauza si natura obligatiei, si cand face mentiune de motivul actiunii in nulitate, precum si despre intentia de a repara viciul pe care se intemeia acea actiune.

Sectiunea II Despre martori

& 1. Despre cazul cand dovada prin martori nu este primita

Art. 1191. - Dovada actelor juridice al caror obiect are o valoare ce depaseste suma de 250 lei, chiar pentru depozit voluntar, nu se poate face decat sau prin act autentic, sau prin act sub semnatura privata.

Nu se va primi niciodata o dovada prin martori, in contra sau peste ceea ce cuprinde actul, nici despre ceea ce se pretinde ca s-ar fi zis inaintea, la timpul sau in urma confectionarii actului, chiar cu privire la o suma sau valoare ce nu depaseste 250 lei.

Partile inasa pot conveni ca si in cazurile aratate mai sus sa se poata face dovada cu martori, daca aceasta priveste drepturi de care ele pot sa dispuna.

Art. 1192. - Articolul precedent nu se aplica in cazul cand cererea depaseste 250 lei numai prin unirea capitalului cu dobanzile.

Art. 1193. - Cel care a format cerere in judecata, pentru o suma mai mare de 250 lei, chiar de va voi a-si restrange cererea la 250 lei, nu va fi primit a infatisa dovada prin martori.

Art. 1194. - Dovada prin martori nu se poate admite nici in cazul cand cererea in judecata este pentru o suma mai mica de 250 lei, dar care este un rest din o creanta mai mare, neconstatata prin in scris.

Art. 1195. - Cand in aceeasi instanta o parte face mai multe cereri, pentru care nu are in scrisuri, daca toate aceste cereri, unindu-se trec peste suma de 250 lei, dovada prin martori

nu poate fi admisa, chiar cand creditorul ar pretinde ca aceste creante provin din diferite cauze si ca s-au nascut in diferite epoci, afara numai daca creditorul a dobandit aceste drepturi de la alte persoane.

Art. 1196. - Toate cererile, sub orice titlu, care nu sunt justificate prin in scris, se vor face prin aceeasi petitie. Orice alte pretentii posterioare neprobate prin in scris si care se puteau face la darea petitiei nu vor mai fi primite.

Art. 1197. - Regulile mai sus prescrise nu se aplica in cazul cand exista un inceput de dovada scrisa.

Se numeste inceput de dovada orice scriptura a aceluia in contra caruia s-a format petitia, sau a celui ce el reprezinta si care scriptura face a fi de crezut faptul pretins.

Art. 1198. - Acele reguli nu se aplica in sa intotdeauna cand creditorului nu i-a fost cu putinta a-si procura o dovada scrisa despre obligatia ce pretinde, sau a conserva dovada luata, precum:

1. la obligatiile care se nasc din cvasi-contracte si din delictes sau cvasi-delictes;
2. la depozitul necesar, in caz de incendiu, ruina, tumult sau naufragiu, si la depozitele ce fac calatorii in ospataria unde trag; despre toate acestea judecatorul va avea in vedere calitatea persoanelor si circumstantele faptului;
3. la obligatiile contractate in caz de accidente neprevazute, cand nu era cu putinta partilor de a face in scrisuri;
4. cand creditorul a pierdut titlul ce-i servea de dovada scrisa, din o cauza de forta majora neprevazuta.

Sectiunea III Despre prezumtii

Art. 1199. - Presumtiile sunt consecintele ce legea sau magistratul*) trage din un fapt cunoscut la un fapt necunoscut.

---

*) Judecator.

& 1. Despre prezumtiile stabilite de lege

Art. 1200. - Sunt prezumtii legale acelea care sunt determinate special prin lege, precum:

1. actele ce legea le declara nule pentru ca le priveste facute in fraudas dispozitiilor sale;
2. in cazurile cand legea declara ca dobandirea dreptului de proprietate sau liberatiunea unui debitor rezulta din oarecare imprejurari determinate;

3. (Abrogat prin Decretul nr. 205/1950 pentru modificarea art. 1206 si 1906 din Cod civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 si 1207-1222 din acelaasi cod, precum si pentru abrogarea art. 53 din C. com. - Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950).

4. puterea ce legea acorda autoritatii lucrului judecat.

Art. 1201. - Este lucru judecat atunci cand a doua cerere in judecata are acelaasi obiect, este intemeiata pe aceeasi cauza si este intre aceleasi parti, facuta de ele si in contra lor in aceeasi calitate.

Art. 1202. - Presumptia legala dispensa de orice dovada pe acela in favoarea caruia este facuta.

Nici o dovada nu este primita impotriva prezumtiei legale, cand legea, in puterea unei asemenea prezumtii, anuleaza un act oarecare, sau nu da drept de a se reclama in judecata, afara numai de cazurile cand legea a permis dovada contrarie si afara de aceea ce se va zice in privinta juramantului si marturisirii ce ar face o parte in judecata.

Referirea alin. 2 din art. 1202 la juramant si la marturisire a fost implicit modificata ca urmare a abrogarii art. 1200 pct. 3 prin Decretul nr. 205/1950 pentru modificarea art. 1206 si 1906 din Cod civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 si art. 1207-1222 din acelasi cod, precum si pentru abrogarea art. 53 din C. com. - Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950.

& 2. Despre prezumtiile care nu sunt stabilite de lege

Art. 1203. - Prezumtiile care nu sunt stabilite de lege sunt lasate la luminile si intelegiunea magistratului*); magistratul nu trebuie sa se pronunte decat intemeindu-se pe prezumtii, care sa aiba o greutate si puterea de a naste probabilitatea; prezumtiile nu sunt permise magistratului decat numai in cazurile cand este permisa si dovada prin martori, afara numai daca un act nu este atacat ca s-a facut prin frauda, dol sau violenta.

---

*.) Judecator.

Sectiunea IV Despre marturisirea unei parti

Art. 1204. - Se poate opune unei parti marturisirea ce a facut sau inaintea inceperii judecatii, sau in cursul judecatii.

Art. 1205. - Marturisirea extrajudiciara verbala nu poate servi de dovada cand obiectul contestatiei nu poate fi dovedit prin martori.

Art. 1206. - Marturisirea judiciara se poate face inaintea judecatorului de insasi partea prigonitoare, sau de un imputernicit special al ei spre a face marturisire.

Ea nu poate fi luata decat in intregime impotriva celui care a marturisit si nu poate fi revocata de acesta, afara numai de va proba ca a facut-o din eroare de fapt.

Dispozitia primei parti din alin. 2 al art. 1206 a fost implicit modificata prin modificarea art. 129 si 130 Cod procedura civila Regula indivizibilitatii marturisirii nu mai are caracter obligatoriu, ci constituie o simpla indrumare pentru judecatori, care sunt datori sa staruie prin toate mijloacele legale spre a descoperi adevarul.

Sectiunea V Despre juramant

Art. 1207-1222. - (Abrogate prin Decretul nr. 205 din 12.VIII.1950 pentru modificarea art. 1206 si 1906 din codul civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 si art. 1207-1222 din acelasi cod, precum si pentru abrogarea art. 53 din Codul comercial).

Titlul IV
DESPRE CONTRACTUL DE CASATORIE SI DESPRE
DREPTURILE RESPECTIVE ALE SOTILOR

CAPITOLUL 1

Art. 1223-1232. - (Abrogate expres prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

CAPITOLUL 2
Despre regimul dotal

Art. 1233-1293. - (Abrogate expres prin art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

Titlul V
DESPRE VINDERI

CAPITOLUL 1
Despre natura si forma vanzarii

Art. 1294. - Vinderea este o conventie prin care doua parti se obliga intre sine, una a transmite celeilalte proprietatea unui lucru si aceasta a plati celei dintai pretul lui.

Art. 1295. - Vinderea este perfecta intre parti si proprietatea este de drept stramutata la cumparator, in privinta vanzatorului, indata ce partile s-au invoit asupra lucrului si asupra pretului, desi lucrul inca nu se va fi predat si pretul inca nu se va fi numarat.

In materie de vindere de imobile, drepturile care rezulta prin vinderea perfecta intre parti, nu pot a se opune, mai inainte de transcriptiunea actului, unei a treia persoane care ar avea si ar fi conservat, dupa lege, oarecare drepturi asupra imobilului vandut.

A se vedea nota de la art. 1306, precum si art. 710-720 Cod procedura civila.

Art. 1296. - Vinderea se poate face sau pur sau sub conditie.

Ea poate avea de obiect doua sau mai multe lucruri alternative.

In toate cazurile efectele sale sunt regulate dupa principiile generale ale conventiilor.

Art. 1297. - In caz de vindere facuta prin dare de arvuna, conventia accesorie a arvunei nu va putea avea nici un efect:

1. daca conventia principala a vinderii este nula;
2. daca vinderea se executa;

3. daca vinderea se reziliaza prin comun consimtament;
4. daca executarea vinderii a devenit imposibila fara culpa nici uneia din parti.

Arvuna in aceste cazuri se va inapoia sau se va prinde in prestatiunile reciproce, dupa imprejurari.

Art. 1298. - Daca vinderea nu s-a executat prin culpa unei din partile contractante, aceasta va pierde arvuna data sau o va intoarce indoita, avand-o primita, daca partea care nu este in culpa nu ar alege mai bine sa ceara executarea vinderii.

Art. 1299. - Daca s-au vandut marfe cu gramada, vinderea este perfecta, desi marfele n-au fost inca cantarite, numarate sau masurate.

Art. 1300. - Daca insa marfele nu s-au vandut cu gramada, ci dupa greutate, dupa numar sau masura, lucrurile vandute raman in rizicul-pericol al vanzatorului, pana ce vor fi cantarite, numarate sau masurate; dar aceasta nu impiedica pe cumparator de-a cere si a dobandi la caz de neexecutare, sau predarea lucrurilor vandute sau daune-interese, daca se cuvine.

Art. 1301. - In privinta vinului, a oliului si a altor asemenea lucruri care, dupa obicei, se gusta mai inainte de a se cumpara, vinderea nu exista pana ce cumparatorul nu le-a gustat si n-a declarat ca-i convin.

Art. 1302. - Vinderea facuta pe incercate este totdeauna presupusa conditionala pana la incercare.

Art. 1303. - Pretul vanzarii trebuie sa fie serios si determinat de parti.

Art. 1304. - Cu toate acestea, determinarea pretului poate fi lasata la arbitratul*) unei a treia persoane.

---

*) La hotararea.

Art. 1305. - Spezele vanzarii sunt in sarcina cumparatorului, in lipsa de stipulatie contrarie.

CAPITOLUL 2

Cine poate cumpara sau vinde

Art. 1306. - Pot cumpara si vinde toti carora nu le este oprit prin lege.

A se vedea:

- Codul familiei - Legea nr. 4/1953, Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat in Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificarile ulterioare (art. 105 alin. 3, art. 128, 129 si 147);

- Legea nr. 15/1990 privind reorganizarea unitatilor economice de stat ca regii autonome si societati comerciale, in Monitorul Oficial nr. 98 din 8 august 1990 (art. 5 alin. 3);

- Legea fondului funciar nr. 18/1991, (art. 45-49) in Monitorul Oficial nr. 37 din 20 februarie 1991.

- Legea administratiei publice locale, nr. 69/1991, republicata in Monitorul Oficial nr. 79 din 18 aprilie 1996.

Art. 1307. - Vanzarea nu se poate face intre sotii decat pentru cauza de lichidare, si anume:

1. cand, in caz de separatie de patrimonii, unul dintre sotii da celuilalt, drept plata unei datorii, o avere a sa;

2. cand barbatul cedeaza femeii, chiar neseparata, din averea sa, pentru o cauza legitima, precum pentru un imobil ce era dator sa-i cumpere cu bani dotali, sau pentru o suma ce-i datora;

3. cand femeia cedeaza barbatului sau, din avutul sau propriu, drept plata unei sume promisa barbatului ca dota.

In toate cazurile mostenitorii rezervatari ai partilor contractante au drept de a ataca asemenea operatii, daca ele ascund beneficii indirecte.

Art. 1307 a fost modificat implicit prin abrogarea art. 1223-1293 Cod civil. Drept urmare a acestei abrogari, regula interzicerii vanzarii intre sotii nu mai comporta - in masura in care ele erau proprii regimului matrimonial dotal - exceptiile pentru cauza de lichidare prevazute la pct. 1, 2 si 3 din art. 1307.

Art. 1308. - Sub pedeapsa de nulitate, nu se pot face adjudecatari nici direct, nici prin persoane interpuse:

1. tutorii, ai averii celor de sub a lor tutela;
2. mandatarii, ai averii ce sunt insarcinati sa vanza;
3. administratorii, ai averii comunelor sau stabilimentelor incredintate ingrijirii lor;
4. oficianzii publici*), ai averilor statului ale caror vanzari se fac printr-insii.

---

*) Functionar de stat.

A se vedea Constitutia Romaniei, art. 135, alin. 3, precum si Legea administratiei publice locale nr. 69/1991, republicata in Monitorul Oficial nr. 79 din 18 aprilie 1996.

Art. 1309. - Judecatorii si supleantii*), membrii ministerului public**) si avocatii nu se pot face cesionari de drepturi litigioase, care sunt de competinta tribunalului judetean in a carui raza teritoriala isi exercita functiunile lor, sub pedeapsa de nulitate, speze si daune-interese.

---

*) Grad judecatoresc desfiintat prin Decretul nr. 132 din 2 aprilie 1949 pentru organizarea judecatoreasca.

**) Procurori.

CAPITOLUL 3

Despre lucrurile care se pot vinde

Art. 1310. - Toate lucrurile care sunt in comert*), pot sa fie vandute, afara numai daca vreo lege a oprit aceasta.

---

*) In circuitul civil.

A se vedea si notele de la art. 475 si 1306.

Art. 1311. - Daca in momentul vanzarii, lucrul vandut era pierit in tot, vinderea este nula. Daca a pierit numai in parte, cumparatorul are alegerea intre a se lasa de contract, sau a pretinde reducerea pretului.

CAPITOLUL 4 Despre obligatiile vanzatorului

Sectiunea I Dispozitii generale

Art. 1312. - Vanzatorul este dator sa explice curat indatoririle ce intelege a lua asupra-si. Orice clauza obscura sau indoioasa se interpreteaza in contra vanzatorului.

Vezi nota de la art. 1294.

Art. 1313. - Vanzatorul are doua obligatii principale, a preda lucrul si a raspunde de dansul.

Vezi nota de la art. 1294.

Sectiunea II Despre predarea lucrului

Art. 1314. - Predarea este stramutarea lucrului vandut in puterea si posesiunea cumparatorului.

Art. 1315. - Obligatia de a preda imobilele se indeplineste din partea vanzatorului prin remiterea cheilor, daca e vorba de o cladire, sau prin remiterea titlului de proprietate.

Art. 1316. - Predarea lucrurilor mobile se face: sau prin traditiunea reala, sau prin remiterea cheilor cladirii, in care se afla puse, sau prin simplul consimtament al partilor, daca stramutarea nu se poate face in momentul vanzarii, sau daca cumparatorul le avea in puterea sa, la facerea vanzarii, cu vreun alt titlu.

Art. 1317. - Spezele predarii sunt in sarcina vanzatorului, si ale ridicarii in sarcina cumparatorului, daca nu este stipulatiune contrarie.

Art. 1318. - Traditiunea lucrurilor necorporale se face, sau prin remiterea titlurilor, sau prin uzul ce face cumparatorul de dansele, cu consimtamentul vanzatorului.

Art. 1319. - Predarea trebuie sa se faca la locul unde, se afla lucrul vandut in timpul vanzarii, daca partile nu s-au invoieit altfel.

Art. 1320. - Daca vanzatorul nu face predarea in timpul determinat de ambele parti, cumparatorul va avea facultatea de a alege intre a cere rezolutiunea vanzarii sau punerea sa in posesie, daca intarzierea nu provine decat din faptul vanzatorului.

Art. 1321. - In toate cazurile, vanzatorul trebuie sa fie condamnat*) la daune-interese, daca urmeaza vreo vatamare pentru cumparator din nepredarea lucrului la timp.

---

*) Obligat.

Art. 1322. - Vanzatorul nu este dator sa predea lucrul, daca cumparatorul nu plateste pretul si nu are dat de vanzator un termen pentru plata.

Art. 1323. - El nu va fi dator sa faca predarea, chiar de ar fi si dat un termen pentru plata, daca de la vanzare incoace, cumparatorul a cazut in faliment sau in nesolvabilitate, incat vanzatorul se afla in pericol de a pierde pretul, afara numai daca cumparatorul va da cautiune ca va plati la termen.

Art. 1324. - Lucrul trebuie sa fie predat in starea in care se afla in momentul vanzarii. Din acea zi toate fructele sunt ale cumparatorului.

Art. 1325. - Obligatia de a preda lucrul cuprinde accesoriile sale si tot ce a fost destinat la uzul sau perpetuu

Art. 1326. - Vanzatorul este dator sa predea cuprinsul lucrului vandut in masura determinata prin contract, insa cu modificarile mai jos aratate.

Art. 1327. - Daca vanzarea unui imobil s-a facut cu aratare de cuprinsul sau, si pe atat masura, vanzatorul este dator sa predea cumparatorului, daca acesta cere, cuprinsul aratat in contract. Neputand, sau cumparatorul necerand, vanzatorul este dator sa sufere o scadere proportionala la pret.

Art. 1328. - Daca, din contra, in cazul articolului precedent, s-ar gasi ca cuprinsul lucrului e mai mare decat cel aratat in contract, cumparatorul poate sau a complini pretul dupa numarul masurilor aflate, sau, daca excedentele cuprinsului aflat se ridica la o a douazecea parte a cuprinsului declarat in contract, a strica vanzarea.

Art. 1329. - In toate cazurile de vanzare, facuta altfel decat pe atat masura, fie vanzarea de un corp cert si limitat, fie de mai multe fonduri distincte si separate, fie conceputa cu expresia masurii inaintea desemnarii obiectului sau din contra, nici vanzatorul n-are drept la adaos de pret, pentru excedent, nici cumparatorul, la scadere pentru lipsa, decat in cazul cand excedentul sau lipsa pretuieste o a douazecea parte din pretul total al vanzarii.

Art. 1330. - Dispozitiile celor trei articole precedente nu se vor aplica decat in lipsa de stipulatie contrarie intre parti.

Art. 1331. - Cand, dupa art. 1328 si 1329, este caz de a se adauga pretul pentru excedent de masuri, cumparatorul are facultatea de a alege, intre a strica vanzarea si a implini pretul. Suplimentul pretului se raspunde cu dobanda, daca cumparatorul a pastrat imobilele.

Art. 1332. - In toate cazurile, cand cumparatorul are drept de a strica vanzarea, vanzatorul este dator sa-i restituie, deosebit de pret, daca l-a primit, spezele contractului.

Art. 1333. - Daca s-au vandut doua fonduri printr-un singur contract, drept un singur pret, cu aratare de masura fiecaruia, si cuprinsul unuia este mai mic decat cel declarat, iar al celuilalt mai mare, se va face compensatie intre pretul excedentului si pretul lipsei, si actiunea vanzatorului pentru adaugire sau a cumparatorului pentru scadere de pret va fi supusa regulilor mai sus stabilite.

Art. 1334. - Actiunea vanzatorului pentru complinirea pretului si a cumparatorului, pentru scaderea pretului sau pentru stricarea contractului, se prescriu printr-un an din ziua contractului.

Art. 1335. - Pericolul total sau partial al lucrului vandut, mai inainte de predare, se judeca dupa regulile generale ale obligatiilor conventionale.

Sectiunea III Despre raspunderea vanzatorului

Art. 1336. - Vanzatorul raspunde catre cumparator:

1. de linistita posesiune a lucrului, si
2. de viciile aceluiasi lucru.

& 1. Raspunderea de evictiune

Art. 1337. - Vanzatorul este de drept obligat, dupa natura contractului de vanzare, a raspunde catre cumparator de evictiunea totala sau partiala a lucrului vandut, sau de sarcinile la care s-ar pretinde supus acel obiect si care n-ar fi declarate la facerea contractului.

Art. 1338. - Partile pot prin conventie sa adauge, sa micsoreze sau sa stearga obligatia de evictiune.

Art. 1339. - In nici un mod vanzatorul nu se poate sustrage de la raspunderea pentru evictiunea care ar rezulta dintr-un fapt personal al sau; orice conventie contrarie este nula.

Art. 1340. - Stipulatia prin care vanzatorul se descarca de raspunderea pentru evictiune, nu-l scuteste de a restitui pretul, in caz de evictiune, afara numai daca cumparatorul a cunoscut, la facerea vanzarii, pericolul evictiunii, sau daca a cumparat pe raspunderea sa proprie.

Art. 1341. - Cand vanzatorul este raspunzator de evictiune, cumparatorul, daca este evins, are dreptul a cere de la vanzator:

1. restituirea pretului;
2. fructele, daca este dator a le intoarce proprietarului care l-a evins;
3. spezele instante*) deschise de dansul in contra vanzatorului si ale celei deschise de invingator in contra sa;
4. daune-interese si spezele contractului de vindere.

*) Cheltuieli de judecata.

Art. 1342. - Daca, la epoca evictiunii, lucrul vandut se afla de o valoare inferioara sau a suferit deteriorari ori prin neglijenta cumparatorului, ori prin evenimente independente de cumparator vanzatorul nu se poate apara de a restitui pretul intreg.

Art. 1343. - Dar daca cumparatorul a tras foloase din stricaciunile ce a facut lucrului, vanzatorul are dreptul a opri din pret o suma egala cu acele foloase.

Art. 1344. - Daca lucrul vandut se afla, la epoca evictiunii, de o valoare mai mare, din orice cauza, vanzatorul este dator sa plateasca cumparatorului, pe langa pretul vanzarii, excedentele valorii in timpul evictiunii.

Art. 1345. - Vanzatorul este dator sa intoarca cumparatorului, el insusi sau prin evingator, toate spezele necesare, utile si de intretinere ale aceluia.

Art. 1346. - Daca vanzatorul a vandut cu rea-credinta fondul altuia, el va fi dator sa intoarca cumparatorului toate spezele ce va fi facut, si cele de simpla placere.

Art. 1347. - Daca cumparatorul este evins numai de o parte a lucrului si aceasta are, in privinta totului, o asa insemnatate incat cumparatorul n-ar fi cumparat lucrul fara acea parte, el poate strica vanzarea.

Art. 1348. - Daca in caz de evictiunea unei parti a fondului vandut, nu se strica vanzarea, cumparatorul are dreptul a cere valoarea, in momentul evictiunii, a partii de care a fost evins, iar nu o parte proportionala din pret, ori de au crescut sau de au scazut imobilele in valoare de la vindere incoace.

Art. 1349. - Daca imobilul vandut se afla insarcinat de servituti neaparate, nedeclarate de vanzator si de o asa importanta, incat se poate presupune ca cumparatorul n-ar fi cumparat de le-ar fi cunoscut, el poate cere sau stricarea contractului sau indemnitate.

Art. 1350. - Chestiunile de daune-interese ce ar rezulta din neexecutarea vinderii si care nu sunt prevazute aici se vor decide dupa regulile generale ale conventiilor.

Art. 1351. - Daca cumparatorul s-a judecat pana la ultima instanta cu evingatorul sau, fara sa cheme in cauza pe vanzator, si a fost condamnat, vanzatorul nu mai raspunde de evictiune, de va proba ca erau mijloace sa castige judecata.

& 2. Raspunderea de viciile lucrului vandut

Art. 1352. - Vanzatorul este supus la raspundere pentru viciile ascunse ale lucrului vandut, daca din cauza acelora, lucrul nu este bun de intrebuintat, dupa destinarea sa, sau intrebuintarea sa e atat de micorata, incat se poate presupune ca cumparatorul nu l-ar fi cumparat, sau n-ar fi dat pe dansul ceea ce a dat, de i-ar fi cunoscut viciile.

Art. 1353. - Vanzatorul nu este raspunzator de viciile aparente si despre care cumparatorul a putut singur sa se convinga.

Art. 1354. - El este raspunzator de viciile ascunse, chiar si cand nu le-a cunoscut, afara numai daca, in cazul acesta, nu se va fi invoit cu cumparatorul ca sa nu raspunda de vicii.

Art. 1355. - In cazurile art. 1352 si 1354, cumparatorul poate sau a intoarce lucrul si a-si primi pretul, sau a opri lucrul si a cere inapoierea unei parti din pret arbitrata prin experti.

Art. 1356. - Daca vanzatorul cunostea viciile lucrului, el este dator, pe langa restitutiunea pretului, de toate daunele-interese catre cumparator.

Art. 1357. - Daca vanzatorul nu cunostea viciile lucrului, el nu poate fi apucat decat pentru restitutiunea pretului si pentru spezele facute de cumparator cu ocazia vanzarii.

Art. 1358. - Daca lucrul a pierit din cauza viciilor sale, vanzatorul este dator a intoarce cumparatorului pretul si a-l dezdauna, conform celor doua articole precedente.

Dar pierderea lucrului prin caz fortuit va fi pe seama cumparatorului.

Art. 1359. - Actiunea pentru vicii redibitorii trebuie sa fie intentata de cumparator in scurt termen, dupa natura viciului, obiceiul din partea locului si distanta.

A se vedea art. 5 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare.

Art. 1360. - Aceasta actiune nu exista in vanzarile publice.

CAPITOLUL 5 Despre obligatiile cumparatorului

Art. 1361. - Principala obligatie a cumparatorului este de a plati pretul la ziua si la locul determinat prin contract.

Art. 1362. - Daca nu s-a determinat nimic in privinta aceasta prin contract, cumparatorul este dator a plati la locul si la timpul in care se face predarea lucrului.

Art. 1363. - Cumparatorul datoreste dobanda pretului vanzarii pana la platirea capitalului, in cele trei urmatoare cazuri:

- daca aceasta s-a cuprins anume in contract;
- daca lucrul vandut si predat produce fructe sau alte venituri;
- daca cumparatorul a fost interpelat*) a plati.

In acest dupa urma caz dobanda nu curge decat din momentul interpelarii.

---

*) Pus in intarziere.

Art. 1364. - Daca cumparatorul este tulburat, sau are cuvânt de a se teme ca ar fi tulburat prin vreo actiune, sau ipotecarea sau de revendicare, el poate suspenda plata pretului pana ce vanzatorul va face sa inceteze tulburarea sau va da cautiune, afara numai daca se va fi stipulat ca plata sa se faca chiar de ar urma tulburarea.

Art. 1365. - Daca cumparatorul nu plateste pretul, vanzatorul poate cere rezolutiunea vanzarii.

Art. 1366. - Rezolutiunea vanzarii de imobile se pronunta indata, daca vanzatorul este in pericol de a pierde lucrul si pretul.

Daca asemenea pericol nu exista, judecatorul poate da cumparatorului un termen mai mult sau mai putin lung, dupa imprejurari, fara sa poata da in nici un caz al doilea termen.

Trecand acel termen, fara ca cumparatorul sa plateasca, se va pronunta rezolutiunea vanzarii.

Art. 1367. - Cand la o vanzare de imobile s-a stipulat ca, in lipsa de plata pretului in termenul defipt vanzarea va fi de drept rezolvata, cumparatorul poate plati dupa expirarea termenului, pe cat timp nu este pus de vanzator in intarziere printr-o interpelare in forma*); dar dupa asemenea interpelare, judecatorul**) nu-i poate da termen.

---

*) Intr-unul din modurile admise de lege.

**) Instanta judecatoreasca.

Art. 1368. - Actiunea vanzatorului pentru rezolutiunea vanzarii este reala. Cu toate acestea, vanzatorul nu se va putea prevalida*) de dreptul sau, in contra autoritatii publice, nici in contra adjudecatorilor in vanzari silite, decat conformandu-se, pentru acest din urma caz, regulilor prescrise in procedura.

---

*) Prevala.

Art. 1369. - Actiunea rezolutorie creata prin art. 1365 este supusa la acelasi mod de conservare ca si privilegiul vanzatorului. Ea nu poate fi exercitata, dupa stingerea acestui privilegiu, cu vatamarea unei a treia persoane, care a castigat de la cumparator drepturi asupra imobilului vandut, si care s-a conformat legilor ca sa pastreze acele drepturi.

A se vedea si art. 17 alin. 1 din Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare, si art. 4 si 5 din Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare.

Art. 1370. - La vanzari de denariate*) si de lucruri mobile, vanzarea se va rezolvi de drept si fara interpelare**) in folosul vanzatorului, dupa expirarea termenului pentru ridicarea lor.

---

*) Producte.

**) Punere in intarziere.

CAPITOLUL 6

Despre rezolutiunea vanzarii prin rascumparare

Art. 1371-1387. - (Abrogate prin art. 4 al Legii contra cametei din 2.IV.1931).

CAPITOLUL 7

Despre licitatie

Art. 1388. - Daca un lucru comun al mai multor nu se poate imparti usor si fara pierdere; sau daca intr-o imparteala de buna voie, s-ar afla lucruri pe care nici unul din impartitori n-ar putea, sau n-ar voi a lua; vanzarea unor asemenea lucruri se va face cu licitatie si pretul se va imparti intre coproprietari.

Art. 1389. - Fiecare din proprietari poate cere a se chema la licitatie straini*); vor trebui de neaparat sa se cheme, daca unul din coproprietari este minor.

---

*) Alte persoane decat coproprietarii.

Potrivit art. 147 din Codul familiei Legea nr. 4/1953, Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat in Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificarile ulterioare, regulile privitoare la tutela minorului care nu a implinit varsta de 14 ani se aplica si in cazul tutelei celui pus sub interdictie.

Art. 1390. - Modul si formalitatile pentru licitatie sunt aratate la titlul "Despre succesiuni" in codicele de procedura.

A se vedea Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea impartelilor judiciare - Monitorul Oficial nr. 212 din 10 septembrie 1943, cu modificarile ulterioare - care reglementeaza in prezent materia la care face trimitere art. 1390.

CAPITOLUL 8

Despre stramutarea creantelor si altor lucruri necorporale

Art. 1391. - La stramutarea unei creante, a unui drept sau a unei actiuni, predarea intre cedente si cesionar se face prin remiterea titlului.

Art. 1392. - Cel ce vinde o creanta, sau orice alt lucru necorporal, este dator sa raspunda de existenta sa valabila in folosul sau, in momentul vanzarii, desi vanzarea n-ar cuprinde aceasta indatorire de raspundere.

Art. 1393. - Cesionarul nu poate opune dreptul sau la o a treia persoana decat dupa ce a notificat debitorului cesiunea.

Acelasi efect va avea acceptarea cesiunii facuta de debitor intr-un act autentic.

Art. 1394. - Cu toate acestea, orice act sau hotarare care constata o cesiune sau o chitanta de chirie sau arenda pe doi ani viitori, va trebui sa fie transcris pe registrele oficiului ipotecar.

---

1. Transcrierea la care se refera art. 1394 se face in registrul de transcrieri al notariatului unde este situat bunul nemiscator, potrivit art. 710 si 711 pct. 8 - 9 Cod procedura civila si Legii nr. 36 din 12 mai 1995 - Legea notarilor publici si a activitatii notariale - publicata in Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

2. Cu privire la opozibilitatea unor contracte de locatiune si a unor cesiuni de venituri, a se vedea si:

- art. 14 din Legea nr. 241/1947 pentru punerea in aplicare in Transilvania a Legii pentru unificarea dispozitiilor privitoare la cartile funciare din 27 aprilie 1938 - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare;

- art. 21 din Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947 cu modificarile ulterioare.

Art. 1395. - Daca mai inainte de notificarea cesiunii facuta de cedent sau de cesionar debitorului, acesta platise cedentului, liberarea sa va fi valabila.

Art. 1396. - Vinderea sau cesiunea unei creante cuprinde accesoriile creantei, precum cautiunea, privilegiul si ipoteca.

Dispozitiile art. 1396 au fost interpretate prin Decretul-lege pentru abrogarea art. 33 din Legea cu privire la unele dispozitii pentru inlesnirea si refacerea creditului din 20 aprilie 1935 si pentru interpretarea art. 1396 Cod civila, art. 277 c. com. si art. 16 din Legea asupra cambiei si biletului la ordin - promulgat cu Decretul nr. 3673, Monitorul Oficial nr. 856 din 1 noiembrie 1940.

Dispozitiile legii aratate mai sus au fost mentinute in vigoare prin art. 2 al Decretului 247/1950 pentru abrogarea Legii din 20 aprilie 1935 privitoare la unele dispozitii pentru inlesnirea si refacerea creditului - Buletinul Oficial nr. 104 din 16 noiembrie 1950.

Art. 1397. - Vanzatorul sau cedentul unei creante nu raspunde de solvabilitatea debitorului, decat daca s-a indatorat anume la aceasta si numai pana la suma pretului de dansul primit.

Art. 1398. - Cand a primit asupra-si raspunderea pentru solvabilitatea debitorului, aceasta indatorire se intelege contractata numai in ceea ce priveste solvabilitatea actuala a debitorului, nu si cea viitoare, afara de cazul cand se stipuleaza anume contrariul.

Art. 1399. - Cel ce vinde o mostenire, fara a specifica cu de-amanuntul obiectele intr-insa cuprinse, nu raspunde decat de calitatea sa de mostenitor.

Art. 1400. - Daca s-a folosit de fructele vreunui fond, sau a primit plata vreunei creante ereditare, sau a vandut lucruri de ale succesiunii, este dator sa intoarca toate acestea cumparatorului, daca nu si le-a rezervat anume la vanzare.

Art. 1401. - Cumparatorul este dator si el sa intoarca vanzatorului sumele platite de acesta pentru datoriile si sarcinile succesiunii, si sa-i tina seama de sumele de care era el insusi creditor al succesiunii, daca nu e stipulatie contrarie.

Art. 1402. - Cel in contra carui exista un drept litigios vandut se va putea libera de cesionar numarandu-i pretul real al cesiunii, spezele contractului si dobanda din ziua cand cesionarul a platit pretul cesiunii.

Art. 1403. - Lucrul se socoteste litigios cand exista proces sau contestatie asupra fondului dreptului.

Art. 1404. - Dispozitiile art. 1402 inceteaza:

1. cand cesiunea s-a facut la un comostenitor sau coproprietar al dreptului cedat;
2. cand s-a facut la un creditor, spre plata creantei sale;
3. cand s-a facut catre posesorul fondului asupra caruia exista dreptul litigios.

Titlul VI DESPRE SCHIMB

Art. 1405. - Schimbul este un contract prin care partile isi dau respectiv un lucru pentru altul.

1. Cu privire la schimbul de terenuri a se vedea Legea nr. 18/1991 a fondului funciar (art. 51, 52).

2. A se vedea si nota de la art. 1306.

Art. 1406. - Schimbul se face prin singurul consimtamant, intocmai ca si vanzarea.

A se vedea nota de la art. 971.

Art. 1407. - Daca unul dintre copermutanti*) a primit lucrul lui dat in schimb, si in urma probeaza ca celalalt contractant nu este proprietar al aceluia lucru, nu poate fi constrans a preda pe cel ce dansul a promis, ci numai a intoarce pe cel primit.

*) Parte in contractul de schimb.

Art. 1408. - Copermutantul*) evins de lucrul primit in schimb poate cere daune-interese sau intoarcerea lucrului sau.

*) Parte in contractul de schimb.

Art. 1409. - Toate celelalte reguli prescrise pentru vanzare, se aplica si la contractul de schimb.

Titlul VII DESPRE CONTRACTUL DE LOCATIUNE

CAPITOLUL 1

Dispozitii generale

Art. 1410 - Obiectul contractului de locatiune este un lucru sau o lucrare.

Art. 1411. - Locatiunea lucrurilor este un contract prin care una din partile contractante se indatoreste a asigura celeilalte folosinta unui lucru pentru un timp determinat, drept un pret determinat.

Art. 1412. - Locatiunea lucrarilor este un contract prin care una din parti se indatoreste drept un pret determinat, a face ceva pentru cealalta parte.

Locatiunea lucrarilor, astfel cum este determinata prin art. 1470 Cod civil, formeaza in prezent obiectul reglementarilor speciale cuprinse in Codul muncii - Legea nr. 10, Buletinul Oficial nr. 140 din 1 decembrie 1972, sau in dispozitiile normative privitoare la contractul de transport - terestru, fluvial, maritim si aerian, sau la contractul de antrepriza.

Art. 1413. - Locatiunile sint de mai multe feluri si au regulile lor proprii.

Se cheama inchiriere locatiunea edificiilor si aceea a miscatoarelor;

Arendarea, locatiunea fondurilor rurale;

Prestatia lucrarilor, locatiunea muncii si a serviciului;

Antrepriza, luarea savarsirii unei lucrari drept un pret determinat, cand materialul se da de acela pentru care se executa o lucrare.

Art. 1414. - Se considera ca o locatiune orice concesiune temporara a unui imobil drept o prestatie anuala, ori sub ce titlu ar fi facuta.

O asemenea concesiune nu trece catre cesionar nici o proprietate, chiar cand s-ar fi stipulat contrariul, ceea ce va fi fara nici un efect.

Art. 1415. - Locatiunile ereditare astazi in fiinta cunoscute sub numele de emfiteuze, ori embatic (besman), se pastreaza. Ele se vor regula dupa legile sub care s-au nascut.

Pe viitor ele nu se mai pot infiinta.

Dispozitia art. 1415 alin. 1 nu mai are aplicare, intrucat prin art. 7 al Legii pentru reforma agrara din 14 iulie 1921 - Monitorul Oficial nr. 82 din 17 iulie 1921, pamantul care forma obiectul locatiunilor respective a fost expropriat in folosul embaticarilor.

CAPITOLUL 2

Reguli comune la locatiunea edificiilor si a fondurilor rurale

Art. 1416. - Daca contractul facut verbal n-a primit nici o punere in lucrare, si una din parti il neaga, nu se poate primi proba prin martori, oricat de mic ar fi pretul si chiar cand s-ar zice ca s-a dat arvuna.

Numai celui ce neaga contractul se poate deferi juramant.

---

1. Dispozitia din alin. 2 al art. 1416 a devenit inaplicabila in urma abrogarii art. 1207-1222 Cod civil prin Decretul nr. 205/1950 pentru modificarea art. 1206 si 1906 din Codul civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 si art. 1207-1222 din acelasi cod, precum si pentru abrogarea art. 53 din C. com. - Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950.

2. Reglementari speciale ale locatiunilor cladirilor sunt prevazute in urmatoarele dispozitii normative:

- Legea nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ si reglementarea raporturilor dintre proprietari si chiriasi - Buletinul Oficial nr. 47 din 31 martie 1973, republicata in Buletinul Oficial nr. 122 din 31 decembrie 1980;

- H.C.M. nr. 860/1973 pentru stabilirea masurilor de executare a Legii nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ si reglementarea raporturilor dintre proprietari si chiriasi - Buletinul Oficial nr. 107 din 19 iulie 1973.

- Decretul nr. 195/1977 privind asigurarea unitatilor industriale cu locuinte necesare personalului acestora - Buletinul Oficial nr. 55 din 29 iunie 1977.

Art. 1417. - Urmand contestatii asupra pretului contractului verbal, a carui punere in lucrare a inceput, si nefiind nici o chitanta, proprietarul jurand va fi crezut, daca locatarul nu prefera a cere o estimatie prin experti. In cazul din urma, spezele expertizei cad in sarcina lui, daca estimatia intrece pretul ce-l reclama.

Dispozitia art. 1417 a fost modificata implicit ca urmare a abrogarii art. 1207-1222 Cod civil ("Despre juramant") prin Decretul nr. 205/1950 pentru modificarea art. 1206 si 1906 din Codul civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 si art. 1207-1222 din acelasi cod, precum si pentru abrogarea art. 53 din C. com. Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950.

Art. 1418. - Locatarul are dreptul de a subinchiria ori a subarenda si de a ceda contractul sau catre altul, daca o asemenea facultate nu i-a fost interzisa.

Ea poate fi interzisa in tot ori in parte; aceasta interzicere nu se prezuma, ci trebuie sa rezulte din o stipulatie speciala.

A se vedea si art. 17 si 18 din Legea nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ si reglementarea raporturilor dintre proprietari si chiriasi - Buletinul Oficial nr. 47 din 31 martie 1973, republicata in Buletinul Oficial nr. 122 din 31 decembrie 1980.

Art. 1419. - Dispozitiile articolelor relative la contractele de arendare a averilor dotale ale femeilor maritate, se vor aplica si la contractele de arenda ale averilor minorilor.

A se vedea nota 1 de la art. 534.

Art. 1420. - Locatorul este dator, prin insasi natura contractului, fara sa fie trebuinta de nici o stipulatie speciala:

1. de a trada*) locatarului lucrul inchiriat sau arendat;
2. de a-l mentine in stare de a putea servi la intrebuintarea pentru care a fost inchiriat sau arendat;
3. de a face ca locatarul sa se poata folosi neimpiedicat in tot timpul locatiunii.

---

*) Sa predea.

Art. 1421. - Locatorul trebuie sa tradea*) lucrul in asa stare, incat sa poata fi intrebuintat.

In cursul locatiunii, trebuie sa se faca toate acele reparatii ce pot fi necesare, afara de micile reparatii (reparatii locative) care prin uz sunt in sarcina locatarului.

---

*) Sa predea.

Cu privire la efectuarea reparatiilor, a se vedea art. 47-50 din Legea nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ si reglementarea raporturilor dintre proprietari si chiriasi - Buletinul Oficial nr. 47 din 31 martie 1973, republicata in Buletinul Oficial nr. 122 din 31 decembrie 1980 - si art. 23 (anexa 3) din H.C.M. nr. 860/1973 pentru stabilirea masurilor de executare a Legii nr. 5/1973 - Buletinul Oficial nr. 107 din 19 iulie 1973.

Art. 1422. - Locatarul trebuie sa fie garantat pentru toate stricaciunile si viciile lucrului inchiriat ori arendat, ce-i impiedica intrebuintarea, chiar desi nu au fost cunoscute locatarului la timpul locatiunii.

Daca din aceste vicii si defecte deriva pentru locatar o dauna oarecare, locatarul este dator de a-l dezdauna.

Art. 1423. - Daca in timpul locatiunii, lucrul inchiriat ori arendat se strica in totalitate prin caz fortuit, contractul este de drept desfacut. Daca insa se distruie*) in parte, locatarul poate, dupa imprejurari, sa ceara o scadere din pret, ori desfiintarea contractului.

In amandoua cazurile nu i se da nici o dezdaunare.

---

*) Distruge.

Art. 1424. - Locatarul nu poate in cursul locatiunii sa schimbe forma lucrului inchiriat sau arendat.

A se vedea:

- Legea nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ si reglementarea raporturilor dintre proprietari si chiriasi - Buletinul Oficial nr. 47 din 31 martie 1973, republicata in Buletinul Oficial nr. 122 din 31 decembrie 1980 (art. 47, 49 alin. 2 si art. 50);

- Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executarii constructiilor si unele masuri pentru realizarea locuintelor (art. 1-9), Monitorul Oficial nr. 163 din 7 august 1991, cu modificarile ulterioare.

Art. 1425. - Daca in cursul locatiunii, lucrul inchiriat sau arendat are nevoie de reparatii urgente, ce nu se pot amana pana la finele contractului, locatarul trebuie sa sufero stramtoarea ce i se casuneaza, orice fel fie ea, si fiind lipsit chiar, pe timpul facerii lor, de intrebuintarea a o parte din lucrul inchiriat sau arendat.

Daca insa aceste reparatii continua mai mult decat 40 de zile, pretul locatiunii se va scadea in proportia timpului in care si a partii lucrului inchiriat de a carei intrebuintare a ramas lipsit.

Daca reparatiile sunt de asa fel incat locatarul si familia sa se afla in neputinta de a locui, el va putea cere anularea*) contractului.

---

*) Se are in vedere "rezilierea".

Art. 1426. - Locatorul nu este raspunzator catre locatar de tulburarea casunata lui prin faptul unei a treia persoane, care persoana nu-si sprijina acest fapt pe un drept asupra lucrului inchiriat sau arendat; locatarul are insa facultatea de a reclama in contra-le in numele sau personal.

Art. 1427. - Daca, din contra, locatarul a fost tulburat in folosinta sa, in urmare a unei actiuni relative la proprietatea lucrului, are drept la o scadere in proportie cu pretul inchirierii sau arendarii, intrucat inasa a instiintat pe locator de aceasta molestare si impiedicare.

Art. 1428. - Daca acei care au casunat tulburarea, cu de la sine putere, pretind a avea vreun drept asupra lucrului, ori daca locatarul este chemat in judecata pentru a fi condamnat a pierde lucrul in totalitate sau in parte, sau pentru a suferi exercitiul unei servituti, el trebuie sa instiinteze pe locator spre a fi garantat contra unei asemenea tulburari, si daca vrea, poate sa fie scutit de orice chemare in judecata, aratand inasa pe locatorul in al carui nume poseda.

A se vedea art. 60-63 Cod procedura civila D(L) 1228, Monitorul Oficial nr. 281 din 15 martie 1900, republicat in Monitorul Oficial nr. 45 din 24 februarie 1948, cu modificarile ulterioare, referitoare la chemarea in garantie si art. 64-65 Cod procedura civila referitoare la aratarea titularului dreptului.

Art. 1429. - Locatarul are doua indatoriri principale:

1. trebuie sa intrebuinteze lucrul inchiriat sau arendat ca un bun proprietar si numai la destinatia determinata prin contract; iar in lipsa de stipulatie speciala, la destinatia prezumata dupa circumstante;

2. trebuie sa plateasca pretul locatiunii la termenele statornicite.

Art. 1430. - Daca locatarul uzeaza de lucrul inchiriat sau arendat in altfel de cum se arata in contract, sau in un mod din care ar putea sa rezulte o vatamare pentru locator, acesta, dupa imprejurari, poate cere desfiintarea*) contractului.

---

*) Rezilierea.

A se vedea si art. 24 din Legea nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ si reglementarea raporturilor dintre proprietari si chiriasi - Buletinul Oficial nr. 47 din 31 martie 1973, republicata in Buletinul Oficial nr. 122 din 31 decembrie 1980, la H.C.M. nr. 860/1973 pentru stabilirea masurilor de executare a Legii nr. 5/1973 - Buletinul Oficial nr. 107 din 19 iulie 1973.

Art. 1431. - Locatarul trebuie sa restituie lucrul in starea in care l-a primit, conform inventarului, daca s-a fost facut un asemenea intre dansul si locator; nu este raspunzator de pierderea sau deteriorarea provenita din cauza vechimii sau a unei forte majore.

A se vedea si art. 49 alin. 1 din Legea nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ si reglementarea raporturilor dintre proprietari si chiriasi - Buletinul Oficial nr. 47 din 31 martie 1973, republicata in Buletinul Oficial nr. 122 din 31 decembrie 1980.

Art. 1432. - In lipsa de inventar se prezuma ca locatarul a primit lucrul inchiriat ori arendat in starea in care locatorul era dator a-l trada*) si trebuie sa-l restituie in aceeasi conditie, afara numai cand ar putea proba contrariul.

---

*) A-l preda.

Art. 1433. - Locatarul e dator a apara lucrul inchiriat contra uzurpatiunilor.

Urmand uzurpatiune, este dator a instiinta pe locator in termenul ce s-ar fi pus spre cercetare*). Calcand aceasta datorie, ramane raspunzator de daune si speze.

---

*) Termenul real pentru judecarea actiunii tertului.

Art. 1434. - Locatarul este raspunzator de stricaciunile si pierderile intamplate in cursul folosintei sale, intrucat nu probeaza ca au urmat fara culpa sa.

Asemenea este raspunzator de stricaciunile si pierderile casunate de persoanele familiei sale sau de sublocatar.

Cu privire la membrii familiei locatarului a se vedea si art. 15 alin. 2 din Legea nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ si reglementarea raporturilor dintre proprietari si chiriasi - Buletinul Oficial nr. 47 din 31 martie 1973, republicat in Buletinul Oficial nr. 122 din 31 decembrie 1980.

Art. 1435. - Este raspunzator de incendiu, daca nu probeaza ca incendiul s-a intamplat prin caz fortuit sau forta majora, sau prin defect de constructie, sau ca focul a venit de la o casa vecina.

Art. 1436. - Locatiunea facuta pentru un timp determinat inceteaza de la sine cu trecerea termenului, fara sa fie trebuinta de o prealabila instiintare.

Daca contractul a fost fara termen, concediul*) trebuie sa se dea de la o parte la alta, observandu-se termenele defipte de obiceiul locului.

---

*) Denuntarea.

A se vedea si art. 21 din H.C.M. nr. 860/1973 pentru stabilirea masurilor de executare a Legii nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ si reglementarea raporturilor dintre proprietari si chiriasi - Buletinul Oficial nr. 107 din 19 iulie 1973, precum si pct. 3 si 13 din anexa nr. 2 si pct. 2 din anexa nr. 4 (contractele tip de inchiriere la H.C.M. nr. 860/1973).

Art. 1437. - Dupa expirarea termenului stipulat prin contractul de locatiune, daca locatarul ramane si e lasat in posesie, atunci se considera locatiunea ca reinnoita, efectele ei insa se reguleaza dupa dispozitiile articolului relativ la locatiunea fara termen.

A se vedea si nota de la art. 1436.

Art. 1438. - Cand s-a notificat concediul*), locatarul chiar daca ar fi continuat a se servi de obiectul inchiriat sau arendat, nu poate opune relocatiunea tacita**).

---

*) Denuntarea.

***) Reinnoirea tacita a locatiunii.

Art. 1439. - Contractul de locatiune se desfiinteaza cand lucrul a pierit in total sau s-a facut netrebnic spre obisnuita intrebuintare.

In caz cand una din parti nu implineste indatoririle sale principale, cealalta parte poate cere desfiintarea contractului.

---

1. In cadrul reglementarii Legii nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ si reglementarea raporturilor dintre proprietari si chiriasi - Buletinul Oficial nr. 47 din 31 martie 1973, republicata in Buletinul Oficial nr. 122 din 31 decembrie 1980, locatarul este obligat sa locuiasca suprafata inchiriata. Aceasta se pastreaza la dispozitia locatarilor in cazurile prevazute de art. 19 si 20 din aceasta lege, precum si in cazurile prevazute de art. 12 din H.C.M. nr. 860/1973 pentru stabilirea masurilor de executare a Legii nr. 5/1973 Buletinul Oficial nr. 107 din 19 iulie 1973.

2. In conditiile art. 24 din Legea nr. 5/1973, proprietarul poate cere rezilierea contractului de inchiriere.

3. A se vedea, de asemenea, si notele de la art. 1430 si 1436.

Art. 1440. - Contractul de locatiune nu se desfiinteaza prin moartea locatarului, nici prin aceea a locatorului.

A se vedea nota de la art. 1436.

Art. 1441. - Daca locatorul vinde lucrul inchiriat sau arendat, cumparatorul este dator sa respecte locatiunea facuta inainte de vanzare, intrucat a fost facuta prin un act autentic sau prin un act privat, dar cu data certa, afara numai cand desfiintarea ei din cauza vanzarii s-ar fi prevazut in insusi contractul de locatiune.

Art. 1442. - Daca in contractul de locatiune s-a prevazut desfiintarea lui din cauza vanzarii, atunci locatarul are dreptul a cere dezdaunarea de la locator, afara numai cand s-ar fi stipulat contrariul.

Art. 1443. - Cumparatorul ce vointe sa faca intrebuintare de facultatea rezervata prin contractul de locatiune de a da concediu*), trebuie sa vesteasca mai intai pe locatar. Chiriasul va fi vestit mai inainte cu timpul cerut de obiceiul locului; arendasul cel putin cu un an.

Art. 1444. - Arendasul ori locatarii nu pot fi dati afara mai inainte de a fi dezdaunati de catre locator, iar cand acesta nu o face, de catre cumparator.

Art. 1445. - Cumparatorul cu pact de rascumparare nu poate sa dea afara pe locatar mai inainte de a fi devenit proprietar nerevocabil prin trecerea termenului rascumpararii.

Art. 1445 a fost abrogat implicit ca urmare a abrogarii art. 1371-1387 Cod civil, prin art. 4 al Legii contra cametei - promulgata prin Decretul nr. 994, Monitorul Oficial nr. 77 din 2 aprilie 1931.

CAPITOLUL 3

Despre regulile particulare la inchiriere

Art. 1446. - Contractul de inchiriere se poate desfiinta cand locatarul nu mobileaza indeajuns casa, afara numai daca da garantie suficienta pentru plata chiriei.

Art. 1447. - Reparatiile mici numite locative, ce raman in sarcina locatarului, daca nu s-a stipulat din contra, sunt acele pe care obiceiul locului le considera de astfel si intre altele sunt urmatoarele:

reparatia vetrei sobelor, a gurii lor, a capacelor s.c.l. a stricarii tencuielii din partea de jos a peretilor camerei si a altor locuri de locuinta pana la inaltimea de un metru;

la parchet si dusumele, intrucat numai unele bucati sunt stricate;

a geamurilor, intrucat sfaramarea lor nu ar fi urmat din cauza unei intamplari extraordinare ori fortei majore, de care nu poate fi responsabil locatarul;

a usilor, ferestrelor, broastelor, verigilor si altfel de incuietori.

A se vedea nota de la art. 1421.

Art. 1448. - Nici una din reparatiile reputele locative nu cad in sarcina locatarului cand stricaciunile au fost cauzate prin vechime sau forta majora.

A se vedea nota de la art. 1421.

Art. 1449. - Curatirea puturilor si a plimbatorilor este in sarcina locatorului.

Art. 1450. - Inchirierea mobilelor destinate pentru mobilarea unei case intregi, a unui apartament ori magazin se considera facuta pentru durata ordinara a inchirierii caselor, apartamentelor, magazinelor, dupa obiceiul locului.

Art. 1451. - Inchirierea unui apartament mobilat se va considera facuta pe un an, cand s-a stipulat atata chirie pe an;

pe o luna, cand s-a stipulat atata chirie pe luna;

pe o zi, cand s-a stipulat atata chirie pe zi.

Daca nu exista nici o imprejurare din care sa se probeze ca inchirierea s-a facut pe un an, pe o luna sau pe o zi, se va considera facuta conform obiceiului locului.

Art. 1452. - Daca locatarul, si dupa expirarea termenului locatiunii, continua a ramane in casa sau apartamentul inchiriat, fara nici o impiedicare din partea locatorului, el se considera ca voieste a le ocupa sub aceleasi conditii si pentru un timp determinat de obiceiul locului, si nu poate nici sa iasa, nici sa fie concediat inainte de a se fi facut vestirea, in termenul obisnuit in localitate.

Art. 1453. - Daca contractul de inchiriere se desfiinteaza pentru culpa chirasului, acesta e dator de a plati chiria pe tot timpul necesar pentru o noua inchiriere, si daunele ce ar fi provenit din reaua intrebuintare a lucrului inchiriat.

CAPITOLUL 4

Despre regulile particulare la arendare

Sectiunea I Arendare pe bani

Art. 1454. - Daca, prin contractul de arendare, se arata o intindere mai mica sau mai mare decat are fondul in realitate, arenda nu se va scadea si nu se va spori decat in cazurile si dupa regulile cuprinse la titlul vinderii, articolul 1327.

Art. 1455. - Daca arendasul nu inzestreaza mosia cu vitele si instrumentele necesare pentru exploatare; daca nu o cultiva la fel, daca nu o cultiva ca un bun proprietar, daca face din mosia arendata o intrebuintare diferita de aceea ce a fost destinata, sau in genere daca nu indeplineste clauzele arendarii, asa incat din aceasta sa derive o dauna pentru locator, acesta poate, dupa imprejurari, sa ceara desfiintarea contractului.

In toate cazurile sus-zise, arendasul este raspunzator de daunele provenite din neindeplinirea contractului.

Art. 1456. - Fiece arendas este dator sa-si stranga recolta numai in locurile obisnuite spre acest finit, intrucat nu a urmat o stipulatie diferita.

Art. 1457. - Daca arendarea s-a facut pe mai multi ani si daca in cursul ei s-a pierdut prin caz fortuit toata recolta unui an, sau cel putin jumătate din ea, arendasul poate sa ceara un scazamant din arenda, afara numai cand s-a compensat prin precedentele recolte.

Acest scazamant nu se va putea determina decat la finele contractului de arendare; atunci insa se va face compensatia prin recoltele tuturor anilor de arendare.

Pana atunci insa judecatorul poate, dupa arbitrul sau, sa faca un scazamant provizoriu, in proportia daunei suferite.

Art. 1458. - Daca arendarea nu s-a facut decat pe un an si toata recolta sau cel putin jumătate din ea s-a pierdut, arendasul va capata un scazamant proportional cu arenda.

Art. 1459. - Nu se va face scazamant, cand pierderea fructelor se va fi intamplat dupa culegerea lor.

Art. 1460. - Arendasul poate, prin o clauza expresa, sa ia asupra-si cazurile fortuite.

Art. 1461. - Sub stipulatia articolului precedent nu se cuprind decat cazurile fortuite ordinare, cum: grindina, bruma s.c.l.

Nu se cuprind sub dansa cazurile fortuite extraordinare, cum: devastarile din razboi, inundatie neobisnuita in tara, afara numai cand s-ar fi lepadat de dreptul de scazamant din motivul cazurilor fortuite, prevazute si neprevazute.

Art. 1462. - Arendarea fara termen a unei mosii se considera facuta pentru tot timpul necesar ca arendasul sa culeaga toate fructele ei.

Art. 1463. - Contractul de arendare fara termen inceteaza de la sine cu expirarea timpului pentru care se considera facut, dupa dispozitia articolului precedent.

Art. 1464. - Daca dupa expirarea arendarii facute cu termen, arendasul continua si se lasa in posesiune, atunci se formeaza o noua arendare, cu efectul aratat la art. 1462.

Art. 1465. - Arendasul ce iese trebuie sa dea celui ce vine dupa dansul incaperile cuviincioase si alte inlesniri pentru muncile anului urmator, si viceversa, arendasul ce vine trebuie sa lase celui ce iese incaperile cuviincioase si alte inlesniri pentru consumarea furajelor si pentru strangerea recoltelor ce ar fi mai ramas a se face.

Sectiunea II Arendare pe fructe

Art. 1466. - Dispozitiile in genere pentru locatiunea lucrurilor si in particular pentru arendarea pe bani se aplica si la arendarea pe fructe, cu modificarile urmatoare.

Art. 1467. - Daca arendandu-se mosia s-a stipulat ca arenda sa se plateasca in o parte din fructe, orice subarendare este oprita, daca nu s-a permis anume.

Art. 1468. - Urmand subarendarea nepermisa, proprietarul are drept de a-si lua indarat folosinta mosiei sale si de a fi satisfacut de daune interese ce ar proveni de la neindeplinirea contractului.

Art. 1469. - Pierderea recoltei, prin cazuri fortuite, in tot ori in parte, cade in sarcina ambelor parti, fara a da drept nici uneia din ele a trage la raspundere pe cealalta.

Nu va privi insa pe proprietar pierderea recoltei dupa strangerea ei, daca, arendasul s-a fost pus in intarziere cu tradarea*) partii cuvenite acelui.

---

*) Predarea.

CAPITOLUL 5 Despre locatiunea lucrurilor

Art. 1470. - Exista trei feluri de locatiuni a lucrarilor:

1. aceea prin care persoanele se obliga a pune lucrarile lor in serviciul altora;
2. aceea a carausilor si a capitanilor de corabii, care se insarcineaza cu transportul persoanelor sau a lucrarilor;
3. aceea a intreprinzatorilor de lucrari.

---

1. Cu privire la locatiunea la care se refera pct. 1 din art. 1470, a se vedea Codul muncii - Legea nr. 10, Buletinul Oficial nr. 140 din 1 decembrie 1972.

2. Cu privire la locatiunea la care se refera pct. 2 din art. 1470, a se vedea:

- Codul de comert - D(L) 1233, Monitorul Oficial nr. 31 din 10 mai 1887, cu modificarile ulterioare (art. 413-441);

- Regulamentul pentru transport pe Caile Ferate Romane, aprobat prin Decretul nr. 2171, Monitorul Oficial nr. 165 din 29 iulie 1929. Regulamentul a fost publicat in Monitorul Oficial nr. 189 din 27 august 1929;

- Codul aerian - Decret nr. 516, Buletinul Oficial nr. 56 din 30 decembrie 1953, cu modificarile ulterioare.

Art. 1471. - Nimeni nu poate pune in serviciul altui lucrarile sale decat pentru o intreprindere determinata sau pe un timp marginit.

Potrivit art. 70 din Codul muncii - Legea nr. 10, Buletinul Oficial nr. 140 din 1 decembrie 1972, contractul de munca poate fi incheiat si pe durata nedeterminata. In acest caz, contractul poate fi desfacut in conditiile prevazute prin art. 129 si 130 din Codul muncii.

Art. 1472. - Patronul se crede pe cuvantul sau:

pentru catimea salariului;

pentru plata salariului anului expirat si pentru acaturile date pe anul curgator.

Textul art. 1472 a fost implicit abrogat prin art. 43 al Legii asupra contractelor de munca - promulgata cu Decretul nr. 990, Monitorul Oficial nr. 74 din 5 aprilie 1929.

Art. 1473. - Dispozitiile din capul despre depozit si sechestru relative la stapanii de hoteluri se vor aplica si la carausii si capitani de corabii, intrucat priveste paza si conservarea lucrurilor incredintate lor.

Art. 1474. - Carausii si capitani de corabii sunt raspunzatori nu numai pentru lucrurile ce au incarcat in bastimentul sau carul lor, dar si pentru acelea ce li s-au remis in port sau in magazinele de depozit, spre a fi incarcate in bastimentul sau carul lor.

Art. 1475. - Ei sunt raspunzatori de pierderea si stricaciunea lucrurilor incredintate lor, cand ei nu probeaza ca s-au pierdut ori s-au stricat din cauza de forta majora sau cazuri fortuite.

A se vedea si Codul aerian - Decretul nr. 516, Buletinul Oficial nr. 56 din 30 decembrie 1953, cu modificarile ulterioare (art. 98-102).

Art. 1476. - Intreprinzatorii de transporturi publice pe uscat si pe apa trebuie sa tina un registru de bani, de efectele si pachetele cu care se insarcineaza.

A se vedea de asemenea nota 2 de la art. 1470.

Art. 1477. - Intreprinzatorii de transporturi si de trasuri publice, precum si patronii bastimentelor mai sunt supusi si la regulamentele particulare*), care au putere de lege intre dansii si ceilalti cetateni.

---

*) Dispozitii normative speciale.

A se vedea si Regulamentul pentru transport pe Caile Ferate Romane, aprobat prin Decretul nr. 2171, Monitorul Oficial nr. 165 din 29 iulie 1929. Regulamentul a fost publicat in Monitorul Oficial nr. 189 din 27 august 1929.

Art. 1478. - Cand se comite cuiva*) facerea unui lucru, se poate stipula ca el sa puna numai lucrul sau, sau meseria sa, sau sa procure si materia.

---

*) Contracteaza cu cineva.

Art. 1479. - Cand lucratorul da materia, daca lucrul piere, fie in orice chip, inainte insa de a se fi tradat, dauna ramane in sarcina sa, afara numai daca comitentele a intarziat*) de a-l primi.

---

*) A fost pus in intarziere.

Art. 1480. - Cand meseriasul pune numai lucrul sau, sau industria sa, daca lucrul piere, dauna nu cade in sarcina lui decat numai daca va fi urmat din culpa sa.

Art. 1481. - In cazul articolului precedent, daca lucrul piere, desi fara culpa lucratorului, inainte insa de a fi fost tradat si fara ca comitentul sa fi intarziat de a-l verifica, meseriasul nu are nici un drept de a pretinde salariul sau, afara numai cand lucrul a pierit din cauza unui viciu al meseriei.

Art. 1482. - Cand e vorba de un lucru ce se masoara, sau care are mai multe bucati, verificarea se poate face in parti si se prezuma facuta pentru toate partile platite, daca comitentul plateste lucratorului in proportia lucrului facut.

Art. 1483. - Daca, in curs de 10 ani, numarati din ziua in care s-a ispravit cladirea unui edificiu sau facerea unui alt lucru insemnator, unul ori altul se darama in tot ori in parte, sau ameninta invederat daramarea, din cauza unui viciu de constructie sau a pamantului, intreprinzatorul si arhitectul raman raspunzatori de daune.

---

1. Dispozitia art. 1483 a fost implicit modificata prin Decretul nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare (art. 3 si 11).

2. A se vedea si Legea nr. 10 din 18 ianuarie 1995 privind calitatea in constructii publicata in Monitorul Oficial nr. 12 din 24 ianuarie 1995.

Art. 1484. - Intreprinzatorul sau arhitectul care s-a insarcinat a da gata un edificiu, dupa un plan statornicit si dezbatut cu comitentul, nu poate cere nici o sporire de plata, nici sub pretext de scumpire a muncii manuale ori a materialelor, nici sub pretext ca s-a facut la planul zis schimbari si adaugiri, daca aceste adaugiri si schimbari n-au fost in scris aprobate si pretul lor defipt cu comitentul.

Art. 1485. - Contractul de locatiune a lucrarilor se desfiinteaza cu moartea meseriasului, arhitectului sau intreprinzatorului.

Art. 1486. - Comitentul insa este dator sa plateasca erezilor lor, in proportia pretului defipt prin conventie, valoarea lucrarilor facute si aceea a materialelor pregatite, intrucat insa acele lucrari si materiale pot fi folositoare pentru dansul.

Art. 1487. - Intreprinzatorul raspunde de lucrarile persoanelor ce a intrebuintat.

Art. 1488. - Zidarii, lemnarii si ceilalti lucratori intrebuintati la cladirea unui edificiu sau la facerea unei alte lucrari date in apalt*), pot reclama plata lor de la comitent, pe atat pe cat acesta ar datori intreprinzatorului in momentul reclamatiei.

---

*) In intreprindere.

Art. 1489. - Zidarii, lemnarii si cu ceilalti lucratori care contracteaza direct cu un pret hotarat, sunt priviti ca intreprinzatori pentru partea de lucru ce iau asupra-le.

Art. 1490. - Dispozitiile articolelor precedente din acest capitol se aplica si la dansii.

Titlul VIII DESPRE CONTRACTUL DE SOCIETATE

CAPITOLUL 1 Dispozitii generale

Art. 1491. - Societatea este un contract prin care doua sau mai multe persoane se invoiesc sa puna ceva in comun, cu scop de a imparti foloasele ce ar putea deriva.

Art. 1492. - Orice societate trebuie să aibă de obiect un ce licit și să fie contractată spre folosul comun al părților.

Fiecare membru al unei societăți trebuie să pună în comun sau bani sau alte lucruri sau industria sa (c. civ. 5, 948, 962, 966, 968, 1008, 1503 și urm., 1513).

CAPITOLUL 2

Despre diversele feluri de societati

Art. 1493. - Societatile sunt universale sau particulare.

Sectiunea I

Despre societatile universale

Art. 1494. - Societatile universale pot fi de doua feluri: societatea tuturor bunurilor a membrilor ei; si societatea universală a castigurilor.

Art. 1495. - Societatea tuturor bunurilor prezente este aceea prin care membrii ei pun la mijloc toate averile mobile si imobile ce posedă, si toate castigurile ce ar putea rezulta din ele.

In contractul societatii, ei pot cuprinde orice altfel de castiguri, bunurile inasa ce vor putea dobandi prin succesiune sau donatiune nu vor intra.

Art. 1496. - Societatea universală a castigurilor este aceea prin care membrii ei pun la mijloc castigurile din industria lor, ce cu orice titlu ar dobandi in cursul societatii.

Averea mobila, ce posedă fiecare din asociati in momentul contractului, intra in societate, imobilele lor inasa personale nu intra decat pentru folosinta numai.

Art. 1497. - Facandu-se un simplu contract de societate universală, fara nici o alta declaratie, atunci se intelege ca s-a format numai o societate universală de castiguri.

Art. 1491. - Contractul de societate universală se poate face numai intre persoanele capabile de a da sau a primi una de la alta si care au facultatea de a se avantaja reciproc in prejudiciul altor persoane.

Sectiunea II

Despre societatea particulara

Art. 1499. - Societatea particulară este aceea ce are de obiect oarecare lucruri determinate sau uzul lor, ori fructele lor.

Art. 1500. - Asemenea, societate particulară este si aceea formată prin un contract, prin care mai multe persoane se alcatuiesc, sau pentru o intreprindere determinată, sau pentru exercitiul unei meserii sau al unor profesii.

CAPITOLUL 3 Despre obligatiile asociatilor intre ei insisi si in privinta altora

Sectiunea I Despre indatoririle asociatilor intre ei insisi

Art. 1501. - Societatea incepe in momentul facerii contractului, daca nu se stipuleaza un alt timp.

Art. 1502. - Daca nu s-a stipulat nimic in privinta duratei societatii, atunci ea se prezuma contractata pentru toata viata asociatilor, cu singura marginire cuprinsa in articolul 1527.

Daca insa ea are de obiect o afacere ce nu dureaza decat un timp determinat, atunci se prezuma contractata pentru tot timpul cat va tine acea afacere.

Art. 1503. - Fiecare asociat, in privinta societatii, se considera ca un debitor de tot ceea ce a promis de a pune in comun.

Daca s-a promis un obiect determinat de care societatea s-a evins, asociatul ce l-a pus in comun e raspunzator catre societate in felul precum vanzatorul este catre cumparator.

Art. 1504. - Asociatul care era dator a pune in comun o suma de bani, si care n-a facut-o, de drept si fara nici o cerere ramane debitor de dobanda acestei sume, din ziua in care trebuia sa o plateasca, fara a fi scutit si de plata de daune-interese, daca s-ar cuveni.

Asemenea se va urma si in privinta acelor sume ce ar fi luat din casa societatii, a caror dobanda va incepe a se socoti din ziua luarii lor pentru un folos al sau particular.

Art. 1505. - Asociatii care s-au indatorat a pune in comun industria lor vor trebui sa dea seama de toate castigurile facute prin acel fel de industrie, ce este obiectul societatii.

Art. 1506. - Cand un asociat este pe seama sa creditor de o suma exigibila al unei persoane, debitor asemenea si catre societate cu o suma exigibila, atunci aceea ce primeste de la un asa debitor va trebui sa socoteasca atat in creditul societatii, cat si in al sau propriu, in proportia ambelor credite, chiar cand prin chitanta data s-ar specifica ca primirea s-a facut numai pe seama creditului sau particular.

Daca insa prin chitanta data s-ar specifica ca primirea s-a facut numai in contul creditului societatii, atunci se va urma dupa aceasta declaratie.

Art. 1507. - Cind unul din asociati si-a primit partea sa intreaga din creditul comun si debitorul a devenit apoi nesolvabil, acest asociat va trebui sa puna in comun ceea ce a primit, chiar cand ar fi dat o chitanta anume pentru partea sa.

Art. 1508. - Fiecare asociat ramane raspunzator catre societate de daunele casunate prin culpa sa. Aceste daune nu pot sa se compenseze cu foloasele aduse societatii prin industria sa in alte afaceri.

Art. 1509. - Lucrurile, a caror folosinta numai a fost pusa in comun, daca sunt corpuri certe si determinate ce nu se consuma prin intrebuintare, raman in pericolul asociatului proprietar.

Daca aceste lucruri se consuma, sau conservandu-le se deterioreaza, daca au fost destinate spre vanzare, sau s-au pus in comun in urma unei estimatii inscrise in un inventar, atunci ele raman in pericolul societatii.

Daca lucrul a fost pretuit, asociatul nu poate pretinde alt decat pretul lui.

Art. 1510. - Un asociat are actiune contra societatii nu numai pentru restituirile capitalelor*) cheltuite in contul ei, dar inca pentru obligatiile contractate de buna credinta pentru afacerile sociale, si pentru pericolele nedespartite de administratia lor.

---

*) Sumelor.

Art. 1511. - Cand prin contractul de societate nu se determina partea de castig sau pierdere a fiecarui asociat, atunci acea parte va fi proportionala cu suma pusa in comun de fiecare.

In privinta celui ce n-a pus in comun decat industria sa, partea de castig sau pierdere se va regula ca parte a celui ce ar fi pus in comun valoarea cea mai mica.

Art. 1512. - Daca asociatii, pentru determinarea partilor, s-au invoit a se raporta la judecata unuia din ei sau unui al treilea, atunci nu se va admite nici o reclamatie contra unei asemenea determinari, afara numai cand va fi invederat contrara echitatii.

In aceasta privinta nu se va admite nici o reclamatie, dupa trecerea de nouazeci zile pline numarate din ziua in care asociatul ce se pretinde daunat a aflat despre o asemenea determinare, ori cand din partea sa a inceput a o executa.

Art. 1513. - Este nul contractul prin care un asociat isi stipuleaza totalitatea castigurilor.

Asemenea, nula este conventia prin care s-a stipulat ca unul sau mai multi asociati sa fie scutiti de a participa la pierdere.

Art. 1514. - Asociatul insarcinat cu administratia in puterea unei clauze speciale a contractului de societate poate sa faca si fara invoirea celorlalti asociati, toate actele ce depind de la administratia sa, intrucat le face fara dol.

Aceasta facultate nu i se poate revoca in cursul societatii fara o cauza legitima; daca insa i s-a acordat aceasta prin un act posterior contractului de societate, atunci se poate revoca ca un simplu mandat.

Art. 1515. - Cand mai multi asociati sunt insarcinati cu administratia, fara ca sa fie determinate functiile lor, ori fara ca sa fie stipulat ca unul nu poate sa faca nici un act fara celalalt, atunci fiecare din ei pot face indeosebi toate actele dependente de aceasta administratie.

Art. 1516. - Daca s-a stipulat ca unul din administratori sa nu poata face nimic fara celalalt, atunci unul singur nu va putea, fara o noua conventie, face nimic in absenta celuiilalt, chiar cand acesta ar fi in neposibilitatea de a lua parte la administratie.

Art. 1517. - In lipsa de stipulatii speciale in privinta modului de administratie, se vor observa urmatoarele reguli:

1. Se prezuma ca asociatii si-au dat reciproc facultatea de a administra unul pentru altul. Fapta unuia obliga si pe ceilalti asociati, fara ca ei sa fi fost intrebati; acestia insa sau unul din ei pot intotdeauna a se opune la o asa operatie inainte de a fi fost facuta.

2. Fiecare asociat poate sa se serveasca de lucrurile societatii, intrucat le intrebuinteaza la destinatia lor statornicita prin uz, intrucat nu face dauna societatii, si intrucat nu impiedica si pe ceilalti asociati in exercitiul dreptului lor.

3. Fiecare asociat are dreptul de a obliga pe coasociati sa contribuie la cheltuielile necesare pentru pastrarea lucrurilor societatii.

4. Unul din asociati nu poate face nici o inovatie asupra imobilelor societatii, chiar cand o ar crede avantajoasa ei, daca ceilalti asociati nu se invoiesc la aceasta.

Art. 1518. - Asociatul ce nu este si administrator nu poate nici vinde, nici obliga lucrurile, chiar mobile, ale societatii.

Art. 1519. - Fiecare asociat poate, fara invoirea asociatilor, sa-si asocieze o a treia persoana in privinta partii ce are in societate; nu poate insa, fara invoirea aceasta, a-l asocia si la societate, chiar cand ar avea administratia ei.

Sectiunea II

Despre obligatiile asociatilor catre a treia persoana

Art. 1520. - In orice societati, afara de cele comerciale, asociatii nu sunt solidar raspunzatori pentru debitele sociale si nici poate unul sa oblige pe ceilalti, daca acestia nu i-ar fi dat imputernicire.

Art. 1521. - Cand mai multi asociati sau indatorat catre un creditor, fiecare ramane raspunzator catre acesta cu o suma si parte egala, oricare ar fi capitalul, afara numai cand anume s-a stipulat ca fiecare ramane raspunzator in proportia capitalului pus in societate.

Art. 1522. - Stipulatia anume rostita ca s-a contractat o obligatie pe seama societatii indatoreste numai pe asociatul contractant si nu pe ceilalti, afara numai cand acestia l-ar fi imputernicit la aceasta sau cand ar fi rezultat un profit pentru societate.

CAPITOLUL 4

Despre diversele moduri dupa care inceteaza societatea

Art. 1523. - Societatea inceteaza:

1. prin trecerea timpului pentru care a fost contractata;
2. prin desfiintarea obiectului sau desavarsirea afacerii;
3. prin moartea unuia din asociati;
4. prin interdictia sau nesolvabilitatea unuia din ei;
5. prin vointa expresa*) de unul sau mai multi asociati de a nu voi a continua societatea.

---

*) Exprimata.

Art. 1524. - Prorogarea unei societati contractate pentru un timp determinat nu poate fi probata decat prin aceleasi mezii*), prin care poate fi probat insusi contractul societatii.

---

*) Mijloace.

Art. 1525. - Cand unul din asociati a promis de a pune in comun proprietatea unui lucru, daca acesta a pierit inainte de a fi fost in fapta conferit, societatea inceteaza in privinta tuturor asociatilor.

Asemenea inceteaza societatea in orice caz prin pierderea lucrului, cand numai folosinta a fost pusa in comun.

Nu se desface insa societatea prin pierderea lucrului a carui proprietate s-a fost pus deja in comun.

Art. 1526. - Daca s-a stipulat ca, in caz de moarte a unuia dintre asociati, societatea trebuie sa continue cu eredele sau, sau ca trebuie sa continue numai intre asociatii ramasi in viata, se va urma intocmai. In cazul al doilea, eredele defunctului nu are drept decat la impartirea societatii dupa starea in care a fost in momentul mortii asociatului, participand si la toate drepturile ulterioare, insa numai intrucat sunt o consecinta necesara a operatiilor facute inaintea mortii asociatului caruia succede.

Art. 1527. - Desfacerea societatii prin vointa unei parti urmeaza numai atunci cand durata ei este nemarginita; ea se efectueaza prin renuntare notificata tuturor partilor, intrucat se face cu buna-credinta si la timp.

Art. 1528. - Renuntarea nu este de buna-credinta cand asociatul o face in scop de a-si insusi singur profitul ce asociatii spera a-l dobandi in comun.

Este facuta fara timp, cand lucrurile nu se mai afla in toata intregimea lor, si interesul societatii cere amanarea desfacerii.

Art. 1529. - Desfacerea societatii facute pentru un timp determinat nu se poate cere de unul din asociati inainte de expirarea timpului pus, afara numai cand exista juste motive, cum: in cazul cand unul din asociati nu-si indeplineste indatoririle sale, sau cand o infirmitate de toate zilele impiedica de la ingrijirea afacerilor sociale, sau in alte cazuri analoge.

Aprecierea unor asa motive e lasata la prudenta judecatorilor.

Art. 1530. - La impartirea averii societatii intre asociati se aplica regulile relative la impartirea ereditatii, la forma acestei impartiri si la obligatiile ce rezulta intre erezi.

Art. 1531. - Dispozitiile titlului prezent se aplica la societatile comerciale, intrucat nu sunt contrarii legilor si uzurilor comerciale.

Art. 48 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare prevede ca societatile comerciale raman supuse legilor comerciale si celorlalte dispozitii ce le privesc.

2. Pentru reglementarea societatilor comerciale, a se vedea:

- Legea privind societatile comerciale (nr. 31/1990)
- Legea privind reorganizarea activitatilor economice de stat cu regii autonome si societati comerciale (nr. 15/1990), cu modificarile ulterioare;
- Legea privatizarii societatilor comerciale (nr. 58/1991), cu modificarile ulterioare;
- Legea privind registrul comertului (nr. 26/1990);
- Art. 15, 28 alin. 1, art. 33 si 35 alin. 2 si 3 din Decretul nr. 424/1972 privind constituirea si functionarea societatilor mixte in Romania;
- Legea nr. 35 din 3 aprilie 1991 privind regimul investitiilor straine, republicata in Monitorul Oficial nr. 185 din 2 august 1993.

Titlul IX DESPRE MANDAT

CAPITOLUL 1 Despre natura mandatului

Art. 1532. - Mandatul este un contract in puterea caruia o persoana se obliga, fara plata, de a face ceva pe seama unei alte persoane de la care a primit insarcinarea.

Art. 1533. - Mandatul poate fi expres sau tacit.

Si primirea mandatului poate fi tacita si sa rezulte din executarea lui din partea mandatarului.

Art. 1534. - Mandatul este fara plata cand nu s-a stipulat contrariul.

Art. 1535. - Mandatul este special pentru o afacere, sau pentru oarecare anume afaceri, ori este general pentru toate afacerile mandantului.

Art. 1536. - Mandatul conceput in termeni generali cuprinde numai actele de administratie.

Cand e vorba de instrainare, ipotecare, sau de facerea unor acte ce trec peste administratia ordinara, mandatul trebuie sa fie special.

Art. 1537. - Mandatarul nu poate face nimic afara din limitele mandatului sau; facultatea de a face tranzactie cuprinde pe aceea de a face un compromis.

Art. 1538. - Femeile pot fi alese mandadari; mandantul insa nu are o actiune in contra femeii maritate care a primit mandatul fara autorizatia barbatului, decat dupa regulile stabilite la titlul despre contractul de casatorie si drepturile respective ale sotilor.

Acest text a fost considerat abrogat implicit ca urmare a consacrarii principiului egalitatii sexelor in Constitutiile din 1948 si 1965. In prezent, Constitutia Romaniei consacra, in termeni mai generali, principiul egalitatii in drepturi, fara privilegii si fara discriminari (art. 16 alin. 1), ceea ce implica si inlaturarea oricarei discriminari pe baza de sex. Principiul egalitatii sotilor este expres consacrat in art. 44 alin. 1 din Constitutia Romaniei.

CAPITOLUL 2

Despre indatoririle mandatarului

Art. 1539. - Mandatarul este indatorat a executa mandatul atat timp cat este insarcinat si este raspunzator de daune-interese ce ar putea deriva din cauza neindeplinirii lui.

Este asemenea indatorat a termina afacerea inceputa la moartea mandantului, daca din intarziere ar putea urma pericol.

Art. 1540. - Mandatarul este raspunzator nu numai de dol, dar inca si de culpa comisa in executarea mandatului.

Pentru culpa, cand mandatul este fara plata, raspunderea se aplica cu mai putina rigurozitate decat in caz contrariu.

Art. 1541. - Mandatarul este dator, oricand i se va cere, a da seama mandantului de lucrarile sale si de a-i remite tot ceea ce ar fi primit in puterea mandatului, chiar cand ceea ce ar fi primit nu s-ar fi convenit mandantului.

Art. 1542. - Mandatarul este raspunzator pentru acela pe care a substituit in gestiunea sa:

1. cand nu i s-a conces facultatea de a-si substitui pe cineva;
2. cand i s-a conces o atare facultate fara aratarea persoanei, si cea aleasa de dansul era cunoscuta de necapabila si nesolvabila.

In toate cazurile, mandantul poate sa intenteze direct actiunea contra persoanei ce mandatarul si-a substituit.

Art. 1543. - Cand prin un act s-au constituit mai multi mandadari sau procuratori, nu exista solidaritate intre dansii, afara numai cand anume s-a stipulat.

Art. 1544. - Mandatarul este dator a plati dobanzi pentru sumele intrebuintate in folosul sau, din ziua intrebuintarii lor; iar dobanzile sumelor ramase, din ziua cand i s-au cerut acele sume.

Art. 1545. - Mandatarul care a dat partii cu care a contractat in asemenea calitate, o indestula notita*) de puterile primite, nu e tinut a garanta aceea ce s-a facut afara din marginile mandatului, afara numai cand s-a obligat pe sine insusi, in numele sau.

---

*) Lamurire.

CAPITOLUL 3

Despre obligatiile mandantului

Art. 1546. - Mandantul este indatorat a indeplini obligatiile contractate de catre mandatar in limitele puterilor date.

Nu este indatorat pentru tot ceea ce mandatarul ar fi facut afara din limitele puterilor sale, afara numai cand a ratificat expres sau tacit.

Art. 1547. - Mandantul trebuie sa dezdauneze pe mandatar de anticipatiile si spezele facute pentru indeplinirea mandatului si sa-i plateasca onorariul, daca i s-a promis.

Art. 1548. - Cand nu se poate imputa mandatarului nici o culpa, mandatul nu poate sa se scuteasca de asemenea de dezaunare si plata, chiar cand afacerea n-a reusit, nici sa reduca suma cheltuielilor sau a anticipatiilor pe cuvânt ca ar fi putut fi mai mica.

Art. 1549. - Mandantul trebuie asemenea sa dezdauneze pe mandatar de pierderile suferite cu ocazia indeplinirii insarcinarilor sale, daca nu i se poate imputa nici o culpa.

Art. 1550. - Mandantul trebuie sa plateasca mandatarului dobanda sumelor anticipate socotita din ziua platilor probate.

Art. 1551. - Cand mai multe persoane, pentru o afacere comuna, au numit un mandatar, fiecare din ele este raspunzatoare solidar pentru toate efectele mandatului.

CAPITOLUL 4

Despre diferitele moduri dupa care mandatul inceteaza

Art. 1552. - Mandatul se stinge:

1. prin revocarea mandatarului;
2. prin renuntarea mandatarului la mandat;
3. prin moartea, interdictia, nesolvabilitatea si falimentul ori a mandantului ori a mandatarului.

Art. 1553. - Mandantul poate, cand vointe, revoca mandatul si constrange, la caz, pe mandatar de a-i remite inscrisul de imputernicire.

Art. 1554. - Revocarea mandatului, notificata numai mandatarului, nu se poate opune unei alte persoane care, in nestiinta de aceasta, a contractat cu dansul de buna-credinta; in acest caz mandantul are recurs contra mandatarului sau.

Art. 1555. - Numirea unui nou mandatar pentru aceeasi afacere cuprinde in sine revocarea mandatului dat celui dintai, din ziua in care i s-a notificat.

Art. 1556. - Mandatarul poate renunta la mandat, notificand mandantului renuntarea sa.

In asa caz mandatarul ramane catre mandant raspunzator de daune, daca renuntarea sa le casuneaza, afara numai cand el se afla in neputinta de a-si continua mandatul fara o dauna insemnata.

Art. 1557. - E valid ceea ce face mandatarul in numele mandantului, atat timp cat nu cunoaste moartea lui, sau existenta uneia din cauzele ce desfiinteaza mandatul.

Art. 1558. - In cazurile aratate in articolul precedent, sunt valide contractarile mandatarului cu al treilea persoane care sunt de buna-credinta.

Art. 1559. - In caz de moarte a mandatarului, erorii lui trebuie sa instiinteze pe mandant, si pana atunci sa ingrijeasca de ceea ce imprejurarile reclama pentru interesele acestuia.

Titlul X DESPRE COMODAT

CAPITOLUL 1

Despre natura comodatului

Art. 1560. - Comodatul este un contract prin care cineva imprumuta altuia un lucru spre a se servi de dansul, cu indatorire de a-l inapoia.

Art. 1561. - Comodatul este esential gratuit.

Art. 1562. - Imprumutatorul ramane proprietarul lucrului dat imprumut.

Art. 1563. - Obligatiile ce se formeaza in puterea comodatului trec la erezii comodantului si ai comodatarului.

Daca insa imprumutarea s-a facut in privinta numai a comodatarului si numai persoanei lui, erezii lui nu pot sa continue a se folosi de lucrul imprumutat.

CAPITOLUL 2

Despre obligatiile comodatarului

Art. 1564. - Comodatarul este dator sa ingrijeasca, ca un bun proprietar, de conservarea lucrului imprumutat, si nu poate sa se serveasca decat la trebuinta determinata prin natura lui, sau prin conventie, sub pedeapsa de a plati daune-interese, de se cuvine.

Art. 1565. - Daca comodatorul se serveste de un lucru la o alta trebuinta, ori pentru un timp mai indelungat decat se cuvine, atunci ramane raspunzator de pierderea casunata, chiar prin caz fortuit.

Art. 1566. - Daca lucrul imprumutat piere prin un caz fortuit de la care comodatarul l-ar fi putut sustrage, subrogandu-i un lucru al sau, daca el, neputand scapa unul din doua lucruri, a preferit pe al sau, atunci este raspunzator de pierderea celuiilalt.

Pentru intelegerea dispozitiei art. 1566, textul trebuie citit in felul urmator: "Daca lucrul imprumutat piere printr-un caz fortuit de la care comodatarul l-ar fi putut sustrage, subrogandu-i un lucru al sau, sau daca el neputand scapa decat unul din doua lucruri, a preferit pe al sau, atunci este raspunzator de pierderea celuiilalt".

Art. 1567. - Daca lucrul s-a pretuit cand s-a imprumutat, atunci pentru pierderea lui, casunata chiar prin caz fortuit, ramane raspunzator comodatarul, intrucat nu s-a stipulat contrariul.

Art. 1568. - Daca lucrul se deterioreaza cu ocazia intrebuintarii pentru care s-a dat cu imprumutare, si fara culpa din partea comodatarului, acesta nu e raspunzator.

Art. 1569. - Comodatorul, facand speze necesare la uzul lucrului imprumutat, nu poate sa le repete.

Art. 1570. - Comodatarul nu poate sa retina lucrul sub cuvint de compensatie pentru creanta ce are asupra comodantului.

Art. 1571. - Daca mai multe persoane au luat impreuna cu imprumut tot acelasi lucru, ele sunt solidar obligate catre comodant.

CAPITOLUL 3

Despre obligatiile comodantului

Art. 1572. - Comodantul nu poate sa ia indarat lucrul imprumutat, inainte de trecerea termenului convenit sau, in lipsa de conventie, inainte de a fi servit la trebuinta, pentru care s-a dat cu imprumut.

Art. 1573. - Daca inasa in curgerea termenului sau mai inainte de a se fi indestulat trebuinta comodatarului, comodantul insusi ar cadea in o trebuinta mare si neprevazut de acel lucru, judecatorul poate dupa imprejurari, sa oblige pe comodatar la restitutiune.

Art. 1574. - Daca in curgerea termenului, imprumutatul a fost silit, pentru pastrarea lucrului, sa faca oarecare speze extraordinare, necesare si asa de urgent incat sa nu fi putut preveni pe comodant, acesta va fi dator a i le inapoia.

Art. 1575. - Daca lucrul imprumutat are asa defect incat sa poata dauna pe acel ce se serveste de dansul, comodantul ramane raspunzator de daune, daca cunoscand acele defecte nu a prevestit pe comodator.

Titlul XI DESPRE IMPRUMUT

CAPITOLUL 1 Despre natura imprumutului

Art. 1576. - Imprumutul este un contract prin care una din parti da celeilalte oarecare catime de lucru, cu indatorire pentru dansa de-a restitui tot atatea lucruri, de aceeasi specie si calitate.

Art. 1577. - In puterea imprumutului, imprumutatul devine proprietarul lucrului primit care, pierind, fie in orice mod, pierie in contul sau.

Art. 1578. - Obligatia ce rezulta din un imprumut in bani este totdeauna pentru aceeasi suma numerica aratata in contract.

Intamplandu-se o sporire sau o scadere a pretului monedelor, inainte de a sosi epoca platii, debitorul trebuie sa restituie suma numerica imprumutata si nu este obligat a restitui aceasta suma decat in speciile aflatoare in curs in momentul platii.

Art. 1579. - Regula cuprinsa in articolul precedent nu se va aplica la imprumuturi de vergi metalice sau produse.

In acest caz, debitorul nu trebuie sa restituie decat aceeasi calitate si cantitate, oricare ar fi suirea sau scaderea pretului lor.

Asemenea cand s-a facut imprumutul in monede de aur ori argint si s-a stipulat o restitutiune in aceeasi specie si calitate, sau se va altera valoarea intrinseca a monedelor, sau nu se vor putea gasi, sau vor fi scoase din curs, se va restitui echivalentul pretului intrinsec ce acele monede avusesera in timpul in care au fost imprumutate.

CAPITOLUL 2 Despre obligatia imprumutatorului

Art. 1580. - Imprumutatorul este supus la raspunderea prevazuta la art. 1575 pentru comodat.

Art. 1581. - Imprumutatorul nu poate, mai inainte de termen, sa ceara lucrul imprumutat.

Art. 1582. - Nefiind defipt termenul restitutiunii, judecatorul poate sa dea imprumutatului un termen, potrivit cu imprejurarile.

Art. 1583. - Daca in sa s-a stipulat numai ca imprumutatul sa plateasca cand va putea sau cand va avea mezii*), judecatorul va prescrie un termen de plata, dupa imprejurari.

---

*) Mijloace.

CAPITOLUL 3 Despre obligatia imprumutatului

Art. 1584. - Imprumutatul este dator sa restituie lucrurile imprumutate in aceeasi calitate si cantitate, si la timpul stipulat.

Art. 1585. - Cand este in neposibilitate de a indeplini datoria prescrisa prin articolul precedent, va plati valoarea lor, calculata dupa timpul si locul in care urma a se face restitutiunea.

Daca nu s-a determinat nici timpul, nici locul platii imprumutului, plata urmeaza a se face de catre imprumutat dupa valoarea curenta din timpul in care si in locul in care s-a contractat.

Art. 1586. - Daca imprumutatul nu intoarce la timpul stipulat lucrurile imprumutate sau valoarea lor, trebuie sa plateasca si dobanzi de la ziua cererii prin judecata a imprumutului.

CAPITOLUL 4 Despre imprumulul cu dobanda

Art. 1587. - Se poate stipula dobanzi pentru un imprumul de bani, de denariate*) (zaharele) sau de alte lucruri mobile.

---

*) Producte.

Art. 1588. - Imprumulul care a apucat de a plati dobanzi ce nu s-au stipulat, sau mai mari decat s-au stipulat, nu mai poate a le repeti, nici a le imputa asupra capitalului.

Art. 1589. - Se defige o dobanda de cinci la suta pe un an pentru afacerile civile si de sase la suta pe an pentru cele comerciale, in toate cazurile unde s-a hotarat de parti cuantumul ei.

Dobanzile legale incepute, cerute, precum si cele consacrate prin hotarari definitive, se vor calcula conform legii vechi, pana in momentul promulgarii legii de fata.

Art. 1590. - Adeverinta data pentru capital, fara rezerva a dobanzilor, este o prezumtie de plata lor si scuteste de dansa.

Titlul XII DESPRE DEPOZIT SI DESPRE SECHESTRU

CAPITOLUL 1 Despre depozit in genere

Art. 1591. - Depozitul in genere este un act prin care se primeste lucrul altuia spre a-l pastra si a-l restitui in natura.

Art. 1592. - Depozitul este de doua feluri: depozit propriu-zis si sechestru.

CAPITOLUL 2 Despre depozitul propriu-zis

Sectiunea I Despre natura depozitului

Art. 1593. - Depozitul este un contract esential gratuit, care nu poate avea de obiect decat lucrurile mobile.

El nu este perfect decat cand s-a facut traditiunea lucrului.

Traditiunea se inlocuieste prin singurul consimtamant, daca lucrul ce este a se lasa in depozit se afla deja in mana depozitarului sub orice alt titlu.

Art. 1594. - Depozitul este voluntar sau necesar.

Sectiunea II Despre depozitul voluntar

Art. 1595. - Depozitul voluntar se formeaza prin consimtamantul celui ce da si celui ce primeste lucrul in depozit.

Art. 1596. - Depozitul voluntar se face intotdeauna numai de catre proprietarul lucrului depozit, sau prin consimtamantul sau expres sau tacit.

Art. 1597. - Depozitul voluntar nu se poate face decat prin in scris.

Art. 1598. - Daca depozitul s-a facut de catre o persoana capabila catre una necapabila, aceea ce a facut depozitul are numai actiunea de revendicare a lucrului depozit, pe cat timp se afla in mana depozitarului, sau actiunea de restitutiune, pe cat acesta s-a folosit.

Sectiunea III Despre indatoririle depozitarului

Art. 1599. - Depozitarul trebuie sa ingrijeasca de paza lucrului depozit, intocmai precum ingrijeste de paza lucrului sau.

Art. 1600. - Dispozitia articolului precedent trebuie sa se aplice cu mai mare rigoare:

1. cand depozitarul s-ar fi oferit a primi un depozit;
2. cand s-ar fi stipulat vreo plata pentru paza depozitului;
3. cand depozitul s-a facut numai in folosul depozitarului;
4. cand s-ar fi alcatuit*) expres ca depozitarul sa fie raspunzator de orice culpa.

---

*) Convenit.

Art. 1601. - Depozitarul nu raspunde niciodata de stricaciunile provenite din forta majora, afara de cazul cand a fost pus in intarziere pentru restitutiunea lucrului depozit.

Art. 1602. - El nu poate sa se serveasca de lucrul depus fara permisiunea expresa sau tacita a deponentului.

Art. 1603. - Nu poate de fel sa caute a vedea lucrurile ce i s-au depozitat, daca i s-au incredintat in o lada inchisa sau o coperta sigilata.

Art. 1604. - Depozitarul trebuie sa inapoieze tot acel lucru ce a primit. Un depozit de bani, cand depozitarul, conform art. 1602, facuse intrebuintare de dansul, trebuie sa se restituie in acele monede in care s-a facut, atat in cazul de sporire, cat si in acela de scadere a valorii lor.

Art. 1605. - Depozitarul nu este dator de a restitui lucrul depozitat decat in starea in care se afla la timpul inapoieri. Stricaciunile survenite fara faptul sau, raman in sarcina deponentului.

Art. 1606. - Depozitarul caruia s-a luat prin forta majora lucrul depozitat si care a primit in locu-i o suma de bani, sau orice alt lucru, trebuie sa restituie aceea ce a primit.

Art. 1607. - Eredede depozitarului care a vandut in buna-credinta lucrul ce n-a stiut ca este depozitat, este dator numai sa restituie pretul primit, sau sa cedeze actiunea sa contra cumparatorului, daca pretul nu ar fi fost platit.

Art. 1608. - Depozitarul trebuie sa restituie fructele produse de lucrul depozitat si cules de dansul.

El nu e dator de a plati nici o dobanda pentru banii ce i s-au depozitat, afara numai din ziua de cand a fost pus in intarziere de a-i restitui.

Art. 1609. - Depozitarul nu trebuie sa restituie lucrul depozitat decat acelui ce i l-a incredintat, sau acelui in al carui nume s-a facut depozitul, sau persoanei aratate spre a-l primi.

Art. 1610. - Depozitul nu poate pretinde ca deponentul sa probeze ca lucrul depozitat este proprietatea sa.

Cu toate acestea, daca descopera ca lucrul este de furat si cine este adevaratul proprietar, trebuie sa vesteasca acestuia depozitul ce i s-a facut, interpelandu-l*) a-l reclama in un termen determinat si indestulator, fara prejudiciul dispozitiilor codicelui penal.

Daca acela care a fost vestit de aceasta, neglijeaza reclamarea depozitului, depozitarul este bine liberat prin tradarea depozitului in mana celui de la care s-a primit.

---

*) Punandu-i in vedere.

Art. 1611. - In caz de moarte a deponentului, lucrul depus nu se poate restitui decat eredelui.

Daca sunt mai multi erezi, lucrul depozitat trebuie sa se restituie, fiecarui din ei o parte pe cat i se cuvine.

Daca lucrul nu se poate imparti, erezii trebuie sa se uneasca intre dansii asupra modului primirii lui.

Art. 1612. - Daca deponentul prin schimbarea statului*) sau, a pierdut administratia bunurilor sale, dupa facerea depozitului, acesta nu se poate restitui decat persoanei insarcinate cu administratia averii deponentului.

---

*) Capacitate.

Art. 1613. - Daca depozitul a fost facut de catre un tutore sau administrator in asemenea insusire, si administratia sa a fost incetata in momentul restitutiunii, acesta nu se poate face decat catre persoana ce a fost reprezentata sau catre noul ei reprezentator.

Art. 1614. - Daca prin contractul de depozit s-a stipulat locul unde trebuie sa se faca restitutiunea, depozitarul trebuie sa transporte acolo lucrul depozitat; spezele inasa ce s-ar face sunt in greutatea deponentului.

Art. 1615. - Restitutiunea trebuie sa se faca, daca prin contract nu se arata locul, acolo unde se afla lucrul depozitat.

Art. 1616. - Depozitul trebuie sa se restituie deponentului indata ce s-a reclamat, chiar cand s-ar fi stipulat prin contract un anumit termen pentru restitutiunea lui; se excepta inasa cazul cand in formele legale s-a notificat depozitarului un act de sechestru sau de opozitie la restitutiunea sau la stramutarea lucrului depozitat.

Art. 1617. - Se stinge orice indatorire a depozitarului, daca se descopera si se probeaza ca el este insusi proprietarul lucrului depozitat.

Sectiunea IV Despre indatoririle deponentului

Art. 1618. - Deponentul este indatorit in a intoarce depozitarului toate spezele facute pentru pastrarea lucrului depozitat, si a-l dezdauna de toate pierderile casunate lui din cauza depozitului.

Art. 1619. - Depozitarul poate sa opreasca depozitul pana la plata integrala cuvenita lui din cauza depozitului.

Sectiunea V Despre depozitul necesar

Art. 1620. - Depozitul necesar este acela ce se face sub sila unei intamplari, cum: un foc, o ruina, o pradare, un naufragiu sau alt eveniment neprevazut de forta majora.

Art. 1621. - Proba prin martori este admisa pentru depozitul necesar si chiar in cazul cand valoarea depozitului ar trece peste 250 lei.

Art. 1622. - Depozitul necesar este supus la toate regulile depozitului voluntar, si fara prejudiciul dispozitiilor art. 1198.

Art. 1623. - Ospatarii ori hangii raspund, ca depozitari, pentru toate lucrurile aduse in localul lor de un calator; depozitul unor asa lucruri trebuie sa se considere ca un depozit necesar.

Art. 1624. - Ei raspund de furtul sau stricaciunea lucrurilor calatorului, in caz cand furtul sau stricaciunea s-a comis de servitori, ori de cei insarcinati cu directia ospatariilor, ori de strainii ce le frecventeaza.

Art. 1625. - Ei nu sunt raspunzatori de furturile comise cu mana inarmata sau in altfel, cu forta majora.

CAPITOLUL 3 Despre sechestru

Sectiunea I Despre diversele feluri de sechestre

Art. 1626. - Sechestrul este conventional sau judiciar.

Sectiunea II Despre sechestrul conventional

Art. 1627. - Sechestrul conventional este depozitul unui lucru in litigiu, facut de una sau mai multe persoane, unui al treilea, care ia asupra-si indatorirea de a-l restitui, dupa terminarea procesului celui carui va declara judecatorul ca se cuvine.

Art. 1628. - Sechestrul poate sa nu fie gratuit.

Art. 1629. - Cand este gratuit, se aplica asupra-i regulile depozitului propriu-zis, cu deosebirile ce se vor arata mai jos.

Art. 1630. - Obiectul sechestrului poate fi bunuri mobile sau imobile.

Art. 1631. - Depozitarul, insarcinat cu un sechestr, nu poate fi liberat de dansul inainte de terminarea procesului, decat atunci cand toate partile interesate vor consimti, sau cand va urma o cauza ce se va judeca de legitima.

Sectiunea III Despre sechestrul judiciar

Art. 1632. - Afara de cazurile statornicite de codicele de procedura civila, judecatorul poate ordona sechestrul:

1. a unui imobil sau a unui lucru mobil pentru a carui proprietate ori posesiune se judeca doua sau mai multe persoane;
2. a lucrurilor oferite de un debitor spre liberarea sa.

A se vedea:

- Codul de procedura civila - D(1) 1228, Monitorul Oficial nr. 281 din 15 martie 1900, republicat in Monitorul Oficial nr. 45 din 24 februarie 1948, cu modificarile ulterioare (art. 596);

- Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare - Monitorul Oficial nr. 212 din 10 septembrie 1943, cu modificarile ulterioare (art. 14 si 15).

Art. 1633. - Depozitul judiciar da nastere la obligatii reciproce intre sechestranti si depozitari.

Depozitarul trebuie sa ingrijeasca de pastrarea lucrului sechestrat ca un bun proprietar.

Trebuie sa-l dea de fata pentru vanzare spre indestularea sechestrantului, ori spre a-l restitui, partii de la care s-a sechestrat in caz de revocare a sechestrului.

Sechestrantul este dator sa plateasca depozitarului salariul statornicit de lege, sau in lipsa, pe cat a va hotara judecatorul.

Art. 1634. - Sechestrul judiciar se da sau persoanei asupra carei s-au invoit ambele parti interesate, sau unei persoane numite din oficiu de autoritatea judiciara.

Si intr-un caz si intr-altul, acel ce a luat in pastrare lucrul este supus tuturor indatoririlor ce nasc din sechestrul conventional.

Titlul XIII DESPRE CONTRACTELE ALEATORII

CAPITOLUL 1 Despre contractele aleatorii in genere

Art. 1635. - Contractul aleatoriu este conventia reciproca ale carei efecte, in privinta beneficiilor si a pierderilor pentru toate partile, sau pentru una sau mai multe din ele, depinde de un eveniment necert.

Astfel sunt:

1. contractul de asigurare;
2. imprumutul nautic;
3. jocul si prinsoarea;
4. si contractul de rendita pe viata.

Cele doua dintai se reguleaza dupa legile comertului maritim.

CAPITOLUL 2 Despre joc si prinsoare

Art. 1636. - Legea nu da nici o actiune spre plata unui debit din joc sau din prinsoare.

Art. 1637. - Sunt exceptate jocurile ce contribuie la exercitiul corporal, cum: armele, cursele cu piciorul, calare sau cu carul si alte asemenea.

Cu toate acestea, judecatorul poate sa respinga cererea cand suma pusa in joc sau la prinsoare ar fi excesiva.

Art. 1638. - Pierzatorul nu poate in nici un caz repeti ceea ce a platit de buna voie, afara numai in cazul cand castigatorul a intrebuintat dol, inselaciune sau amagire.

CAPITOLUL 3 Despre contractul de rendita pe viata

Sectiunea I Despre natura contractului de rendita pe viata

Art. 1639. - Rendita pe viata se poate infiinta cu titlu oneros.

Art. 1640. - Ea se poate constitui si cu titlu gratuit, prin donatiune intre vii sau prin testament.

Trebuie insa atunci sa fie revestita de formele cerute de legi pentru asemenea acte.

Art. 1641. - Rendita pe viata infiintata prin donatiune sau testament este supusa la reduciune, daca intrece portiunea disponibila; este nula daca se face in favoarea unei persoane necapabile de a primi.

Art. 1642. - Rendita pe viata se poate infiinta in favoarea persoanei ce a platit pretul, sau a altei a treia ce n-are nici un drept la rendita.

In cazul din urma, desi intruneste insusirile unei liberalitati, totusi nu este supusa formelor stabilite pentru donatiune; insa este in totul supusa dispozitiilor articolului precedent.

Art. 1643. - Ea se poate infiinta in favoarea unei sau mai multor persoane.

Art. 1644. - Este fara lucrare orice contract de rendita pe viata, infiintat in favoarea unei persoane care era deja moarta in momentul facerii contractului.

Art. 1645. - Contractul de rendita pe viata, in favoarea unei persoane afectate de o boala de care a murit in interval de 20 zile de la data contractului, este nul.

Sectiunea II

Despre efectele contractului de rendita pe viata intre partile contractante

Art. 1646. - Acela in a carui favoare s-a infiintat, cu titlu oneros, o rendita pe viata, poate sa ceara sfaramarea contractului, daca infiintatorul ei nu da asigurarile stipulate pentru executare.

Art. 1647. - Singura neplata a termenelor*) expirate a renditei nu da drept celui in a carui favoare este infiintata sa ceara intoarcerea capitalului, sau reintrarea in posesiunea fondului instrainat. El are numai dreptul de a face sa se sechestreze si sa se vanda averea debitorului sau si a cere ca, neconsimtind debitorul, sa se reguleze, din produsul vinderii, o suma suficienta spre plata termenelor.

---

*) Sumele scadente datorate in temeiul contractului de rendita.

Art. 1648. - Infiintatorul renditei nu poate sa se elibereze de plata ei, oferind inapoierea capitalului si renuntand la repetitiunea anuitatilor platite, oricat de lunga fie viata acelor in a caror favoare s-a infiintat rendita, si oricat de oneroasa fie prestatia renditei.

Art. 1649. - Rendita pe viata se dobandeste de proprietarul*) ei in proportia zilelor ce a trait.

Daca insa s-a stipulat ca termenii**) ei sa se plateasca anticipat, atunci se considera de castigat fiecare termen din ziua in care a venit plata lui.

---

*) Creditorul renditei.

**) Sumele scadente datorate in temeiul contractului de rendita.

Art. 1650. - Numai in cazul in care rendita pe viata s-a infiintat cu titlu gratuit, se poate si stipula ca dansa sa nu fie supusa sechestrarii*).

---

*) Sa nu poata fi urmarita.

Art. 1651. - Proprietarul renditei pe viata nu poate sa ceara termenele*) expirate decat justificand existenta sa, ori existenta persoanei in favoarea careia s-a infiintat.

---

*) Sumele scadente datorate in temeiul contractului de rendita.

Titlul XIV DESPRE FIDEJUSIUNE (CAUTIUNE)

CAPITOLUL 1 Despre natura si intinderea fidejusiunii

Art. 1652. - Cel ce garanteaza o obligatie se leaga catre creditor de a indeplini insusi obligatia pe care debitorul nu o indeplineste.

Minorul si interzisul sau reprezentantul lor legal nu pot sa garanteze obligatia altuia. A se vedea in acest sens Codul familiei Legea nr. 4/1953, Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat in Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificarile ulterioare (art. 105, 129, 133, 147).

Art. 1653. - Fidejusiunea nu poate exista decat pentru o obligatie valida.

Cu toate acestea, se poate face cineva fidejusuorele unei obligatii ce poate fi anulata in virtutea unei exceptii personale debitorului, cum de pilda in cazul de minoritate.

Art. 1654. - Fidejusiunea nu poate intrece datoria debitorului, nici poate fi facuta sub conditii mai oneroase.

Poate fi insa numai pentru o parte a datoriei si sub conditii mai putin grele.

Cautiunea ce intrece datoria sau care este contractata sub conditii mai oneroase e valida numai pana in masura obligatiei principale.

Art. 1655. - Oricine poate sa se faca fidejusuore, fara ordinea si chiar fara stiinta acelui pentru care se obliga.

Asemenea se poate face nu numai pentru debitorul principal, dar si pentru fidejusuorul acestuia.

Art. 1656. - Fidejusiunea trebuie sa fie expresa si nu se poate intinde peste marginile in care s-a contractat.

Art. 1657. - Fidejusiunea nedeterminata a unei obligatii principale, se intinde la toate accesoriile unei datorii, si inca si la spezele primei reclamatii*), si la toate cele posterioare notificarii facute fidejusuorului.

---

*) Cheltuielile corespunzatoare introducerii cererii de chemare in judecata.

Art. 1658. - Indatoririle fidejusuorului trec la eredi, afara de constrangerea corporala, chiar daca indatorirea era asigurata prin constrangere corporala.

Dispozitia ce priveste sanctiunea constrangerii corporale nu are aplicabilitate azi, fiind incompatibila cu ordinea constitutionala din Romania.

Art. 1659. - Debitorul obligat a da siguranta trebuie sa prezinte o persoana capabila de a contracta, care sa posede avere indestula spre a garanta o obligatie, si care sa aiba domiciliul in teritoriul jurisdictional al tribunalului judetean, la care trebuie sa se dea.

Art. 1660. - Solvabilitatea unui garant se masoara numai dupa nemiscatoarele ce pot fi ipotecate, afara de cazul cand datoria este mica sau afacerea este comerciala. Spre acest finit nu se pot lua in considerare nemiscatoarele in litigiu, nici acelea situate la o asa departare, incat sa devina foarte dificile lucrarile executive asupra-le.

Art. 1661. - Daca fidejursorul, capatat de creditor de buna-voie sau judecatoreste, a devenit apoi nesolvabil, trebuie sa se dea un altul.

Aceasta regula nu se aplica in singurul caz in care fidejursorul s-a dat numai in puterea unei conventii, prin care creditorul a cerut de fidejursor o anume persoana.

CAPITOLUL 2 Despre efectele fidejursorului

Sectiunea I Despre efectele fidejusiunii intre creditor si cautionator (fidejursor)

Art. 1662. - Fidejursorul nu este tinut a plati creditorului, decat cand nu se poate indestula de la debitorul principal asupra averii caruia trebuie mai intai sa se faca discutie*), afara numai cand insusi a renuntat la acest beneficiu, sau s-a obligat solidar cu datornicul. In cazul din urma, efectul obligatiei sale se reguleaza dupa principiile statornicite in privinta datoriilor solidare.

---

*) Urmarire.

Art. 1663. - Creditorul nu este indatorat sa discute*) averea debitorului principal, daca garantul nu o cere de la cele dintai lucrari**) indreptate contra sa.

---

*) Sa urmareasca.

**) Acte de executare.

Art. 1664. - Fidejursorul care cere discutia*) trebuie sa indice creditorului averea debitorului principal si sa anticipeze spezele cuviincioase pentru punerea in lucrare a executarii.

Nu se va tine in seama aratarea bunurilor debitorului principal situate afara din teritoriul jurisdictional al tribunalului judetean in care trebuie sa se efectueze plata, sau a bunurilor in litigiu, ori a bunurilor deja ipotecate pentru siguranta datoriei, care nu mai sunt in posesia debitorului.

---

*) Urmarire.

Art. 1665. - De cate ori cautionatorul va arata bunuri in cuprinderea articolului precedent si va anticipa si spezele cuviincioase pentru discutie*), creditorul ramane catre garant

raspunzator pana la valoarea bunurilor aratate, in caz de nesolvabilitate a debitorului principal survenita prin amanarea urmaririi.

---

*) Urmarire.

Art. 1666. - Cand mai multe persoane au garantat unul si acelasi creditor pentru una si aceeasi datorie, fiecare din ele ramane obligata pentru datoria intreaga.

Art. 1667. - Cu toate acestea, fiecare din persoanele aratate in articolul precedent, intrucat n-a renuntat la beneficiul diviziunii, poate cere ca creditorul sa divida mai intai actiunea sa si sa o reduca la proportia fiecaruia.

Daca unii din garanti erau nesolvabili in timpul in care unul din ei obtinuse diviziunea, acesta ramane obligat in proportia unei asemenea nesolvabilitati; daca insa nesolvabilitatea a supraventit dupa diviziune, atunci nu mai poate fi raspunzator pentru aceasta.

Art. 1668. - Daca creditorul insusi si de buna voie a impartit actiunea sa, nu mai poate sa se lepede de aceasta diviziune, desi, mai inainte de timpul in care a primit-o, unii din cautionatori au fost nesolvabili.

Sectiunea II

Despre efectele fidejusiunii intre debitor si cautionator (fidejutor)

Art. 1669. - Cautionatorul ce a platit are regres contra debitorului principal, atat cand a garantat cu stiinta debitorului, cat si pe nestiinta lui.

Regresul se intinde atat asupra capitalului, cat si asupra dobanzilor si a spezelor; cu toate acestea, garantul nu are regres decat pentru spezele facute de dansul dupa ce a notificat debitorului principal reclamatia pornita asupra-i.

Fidejutorul are regres si pentru dobanda sumei ce a platit, chiar cand datoria nu produce dobanda, si inca si pentru daune-interese, daca se cuvine.

Cu toate acestea, dobanzile ce ar fi fost datorite creditorului nu vor merge in favoarea garantului decat din ziua in care s-a notificat plata.

Art. 1670. - Cautionatorul ce a platit datoria intra in dreptul ce avea creditorul contra datornicului.

Art. 1671. - Cand sunt mai multi debitori principali solidari pentru una si aceeasi datorie, fidejutorul ce a garantat pentru ei toti are regres in contra fiecarui din ei pentru repetitiunea sumei totale ce a platit.

Art. 1672. - Fidejutorul ce a platit prima data, nu are regres contra debitorului principal ce a platit de-a doua oara, are insa actiunea de repetitiune contra creditorului.

Cand fidejutorul a platit, fara sa fi fost urmarit si fara sa fi instiintat pe datornicul principal, nu va avea nici un regres contra acestuia in cazul cand in timpul platii, datornicul ar fi avut meziu*) de a declara stinsa datoria sa; ii ramane insa dreptul de a cere inapoi de la creditor banii dati.

---

*) Mijloc.

Art. 1673. - Fidejutorul, si fara a fi platit, poate sa reclame dezdaunare de la debitor:

1. cand este urmat in judecata pentru a plati;
2. cand debitorul se afla falit sau in stare de nesolvabilitate;

3. cand debitorul s-a indatorat de a-l libera de garantie intr-un termen determinat si acesta a expirat;
4. cand datoria a devenit exigibila prin sosirea scadentei stipulate;
5. dupa trecerea de 10 ani, cand obligatia principala nu are un termen determinat de scadenta, intrucat insa obligatia principala nu ar fi fost de asa fel incat sa nu poata a se stinge inaintea unui termen determinat, cum de exemplu tutela, ori intrucat nu s-a stipulat contrariul.

Sectiunea III Despre efectele fidejusiunii intre mai multi garanti

Art. 1674. - Cand mai multe persoane au garantat pentru unul si acelasi debitor si pentru una si aceeasi datorie, garantul ce a platit datoria are regres contra celorlalti garanti pentru portiunea ce priveste pe fiecare.

Cu toate acestea, nu are loc regresul decat cand garantul a platit in unul din cazurile aratate in articolul precedent.

CAPITOLUL 3 Despre fidejusiunea legala si cea judecatoreasca

Art. 1675. - De cate ori o persoana este obligata de lege sau de judecator a da o garantie, garantul ce se ofera trebuie sa aiba conditiile prescrise de art. 1659 si 1660. Fidejusiunea judecatoreasca trebuie inca sa poata fi supusa la constrangerea corporala.

1. Ultima parte a art. 1675 a fost abrogata implicit intrucat Legea constrangerii corporale din 12 septembrie 1864 este incompatibila cu ordinea constitutionala din Romania.

2. Cu privire la fidejusiunea judiciara a se vedea art. 392-396 Cod procedura civila D(L) 1228, Monitorul Oficial nr. 281 din 15 martie 1900, republicat in Monitorul Oficial nr. 45 din 24 februarie 1948, cu modificarile ulterioare.

Art. 1676. - Cel ce e dator sa dea garantie, e liber sa dea un amanet sau alta asigurare, care sa se gaseasca suficienta pentru asigurarea creantei.

Art. 1677. - Garantul judecatoresc nu poate cere discutia*) averii debitorului principal.

*) Urmarirea.

Art. 1678. - Cel ce s-a facut garant numai pentru fidejutorul judecatoresc nu poate sa ceara discutia*) averii debitorului principal si a fidejutorului.

*) Urmarirea.

CAPITOLUL 4 Despre stingerea fidejusiunii

Art. 1679. - Obligatia ce naste din fidejusiune se stinge prin acele cauze prin care se sting si celelalte obligatii.

Art. 1680. - Confuziunea urmata intre datornicul principal si fidejusal sau, prin erezirea*) unuia de catre altul, nu stinge actiunea creditorului contra celui ce a garantat pentru fidejusal.

*) Mostenirea.

Art. 1681. - Garantul se poate servi in contra creditorului de toate exceptiile datornicului principal inerente datoriei; insa nu-i poate opune acele ce sunt curat persoanele datornicului.

Art. 1682. - Cautionatorul se libereaza de garantia sa, cand nu poate sa intre in drepturile, privilegiile si ipotecile creditorului din cauza acestuia.

Art. 1683. - Daca creditorul primeste de buna voie un imobil sau alt lucru in plata datoriei principale, cautionatorul ramane liberat, chiar cand creditorul a fost evins din acel lucru.

Art. 1684. - Prelungirea termenului acordat de creditor in favoarea datornicului principal nu libereaza pe fidejusal de garantia sa, care poate in acest caz sa urmareasca pe debitor pentru plata.

Titlul XV DESPRE AMANET

Art. 1685. - Amanetul este un contract prin care datornicul remite creditorului sau un lucru mobil spre siguranta datoriei.

Art. 1686. - Amanetul da creditorului dreptul de a fi platit din lucrul amanetului, cu preferinta inaintea altor creditori.

Ca sa rezulte preferinta se cere un act inregistrat in regula, ce sa enunte suma datorita, specia si natura lucrurilor amanetate sau o descriptie de calitate, greutatea si masura lor.

Facerea unui act in scris si inregistrat nu este neaparat decat cand datoria trece peste 250 lei.

Cu privire la inregistrarea actului de amanet, la care se refera art. 1686, a se vedea art. 710 si 719 Cod procedura civila - D.(L) 1228, Monitorul Oficial nr. 281 din 15 martie 1900, republicat in Monitorul Oficial nr. 45 din 24 februarie 1948, cu modificarile ulterioare.

Art. 1687. - Preferinta aratata in articolul precedent nu se poate infiinta in privinta mobilelor necorporale, cum creantele mobiliare, decat prin un act in regula inregistrat si notificat debitorului creantei date in amanet.

1. A se vedea, de asemenea, Legea, nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 73 si 74).

2. A se vedea si nota de la art. 1396.

Art. 1688. - In toate cazurile inasa, acest privilegiu nu subzista asupra amanetului decat cand s-a dat si a ramas in posesiunea creditorului sau unui al treilea ales de parti.

Art. 1689. - Creditorul, la caz de neplata, nu poate sa dispuna de amanet; are dreptul inasa sa ceara de la judecator ca amanetul sa-i ramana lui, drept plata, si pana la suma datoriei, cu ale ei dobanzi, de se cuvine, dupa o estimatie facuta de experti, ori sa se vanza la licitatie.

E nula orice stipulatie prin care creditorul s-ar autoriza sau a-si apropia amanetul sau a dispune de dansul fara formalitatile sus-aratate.

Art. 1690. - Pana la expropriatiunea*) debitorului, de este sa se faca, el ramane proprietarul amanetului.

---

*) Executarea silita, potrivit art. 1824-1836 Cod civil.

Art. 1691. - Creditorul raspunde dupa regulile stabilite la titlul: Despre contracte si obligatii in genere, de pierderea sau stricaciunea amanetului provenita din culpa sa.

Asemenea si debitorul trebuie sa intoarca creditorului toate spezele utile si cele necesare facute pentru conservarea amanetului.

Art. 1692. - Daca s-a dat drept amanet o creanta ce produce dobanzi, creditorul trebuie sa tina in seama aceste dobanzi asupra dobanzilor ce ar fi datorite.

Daca datoria, pentru a carei siguranta s-a dat amanet o creanta, nu produce ea insasi dobanzi, atunci dobanzile creantei amanetate se tin in seama asupra capitalului datoriei.

Art. 1693. - Daca creditorul abuzeaza de amanet, debitorul poate sa ceara ca acel amanet sa se puna sub sechestrul.

---

*) Cu privire la sechestrul, a se vedea art. 596 Cod procedura civila - D.(L) 1228, Monitorul Oficial nr. 281 din 15 martie 1900, republicat in Monitorul Oficial nr. 45 din 24 februarie 1948, cu modificarile ulterioare.

Art. 1694. - Debitorul nu poate pretinde restitutiunea amanetului decat dupa ce a platit in intreg capitalul, dobanzile si spezele datoriei pentru a carei siguranta s-a fost dat amanetul.

Daca acelasi debitor ar fi facut o alta datorie catre acelasi creditor dupa traditiunea amanetului, si o asemenea datorie ar fi devenit exigibila inainte de plata primei datorii, creditorul nu va putea fi constrans sa libereze amanetul mai inainte de a se fi platit ambele creante, chiar cand nu s-ar fi stipulat de a subordona amanetul la plata datoriei a doua.

Art. 1695. - Amanetul este nedivizibil, desi datoria este divizibila, intre erezii debitorului, ori intre aceia ai creditorului.

Eretele debitorului ce si-a platit partea sa de datorie, nu poate cere restitutiunea partii sale de amanet atat timp cat datoria nu este platita in intregul ei.

Si viceversa, eredele creditorului care si-a primit partea sa de datorie, nu poate sa restituie amanetul cu daunarea coerezilor sai inca neplatiti.

Art. 1696. - Dispozitiile precedente nu se aplica in materie de comert, nici la casele de imprumut pe amanet, in privinta carora se va urma dupa legile si regulamentele relative la dansele.

Titlul XVI DESPRE ANTICREZA

Art. 1697-1703. - (Abrogate prin art. 4 al Legii contra camerei din 2.IV.1931).

Titlul XVII DESPRE TRANZACTIE

Art. 1704. - Tranzactia este un contract prin care partile termina un proces inceput sau preintampina un proces ce poate sa nasca.

Art. 1705. - Tranzactia trebuie sa fie constatata prin act scris.

Art. 1706. - Tranzactiile pot face numai acei ce pot dispune de obiectul cuprins in ea.

Acei insa ce nu pot dispune de obiectul cuprins in tranzactie, nu pot transige decat in formele stabilite de legi speciale.

A se vedea:

- Codul familiei - Legea nr. 4/1953, Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat in Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificarile ulterioare (art. 105, 129, 133 si 147);

- Legea nr. 15/1990 privind reorganizarea unitatilor economice de stat ca regii autonome si societati comerciale, in Monitorul Oficial nr. 98 din 8 august 1990 (art. 5 alin. 3).

Art. 1707. - Se poate transige asupra unei actiuni civile ce deriva din o infractiune.

Art. 1708. - In tranzactie se poate stipula o penalitate contra celui ce nu se va tine de dansa.

Art. 1709. - Tranzactiile se marginesc numai la obiectul lor; renuntarea, facuta in toate pretentiile si actiunile, cuprinde numai ceea ce se reporta la pricinile, asupra carora a urmat tranzactie.

Art. 1710. - Tranzactia nu se intinde decit asupra pricinilor de care trateaza, fie intentia partilor manifestata prin expresii speciale sau generale, ori rezulte ca ca o consecinta necesara din ceea ce s-a expres^{*)}.

---

^{*)} Exprimat.

Art. 1711. - Tranzactiile au intre partile contractante puterea unei sentinte neapelabile^{*)}.

---

^{*)} Hotarare judecatoreasca definitiva.

Art. 1712. - Este admisibila actiunea de nulitate contra unei tranzactii, pentru eroarea asupra persoanei sau obiectului in proces.

Art. 1713. - Asemenea se poate ataca tranzactia facuta spre executarea unui titlu nul, afara numai cind partile ar fi tratat expres despre nulitate.

Art. 1714. - Tranzactia facuta pe documente dovedite in urma de false este nula.

Art. 1715. - E asemenea nula tranzactia asupra unui proces finit prin sentinta neapelabila^{*)}, despre care partile sau una din ele n-aveau cunostinta.

Cand sentinta necunoscuta partilor ar fi inca apelabila, tranzactia va fi valida.

---

^{*)} Hotarare judecatoreasca definitiva.

Art. 1716. - Cand partile au transigeat in genere asupra tuturor afacerilor ce ar putea sa existe intre dantele, documentele ce le-ar fi fost necunoscute lor in timpul tranzactiei si care s-ar fi descoperit in urma nu constituie un titlu de anulara tranzactiei, afara numai atunci cand ar fi fost ascunse prin fapta uneia din partile contractante.

Insa tranzactia va fi nula, cand ea nu ar cuprinde decit un singur obiect si s-ar dovedi, din documentele in urma descoperite, ca una din parti nu avea nici un drept asupra acelu obiect.

Art. 1717. - Invederata greseala in socoteli, urmata la facerea tranzactiei, nu pagubeste pe nici una din parti, si trebuie sa se repare.

Titlul XVIII DESPRE PRIVILEGII SI IPOTECI

CAPITOLUL 1 Dispozitii generale

Art. 1718. - Oricine este obligat personal este tinut de a indeplini indatoririle sale cu toate bunurile sale, mobile si imobile, prezente si viitoare.

Art. 1719. - Bunurile unui debitor servesc spre asigurarea comuna a creditorilor sai, si pretul lor se imparte intre ei prin analogie*), afara de cazul cand exista intre creditori cauze legitime de preferinta.

---

*) Proportional cu valoarea creantelor respective.

Art. 1720. - Cauzele legitime de preferinta sunt privilegiile si ipotecile.

Art. 1721. - Cand un imobil, recolte, sau alte bunuri mobile vor fi fost asigurate in contra incendiului, sau in contra oricarui alt caz fortuit, suma ce se va datora de catre asigurator va trebui, daca nu va fi fost cheltuita in reparatia obiectului asigurat, sa fie afectata la plata creantelor privilegiate si ipotecare, dupa rangul fiecareia din ele.

Asemenea se va urma si cu orice despagubire va fi datorita de catre o a treia persoana, pentru pierderea totala sau deteriorarea obiectului insarcinat de un privilegiu sau ipoteca.

CAPITOLUL 2 Despre privilegii

Art. 1722. - Privilegiul este un drept, ce da unui creditor calitatea creantei sale de a fi preferit celorlalti creditori, fie chiar ipotecari.

Art. 1723. - Intre creditorii privilegiati, preferinta se reguleaza dupa diferitele calitati ale privilegiilor.

Art. 1724. - Creditorii privilegiati, care au acelasi rang, au deopotriva drept la plata.

Art. 1725. - Privilegiile tezaurului public*) si ordinea in care se exercita ele sunt regulate prin legi speciale.

Tezaurul public nu poate obtine un privilegiu in contra drepturilor persoanelor al treilea dobandite mai inainte.

*) Privilegiile creantelor statului.

A se vedea cu privire la imobilele inscrise in carti funciare:

- Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 78);
- Legea nr. 241/1947 pentru punerea in aplicare in Transilvania a Legii pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare din 27 aprilie 1938 - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 5);
- Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 5).

Art. 1726. - Privilegiile pot fi atat asupra mobilelor, cat si asupra imobilelor.

Sectiunea I

Despre privilegiile care se intind asupra mobilelor si imobilelor

Art. 1727. - Cheltuielile de judecata sunt privilegiate atat asupra mobilelor, cat si asupra imobilelor, in privinta tuturor creditorilor in interesul carora au fost facute.

A se vedea nota de la art. 1725.

Sectiunea II

Despre privilegii asupra mobilelor

Art. 1728. - Privilegiile sunt sau generale, sau speciale asupra unor mobile.

& 1. Despre privilegii generale asupra mobilelor

Art. 1729. - Creantele privilegiate asupra tuturor mobilelor sunt cele mai jos aratate, si se exercita in ordinea urmatoare:

1. cheltuielile de judecata facute in interesul comun al creditorilor;
2. cheltuielile ingroparii in raport cu conditia si starea defunctului;
3. cheltuielile boalei celei de pe urma facute in curs de un an;
4. salariile oamenilor de serviciu pentru un an trecut si restul datoriei din anul curent; salariul de 6 luni al calfelor de pravalie si salariul pe o luna al lucratorilor cu ziua;
5. pretul obiectelor de subsistenta date debitorului si familiei sale in curs de sase luni.

Cand valoarea imobilelor n-a fost absorbita de creantele privilegiate si ipotecare, parte din pretul lor ce mai ramane se va afecta cu preferinta la plata creantelor aratate din prezentul articol.

& 2. Despre privilegii asupra oarecaror mobile

Art. 1730. - Creantele privilegiate asupra oarecaror mobile sunt:

1. Chiriile si arenzile. Cand contractul este autentic sau are o data certa, proprietarul are privilegiul pentru toata chiria sau arenda pe anul curent, precum si pe tot timpul ce ramane a curge pana la expirarea contractului.

Cand contractul nu e autentic, sau nu are data certa, proprietarul are privilegiul numai pentru chiria sau arenda pe anul curent si pe anul viitor.

In cazul dintai, daca prin contractul de arendare sau inchiriere nu va fi fost expres prohibita subarendarea sau subinchirierea, ceilalti creditori ai debitorului pot reinchiria casa sau rearenda mosia pentru timpul ce mai ramane a curge dupa contract; dar sunt obligati de a plati proprietarului tot ce-i este datorit.

Obiectele asupra carora se exercita privilegiul sunt:

Pentru casa, toate mobilele din ea.

Pentru mosie, toata recolta anului curent, precum si tot ce serveste la exploatarea mosiei.

Acelasi privilegiu are loc pentru reparatiile locative si pentru tot ce priveste executia contractului.

Proprietarul poate sechestra mobilele care se afla in casa sa sau pe mosia sa, cand ele au fost duse in alt loc, fara consimtamantul sau, si proprietarul conserva privilegiul sau pe aceste mobile, intrucat timp le-a revendicat; adica, cand sunt in chestiune mobilele unei mosii, daca a facut cererea sa in termen de 40 zile, si cand sunt in chestiune mobilele unei case, in termen de 15 zile.

2. Sumele datorite pentru seminte sau pentru cheltuiala recoltei anului curent, asupra pretului acestei recolte, si sumele datorite pentru instrumente de exploatare, pe pretul acestor instrumente; in ambele aceste cazuri, cu preferinta chiar inaintea proprietarului mosiei pentru privilegiul arendeii.

3. Creanta pe amanetul ce este in posesiunea creditorului.

4. Cheltuielile facute pentru conservarea lucrului.

5. Pretul pentru lucruri mobile neplatite, daca se afla inca in posesiunea debitorului, chiar si in cazul cand a cumparat cu termen de plata.

Daca vanzarea s-a facut fara termen de plata, vanzatorul poate chiar sa revindica obiectele vandute, pe cat timp se afla in posesiunea cumparatorului, si poate sa impiedice revinderea acelor lucruri, daca insa s-a facut cererea sa in termen de opt zile dupa tradarea*) lucrurilor, si daca lucrurile se afla inca tot in starea in care se gaseau la timpul tradarii lor.

Pierderea actiunii de revendicare aduce cu sine si pierderea actiunii rezolutorie a contractului vanzarii, in privinta celorlalti creditori.

---

*) Predarea.

6. Creantele ce are un hangiu, in aceasta calitate, asupra efectelor voiajorilor, ce se afla in ospataria sa.

7. Creanta cheltuielilor de transport si a cheltuielilor accesorii asupra lucrului transportat, intrucat timp acela ce l-a transportat, il are in posesiunea sa, si in cele 24 ore ce vor urma tradarii lucrului la destinatarul sau, daca acesta din urma a conservat posesiunea lucrului.

8. Creantele rezultand din abuzuri si prevaricatiuni*) ale functionarilor publici, in exercitiul functiunii lor, asupra cautionamentului lor, precum si asupra dobanzilor ce ar fi produs acel cautionament.

---

*) Pagube de care functionarul de stat se face culpabil un exercitiul functiunii.

Art. 1730 pct. 8 a devenit inaplicabil prin abrogarea de catre Decretul nr. 23 din 13 aprilie 1951 a Legii din 31 iulie 1929 asupra contabilitatii publice si asupra controlului bugetului si patrimoniului public, care, prin art. 15, reglementa obligatia manuiitorilor de bani si materiale publice de a depune garantii. A se vedea si Legea nr. 22/1969 privind angajarea gestionarilor, constituirea de garantii si raspunderea in legatura cu gestionarea bunurilor - Buletinul Oficial nr. 132 din 18 noiembrie 1969 (art. 10 si urm.).

& 3. Despre rangul privilegiilor asupra mobilelor, la caz de concurs intre ele

Art. 1731. - Cheltuielile de judecata vin inaintea tuturor creantelor in interesul carora au fost facute.

Art. 1732. - Cheltuielile facute pentru conservarea lucrului trec inaintea privilegiilor anterioare.

Ele trec in toate cazurile, chiar inaintea privilegiilor cuprinse la numerele 3, 4 si 5 ale articolului 1729.

Art. 1733. - Creditorul amanetar, hangiul si carausul sunt preferati vanzatorului unui obiect mobil, care le serveste de siguranta, afara de cazul cand ei, primind lucrul, au stiut ca pretul era inca datorit.

Privilegiul vanzatorului nu se exercita decat dupa acel al proprietarului casei sau mosiei, afara de cazul cand vanzatorul, la transportarea lucrurilor la locurile inchiriate, a facut cunoscut proprietarului ca pretul inca nu i s-a platit.

Art. 1734. - Sumele datorate pentru seminte sau pentru cheltuielile recoltei de peste an se platesc din pretul acestei recolte, si sumele datorite pentru ustensile, care servesc la exploatarea mosiei, din pretul acestor ustensile, cu preferinta in ambele aceste cazuri inaintea privilegiului proprietarului mosiei.

Art. 1735. - Privilegiul cheltuielilor de ingropare trece inaintea tuturor celorlalte privilegii.

Art. 1736. - Celelalte privilegii generale sunt primite de catre privilegiile speciale.

Sectiunea III Despre privilegii asupra imobilelor

Art. 1737. - Creditorii privilegiati asupra imobilelor sunt:

1. Vanzatorul pe imobilul vandut, pentru plata pretului. Daca s-au facut mai multe vanzari succesive, pentru care a ramas datorit pretul in total sau in parte, intaiul vanzator se prefera celui de-al doilea, cel de-al doilea celui de-al treilea si asa inainte.

2. Acei ce au dat banii care au servit la achizitia unui imobil. Trebuie insa sa fie constatat intr-un mod autentic, prin actul de imprumutare, ca suma era destinata a fi intrebuintata la aceasta; asemenea trebuie sa fie constatat prin chitanta vanzatorului ca plata pretului s-a facut cu banii imprumutati.

3. Coerezii, asupra imobilelor succesiunii, pentru garantia impartelii facute intre ei si a sumelor cu care a ramas dator unul catre altul.

4. Arhitectii, antreprenorii, pietrarii si alti lucratori intrebuintati pentru a zidi, a reconstrui, sau a repara edificii, canaluri sau alte opere, cu conditia insa ca prealabilmente sa se fi incheiat un proces-verbal de catre un expert numit de judecatoria in a carei raza teritoriala sunt situate edificiile, constatator starii si felului lucrarilor ce proprietarul va declara ca are de gand a face si numai in cazul cand acele lucrari ar fi fost primite cel mult in curs de sase luni, dupa terminarea lor, de catre expert asemenea numit de judecatorie. Dar privilegiul acesta nu poate trece niciodata peste valorile constatate prin al doilea proces-verbal, ci se va reduce la adaosul de valoare ce va fi existand la epoca alienarii imobilului, ca rezultat al lucrarilor executate.

5. Acei ce au imprumutat bani pentru a indemniza pe lucratori, se bucura de acelasi privilegiu, insa numai in cazul cand intrebuintarea acelor bani va fi constatata intr-un mod autentic prin actul de imprumutare, si prin chitanta lucrarilor, in modul in care s-a vorbit mai sus, despre acei care au imprumutat bani pentru achizitia unui imobil.

---

1. A se vedea, in legatura cu imobilele inscrise in cartile funciare:

- Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 17, 31, 67-71);
- Legea nr. 241/1947 pentru punerea in aplicare in Transilvania a Legii pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare din 27 aprilie 1938 - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 2 si 3);
- Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 3).

2. A se vedea dispozitiile normative citate in nota de la art. 1725.

Sectiunea IV Cum se conserva privilegiile

Art. 1738. - Intre creditorii, privilegiile nu produc nici un efect, in privinta imobilelor, decat atunci cand ele s-au adus la cunostinta publica, prin inscriptie, si numai de la data acelei inscriptii in registrele notariatelor de stat, destinate pentru aceasta, dupa modelul determinat de lege, afara de singurele exceptii ce urmeaza.

A se vedea Codul de procedura civila, art. 715 alin. 1, art. 716 si 717 si notele de la art. 1737 si 1801.

Art. 1739. - Sunt scutite de formalitatea inscriptiei, creantele aratate la art. 1729.

Art. 1740. - Vanzatorul privilegiat conserva privilegiul sau prin transcriptia titlului care a transferat proprietatea cumparatorului, si care titlu constata ca i se datoreste intregul pret sau

parte din el; asemenea si acela care a dat bani pentru cumpararea unui imobil, conform alineatului 2 de la art. 1737, conserva privilegiul sau prin transcriptia titlului care constata destinatia imprumutarii si trecerea asupra sa a tuturor drepturilor vanzatorului.

A se vedea de asemenea:

- Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 67);
- Legea nr. 241/1947 pentru punerea in aplicare in Transilvania a Legii pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare din 27 aprilie 1938 - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 4);
- Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara - Monitorul Oficial nr. 1 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 13).

Art. 1741. - Coeredeale sau copartasul la o imparteala conserva privilegiul sau asupra bunurilor cuprinse in fiecare lot, sau asupra lucrului pus in licitatie, pentru tot ce are drept a reclama in aceasta calitate, prin inscriptia acestui privilegiu in termen de 60 zile socotite de la data actului de imparteala sau de la data adjudecarii prin licitatie; in cursul acestui timp nici o ipoteca nu poate fi constituita in prejudiciul coeredelui sau copartasului creditor, asupra nici unui bun care se gaseste cuprins in masa comuna.

A se vedea:

- Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 68 si 69);
- Legea nr. 241/1947 pentru punerea in aplicare in Transilvania a Legii pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare din 27 aprilie 1938 - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 4);
- Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara - Monitorul Oficial nr. 157 din iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 13).

Art. 1742. - Arhitectii, antreprenorii, pietrarii si alti lucratori intrebuintati pentru a zidi, a reconstrui sau a repara edificii, canaluri sau alte opere, si acei care au imprumutat, pentru a indemniza pe persoanele de mai sus, cu bani a caror intrebuintare se consta conform alineatului 5 de la articolul 1737, conserva privilegiul lor prin inscriptia proceselor-verbale ale expertilor, mentionate la alineatul 4 al articolului 1737.

A se vedea:

- Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 70 si 71);
- Legea nr. 241/1947 pentru punerea in aplicare in Transilvania a Legii pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare din 27 aprilie 1938 - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 4);
- Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 13).

Art. 1743. - Creditorii si legatarii, care cer separatia patrimoniului defunctului, conserva privilegiul lor asupra imobilelor succesiunii in fata creditorilor erezilor sau reprezentantilor

defunctului, prin inscriptia acestui privilegiu, in termen de sase luni de la data deschiderii succesiunii.

Inaintea expirarii acestui termen, nici o ipoteca stabilita de catre eretii sau reprezentantii defunctului asupra acelor bunuri spre prejudiciul creditorilor sau legatarilor succesiunii nu poate avea efect.

A se vedea:

- Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 86 si 87);
- Legea nr. 241/1947 pentru punerea in aplicare in Transilvania a Legii pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare din 27 aprilie 1938 - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 15 si 16).

Art. 1744. - Cesionarii acestor diverse creante privilegiate exercita intru toate aceleasi drepturi, care le aveau si acei ce le-au cedat aceste creante.

A se vedea si Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 71 - 74).

Art. 1745. - Toate creantele privilegiate supuse la formalitatea inscriptiei, in privinta carora nu s-ar fi indeplinit conditiile prescrise pentru conservarea privilegiului, nu inceteaza cu toate acestea de a fi creante ipotecare; insa ipoteca, in privinta tuturor persoanelor al treilea, nu dateaza decat de la epoca inscriptiilor care vor trebui facute, dupa cum mai jos se va arata.

CAPITOLUL 3 Despre ipoteci

Art. 1746. - Ipoteca este un drept real asupra imobilelor afectate la plata unei obligatii.

Ipoteca este din natura ei nedivizibila si subzista in intregimea ei asupra tuturor imobilelor afectate, asupra fiecarui si asupra fiecarei portiuni din aceste imobile.

Dreptul de ipoteca se conserva asupra imobilelor in orice mana va trece.

Art. 1747. - Dreptul de ipoteca nu se poate constitui decat in cazurile si cu formele prescrise de lege.

Art. 1748. - Ipoteca este sau legala sau conventionala.

Art. 1749. - Ipoteca legala este aceea care ia nastere in virtutea unei dispozitii speciale a legii.

Ipoteca conventionala este aceea care ia nastere din conventia partilor, cu formele prescrise de lege.

Art. 1750. - Se pot ipoteca:

1. Imobilele care sunt in comert*), cu accesoriile lor, ce dupa lege se privesc ca imobile;
2. uzufructul asupra acestor imobile si accesorii.

---

*) In circuitul civil.

Art. 1751. - Mobilele nu pot fi ipotecate.

Art. 1752. - Nu se aduce nici o modificare prin acest codice dispozitiilor legale maritime, in privinta navelor si bastimentelor de mare.

Sectiunea I Despre ipotecile legale

Art. 1753. - Drepturile si creantele care se asigura de lege prin o ipoteca sunt:

1. ale femeilor maritate asupra bunurilor barbatului;
2. ale minorilor si interzisilor asupra bunurilor tutorelui;
3. ale statului, ale comunelor si stabilimentelor publice asupra bunurilor perceptorilor si administratorilor contabili.

1. Dispozitia art. 1753 pct. 1 a fost implicit abrogata, drept urmare a abrogarii art. 1233 - 1293 inclusiv Codul civil, prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare.

2. Dispozitia art. 1753 pct. 2 a fost abrogata prin art. 20 al Decretului nr. 32 din 31 ianuarie 1954.

3. A se vedea cu privire la ipotecile legale si dispozitiile din:

- Art. 902 alin. 2 din Codul civil;
- Legea nr. 22/1969 privind angajarea gestionarilor, constituirea de garantii si raspunderea in legatura cu gestionarea bunurilor - Buletinul Oficial nr. 132 din 18 noiembrie 1969 (art. 10 si urm.);
- Codul de procedura penala - Legea nr. 29, Buletinul Oficial nr. 145 - 146 din 12 noiembrie 1968, republicat in Buletinul Oficial nr. 58 - 59 din 26 aprilie 1973 cu modificarile ulterioare (art. 166 alin. 3 privind ipoteca luata ca masura asiguratorie in cursul procesului penal).
- Decretul-lege nr. 61/1990 privind vanzarea de locuinte construite din fondurile statului catre populatie (art. 12 alin. 1) publicat in Monitorul Oficial nr. 22 din 8 februarie 1990);
- Legea 85/1992 privind vanzarea de locuinte si spatii cu alta destinatie construite din fondurile statului si din fondurile unitatilor economice sau bugetare de stat, republicata in Monitorul Oficial nr. 260 din 15 septembrie 1994.

& 1. Despre sigurantele femeilor maritate

Art. 1754-1761. - (Abrogate implicit drept urmare a abrogarii art. 1233 - 1293 privind regimul dotal, prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare).

& 2. Despre garantiile ce sunt obligati a da tutorii in interesele minorilor si interzisilor

Art. 1762 - 1767. - (Abrogate prin art. 20 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice).

& 3. Despre garantiile ce sunt obligati a da statului, comunelor si stabilimentelor publice, perceptorii si administratorii contabili

Art. 1768. - Ipoteca legala a statului, a comunelor si a stabilimentelor publice asupra bunurilor perceptorilor si administratorilor publici, nu se poate stabili decat asupra bunurilor prezente, iar nu si a celor viitoare.

_____

A se vedea nota 3 de la art. 1753.

Sectiunea II Despre ipotecile conventionale*)

_____

*) In ce priveste imobilele supuse regimului de carte funciara a se vedea si Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 64 - 66 si art. 72 - 77).

Art. 1769. - Cine are capacitatea de a instraina un imobil, poate a-l si ipoteca.

_____

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 475.

Art. 1770. - Acei care au asupra unui imobil un drept suspens prin o conditie, sau rezolubil in oarecare cazuri, sau supus la o actiune de resciziune, nu pot consimti decat o ipoteca supusa acelorasi conditii sau acelorasi resciziuni.

_____

A se vedea de asemenea:

- Legea nr. 115/1938 pentru unificarea depozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 31);
- Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitatea funciara - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 11).

Art. 1771. - Bunurile minorilor si ale interzisilor nu pot fi ipotecate decat pentru cauzele si cu formele prescrise de legi.

_____

A se vedea art. 105, 129 si 147 din Codul familiei.

Art. 1772. - Ipoteca conventionala nu va putea fi constituita decat prin act autentic.

Art. 1773. - Ipotecile consimtite in tara straina nu pot avea efect in Romania decat dupa ce actele prin care s-a consimtit ipoteca, se vor fi vizat de notarul de stat al notariatului de stat al situatiunii bunurilor si se va fi luat in inscriptie.

Acest notar va verifica daca actele de constituirea ipotecii unesc toate conditiile cerute de legile locului unde s-au facut spre a fi autentice.

Art. 1774. - Ipoteca conventionala nu este valabila daca, prin actul de constituire al ipotecii, nu se specifica anume natura si situatia fiecarui imobil al debitorului, asupra carui se consimte ipoteca creantei.

Art. 1775. - Bunurile viitoare ale debitorului nu pot fi obiectul unei ipoteci.

Art. 1776. - Ipoteca conventionala nu poate fi valabila decat atunci cand suma, pentru care ipoteca este constituita, va fi determinata prin act.

Daca creanta este conditionala se va mentiona conditia in inscriptie.

Art. 1777. - Ipoteca se intinde asupra tuturor amelioratiilor survenite in urma constituirii imobilului ipotecat.

Sectiunea III Despre rangul ipotecilor intre ele

Art. 1778. - Intre creditorii, ipoteca, fie legala, fie conventionala, nu are rang decat din ziua inscriptiei sale in registre.

Art. 1779. - Ipotecile inscrise in registre in aceeasi zi au acelasi rang.

A se vedea nota de la art. 1770.

CAPITOLUL 4 Despre modul inscriptiei privilegiilor si ipotecilor*)

*) Dispozitiile cuprinse in art. 1780 - 1784 inclusiv, art. 1786 si 1787 nu se aplica imobilelor supuse regimului de carte funciara sau de publicitate funciara.

Cu privire la aceste imobile, a se vedea:

- Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 110 - 114);
- Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 33 - 35, combinat cu art. 38).

Art. 1780. - Inscriptiile se fac la notariatul de stat in a carui raza teritoriala sunt situate bunurile ipotecare.

Drepturile de privilegiu si ipoteci care nu s-ar fi inregistrate inaintea mortii debitorului, nu vor mai putea fi inregistrate decat in termen de trei luni de la deschiderea succesiunii.

Inscriptiile nu vor produce nici un efect cand vor fi fost luate in intervalul de timp in cursul carui actele facute inaintea deschiderii falimentelor sunt declarate de lege nule.

A se vedea, de asemenea, Codul de procedura civila, art. 715 - 717 si Codul de Comert, art. 727.

Art. 1781. - Spre a opera inscriptia, creditorul si debitorul, in persoana sau prin mandatar cu procuri autentice, vor prezenta notarului de stat, actul autentic al conventiei prin care se

constituie ipoteca. Totodata, creditorul va face si alegere de domiciliu la vreun loc din raza teritoriala a notariatului de stat.

Art. 1782. - Notarul de stat, gasind actul investit cu toate formele cerute de lege pentru inscriptie, va ordona inscriptia sa, dupa care se va verifica, pe actul original, data si numarul de ordine sub care s-a inregistrat.

Art. 1783. - In toate cazurile de inscriptie a unei ipoteci legale sau a unui privilegiu, este destul ca creditorul sau mandatarul sau singur sa se reprezinte inaintea notarului de stat si sa ceara inscriptia ipoteci sau a privilegiului sau, in virtutea titlului din care decurge acea ipoteca sau acel privilegiu.

Art. 1784. - Inscriptiile asupra bunurilor unei persoane moarte pot fi cerute numai de creditori.

A se vedea, deasemenea, Legea nr. 115/1983 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 21).

Art. 1785. - Creditorul privilegiat sau ipotecar, inregistrat pentru un capital sau pentru o rendita care produce interese, are drept ca interesele datorite pe trei ani sa aibe acelasi rang ca si capitalul, fara prejudiciul inregistratiilor ce poate lua pentru interese dupa trei ani, si care vor avea rang din ziua inregistrarii lor.

---

1. Art. 1785 se refera prin termenul "interese" atat la dobanzile capitalului, cat si la sumele datorate in temeiul contractului de rendita.

2. A se vedea si Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 66).

Art. 1786. - Inscriptiile conserva dreptul de privilegiu si de ipoteca in curs de 15 ani din ziua in care s-au facut inregistratiile. Efectul lor inceteaza daca inregistratiile nu au fost reinnoite inaintea expirarii acestui termen.

Cu toate acestea, inregistratiile luate in favoarea minorilor, interzisilor, a femeilor maritate, a statului, comunelor si celorlalte stabilimente publice sunt dispensate de a fi reinnoite pana dupa un an de la incetarea tutelei, disolutiunea casatoriei sau incetarea din functiune a functionarului.

Cu privire la alin. 2 din art. 1786, a se vedea notele 1, 2 de la art. 1753.

Art. 1787. - Inscriptia reinnoita trebuie sa indice inscriptia primitiva ce se reinnoieste. In lipsa de o asemenea indicatie, creanta ipotecara va avea rang de la inscriptia din urma.

CAPITOLUL 5

Despre stergerea si reduciunea inregistratiilor

Art. 1788. - Inregistratiile vor fi sterse sau reduce prin consimtamantul partilor interesate, capabile de a consimti la aceasta, sau in virtutea unei sentinte date in ultima instanta, sau care

a dobandit, puterea lucrului judecat. Mandatul dat spre a face o stergere sau o reduciune, trebuie sa fie expres si autentic.

1. Dispozitiile art. 1788 nu se aplica imobilelor supuse regimului de carte funciara ori de publicitate funciara. A se vedea in acest sens:

- Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 17 alin. 2);
- Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 33 - 35 si 38).

Art. 1789. - Actele facute in tara straina, care constata consimtamantul pentru stergerea sau reduciunea unei inscriptii, nu sunt executorii in Romania, decat dupa ce s-au vizat de notarul de stat al notariatului de stat al situatiei bunurilor, care va verifica autenticitatea acelor acte.

CAPITOLUL 6

Despre efectul privilegiilor si ipotecilor in contra persoanelor al treilea care detin imobilul

Art. 1790. - Creditorii care au privilegiul sau ipoteca inscrisa asupra unui imobil il urmaresc in orice mana ar trece.

Art. 1791. - Daca persoana a treia, care detine imobilul, nu indeplineste formalitatile mai jos stabilite pentru a purga proprietatea sa, ea ramane indatorata prin singurul efect al inscriptiilor, in calitatea sa de detentor a imobilului, la toate datoriile ipotecare, si se bucura de toti termenii de plata ce ii avea si debitorul primitiv.

Art. 1792. - Detentorul este tinut in acelasi caz sau de a plati toate capitalurile si interesele*) exigibile, la orice suma s-ar urca, sau de a lasa imobilul ipotecat fara nici o rezerva.

---

*) Dobanzile.

Art. 1793. - Cand detentorul nu indeplineste una din aceste obligatii pe deplin, fiecare creditor ipotecar are dreptul de a cere vanzarea imobilului ipotecat, pentru creanta sa.

Art. 1794. - Cu toate acestea, detentorul, care nu este personal obligat pentru creanta ipotecara a creditorului, poate sa se opuna la vanzarea imobilului ipotecat ce i-a fost transmis, daca au mai ramas alte imobile ipotecate pentru aceasta datorie in posesiunea principalului sau principalilor debitori, si poate sa ceara discutia prealabila dupa forma regulata la titlul Despre cautionament. In timpul acestei discutii se va opri vanzarea imobilului ipotecat.

Art. 1795. - Cat pentru lasarea imobilului ipotecat, ea poate sa fie facuta de catre orice detentor care nu este personal obligat la datorie si care are capacitatea de a instraina.

Art. 1796. - Detentorul poate sa lase imobilul, chiar dupa ce a recunoscut obligatia sau dupa ce a fost condamnat in aceasta calitate; lasarea imobilelor nu impiedica nici pe detentor, pana la adjudecare, de a lua imobilul inapoi, platind toata datoria si cheltuielile.

Art. 1797. - Lasarea imobilului ipotecat se face prin declaratie la grefa judecatoriei situatiei imobilului.

Judecatoria va incheia act despre aceasta.

Dupa cererea celui mai diligent dintre cei interesati, se va numi un curator imobilului parasit si se va urmari vanzarea sa dupa formele prescrise pentru expropriatiuni*).

---

*.) Executarea silita, potrivit art. 1824 - 1836 Cod civil.

Art. 1798. - Servitutile si drepturile reale ce avea asupra imobilului detentorul inaintea posesiunii sale renasc dupa parasirea sau adjudecarea imobilului.

Art. 1799. - Detentorul care a platit datoria ipotecara, sau care a lasat imobilul ipotecat, sau care a suferit expropriatiunea*.) acestui imobil, are recurs in garantie, de drept, in contra debitorului principal.

---

*.) Executarea silita, potrivit art. 1824 - 1836 Cod civil.

CAPITOLUL 7

Despre stingerea privilegiilor si a ipotecilor

Art. 1800. - Privilegiile si ipotecile se sting:

1. prin stingerea obligatiei principale;
2. prin renuntarea creditorului la ipoteca;
3. prin indeplinirea formalitatilor si conditiilor prescrise detentorilor pentru purgarea bunurilor dobandite de ei;
4. prin prescriptie.

Prescriptia este castigata debitorului, pentru bunurile care se afla in posesiunea sa, prin expirarea timpului defipt pentru prescriptia actiunilor ce rezulta din ipoteca sau din privilegiu.

Cat pentru bunurile care se gasesc in mainile unui al treilea detentor, prescriptia ii este castigata prin expirarea timpului regulat pentru prescriptia proprietatii in favoarea sa; in cazul cand prescriptia presupune un titlu, ea nu incepe a curge decat din ziua cand detentorul s-a inregistrat in registrele notariatului de stat ca nou proprietar.

Inscriptiile luate de creditor nu intrerup cursul prescriptiei stabilite prin lege in favoarea debitorului, sau in favoarea unei a treia persoane detentoare a imobilului.

Cu privire la intreruperea prescriptiei, a se vedea nota de la Sectiunea I "Despre cauzele care intrerup prescriptia" (art. 1863 si urm.) din capitolul III al titlului XX din prezenta Carte.

CAPITOLUL 8

Despre modul de a purga proprietatile de privilegii si ipoteci

Art. 1801. - Toate actele translative de bunuri si drepturi care se pot ipoteca se vor transcrie pe registre ce se vor tine spre acest sfarsit la notariatul de stat in a carui raza teritoriala sunt bunurile situate. †

---

1. A se vedea, de asemenea, Codul de procedura civila, art. 710, art. 711 pct. 1 - 9 si art. 712.

2. A se vedea, cu privire la imobilele inscrise in carti funciare, Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 11, 17, 18, 26 - 30).

3. Potrivit Decretului nr. 32/1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare (art. 44), sotii sunt indreptatiti ca, de comun acord, sa ceara inscrierea in cartea funciara, a dreptului sotilor asupra unui drept comun sau mentionarea calitatii de bun comun in registrul de transcriptii, pe marginea actului de dobandire.

!A se vedea Legea nr. 7/1996 care prin: art. 72 alin. 2 prevede că la data finalizării lucrărilor cadastrale și a registrelor de publicitate imobiliară pentru întreg teritoriul administrativ al unui județ, articolul își încetează aplicabilitatea, pentru județul respectiv, cu excepția prevederilor referitoare la amanet; Alin. 3 al aceluiași articol prevede că după definitivarea cadastrului la nivelul întregii țări, articolul se abrogă.

Art. 1802. - Orice act de instrainare a drepturilor mentionate in articolul precedent nu se va putea opune persoanelor al treilea de nu se va fi facut transcriptia ceruta prin acel articol. !

A se vedea de asemenea:

- Codul de procedura civila, art. 712;
- Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 17 alin. 1);
- Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cartilor funciare provizorii in carti de publicitate funciara - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificarile ulterioare (art. 4 si 5).

!A se vedea Legea nr. 7/1996 care prin: art. 72 alin. 2 prevede că la data finalizării lucrărilor cadastrale și a registrelor de publicitate imobiliară pentru întreg teritoriul administrativ al unui județ, articolul își încetează aplicabilitatea, pentru județul respectiv, cu excepția prevederilor referitoare la amanet; Alin. 3 al aceluiași articol prevede că după definitivarea cadastrului la nivelul întregii țări, articolul se abrogă.

Art. 1803. - Transcriptia prescrisa prin articolul 1801 transmite dobanditorului drepturile ce instrainatorul avea asupra proprietatii imobilului, dar cu privilegiile si ipotecile cu care imobilul era insarcinat.

Art. 1804. - Daca noul proprietar voieste a fi aparat de urmaririle autorizate prin Capitolul VI al prezentului titlu, este tinut, in cursul lunii de la transcriptia actului de transmisia proprietatii, de a notifica creditorilor la domiciliile ce si-au ales cand au luat inscriptiile ipotecare:

1. contractul de dobandirea imobilului;
2. un certificat de transcriptia lui;
3. o tabela in trei coloane, din care cea dintai va cuprinde data ipotecilor si cea a inscriptiilor, cea de a doua, numele creditorilor, si cea de a treia sumele creantelor inscrise.

Art. 1805. - Noul proprietar va declara prin acea notificare ca este gata a plati indata datoriile si sarcinile ipotecare, numai pana la concurenta pretului stipulat prin actul de instrainare sau pana la valoarea la care pretul imobilului, daca este daruit, fara distinctie intre datoriile exigibile sau neexigibile.

Art. 1806. - Dupa ce noul proprietar a facut notificarea prescrisa in termenul defipt prin articolul 1804 si daca pretul stipulat nu poate acoperi toate datoriile privilegiate si ipotecare,

orice creditor al carui titlu este inregistrat poate cere punerea imobilului in vanzare prin licitatie publica, cu indatorire:

1. de a comunica aceasta cerere noului proprietar in curs de 40 de zile de la notificarea ce acesta i-a facut;

2. de a se supune a sui pretul imobilului cu a zecea parte mai mult peste pretul stipulat in actul de instrainare.

Toate acestea se vor comunica, dupa cererea in scris a creditorului, atat noului proprietar, cat si instrainatorului imobilului, prin judecatoria, unde s-a facut transcriptia actului de instrainarea imobilului.

Toate acestea sub pedeapsa de nulitate.

Art. 1807. - Daca creditorii nu vor cere, punerea in licitatie in termenul si cu formele prescrise in articolele precedente, valoarea imobilului va ramane definitiv defipta la pretul stipulat prin contract, sau la suma estimatiei in caz de donatiune, si noul proprietar va ramane liberat de orice privilegiu si ipoteca, platind pretul creditorilor dupa ordinea inregistrarii lor, sau depunandu-l la casa de depozite si consemnatiuni.

Art. 1808. - In caz de revanzare, ea se va face cu formele prescrise pentru expropriatiunile fortate*), dupa staruinta sau a creditorului care a cerut revanzarea sau a noului proprietar.

Acela din acestia care va starui pentru vanzare, va ingriji a se pune in afiptele de publicatie pretul stipulat prin contract sau declarat dupa estimatie, si suma cu care creditorele s-a obligat a sui acest pret.

---

*) Executare silita art. 1824-1836 Cod civil.

Art. 1809. - Adjudecatarul este dator, peste pretul adjudecarii, a restitui dobanditorului imobilului sau donatorului deposedat toate cheltuielile ce acesta a facut cu formarea contractului sau pentru transcriptia lui, acelea ale notificarii, si cele facute de el la vanzarea prin licitatie.

Art. 1810. - Daca imobilele in urmare a licitatiei s-au adjudecat asupra dobanditorului imobilului sau a donatorului, acesta nu este obligat de a transcrie jurnalul de adjudecare.*)

---

*) Ordonanta de adjudecare, potrivit art. 551 Cod procedura civila.

Art. 1811. - Retragerea creditorului care va fi cerut punerea in licitatie nu va putea stavili sub nici un cuvint adjudecarea publica, daca nu vor consimti toti ceilalti creditori privilegiati sau ipotecari.

Art. 1812. - Daca adjudecarea se va face asupra aceluia care cumparase imobilul, atunci va avea recurs in contra vanzatorului, spre a fi dezdaunat de suma care excede pretul stipulat prin actul de vanzare si pentru dobanda acestui excedent.

Art. 1813. - In cazul cand titlul noului proprietar ar cuprinde imobile si mobile, sau mai multe imobile, din care unele ipotecate si altele neipotecate, situate in aceeasi sau in diferite raze teritoriale de judecatorii, toate instrainate cu un singur pret sau pentru preturi deosebite si separate, sau ca aceste imobile sunt cuprinse sau ca nu sunt cuprinse in aceeasi exploatare, in aceste cazuri pretul imobilului asupra caruia sunt luate inregistrari se va determina cu analogie*) dupa pretul total, si va fi declarat in notificarea ce noul proprietar este obligat a face conform cu articolul 1804.

Creditorele care a cerut punerea in licitatie nu este dator, in nici un caz, a face suirea pretului cerut prin articolul 1806, pentru mobile sau pentru alte imobile decat cele ipotecate creantei sale.

Noului proprietar ii ramane totdeauna recurs in contra autorului**) sau spre a fi dezdaunat de vatamarea ce ar suferi, sau din cauza diviziunii achizitiei sale, sau din cauza diviziunii exploatareunilor.

---

*) Proportional fata de pretul total.

**) Vanzator.

Art. 1814. - Nici un imobil nu poate fi liberat de ipotecile legale, decat supunandu-se ipotecii cu un alt imobil de aceeasi valoare, sau depunandu-se, la casa de depozite si consemnatiuni, o suma egala cu valoarea creantei asigurate prin ipoteca.

Formele ce urmeaza a se observa la mutarea ipotecii, de pe un imobil pe altul, se vor determina prin legea de procedura.

Cu privire la mutarea ipotecii de pe un imobil pe altul, a se vedea art. 717 si 718 Cod procedura civila.

Dispozitie tranzitorie

Art. 1815. - Femeile casatorite pana la promulgarea acestei legi vor fi datoare in curs de un an de la aceasta epoca a cere inscriptie asupra imobilelor barbatilor pentru asigurarea dotei lor, conform regulilor prescrise prin acest codice.

CAPITOLUL 9

Despre publicitatea registrelor si despre responsabilitatea secretarilor notariatelor de stat, insarcinati cu tinerea registrelor.

Art. 1816. - Secretarii notariatelor de stat sunt tinuti de a elibera tuturor acelor ce cer copie de pe actele transcrise in registrele lor si de pe inscriptiile existente, sau certificat ca nu exista nici o inscriptie. †

---

†A se vedea Legea nr. 7/1996 care prin: art. 72 alin. 2 prevede că la data finalizării lucrărilor cadastrale și a registrelor de publicitate imobiliară pentru întreg teritoriul administrativ al unui județ, articolul își încetează aplicabilitatea, pentru județul respectiv, cu excepția prevederilor referitoare la amanet; Alin. 3 al aceluiași articol prevede că după definitivarea cadastrului la nivelul întregii țări, articolul se abrogă.

Art. 1817. - Ei sunt responsabili pentru orice prejudiciu ar rezulta:

1. Din omisiunea pe registrele lor a transcriptiilor actelor de mutatie ale proprietatii, si a inscriptiilor luate in birourile notariatului de stat;

2. Din lipsa de mentiune in certificatele lor a unei sau mai multor inscriptii existente, afara de cazul cand eroarea provine din aratari nesuficiente care nu pot sa le fie imputate. †

A se vedea, de asemenea, Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare (art. 41).

!A se vedea Legea nr. 7/1996 care prin: art. 72 alin. 2 prevede că la data finalizării lucrărilor cadastrale și a registrelor de publicitate imobiliară pentru întreg teritoriul administrativ al unui județ, articolul își încetează aplicabilitatea, pentru județul respectiv, cu excepția prevederilor referitoare la amanet; Alin. 3 al aceluiași articol prevede că după definitivarea cadastrului la nivelul întregii țări, articolul se abrogă.

Art. 1818. - Imobilul în privința căruia secretarul ar fi omis în certificatele sale una sau mai multe sarcini înscrise rămâne cu toate acestea încărcat cu toate sarcinile înscrise, rămânând însă noului cumpărător, care a fost indus în eroare, recurs contra secretarului pentru daunele ce i s-au cauzat prin omisiune, precum și recurs contra vânzătorului pentru întoarcerea pretului și daunelor-interese. !

!A se vedea Legea nr. 7/1996 care prin: art. 72 alin. 2 prevede că la data finalizării lucrărilor cadastrale și a registrelor de publicitate imobiliară pentru întreg teritoriul administrativ al unui județ, articolul își încetează aplicabilitatea, pentru județul respectiv, cu excepția prevederilor referitoare la amanet; Alin. 3 al aceluiași articol prevede că după definitivarea cadastrului la nivelul întregii țări, articolul se abrogă.

Art. 1819. - În nici un caz, secretarii notariatelor de stat nu pot refuza, nici întârzia transcripția actelor de mutație ale proprietăților, înscrisurile privilegiilor și drepturilor ipotecare, nici eliberarea de certificate ce se cer de parti, nici prezentarea registrelor originale când se cer de parti, sub pedeapsa de răspundere de daune-interese către parti; drept care, la caz de refuz sau întârziere nemotivată, se va încheia îndată asupra cererii părților proces-verbal despre acesta de către procurorul tribunalului respectiv. !

!A se vedea Legea nr. 7/1996 care prin: art. 72 alin. 2 prevede că la data finalizării lucrărilor cadastrale și a registrelor de publicitate imobiliară pentru întreg teritoriul administrativ al unui județ, articolul își încetează aplicabilitatea, pentru județul respectiv, cu excepția prevederilor referitoare la amanet; Alin. 3 al aceluiași articol prevede că după definitivarea cadastrului la nivelul întregii țări, articolul se abrogă.

Art. 1820. - Secretarii notariatelor de stat vor fi ținuți de a avea un registru pe care vor înscrive zi cu zi și în ordine numerică depunerile ce li se vor fi făcut de actele de mutație ale proprietăților destinate a fi transcrise; ei vor elibera deponentului un bilet de recunoaștere care va purta numărul de ordine sub care s-a înscris depunerea în registru și ei nu vor putea transcrie, în registrele destinate pentru aceasta, actele de mutație ale proprietăților decât cu data și după ordinea în care s-a făcut depunerea acelor acte la notariatul de stat. !

Potrivit Ordinului nr. 96/C din 7 februarie 1973 al ministrului Justiției pentru actualizarea și simplificarea instrucțiunilor privind organizarea și funcționarea notariatului de stat, lucrările înregistrate în registrul de publicitate - ținute de notariate - se păstrează în mape, în ordinea înregistrării.

!A se vedea Legea nr. 7/1996 care prin: art. 72 alin. 2 prevede că la data finalizării lucrărilor cadastrale și a registrelor de publicitate imobiliară pentru întreg teritoriul

administrativ al unui județ, articolul își încetează aplicabilitatea, pentru județul respectiv, cu excepția prevederilor referitoare la amanet; Alin. 3 al aceluiași articol prevede că după definitivarea cadastrului la nivelul întregii țări, articolul se abrogă.

Art. 1821. - Toate registrele de transcriptie si inscriptie vor fi snuruite, numerotate si parafate pe fiecare pagina de catre notarul de stat. †

†A se vedea Legea nr. 7/1996 care prin: art. 72 alin. 2 prevede că la data finalizării lucrărilor cadastrale și a registrelor de publicitate imobiliară pentru întreg teritoriul administrativ al unui județ, articolul își încetează aplicabilitatea, pentru județul respectiv, cu excepția prevederilor referitoare la amanet; Alin. 3 al aceluiași articol prevede că după definitivarea cadastrului la nivelul întregii țări, articolul se abrogă.

Art. 1822. - Secretarii notariatelor de stat sunt tinuti de a se conforma, in exercitiul functiunii lor, tuturor dispozitiilor capitolului prezent, sub pedeapsa de amenda de la 500 la 3000 lei pentru intaia contraventie, si de destituire pentru a doua contraventie, fara prejudiciul daunelor-interese catre parti care vor fi platite inaintea amendei. †

†A se vedea Legea nr. 7/1996 care prin: art. 72 alin. 2 prevede că la data finalizării lucrărilor cadastrale și a registrelor de publicitate imobiliară pentru întreg teritoriul administrativ al unui județ, articolul își încetează aplicabilitatea, pentru județul respectiv, cu excepția prevederilor referitoare la amanet; Alin. 3 al aceluiași articol prevede că după definitivarea cadastrului la nivelul întregii țări, articolul se abrogă.

Art. 1823. - Mentiiunile de depozit, inscriptiile si transcriptiile se vor face in registre, in sir, fara nici un loc alb, nici inter-linii, sub pedeapsa in contra secretarului notariatului de stat de o amenda de la 1500 lei pana la 5000 lei si de daune-interese catre parti, care vor fi platite inaintea amendei. †

†A se vedea Legea nr. 7/1996 care prin: art. 72 alin. 2 prevede că la data finalizării lucrărilor cadastrale și a registrelor de publicitate imobiliară pentru întreg teritoriul administrativ al unui județ, articolul își încetează aplicabilitatea, pentru județul respectiv, cu excepția prevederilor referitoare la amanet; Alin. 3 al aceluiași articol prevede că după definitivarea cadastrului la nivelul întregii țări, articolul se abrogă.

Titlul XIX DESPRE EXPROPRIATIUNEA SILITA*)

*) Executarea silita asupra bunurilor nemiscatoare, potrivit art. 488 si urm. Cod procedura civila.

Art. 1824-1836. - Abrogate. †

†Articolele au fost abrogate prin art. VIII din O.U.G. nr. 138/2000.

Titlul XX DESPRE PRESCRIPTIE*)

*) Dispozitiile titlului XX (art. 1837 si urm.), precum si celelalte dispozitii din Codul civil privitoare la prescriptia extinctiva a dreptului la actiune avand un obiect patrimonial, au fost implicit abrogate prin Decretul nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare si anume in masura determinata prin art. 25 si art. 26 ale acestui decret.

Urmeaza a se avea in vedere art. 21 din Decretul nr. 167/1958 care prevede ca dispozitiile acestui act normativ nu se aplica dreptului la actiune privitor la drepturile de proprietate, uzufruct, uz, abitatiune, servitute si superficie.

CAPITOLUL 1 Dispozitii preliminare

Art. 1837. - Prescriptia este un mijloc de a dobandi proprietatea sau de a se libera de o obligatie, sub conditiile determinate prin aceasta lege.

A se vedea, de asemenea, Decretul nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare (art. 1) si art. 147.

Art. 1838. - Nu se poate renunta la prescriptie decat dupa implinirea ei.

Art. 1839. - Renuntarea la prescriptie este sau expresa sau tacita.

Renuntarea tacita rezulta dintr-un fapt care presupune delasarea dreptului castigat.

Art. 1840. - Cel ce nu poate instraina nu poate renunta la prescriptie.

Art. 1841. - In materie civila, judecatorii nu pot aplica prescriptia daca cel interesat nu va fi invocat acest mijloc.

Potrivit celor aratate in nota de la Titlu XX (art. 1837 si urm.) - cu privire la abrogarea implicita a dispozitiilor din Codul civil referitoare la prescriptia extinctiva - a se vedea Decretul nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare (art. 18).

Art. 1842. - Prescriptia poate fi opusa in cursul unei instante pana in momentul cand Curtea de Apel*) va pronunta definitiva sa decizie, asupra careia nu mai poate reveni dupa lege, afara numai de cazul cand cel in drept a o opune ar trebui sa se prezume, dupa imprejurari, ca a renuntat la dansa.

*) In loc de Curtea de Apel se va citi "instanta care, potrivit legii, pronunta o hotarare definitiva".

A se vedea nota de la art. 1841.

Art. 1843. - Creditorii si orice alta persoana interesata pot sa opuna prescriptia castigata debitorului sau codebitorului lor, ori proprietarului, chiar si daca acel debitor, codebitor sau proprietar renunta la dansa.

Art. 1844. - Nu se poate prescrie domeniul lucrurilor care, din natura lor proprie, sau printr-o declaratie a legii, nu pot fi obiecte de proprietate privata, ci sunt scoase afara din comert.

Dispozitia acestui articol creaza un regim juridic preferential numai pentru bunurile care fac parte din domeniul public al statului si al unitatilor administrativ teritoriale (comune, orase, municipii si judete).

In acelasi sens, a se vedea si dispozitiile art. 4 si 5 din Legea fondului funciar (nr. 18/1991), precum si ale art. 74 alin. 1 din Legea administratiei publice locale (nr. 69/1991).

Art. 1845. - Statul, stabilimentele publice si comunale, in ceea ce priveste domeniul lor privat, sunt supuse la aceleasi prescriptii ca particularii si, ca si acestia, le pot opune.

Spre deosebire de bunurile la care se refera dispozitiile articolului precedent, bunurile din domeniul privat al statului si al unitatilor administrativ teritoriale (comune, orase, municipii si judete) au regimul juridic de drept comun al proprietatii private.

In acelasi sens, a se vedea si dispozitiile art. 6 din Legea fondului funciar (nr. 18/1991) precum si ale art. 74 alin. 2 din Legea administratiei publice locale (nr. 69/1991).

CAPITOLUL 2

Despre posesiunea ceruta pentru a prescrie

Art. 1846. - Orice prescriptie este fondata pe faptul posesiunii.

Posesiunea este detinerea unui lucru sau folosirea de un drept, exercitata, una sau alta, de noi insine sau de altul in numele nostru.

Cu privire la ocrotirea posesiunii, a se vedea art. 674 - 676 Cod procedura civila.

Art. 1847. - Ca sa se poate prescrie, se cere o posesiune continua, neintrerupta, netulburata, publica si sub nume de proprietar, dupa cum se explica in urmatoarele articole.

Art. 1848. - Posesiunea este discontinua cand posesorul o exercita in mod neregulat, adica cu intermitente anormale.

Art. 1849. - Posesiunea este intrerupta prin modurile si dupa regulile prescrise in articolele 1863 - 1973.

Art. 1850. - Comunitatea si neintreruperea posesiunii sunt dispensate de proba din partea celui ce invoca prescriptia, in acest sens ca, posesorul actului care probeaza ca a posedat intr-un moment dat mai inainte, este presupus ca a posedat in tot timpul intermediar, fara insa ca aceasta sa impiedice proba contrarie.

Art. 1851. - Posesiunea este tulburata cand este fondata sau conservata prin acte de violenta in contra sau din partea adversarului.

Art. 1852. - Posesiunea este clandestina cand posesorul o exercita in ascuns de adversarul sau incat acesta nu este in stare de a putea sa o cunoasca.

Art. 1853. - Actele ce exercitam sau asupra unui lucru al altuia, sub nume precar, adica in calitate de locatari, depozitari, uzufructuari etc., sau asupra unui lucru comun, in puterea destinatiei legale a aceluia, nu constituie o posesiune sub nume de proprietar.

Tot asemenea este posesiunea ce am exercita asupra unui lucru al altuia, prin simpla ingaduinta a proprietarului sau.

Art. 1854. - Posesorul este presupus ca posedea pentru sine, sub nume de proprietar, daca nu este probat ca a inceput a posedea pentru altul.

Art. 1855. - Cand posesorul a inceput a posedea pentru altul, se presupune ca a conservat aceeasi calitate, daca nu este proba contrarie.

Art. 1856. - Posesiunea viciata prin vreuna din cauzele aratate in art. 1847 devine posesiune utila, indata ce acel viciu inceteaza in vreun mod oarecare.

Art. 1857. - Posesorul care posedea nu sub nume de proprietar nu poate sa schimbe el insusi, fie prin sine singur, fie prin alte persoane interpus, calitatea unei asemenea posesiuni.

Art. 1858. - Posesiunea care se exercita nu sub nume de proprietar, nu se poate schimba in posesiune utila, decat prin vreunul din urmatoarele patru moduri:

1. cand detinatorul lucrului primeste cu buna-credinta de la o a treia persoana, alta decat adevaratul proprietar, un titlu translativ de proprietate in privinta lucrului ce detine;
2. cand detinatorul lucrului neaga dreptul celui de la care tine posesiunea prin acte de rezistenta la exercitiul dreptului sau;
3. cand detinatorul stramuta posesiunea lucrului, printr-un act cu titlu particular translativ de proprietate, la altul care este de buna-credinta;
4. cand transmisiunea posesiunii din partea detinatorului la altul se face printr-un act cu titlu universal, daca acest succesori universal este de buna-credinta.

Art. 1859. - In toate cazurile cand posesiunea aceluiaasi lucru trece pe rand in mai multe maini, fiecare posesor incepe, in persoana sa, o noua posesiune, fara a distinge daca stramutarea posesiunii s-a facut in mod singular sau universal, lucrativ sau oneros.

Art. 1860. - Orice posesor posterior are facultatea, spre a putea opune prescriptia, sa uneasca posesiunea sa cu posesiunea autorului sau.

Art. 1861. - Dispozitiile celor doua articole precedente nu deroga la cele prescrise prin articolul 1858, in ultimul sau alineat.

Art. 1862. - Daca viciul posesiunii consta in discontinuitatea, in interuptiunea sau in precaritatea sa, oricine are interes ca sa nu fie prescriptia implinita il poate opune.

Daca clandestinitatea si tulburarea posesiunii sunt vicii numai relative si nu pot fi, prin urmare, opuse decat numai de cei in privinta carora posesiunea a avut asemenea caracter.

CAPITOLUL 3

Despre cauzele care intrerup sau care suspenda cursul prescriptiei

Sectiunea I

Despre cauzele care intrerup prescriptia *)

*) Potrivit celor aratate in nota de la Titlul XX (art. 1837 si urm.) cu privire la abrogarea implicita a dispozitiilor din Codul civil referitoare la prescriptia extinctiva - a se vedea prevederile Decretului nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare (art. 16 si 17 care reglementeaza intreruperea cursului prescriptiei).

Art. 1863. - Prescriptia poate fi intrerupta sau in mod natural sau in mod civil.

Art. 1864. - Este intrerupere naturala:

1. cand posesorul este si ramane lipsit, in curs mai mult de un an, de folosinta lucrului, sau de catre vechiul proprietar sau de catre o a treia persoana;
2. cand lucrul este declarat neprescriptibil in urmare a unei transformari legale a naturii sau destinatiei sale.

Art. 1865. - Intreruperea civila se opereaza:

1. printr-o cerere facuta in judecata, fie introductiva de instanta sau numai incidenta intr-o instanta deja inceputa;
2. printr-un act incepator de executare, precum sechestrul (saisie) sau cererea executiei unui titlu carui legea recunoaste puterea executorie;
3. prin recunoasterea de catre debitor sau posesor a dreptului celui in contra carui prescrie.

Art. 1866. - Efectele intreruperii prescriptiei prin vreunul din modurile naturale sunt absolute; intreruperea civila, afara de exceptiile cuprinse in articolele 1872 si 1873 si altele asemenea, nu foloseste decat celui a care se face si nu vatama decat celui in contra carui se face.

Art. 1867. - Intreruperea, fie civila, fie naturala, sterge cu totul orice prescriptie inceputa inaintea sa; in nici un caz acea prescriptie nu mai poate fi continuata. Posesorul sau debitorul pot incepe o noua prescriptie dupa ce actele constitutive de intrerupere inceteaza, conform naturii lor si regulilor aci mai jos stabilite.

Art. 1868. - Cererea facuta in judecata nu va putea intrerupe prescriptia decat daca va fi incuviintata de judecatorie prin hotarare de nerevocabila autoritate.

In cazul acesta nici o prescriptie nu poate curge de la formarea cererii in judecata si pana la pronuntarea unei asemenea hotarari.

Art. 1869. - Daca cel ce a format cererea in judecata lasa sa se perime acea actiune a sa prin nelucrare; daca se dezista de acea cerere pentru oricare alt motiv, afara de nulitati de forma sau de incompetenta instantei catre care a fost facut, nici o intrerupere de prescriptie nu poate fi.

Cu privire la perimare a se vedea art. 248 - 254 Cod procedura civila, iar cu privire la desistare a se vedea art. 246 - 247 Cod procedura civila.

Art. 1870. - Cererea in judecata intrerupe prescriptia, dupa regulile cuprinse in articolul 1868 si 1869, chiar in cazul cand este adresata la o instanta judecatoreasca incompetenta si chiar daca este nula pentru lipsa de forme.

Art. 1871. - In cazurile prevazute in articolul precedent, prescriptia nu va fi intrerupta decat daca cel interesat va fi facut, mai inainte de hotarare de peremptiune*) ce ar putea fi pronuntata in contra sa, o noua cerere in buna si convenita forma, si daca aceasta dupa urma cerere se va fi incuviintat, dupa cum se arata la articolul 1868.

---

*) Perimare.

Art. 1871 a fost modificat implicit ca urmare a modificarii regulilor din Codul de procedura civila privitoare la perimare (art. 248 - 254), potrivit carora perimarea opereaza de drept.

Art. 1872. - Intreruperea civila a prescriptiei, facuta in contra unuia din debitorii solidari, are efect in contra tuturor celorlalti codebitori ai sai.

Intreruperea civila facuta in contra unuia din mostenitorii unui debitor solidar nu are efect in contra celorlalti comostenitori, chiar daca creanta ar fi ipotecara, daca obligatia nu este nedivizibila.

Asemenea intrerupere nu are efect in contra codebitorilor debitorului defunct, decat in masura partii de obligatie a mostenitorului contra carui s-a facut intreruperea.

Spre a intrerupe prescriptia in contra acelor codebitori, trebuie o intrerupere facuta in contra tuturor mostenitorilor debitorului defunct.

Art. 1873. - Intreruperea civila a prescriptiei, facuta in contra debitorului principal, are efecte si in contra cautiunii.

Intreruperea facuta in contra cautiunii nu poate opri cursul prescriptiei datoriei principale.

Sectiunea II

Despre cauzele care suspenda cursul prescriptiei *)

---

*) Potrivit celor aratate in nota de la Titlul XX (art. 1837 si urm.) - cu privire la abrogarea implicita a dispozitiilor din Codul civil referitoare la prescriptia extinctiva - a se vedea prevederile Decretului nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare (art. 13 - 15 care reglementeaza suspendarea cursului prescriptiei).

Art. 1874. - Suspendarea opreste cursul prescriptiei pe timpul cit dureaza fara insa a o sterge pentru timpul trecut.

Art. 1875. - Prescriptia curge in contra oricarei persoane care n-ar putea invoca o exceptie anume stabilita prin lege.

Art. 1876. - Prescriptia nu curge in contra minorilor si interzisilor, afara de cazurile determinate prin lege.

Art. 1877. - Prescriptia curge in contra femeii maritate in privinta averii sale parafernale, chiar si daca aceea se afla sub administratia barbatului, cu rezerva insa, pentru cazul acesta, de actiune recursorie a femeii in contra barbatului.

Art. 1878. - Prescriptia nu curge pe cat timp tine casatoria, in contra femeii maritate, in privinta imobilelor dotale care n-au fost declarate alienabile prin contractul de casatorie, decat, daca va fi inceput a curge mai inainte de casatorie, sau din momentul separatiei patrimoniilor, conform articolelor 1256 - 1270, oricare ar fi epoca in care a inceput posesiunea.

Dispozitiile art. 1877 si 1878 au fost abrogate implicit prin reglementarea Codului familiei (art. 30 - 36), care a instituit intre sotii regimul legal al bunurilor comune, de la care nu se poate deroga prin conventii.

Art. 1879. - (Abrogat prin Legea din 20 aprilie 1932 pentru ridicarea incapacitatii civile a femeii maritate).

Art. 1880. - Nu este asemenea supusa prescriptiei, pe cat timp tine casatoria nici o actiune a femeii care ar putea sa se rasfranga cumva in contra barbatului, de ar fi exercitata de femeie in contra unei a treia persoane.

A se vedea nota de la art. 1538.

Art. 1881. - Prescriptia nu curge intre sotii, pe cat tine casatoria.

A se vedea si dispozitiile Decretului nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare (art. 14 alin. ultim).

Art. 1882. - Prescriptia nu curge contra mostenitorului beneficiar in respectul*) creantelor sale asupra succesiunii.

Ea nu curge in contra succesiunii, nici in privinta creantelor, nici in privinta drepturilor reale.

---

*) In privinta.

Art. 1883. - Regulile prescrise prin articolul precedent se aplica si la prescriptia dintre administratorul legal al averii unei persoane si acea persoana, precum dintre o succesiune vacanta si persoana numita curator al ei.

---

1. Notiunea de succesiune vacanta la care se refera art. 1883 era reglementata prin art. 724 - 727, care au incetat de a mai avea aplicare (a se vedea si notele de la articolele corespunzatoare), prin intrarea in vigoare a Decretului nr. 40/1953 privitor la procedura succesorală notarială - Buletinul Oficial nr. 2 din 22 ianuarie 1953, republicat in Buletinul Oficial nr. 25 din 7 decembrie 1960. In temeiul art. 26 din acest decret, notarul de stat elibereaza certificat ca succesiunea este vacanta, daca sunt intrunite conditiile prevazute de lege; in acest caz, bunurile lasate de defunct trec in proprietatea statului si nu mai pot exista, prin urmare, raporturi intre mostenire si curator.

Decretul nr. 40/1953 a fost ulterior abrogat prin Legea nr. 36/1995.

2. A se vedea si dispozitiile Decretului nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva (art. 14).

Art. 1884. - Prescriptia curge atat in folosul cat si in contra unei succesiuni vacante, chiar si daca n-are curator, si chiar in timpul termenelor de trei luni pentru facerea inventarului si de 40 zile pentru deliberare.

A se vedea nota de la art. 1883.

Art. 1885. - Prescriptia unei creante conditionale sau cu termen nu poate incepe decat din momentul cand s-a implinit conditia sau a expirat termenul.

Actiunile reale ale creditorului sau proprietarului sunt, prin exceptie, supuse prescriptiei in folosul celui ce detine lucrul, chiar si mai inainte de realizarea conditiilor, sau de expirarea termenelor la care acele actiuni pot fi subordonate.

Cu privire la prescriptia drepturilor sub conditie suspensiva sau cu termen suspensiv, a se vedea Decretul nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21

aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare.

CAPITOLUL 4 Despre timpul cerut pentru a prescrie

Sectiunea I Dispozitii generale

Art. 1886. - Nici o prescriptie nu poate incepe a curge mai inainte de a se naste actiunea supusa acestui mod de stingere.

A se vedea dispozitiile Decretului nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare (art. 7 alin. 1 si 2, art. 8, 10, 11 si 12).

Art. 1887. - Termenul prescriptiei se calculeaza pe zile, si nu pe ore. Prin urmare ziua in cursul careia prescriptia incepe nu intra in acel calcul.

Art. 1888. - Ziua se imparte in 24 ore. Ea incepe la miezul noptii si se fineste la miezul noptii urmatoare.

Art. 1889. - Prescriptia nu se socoteste castigata, decat dupa implinirea celei de pe urma zile a termenului defipt prin lege.

A se vedea si dispozitiile Decretului nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare (art. 19).

Sectiunea II Despre prescriptia de 30 de ani

Art. 1890. - Toate actiunile atat reale cat si personale, pe care legea nu le-a declarat neprescriptibile si pentru care n-a defipt un termen de prescriptie, se vor prescrie prin treizeci de ani, fara ca cel ce invoca aceasta prescriptie sa fie obligat a produce vreun titlu, si fara sa i se poata opune reaua-credinta.

---

1. Potrivit celor aratate in nota de la Titlul XX (art. 1837 si urm.) - cu privire la abrogarea implicita a dispozitiilor din Codul civil referitoare la prescriptia extinctiva - a se vedea Decretul nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare (art. 3 si 6).

2. Potrivit Decretului nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva, art. 22, impozitele si taxele datorate statului, contributia pentru asigurari sociale, precum si primele de asigurare datorate in temeiul asigurarilor prin efectul legii, raman supuse dispozitiilor privitoare la prescriptie din legile speciale.

3. A se vedea, de asemenea, Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 27, art. 28 alin. 1, art. 29 si art. 36).

Art. 1891. - Instantele incepute si delasate se vor prescrie, in lipsa de cerere de premtiune, prin 30 ani socotiti de la cel dupa urma act de procedura, oricare ar fi termenul de prescriptie al actiunilor in urma carora se vor fi inceput acele instante.

1. Dispozitia art. 1891 a fost implicit modificata prin Legea nr. 394 din 23 iunie 1943 pentru accelerarea judecatilor in materie civila si comerciala care, prin art. 64, a instituit primarea de plin drept.

2. A se vedea, de asemenea, nota 1 de la art. 1890.

Art. 1892. - Renditele sau creantele ale caror capete*) nu sunt niciodata exigibile si care produc in folosul creditorului interese periodice**) sau in perpetuu***) sau pe viata, se prescriu prin 30 ani incepand de la data titlului lor constitutiv.

*) Capital.

**) Venituri periodice.

***) Rente perpetue.

A se vedea nota 1 de la art. 1890, precum si dispozitia art. 12 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare.

Art. 1893. - Dupa 28 ani de la data titlului constitutiv sau a celui de pe urma titlu, debitorul poate fi constrans sa procure un nou titlu creditorului sau reprezentantilor sai.

A se vedea nota de la art. 1892.

Art. 1894. - Regulile prescriptiei relative la alte obiecte decat cele cuprinse in acest titlu si care sunt expuse la locurile respective din acest codice exclud aplicarea dispozitiilor acestui titlu in toate cazurile cand sunt contrarii lor.

Sectiunea III

Despre prescriptiile de 10 pana la 20 de ani

Art. 1895. - Cel ce castiga cu buna-credinta si printr-o justa cauza un nemiscator determinat va prescrie proprietatea aceuia prin zece ani, daca adevaratul proprietar locuieste in circumscriptia tribunalului judetean unde se afla nemiscatorul, si prin douazeci de ani daca locuieste afara din acea circumscriptie.

A se vedea, de asemenea, Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare (art. 27, art. 28 alin. 1 și art. 29).

Art. 1896. - Dacă adevăratul proprietar a locuit, în diferite timpuri, în circumscripția tribunalului județean unde se afla nemiscatorul, și afara dintr-însa, prescripția se va completa adăugându-se, la anii de prezență, un număr de ani de absență îndoit decât cel ce lipsește la anii de prezență pentru ca să fie zece.

Art. 1897. - Justa cauză este orice titlu translativ de proprietate, precum vinderea, schimbul etc.

Un titlu nul nu poate servi de bază prescripției de 10 până la 20 ani.

Un titlu anulabil nu poate fi opus posesorului care a invocat prescripția de 10 până la 20 ani, decât de cel ce ar fi avut dreptul de a cere anularea sa, sau de reprezentantii dreptului său, dacă posesorul n-a cunoscut cauza anulabilității.

Art. 1898. - Buna-credință este credința posesorului că, cel de la care a dobândit imobilul, avea toate însușirile cerute de lege spre a-i putea transmite proprietatea.

Este destul ca buna-credință să fi existat în momentul castigării imobilului.

Art. 1899. - Justa cauză trebuie să fie totdeauna probată de cel ce invocă prescripția de 10 până la 20 ani.

Buna-credință se presupune totdeauna și sarcina probei cade asupra celui ce alege rea-credință.

Art. 1900. - Acțiunea pentru nulitatea sau pentru stricarea unei convenții, se prescrie prin 10 ani, în toate cazurile când legea nu dispune altfel.

Această prescripție nu începe a curge, în caz de violență, decât din ziua când violența a încetat; în caz de eroare sau de dol, din ziua când eroarea sau dolul s-a descoperit; pentru actele făcute de femei maritate neautorizate, din ziua desfacerii căsătoriei; în contra minorilor din ziua majorității, iar în respectul*) interzisilor din ziua când s-a ridicat interdicția.

---

*) În privința.

---

1. Potrivit celor arătate în nota de la Titlul XX (art. 1837 și urm.) - cu privire la abrogarea implicită a dispozițiilor din Codul civil referitoare la prescripția extinctivă - a se vedea Decretul nr. 167/1958, privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare (art. 2, 3 și art. 9).

2. Partea din cuprinsul art. 1900 alin. 2: "pentru actele făcute de femei maritate neautorizate, din ziua desfacerii căsătoriei", a fost abrogată implicit prin Legea privitoare la ridicarea incapacității civile a femeii maritate - promulgată cu Decretul nr. 1412, Monitorul Oficial nr. 94 din 20 aprilie 1932.

3. A se vedea, de asemenea, Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare (art. 36).

Art. 1901. - Orice acțiune a minorului contra tutorelui, relativă la faptele tutelei, se prescrie prin 10 ani, începând de la majoritatea sa.

Dispozitia art. 1901 a fost implicit modificata prin Decretul nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva (art. 3 si 4).

Art. 1902. - Dupa 10 ani, arhitectii intreprinzatorii de lucrari sunt desarcinati de raspunderea la care sunt supusi pentru stricaciunea in tot sau in parte a constructiei, prin viciile de construire sau prin viciile pamantului.

1. Dispozitia art. 1902 a fost implicit modificata prin Decretul nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva (art. 3).

2. A se vedea Legea nr. 10 din 18 ianuarie 1995 privind calitatea in constructii publicata in Monitorul Oficial nr. 12 din 24 ianuarie 1995.

Sectiunea IV Despre cateva prescriptii particulare *)

*) In afara de prescriptiile prevazute in aceasta sectiune, urmeaza a se mai vedea:

- Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozitiunilor privitoare la cartile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificarile ulterioare (art. 37);
- Decretul nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare (art. 5, 9 si 11);
- Codul aerian - Decretul nr. 516, Buletinul Oficial nr. 56 din 30 decembrie 1953, cu modificarile ulterioare (art. 103);
- Codul familiei - Legea nr. 4/1953, Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat in Buletinul Oficial nr. 13 din 1956, cu modificarile ulterioare (art. 52, 55 si 60);
- Decretul nr. 32/1954 pentru punerea in aplicare a Codului familiei si a Decretului privitor la persoanele fizice si persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificarile ulterioare (art. 23 si 24);
- Legea nr. 10 din 18 ianuarie 1995 privind calitatea in constructii publicata in Monitorul Oficial nr. 12 din 24 ianuarie 1995.

Art. 1903. - Actiunea maistrilor si institutorilor de stiinte sau de arte, pentru lectiile ce dau cu luna;

a ospatarilor si gazduitorilor, pentru nutritia si locuirea ce procura, si a oamenilor cu ziua, pentru plata zilelor, a materiilor de dansii procurate si a simbriilor;
se prescriu prin sase luni.

A se vedea si Codul muncii - Legea nr. 10/1072, in Buletinul Oficial nr. 140 din 1 decembrie 1992 (art. 176).

Art. 1904. - Actiunea medicilor, chirurgilor si a apotecarilor, pentru vizite, operatii si medicamente;

a negutorilor, pentru marfele ce vand la particularii care nu sunt negutatori;
a directorilor de pensionate, pentru pretul pensiunii scolarilor lor, si a altor maistri, pentru pretul uceniciei;
a servitorilor care se tocmesc cu anul, pentru plata simbrii lor;

se prescriu printr-un an.

Cu privire la alin. 4 din art. 1904, a se vedea art. 176 din Codul muncii.

Art. 1905. - Prescriptia in cazurile mai sus aratate se va implini, chiar daca ar urma serviciile, lucrarile si predarile acolo mentionate.

Ea nu inceteaza de a curge decat cand s-a incheiat socoteala, s-a dat un bilet sau adeverinta, ori s-a format cerere in judecata.

Art. 1906. - Cu toate acestea, cei carora vor fi opuse aceste prescriptii pot dovedi, prin orice mijloace, ca plata este inca datorata.

Art. 1907. - Veniturile renditelor perpetue sau pe viata;
prestatiunile periodice ale pensiunilor alimentare, chiriiile caselor si arenzile bunurilor rurale;

dobanzile sumelor imprumutate si in genere tot ce se plateste cu anul sau la termene periodice mai scurte;

se prescriu prin cinci ani.

In prezent, termenul prescriptiei dreptului la actiune cu privire la obligatiile prevazute de art. 1907 este stabilit prin Decretul nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat in Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificarile ulterioare (art. 3).

Art. 1908. - Prescriptiile prezentei sectiuni curg in contra minorilor si interzisilor, ramanand acestora recurs in contra tutorilor lor.

Cu privire la curgerea prescriptiei impotriva celor lipsiti de capacitatea de exercitiu, a se vedea Decretul nr. 167/1958 privitor la prescriptia extinctiva (art. 14 alin. 2).

Art. 1909. - Lucrurile miscatoare se prescriu prin faptul posesiunii lor, fara sa fie trebuinta de vreo curgere de timp.

Cu toate acestea, cel ce a pierdut sau cel carui s-a furat un lucru, poate sa-l revendice in curs de trei ani, din ziua cand l-a pierdut sau cand i s-a furat, de la cel la care-l gaseste, ramanand acestuia recurs in contra celui de la care il are.

Art. 1910. - Daca posesorul actual al lucrului furat sau pierdut l-a cumparat la balci sau la targ, sau la o vindere publica, sau de la un negutator care vinde asemenea lucruri, proprietarul originar nu poate sa ia lucrul inapoi decat intorcand posesorului pretul ce l-a costat.

Art. 1911. - Prescriptiile incepte la epoca publicarii acestui codice se vor regula dupa legile cele vechi.

DISPOZITII GENERALE

Art. 1912. - Codicii Domnilor Calimach si Caragea, si orice alte legi civile anterioare, ordonantele domnesti si instructiunile ministeriale din ambele Principatele Unite, sunt abrogate in tot ce nu este conform regulilor prescrise in prezentul codice.

Art. 1913. - Acest codice civil se va pune in lucrare la 1 iulie anul 1865.

Prin Decretul din 2 iulie 1865, punerea in aplicare a Codului civil a fost amanata pentru data de 1 decembrie 1865.

Art. 1914. - Fiica dotata inaintea promulgarii acestei legi, de voieste a veni la o ereditate deschisa in urma promulgarii acestei legi, va fi obligata a reporta dota.